

ადმინისტრაციული ხელშეკრულება

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-გვერდზე: <http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი
ადმინისტრაციულ საქმეებზე

2026, №5

Decisions of the Supreme Court of Georgia
on Administrative Cases
(in Georgian)

2026, №5

Entscheidungen des Obersten Gerichts von Georgien
in Verwaltungssachen
(in der georgischen Sprache)

2026, №5

Решения Верховного Суда Грузии
по административным делам
(на грузинском языке)

2026, №5

გადაწყვეტილებების შერჩევასა და დამუშავებაზე პასუხისმგებელი
ლიანა ლომიძე

ტექნიკური რედაქტორი
მარიკა მაღალაშვილი

რედაქციის მისამართი:

0110, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6, ტელ: 298 20 75; www.supremecourt.ge

საძიებელი

1. ნასყიდობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავები

აუქციონში გამარჯვებულ პირთან გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების კანონიერება	4
ნასყიდობის ხელშეკრულებით განსაზღვრული უძრავი ქონების საკუთრებაში რეგისტრაცია	54

2. სხვადასხვა სახის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავები

მესამე პირთან დადებული იჯარის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე არაუფლებამოსილ კეთილსინდისიერ მფლობელზე თანხის დაკისრების კანონიერება	68
იჯარის ხელშეკრულებით დაკისრებული საიჯარო ქირის კონტრაჰენტისთვის გადახდის ვალდებულება	81
საცხოვრებელი ფართით პრივატიზებაზე უარის თქმის შესახებ აქტის კანონიერება	99
დავალების ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ადვოკატის გასამრჯელოს ანაზღაურება	115

3. კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო პასუხისმგებლობის დაკისრება

კონტრაქტის დარღვევის საფუძვლით ფინანსური პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველი	129
კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო სამხედრო სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ ბრძანებისა და ნამსახურობის დაანგარიშებაზე უარის თქმის კანონიერება	141
სამხედრო მოსამსახურის მიერ ბრძანების არაჯეროვნად შესრულებისა და არასწორი ინფორმაციის მიწოდების გამო დისციპლინური სახდელის დადების კანონიერება	169

1. ნასყიდობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავები

აუქციონში გამარჯვებულ პირთან გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების კანონიერება

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-868(2კ-22)

11 სექტემბერი, 2024 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: გ. მაკარიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ქ. ცინცაძე,
თ. ოქროპირიძე

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრი-
ვი აქტებისა და ხელშეკრულების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ნ. კ-ემ სარჩელით მიმართა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მოპასუხე სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრისა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ.

დაზუსტებული სარჩელის თანახმად, მოსარჩელე 1988 წლიდან ფაქტობრივად ფლობს და სამენარმო საქმიანობისათვის იყენებს უძრავ ქონებას, მდებარე ქ. ქუთაისი, ...ის გამზირი №..., საკადასტრო კოდი №.... მიწის ნაკვეთზე ფუნქციონირებს ...ის ობიექტი და ათწლეულების განმავლობაში (ბოლო პერიოდამდე) მოსარჩელე სარგებლობდა ობიექტამდე ერთადერთი მისასვლელი საავტომობილო გზით, რადგან ობიექტი მდებარეობს ცენტრალური მაგისტრალის მარჯვენა მხარეს და სხვა კავშირი საჯარო გზასთან, ასევე კომუნიკაციის საშუალებებთან არ გააჩნია. მოსარჩელისთვის ცნობილი გახდა, რომ მოპასუხე მხარემ კ. გ-ეს აუქციონის გზით საკუთრებაში გადასცა უძრავი ქონება მდებარე ქ. ქუთაისი, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ, რომელიც მოგვიანებით კ. გ-ემ ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე გადაუფორმა რ. ლ-ეს. მოპასუხე მხარემ ისე ჩაატარა აუქციონი, რომ არ შეისწავლა გასაყიდი ობიექტის ფაქტობრივი მდგომარეობა და მესამე პირს მიწის ნაკვეთთან ერთად მიყიდა მოსარჩელის საკუთრებაში არსებული უძრავი

ქონება ფართობით 13,44 კვ.მ, რომელიც აშენებულია მოსარჩელის მიერ და ფლობს 1988 წლიდან. ასევე, გაიყიდა ნ. კ-ის ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთი, რომელზეც უნდა აეშენებინა ... დამტკიცებული პროექტის თანახმად.

მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ ახალმა მესაკუთრემ ჩაუკეტა ობიექტამდე მისასვლელი ერთადერთი გზა, რომელიც საჯარო გზასთან აკავშირებდა, ასევე, მოპასუხემ აუქციონზე გაიტანა მიწის ნაკვეთი, რომელზეც გადიოდა წყალმომარაგების მაგისტრალური ქსელი. ამავე ნაკვეთზე გადის მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი, ასევე სს „ს...ის“ კუთვნილი კომუნიკაცია. ნაკვეთის მესაკუთრემ დაიწყო ცენტრალური მაგისტრალის ქსელის თვითნებური გადატანა – სტანდარტებს დაქვემდებარებული წყლის მილი ჩაანაცვლეს მეორადი ჟანგიანი მილით, რომელიც გასკდა და სრულად დატბორა მოსარჩელის ...ის ობიექტი, რითაც შეუძლებელი გახდა აღნიშნული ობიექტის ფუნქციონირება.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსარჩელემ მოითხოვა (დაზუსტებული მოთხოვნა): ა) ბათილად იქნეს ცნობილი სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანება ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის შესახებ; ბ) ბათილად იქნეს ცნობილი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის 2018 წლის 3 აგვისტოს №... ნასყიდობის ხელშეკრულება; გ) ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2017 წლის 17 მაისის №1-1/241 ბრძანება ნ. კ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის განუხილველად დატოვების თაობაზე.

2. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 25 თებერვლის განჩინებით მოსარჩელე ნ. კ-ის შუამდგომლობა დაკმაყოფილდა. სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით, რ. ლ-ეს აეკრძალა ნ. კ-ის მფლობელობაში არსებული ბეტონის ლობის და 13,44 კვ.მ შენობა-ნაგებობის დემონტაჟი მდებარე ქალაქი ქუთაისი, გამზირი ..., №...-ის მიმდებარედ საკადასტრო კოდი

3. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 11 ივნისის გადაწყვეტილებით ნ. კ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. ამავე გადაწყვეტილებით, გაუქმდა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 25 თებერვლის განჩინება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ, რომლითაც რ. ლ-ეს აეკრძალა ნ. კ-ის მფლობელობაში არსებული ბეტონის ლობის და 13,44 კვ.მ შენობა-ნაგებობის დემონტაჟი, მდებარე ქალაქი ქუთაისი, გამზირი ..., №...-ის მიმდებარედ.

რედ, საკადასტრო კოდი....

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: ა) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ში (ს/კ ...), მოსარჩელე ნ. კ-ე ფლობს 331.00 კვ.მ მიწის ნაკვეთს. უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტია ჩუქების ხელშეკრულება; ბ) სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1481 ბრძანებით ირკვევა, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტისა და მე-18 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, „სახელმწიფო ქონების საპრივატიზებო საფასურის, საწყისი საპრივატიზებო საფასურისა და სარგებლობაში გადაცემის საფასურის განსაზღვრის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 10 დეკემბრის №328 დადგენილების, „სახელმწიფო ქონების განკარგვისას და სარგებლობის უფლებით გადაცემისას ელექტრონული აუქციონის ჩატარების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2011 წლის 10 თებერვლის №1-1/172 ბრძანებით დამტკიცებული წესის, „სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს ანაზღაურებისა და ამონაგები თანხის განაწილების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის №393 დადგენილების, „სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის №391 დადგენილებისა და „სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსთვის უფლებამოსილების მინიჭების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2012 წლის 19 სექტემბრის №1-1/1835 ბრძანების საფუძველზე გამოიკა ბრძანება, რომლითაც განისაზღვრა შემდეგი: ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის (საკადასტრო კოდი №...) პრივატიზება განხორციელდეს ელექტრონული აუქციონის ფორმით, ხოლო საწყისი საპრივატიზებო თანხა განისაზღვროს 40 000 (ორმოცი ათასი) ლარის ოდენობით. ელექტრონულ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად გადასახდელი უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტიის/ზეს ოდენობა განისაზღვროს 4000 (ოთხი ათასი) ლარით, ხოლო სავაჭრო ბიჯის ოდენობა 1000 (ათასი) ლარით. მყიდველი ვალდებულია საპრივატიზებო თანხა გადაიხადოს ელექტრონული აუქციონის დასრულებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში. დამტკიცდეს საინფორმაციო საშუალებებში განსათავსებელი აუქციონის ჩატარების შესახებ განცხადება და დაევალოს პრივატიზების დეპარტამენტს შესაბამისი განცხადების გამოქვეყნება კანონით დადგენილი წესით. საპრივატიზებო ქონება განისაზღვროს სახელმწიფო მნიშვნელობის ქო-

ნებად; გ) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობები ელექტრონული აუქციონის ფორმით შეიძინა კ. გ-ემ (უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას 2018 წლის 3 აგვისტოს ნასყიდობის ხელშეკრულება №...); დ) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობების მესაკუთრეა რ. ლ-ე 22.08.2018 წლიდან. უფლების დამდგენ დოკუმენტად მითითებულია უძრავი ნივთის ჩუქების ხელშეკრულება 09.08.2018 წელი; ე) 2018 წლის 23 ოქტომბერს ნ. კ-ემ საჩივრით მიმართა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრს და აღნიშნა, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ №1/1-1481 ბრძანების საფუძველზე, 27.06.2018 წელს აუქციონის წესით გაასხვისა ქ. ქუთაისში ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551,00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობა (საქმის ნომერი ...). საჩივრის ავტორმა მოითხოვა სზაკ-ის 60¹ მუხლის საფუძველზე სააგენტოს მიერ გამოცემული უკანონო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა; ვ) საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილის 2018 წლის 11 დეკემბრის №04/9728 წერილით ნ. კ-ეს ეცნობა, რომ №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთი საჯარო რეესტრში კერძო პირის საკუთრების უფლებით აღი-რიცხა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას ნასყიდობის №... ხელშეკრულების (დამოწმების თარიღი 03.08.2018) საფუძველზე. იმავე წერილით ნ. კ-ეს განემარტა მისი უფლების სასამართლო წესით დაცვის შესაძლებლობის თაობაზე. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილის 2018 წლის 11 დეკემბრის №04/9728 წერილი 2018 წლის 13 დეკემბერს ჩაიბარა ნ. კ-ის დედამ; ზ) 2019 წლის 7 მაისს, ნ. კ-ემ ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს და მოითხოვა: ბათილად იქნეს ცნობილი ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის შესახებ 2018 წლის 26 ივნისის ბრძანება №1/1481 თანმდევი შედეგით, კერძოდ, სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტოს იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმი-ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის მიერ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული

უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის ნასყიდობის 2018 წლის 3 აგვისტოს №... ხელშეკრულებით. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2019 წლის 17 მაისის №1-1/241 ბრძანებით ნ. კ-ის ადმინისტრაციული საჩივარი განუხილველად იქნა დატოვებული ადმინისტრაციული საჩივრის წარდგენის კანონით დადგენილი ვადის გაშვების გამო.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2020 წლის 7 სექტემბრის №1-1/363 ბრძანების მე-5 პუნქტზე, 4.1 და 7.1 მუხლებზე მითითებით სასამართლომ განმარტა, რომ საქმის მასალების შესაბამისად, ელექტრონული აუქციონი გამოცხადდა და ჩატარდა კანონით დადგენილი წესით, ხოლო ნ. კ-ე ელექტრონულ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად, შესაბამის ვებგვერდზე არ დარეგისტრირებულა, შესაბამისად, ელექტრონულ აუქციონში მონაწილის სტატუსი მას არ შეუძენია და ელექტრონული აუქციონის ონლაინ რეჟიმში მიმდინარეობისას მონაწილეობა არ მიუღია. მოსარჩელის მითითება მხოლოდ იმის შესახებ, რომ იგი აუქციონის მეშვეობით გასხვისებული მიწის ნაკვეთის მფლობელი იყო და ასევე, ხელთ აქვს სათანადოდ შეთანხმებული მშენებლობის პროექტი და ნებართვა, ვერ გახდება სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველი, რადგან აუქციონის კანონიერება ეჭვგარეშეა. ასევე, სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველად ვერ გამოდგება მითითება იმის შესახებ, რომ აუქციონის შედეგად მესამე პირების საკუთრებაში აღმოჩნდა მის საკუთრებაში არსებული 13,44 კვ.მ. შენობა, რადგან საქმეში წარმოდგენილი არ არის აღნიშნული 13,44 კვ.მ. შენობის ნ. კ-ის კუთვნილების დამადასტურებელი მტკიცებულება, ხოლო სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მე-3 ნაწილით – საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით. ამასთან, როდესაც საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უტყუარად არ დგინდება აუქციონის ჩატარების წესის დარღვევა, გათვალისწინებული უნდა იქნეს, რომ სადავო ქონების მიმართ დადგენილია მესამე პირთა იურიდიული ინტერესი.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ სადავო გარიგება დადებულია მხარეთა თავისუფალი ნების გამოვლენის საფუძველზე, არ ხელყოფს მესამე პირთა უფლებებს და ნამდვილია. შესაბამისად, სახეზე არ არის სამოქალაქო კოდექსის 54-ე მუხლით მაკვალიფიცირებელი ბათილი გარიგება, რაც ამ ნაწილში მოსარჩელის მოთხოვნის უსაფუძვლობაზე მიუთითებს.

სასამართლომ განმარტა, რომ საქმეზე წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უტყუარად დადგენილია, რომ ნ. კ-ისთვის 2018 წლის 23 ოქტომბერს უკვე ცნობილი იყო სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული

სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის № 1/1-1481 ბრძანების შესახებ, ხოლო საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილის 2018 წლის 11 დეკემბრის №04/9728 წერილით, ნ. კ-ისთვის ცნობილი იყო ასევე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას ნასყიდობის 03.08.2018 წლის №... ხელშეკრულების თაობაზე. ვინაიდან მხარის მიერ გაშვებული იქნა სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის № 1/1-1481 ბრძანების გასაჩივრების ვადა, ადმინისტრაციული ორგანოს გადაწყვეტილება ნ. კ-ის 2019 წლის 7 მაისის №6688/21 ადმინისტრაციული საჩივრის განუხილველად დატოვების თაობაზე მართებულია.

4. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 11 ივნისის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გასაჩივრა ნ. კ-ემ.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 10 თებერვლის განჩინებით ადმინისტრაციულ საქმეში №3/ბ-401-216 საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე მესამე პირად ჩაება ზ. ე-ე, ხოლო ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე – სს „...“.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილებით ნ. კ-ის სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 11 ივნისის გადაწყვეტილება გაუქმდა და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება. ნ. კ-ის დაზუსტებული სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ: ნაწილობრივ ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ ქუთაისში, ...-ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების შესახებ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის № 1/1-1481 ბრძანება, სახელდობრ, აღნიშნული ბრძანება ბათილად იქნა ცნობილი ინდივიდუალურ მენარმე „თ. ჩ-ის“ სპეციალისტ ე.ლ-ას მიერ 2022 წლის 10 აპრილს შედგენილ სიტუაციურ ნახაზზე შემოღობილ ტერიტორიად ფიქსირებული 70 კვ. მეტრისა და მასზე არსებული შენობა-ნაგებობის, ასევე ღია ...-ის სახით ფიქსირებული 35 კვ. მეტრის, სულ ჯამურად 105 კვ. მეტრის ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების ნაწილში. ნაწილობრივ ბათილად იქნა ცნობილი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას 2018 წლის 3 აგვისტოს №... უ.უ. ხელშეკრულება ქალაქ ქუთაისში, ...-ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფ-

ლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის (საკადასტრო კოდი №...) ნასყიდობის შესახებ. სახელდობრ, აღნიშნული ხელშეკრულება ბათილად იქნა ცნობილი ინდივიდუალური მენარმე „თ. ჩ-ის“ სპეციალისტ ე. ლ-ას მიერ 2022 წლის 10 აპრილს შედგენილ სიტუაციურ ნახაზზე შემოღობილ ტერიტორიად ფიქსირებული 70 კვ. მეტრისა და მასზე არსებული შენობა-ნაგებობის, ასევე ღია ...ის სახით ფიქსირებული 35 კვ.მეტრის, სულ ჯამურად 105 კვ.მეტრის აუქციონზე ქონების შემძენისათვის საკუთრებაში გადაცემის ნაწილში. ამავე გადაწყვეტილებით, ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 25 თებერვლის განჩინება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ, რომლითაც რ. ლ-ეს აეკრძალა ნ. კ-ის მფლობელობაში არსებული ბეტონის ღობის და 13,44 კვ.მეტრი შენობა-ნაგებობის დემონტაჟი მდებარე ქ. ქუთაისი, გამზირი ..., №...-ის მიმდებარედ (საკადასტრო კოდი №...) დარჩა ძალაში. სხვა ნაწილში ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 11 ივნისის გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელი.

სააპელაციო სასამართლომ ნაწილობრივ გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს მიერ მტკიცებულებათა გამოკვლევის შედეგები, თუმცა არ დაეთანხმა საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებათა სამართლებრივ შეფასებას.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე: ა) 2007 წლის 9 ოქტომბრის ამონაწერით საჯარო რეესტიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ...) ირკვევა, რომ №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული 328 კვ.მ დაუზუსტებელი ფართის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, მდებარე ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №..., შენობა საერთო ფართით – 139,7 კვ.მ, დამხმარე ფართით 3,96 კვ.მ, რეგისტრირებულია თ.კ-ის საკუთრებად. განაცხადის რეგისტრაციის ნომერი ... განაცხადის რეგისტრაციის თარიღი 6/09-2007, უფლების დამადასტურებელი იურიდიული დოკუმენტი: ექსპლუატაციაში გაშვების აქტი №500/06, 18/09-1996წ; ბ) ქალაქ ქუთაისის მერის 2007 წლის 10 ოქტომბრის №1909 ბრძანებით დადგენილია, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე მიწის ნაკვეთზე, ქ. ქუთაისის მერის 2007 წლის 19 ოქტომბრის №1600 ბრძანებით შეთანხმებული პროექტისა და ამავე წლის 1 ნოემბერს გაცემული №000356 მშენებლობის ნებართვის შესაბამისად, მოქალაქე თ.კ-ის მშენებლობადამთავრებული ... ფართობით 30 კვ.მ მიღებულ იქნა ექსპლუატაციაში; გ) 2016 წლის 22 ნოემბრის ამონაწერით საჯარო რეესტიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ...) დადგენილია, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ში მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, დაზუსტებული ფართობით 331 კვ.მ და მასზე

განთავსებული შენობა-ნაგებობები №1 – გაშ. ფართით 230,3 კვ.მ, №2 – 17,34 კვ.მ, საკადასტრო კოდით ... (ნაკვეთის წინა ნომერი ...) რეგისტრირებულია ნ. კ-ის (პ/ნ...) საკუთრებაში. უფლების დამადასტურებელ დოკუმენტად მითითებულია უძრავი ნივთის ჩუქების ხელშეკრულება, დამოწმების თარიღი 17.11.2016წ. უძრავი ნივთის მახასიათებლები ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე ნ. კ-ის საკუთრების უფლების წარმოშობამდე იყო შემდეგი: მის.: ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №..., ნაკვეთის ფუნქცია: არასასოფლო-სამეურნეო, დაზუსტებული ფართობი: 331 კვ.მ, საკადასტრო კოდი ... (ნაკვეთის წინა ნომერი ...) შენობა-ნაგებობის ჩამონათვალი: №1 – გაშ. ფართით 230,3 კვ.მ, №2 – 17,34 კვ.მ (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ..., 05.02.2014წ. ამონაწერი), უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი: ექსპლუატაციაში გაშვების აქტი №500/96, დამოწმების თარიღი 18.09.1996წ.; ბრძანება №1909, დამოწმების თარიღი 10.12.2007წ. ქ. ქუთაისის მერი, მესაკუთრე: თ.კ-ე (პ/ნ...); დ) 2018 წლის 25 ივნისის ამონაწერით საჯარო რეესტრიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...), ირკვევა, რომ ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, დაზუსტებული ფართობით: 551 კვ.მ და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობით №1 საერთო ფართით: 13,44 კვ.მ, საკადასტრო კოდით №..., რეგისტრირებულია სახელმწიფო საკუთრებად. უფლების დამდგენი დოკუმენტები: ბრძანება №1/3-1240, 21.12.2015, სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; ბრძანება №1/3-1533, 26.06.2017, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; ბრძანება №1/3-216, 07.03.2017, სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ უძრავ ქონებაზე სახელმწიფოს უფლების დამდგენ ბრძანებებში აღნიშნულია შემდეგი: სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2015 წლის 21 დეკემბრის №1/3-1240 ბრძანებით, უძრავ ქონებაზე სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციისათვის, მიემართა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ქუთაისის სარეგისტრაციო სამსახურს, რათა განხორციელებულიყო ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ 173 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის სახელმწიფო საკუთრებად რეგისტრაცია, წარდგენილი საკადასტრო აზომვითი ნახაზის და ელ. ვერსიის შესაბამისად. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 7 მარტის №1/3-216 ბრძანებით უძრავ ქონებაზე სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მიემართა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს, რათა განხორციელებულიყო ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ, სახელმწიფო ქონების (ს/კ №...) ცვლილების რეგისტრაცია და დარეგისტრირებულიყო 538 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (მათ შორის 141

კვ.მ დატვირთულია სერვიტუტის უფლებით) და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა, წარდგენილი საკადასტრო აზომვითი ნახაზის, შიდა აზომვითი ნახაზის და ელ. ვერსიის შესაბამისად. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 26 ივნისის № 1/3-1533 ბრძანებით უძრავ ქონებაზე სახელმწიფო საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მიემართა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს, რათა განხორციელებულიყო ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ №... და №... საკადასტრო კოდებით რეგისტრირებული უძრავი ქონებების ცვლილების რეგისტრაცია და დარეგისტრირებულიყო – ს/კ №... – 551 კვ.მ მიწის ნაკვეთი (მათ შორის 144 კვ.მ დატვირთულია სერვიტუტის უფლებით) და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა და №...-ნაკვეთი № 1 – 106 კვ.მ მიწის ნაკვეთი (მათ შორის 20 კვ.მ დატვირთულია სერვიტუტის უფლებით), წარდგენილი საკადასტრო აზომვითი ნახაზების და ელ. ვერსიების შესაბამისად; ე) 2018 წლის 26 ივნისს გამოიცა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს № 1/1481 ბრძანება, რომლითაც დადგინდა, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული № 1 შენობა-ნაგებობის (საკადასტრო კოდი ...) პრივატიზება უნდა განხორციელებულიყო ელექტრონული აუქციონის ფორმით. საწყისი საპრივატიზებო თანხა განისაზღვრა 40 000 (ორმოცი ათასი) ლარის ოდენობით. ელექტრონულ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად გადასახდელი უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტიის/ბეს ოდენობა განისაზღვრა 4000 (ოთხი ათასი) ლარით, ხოლო სავაჭრო ბიჯის ოდენობა – 1000 (ათასი) ლარით. ამავე ბრძანებით დადგინდა, რომ მყიდველი ვალდებული იყო საპრივატიზებო თანხა გადაეხადა ელექტრონული აუქციონის დასრულებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში. ამასთან, დამტკიცდა საინფორმაციო საშუალებებში განსათავსებელი აუქციონის ჩატარების შესახებ განცხადება (თან ერთვის) და დაევალა პრივატიზების დეპარტამენტს შესაბამისი განცხადების გამოქვეყნება კანონით დადგენილი წესით. საპრივატიზებო ქონება განისაზღვრა სახელმწიფო მნიშვნელობის ქონებად; ვ) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული № 1 შენობა-ნაგებობები ელექტრონული აუქციონის ფორმით შეიძინა კ. გ-ემ და მასთან 2018 წლის 3 აგვისტოს გაფორმდა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას ნასყიდობის ხელშეკრულება №... უ.უ. 09.08.2018 წლიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ...) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძ-

რავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას 2018 წლის 3 აგვისტოს ნასყიდობის 03.08.2018წ. №... ხელშეკრულების საფუძველზე აღრიცხულია კ. გ-ის (პ/ნ...) საკუთრებად; ზ) 2018 წლის 14 აგვისტოდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება (551 კვ.მ მიწის ნაკვეთი და მასზე განთავსებული 13,44 კვ.მ შენობა-ნაგებობით) 09.08.2018 წლის უძრავი ნივთის ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე დარეგისტრირდა რ. ლ-ის (პ/ნ...) საკუთრებად. უძრავი ნივთის დაყოფის რეგისტრაციის საფუძველზე, 20.08.2018 წლიდან, №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება დაიყო ორ საკადასტრო ერთეულად: 1) საკადასტრო კოდით №... (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ...), 217 კვ.მ მიწის ნაკვეთი და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა №1, საერთო ფართით 13.44 კვ.მ და 2) საკადასტრო კოდით №... (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ...), მიწის ნაკვეთის დაზუსტებული ფართობი 334 კვ.მ. დაყოფის შედეგად წარმოქმნილი უძრავი ნივთების მესაკუთრეს კვლავ წარმოადგენდა რ. ლ-ე. უძრავი ნივთების გაერთიანების რეგისტრაციის საფუძველზე (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი – ...) №... და №... საკადასტრო კოდების მქონე უძრავი ნივთები 2018 წლის 24 აგვისტოდან კვლავ გაერთიანდა ერთ საკადასტრო ერთეულად და მიენიჭა საკადასტრო კოდი – №... უძრავი ქონების სხვა მახასიათებლები არ შეცვლილა. 2018 წლის 18 დეკემბრიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...) რ. ლ-ის საკუთრებაში არსებულ №... (ქალაქი ქუთაისი, ...ის გამზირი №... ... აღმოსავლეთით, დაზუსტებული ფართობი 155 კვ.მ) საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ უძრავ ქონებასთან, №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონების გაერთიანების შედეგად რ. ლ-ის (პ/ნ...) საკუთრებად აღირიცხა უძრავი ნივთი მისამართით ქალაქი ქუთაისი, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ; ქალაქი ქუთაისი, ...ის გამზ. №... ბ-ს აღმოსავლეთით, დაზუსტებული ფართობი 706 კვ.მ, შენობა-ნაგებობის ჩამონათვალი: №1 – საერთო ფართით 13,44 კვ.მ, საკადასტრო კოდით – №... (ნაკვეთის წინა ნომრები: №...; №...); თ) 2021 წლის 13 სექტემბრის უძრავი ნივთის ნასყიდობის 08.09.2021წ. ხელშეკრულების საფუძველზე, №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება აღირიცხა ზ. ე-ის (პ/ნ...) საკუთრებად (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...). №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავ ქონებაზე 2019 წლის 25 იანვრიდან რეგისტრირებულია იპოთეკის უფლება სს „...ის“ (ს/ნ...) სასარგებლოდ, 24.01.2019წ. №... იპოთეკის ხელშეკრულების საფუძველზე (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...); ი) საქმეში წარმოდგენილია 2016 წლის 13 დეკემბრით დათარიღებული, ნ. კ-ის დაკვეთით მპს „კ...ის“ მიერ შესრულებული, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე ...ის ...ად რეკონსტრუქციის არქიტექტურული პროექტი; კ) 2017

ნლის 27 თებერვალს (განცხ. №16492/05) ნ. კ-ემ განცხადებით მიმართა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს და მოითხოვა მის შენობა-ნაგებობასთან (ს/კ...) მიმდებარე ტერიტორიის ორი ნაკვეთის აუქციონზე გატანა. განმცხადებელი აღნიშნავდა, რომ სურდა შეეძინა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონება აუქციონის ფორმით. ქონების სრული მისამართი ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №..., მიწის ნაკვეთი 200 კვ.მ, არსებული შენობის წინა მიწა ფართით 50 კვ.მ. 2017 წლის 10 მარტის განცხადებით, ნ. კ-ემ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს №16492/05 განცხადებაზე დამატებით აცნობა, რომ აღნიშნული ტერიტორია შემოღობილი აქვს მისი კუთვნილი ბეტონის ღობით; ლ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 7 აპრილის №1/1-797 ბრძანებით დადგინდა ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ არსებული 538 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის (საკადასტრო კოდი...) პრივატიზება ელექტრონული აუქციონის ფორმით, ხოლო საწყისი საპრივატიზებო თანხა განისაზღვრა 40 000 ლარის ოდენობით; მ) 2017 წლის 11 აპრილის №13/17465 წერილით ნ. კ-ეს, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოში შესული მისი 27.02.2017წ. №16492/05 განცხადების პასუხად, რომლითაც ის ითხოვდა ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ უძრავი ქონების (ს/კ...) ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზებას, ეცნობა, რომ აღნიშნული უძრავი ქონების პრივატიზების მიზნით ვებგვერდზე www.eauction.ge 2017 წლის 11 აპრილს გამოცხადდა ელექტრონული აუქციონი №... (განაცხადის №..., ბრძანების №1/1-797, საწყისი საპრივატიზებო თანხა 40 000 ლარი) და აუქციონი სრულდება 2017 წლის 10 მაისს, 17:00 საათზე; ნ) ამონაწერით ვებგვერდიდან www.eauction.ge დგინდება, რომ №... აუქციონი 2017 წლის 10 მაისს დასრულდა უშედეგოდ და ქონების რეალიზაცია ამ აუქციონის შედეგად არ განხორციელებულა; ო) 2017 წლის 16 ივნისის განცხადებაში სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსადმი (შემოსვლის №51739/05), ნ. კ-ე მიუთითებს, რომ ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე მის საკუთრებაში არსებულ 331 კვ.მ ფართობზე დგას შენობა-ნაგებობა, რომელსაც უტარდება რეკონსტრუქცია და ხდება მეორე სართულის დამატება. აღმოჩნდა, რომ მიწაზე, რომელსაც ნ. კ-ე ფლობდა და რომელზედაც დგას მისი შენობა-ნაგებობა, არსებული ფანჯარა დარეგისტრირებულია სხვა საკადასტრო კოდზე, რის გამოც შეექმნა პრობლემა არქიტექტურის სამსახურში მეორე სართულის დამატებისას. საჭიროა მიწა გადმოფორმდეს მის საკუთრებაში არსებულ საკადასტრო კოდზე ... ან/და მიეცეს უფლება არსებულ ფართზე დაშენებისას დამონტაჟდეს ფანჯარა მოცემული საკადასტრო რუკით და ანახაზებით, რომელიც თან ერთვის განცხადებას. განმცხა-

დებლის მითითებით, ნათლად ჩანს, რომ როცა აქვს მიღებული პროექ-
 ტი და ნებართვა რამდენიმე წლის უკან, იქ არსებობდა პირველ სარ-
 თულზე ფანჯარა და ის, რომ მისი საკუთრება არ ყოფილიყო, ვერ გაი-
 ცემოდა პროექტი სხვის მიწაზე. განმცხადებელმა ითხოვა აღნიშნული
 საკითხის განხილვა და შეცდომის გამოსწორება; პ) სსიპ სახელმწიფო
 ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 18 ივლისის №13/36256 წე-
 რილით, ნ. კ-ეს 2017 წლის 16 ივნისის №51739/05 განცხადებასთან და-
 კავშირებით, ეცნობა, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებ-
 რედ, სახელმწიფო საკუთრებად რეგისტრირებული (ს/კ...) უძრავი ქო-
 ნების რეგისტრაციაში გათვალისწინებულია მის საკუთრებაში რეგის-
 ტრირებულ (ს/კ...) უძრავ ქონებასთან მისასვლელი გზა (მიწის ნაკვეთ-
 ზე ფართობით 144 კვ.მ ვრცელდება სერვიტუტის უფლება). ასევე ეც-
 ნობა, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო მისი დაინ-
 ტერესების შემთხვევაში განიხილავდა ზემოაღნიშნული სახელმწიფო
 ქონების პრივატიზებას ელექტრონული აუქციონის ფორმით. ამასთან,
 №... საკადასტრო კოდზე სარეკონსტრუქციო სამშენებლო სამუშაოებ-
 თან დაკავშირებით, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოში
 წარდგენილი უნდა ყოფილიყო შესაბამისი პროექტი ღიობების მითი-
 თებით; უ) ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის არქიტექტური-
 სა და ზედამხედველობის სამსახურის 2017 წლის 16 აგვისტოს წერი-
 ლით, ნ. კ-ეს მისი განცხადების პასუხად, რომლითაც ის ითხოვდა ქ.
 ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე, კუთვნილი შენობის რეკონ-
 სტრუქციით ...ის, ...სა და ...ის მოწყობის სამშენებლო დოკუმენტის პრო-
 ექტის შეთანხმებას და მშენებლობის ნებართვის გაცემას, ეცნობა, რომ
 მის მიერ წარდგენილი განმარტებითი ბარათი არ იყო დამუშავებული
 საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების
 47-ე მუხლის მოთხოვნათა გათვალისწინებით, რომელიც მოიცავს და-
 გეგმარების მიზნების აღწერას. ამასთანავე, არ იყო გათვალისწინებუ-
 ლი სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 18 ივლისის
 №13/36256 წერილით მოთხოვნილი საკითხი, სარეკონსტრუქციო სამ-
 შენებლო სამუშაოებთან დაკავშირებით სსიპ სახელმწიფო ქონების
 ეროვნულ სააგენტოში შესაბამისი პროექტის (ღიობების მითითებით)
 შესათანხმებლად წარდგენის თაობაზე; რ) 2017 წლის 27 ნოემბერს სსიპ
 სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს წარედგინა ნ. კ-ის განცხა-
 დება (რეგ. №107383/05) სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონე-
 ბის (ს/კ №...) მომიჯნავე/თანასაკუთრებაში არსებულ ქონებაზე (საკა-
 დასტრო კოდი: ...) ღიობ(ებ)ის მოწყობასთან დაკავშირებით; ს) სსიპ სა-
 ხელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 28 ნოემბრის №5/
 62374 წერილით ნ. კ-ეს მისი 27.11.2017წ. №107383-05 განცხადების პა-
 სუხად, რომლითაც დასმული იყო საკითხი ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-

ში მდებარე, ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ №...) დაგეგმილ საპროექტო შენობა-ნაგებობაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (ს/კ №...) მხარეს არსებულ ფასადზე ლიობების განთავსებაზე თანხმობის გაცემის თაობაზე, ეცნობა, რომ საკითხის განხილვის მიზნით, სააგენტოში წარსადგენი იყო №... უძრავი ქონების საკადასტრო აზომვითი ნახაზი, შესაბამის ელ. ვერსიასთან ერთად, მასზე საპროექტო შენობა-ნაგებობის და ლიობების ჩვენებით. ასევე, წარდგენილი უნდა ყოფილიყო საპროექტო ლიობების ამსახველი ესკიზური ნახაზი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების მხრიდან; ტ) ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2018 წლის 5 იანვრის №01/165 წერილით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს ეცნობა, რომ განხილული იქნა სააგენტოს 2017 წლის 12 დეკემბრის №13/64968 მომართვა, რომელიც შეეხება მოქ. ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ...) დაგეგმილ საპროექტო შენობა-ნაგებობაზე ლიობის განთავსებისათვის თანხმობის მიღებას სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (ს/კ...) მხარეს არსებულ ფასადზე და ეცნობა, რომ ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერია წინააღმდეგი არ არის, სააგენტოს თანხმობის შემთხვევაში, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (მიწის ნაკვეთი) მხარეს არსებულ ფასადზე განთავსდეს მხოლოდ ფანჯრისა და ვიტრინის ლიობები გამოსასვლელების გარეშე; უ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 11 იანვრის №5/1878 წერილით ნ. კ-ეს, მისი 27.11.2017წ. №107383/05 და 08.12.2017წ. №111500/05 განცხადებების პასუხად ეცნობა, რომ ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 05.01.2018წ. №01/165 წერილით წარმოდგენილი პოზიციის გათვალისწინებით, სააგენტო თავისი კომპეტენციის ფარგლებში არ იყო წინააღმდეგი, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (ს/კ №...) მხრიდან, ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ...) დაგეგმილ საპროექტო შენობა-ნაგებობაზე განხორციელებულიყო მხოლოდ ფანჯრისა და ვიტრინის ლიობის მოწყობა გამოსასვლელების გარეშე, ამავდროულად უძრავი ქონების საზღვრებში, უსაფრთხოების ნორმების სრული დაცვით და იმ პირობით, თუ ანალოგიური თანხმობა ნ. კ-ის მიერ გაცემული იქნებოდა №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული უძრავი ქონების მესაკუთრის მოთხოვნის შემთხვევაში; ფ) ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 19.03.2018წ. №ბ02.02180785 ბრძანებით შეთანხმდა ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ში მდებარე (ს/კ №...), მოქალაქე ნ. კ-ის კუთვნილი შენობის რეკონსტრუქციის – ...ის მშენებლობის სამშენებლო პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცემულად ჩაითვა საანგარიშო მოწმობა. მშენებლობის ნებართვის მოქმედების ვადა გა-

ნისაზღვრა 2018 წლის 19 მარტიდან 2018 წლის 19 ნოემბრის ჩათვლით; ქ) ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 11.12.2018წ. №ბ02.02183458 ბრძანებით გაგრძელდა ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ში მდებარე (ს/კ...), მოქალაქე ნ. კ-ის კუთვნილი შენობის რეკონსტრუქციის – ...ის მშენებლობის მოქმედების ვადა. გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცემულად ჩაითვალა სანებართვო მოწმობა. მშენებლობის ნებართვის მოქმედების ვადა განისაზღვრა ბრძანების ძალაში შესვლის დღიდან 12 თვით; ლ) ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მიერ 08.04.2022წ. ჩატარებული ადგილზე დათვალიერების შედეგად დადგინდა შემდეგი ფაქტობრივი გარემოება: ნ. კ-ის საკუთრებაში რეგისტრირებული უძრავი ქონება – მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული შენობა-ნაგებობა (საკადასტრო კოდი №...) მდებარეობს ქ. ქუთაისი, ...ის გამზირი №...-ში, მთავარი მაგისტრალური გზის მარჯვენა მხარეს. მასში განთავსებულია ..., რომლის უკანა მხარეს მასზე მიშენებულია და შენობის გაგრძელებას ქმნის სამი მხრიდან ამოშენებული, კაპიტალურად მოწყობილი, გადახურული ნაგებობა, ფართით 13,44 კვ.მ, რომელიც განკარგულ იქნა აუქციონის გზით №1 შენობა-ნაგებობის სახით. აღნიშნული ნაგებობის წინ არის მცირე ზომის ეზო, რომელიც მოსარჩელე ნ. კ-ის განმარტებით, ზემოხსენებულ ნაგებობასთან ერთად სულ შეადგენს 70 კვ. მეტრს და ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან მისი მამის მიერ იყო აშენებული და შემოკავებული იმ კაპიტალური ბეტონის ღობით, რაც ამჟამადაც ამ სახითაა წარმოდგენილი. ამდენად, ნ. კ-ის საკუთრებაში რეგისტრირებული უძრავი ქონება და მის უკანა მხარეს საკუთრებაში რეგისტრირებულ ნაგებობაზევე განუყოფელი სახით მიშენებული ნაგებობა (შენობის გაგრძელება) და მცირე მოცულობის საქმიანი ეზო, რომელიც შემოსაზღვრულია კაპიტალური ბეტონის ღობით ობიექტურად შემფასებელი პირის წარმოსახვაში აღიქმება ერთ მთლიანობად. კაპიტალურად მოწყობილი ბეტონის კედლის გარეთ მოწყობილია 2 ..., რომელთაგან ერთი – ნ. კ-ის საკუთრებაშია რეგისტრირებული, ხოლო მე-2 წარმოდგენს ღია ...ას, რომელშიც ამჟამად არ არის განთავსებული ... მოწყობილობები, თუმცა აღნიშნულიც მოპირკეთებულია იმგვარად, როგორც მის გვერდით მდებარე ადგილზე დათვალიერებისას, მოსამართლის შეკითხვაზე აპელანტმა ნ. კ-ემ განმარტა, რომ აღნიშნული ნაგებობა მამის მიერ აგებულია 1985 წელს და შესაბამისად, ბეტონის ღობეც ამავე პერიოდიდან იქნა შემოვლებული ამ ფართობზე და, რომ აღნიშნულ ფართობსაც და ბეტონის ღობის მიღმა განთავსებულ ფართსაც, სადაც ...ებია განთავსებული, მითითებული პერიოდიდანვე იყვნენ დაუფლებული, რაც ცნობილი იყო ყველასთვის. მოსამართლის შეკითხვაზე მოწინააღმდეგე მხარის წარმომადგენელმა **მ. კ-მ** განმარ-

ტა და დაადასტურა ის ფაქტობრივი გარემოება, რომ აუქციონზე განსაკარგად გატანილ იქნა როგორც კაპიტალურად მოწყობილი ბეტონის კედლის გადმოღმა, ასევე კედლის მიღმა არსებული ფართიც, სახელდობრ, ნ. კ-ის საკუთრებაში რეგისტრირებული შენობა-ნაგებობის გაგრძელების სახით არსებული ნაგებობა, რომელიც ბრძანებაში ფიქსირებულია 13,44 კვ. მეტრი ფართის მქონე №1 შენობა-ნაგებობის სახით და მის წინ არსებული ეზოც, რომელიც შემოკავებულია ბეტონის კაპიტალური კედლით, ასევე აღნიშნულთა გასწვრივ ღობის გადმოღმა მოწყობილი ღია ...ის ფართიც. მოსამართლის შეკითხვაზე აპელანტი ნ. კ-ე განმარტავს, რომ ის უკანონოდ მიიჩნევს არა მხოლოდ მის მიერ ათწლეულების მანძილზე ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთის (რაც ჯამურად შეადგენს 100 კვ. მეტრს) განკარგვას, არამედ მთლიანად 551 კვ. მეტრი მიწის ნაკვეთისას და მიუთითებს, რომ ფაქტობრივად მას აღნიშნულის შედეგად საერთოდ აღარ დარჩა საავტომობილო მისასვლელი გზა, რადგან მის საკუთრებაში არსებული ფართის ირგვლივ ყველა მიწის ნაკვეთი, როგორც მის ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული, ასევე მიმდებარე ტერიტორია, საავტომობილო გზებამდე მთლიანად შესყიდული აქვს მესამე პირს – რ. ლ-ეს, რითაც წაერთვა მის საკუთრებაში არსებულ ობიექტებამდე (...,...) მისასვლელი გზა. მოსამართლის შეკითხვაზე მესამე პირმა რ. ლ-ემ განმარტა, რომ მას ნაკვეთი ინტერნეტით არ შეუძენია, როდესაც გადაწყვიტა ნაკვეთის შეძენა, ის მოვიდა ადგილზე, გაეცნო სიტუაციას, რაც არ მოეწონა, რადგან აღმოაჩინა, რომ ფართობის არცთუ უმნიშვნელო ნაწილი ფაქტობრივად ნ. კ-ეს ჰქონდა დაუფლებული და გასაყიდი შენობაც მისივე გამოყენების ქვეშ იყო, რის შემდგომაც დაურეკა სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტოს წარმომადგენელს, ქალბატონ ნანას, რომელმაც განუმარტა, რომ მიწა სახელმწიფო საკუთრება იყო, ნ. კ-ეს კი უკანონოდ, თვითნებურად ჰქონდა აღნიშნული მითვისებული და, რომ პრობლემა არ შეექმნებოდა. მანაც დაუჯერა მის ზეპირსიტყვიერ განმარტებას და გადაწყვიტა ამ ფართისა და ნაგებობის შეძენა; ყ) ჩატარებული ადგილზე დათვალიერების შემდეგ, ნ. კ-ის მიერ წარმოდგენილი იქნა ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე უძრავი ნივთის სიტუაციური ნახაზი, შესრულებული ინდივიდუალური მენარმე „თ.ჩ-ის“ (პ/ნ...) სპეციალისტ ე.ლ-ას მიერ 2022 წლის 10 აპრილს, რომელზეც, პალატის შეფასებით, დეტალურადაა ასახული სადავო უძრავი ნივთის ფაქტობრივი მდგომარეობა. კერძოდ, სიტუაციურ ნახაზზე მითითებულია, რომ სადავო ტერიტორია ემიჯნება ნ. კ-ის საკუთრებაში რეგისტრირებულ უძრავ ნივთს და წარმოადგენს 70 კვ.მ ეზოს, მასზე განთავსებული 13,44 კვ.მ შენობით და 35 კვ.მ ღია ...ას. ამდენად, სულ ნ. კ-ის ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული ფართი მოიცავს 105 კვ.მ მიწის ნაკ-

ვეთს მასზე განთავსებული ნაგებობით.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, განსახილველ საქმეზე სარჩელით სადავოა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (551 კვ.მ მიწის ნაკვეთი და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა) აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის შესახებ ბრძანება და აუქციონის შედეგების გათვალისწინებით აუქციონზე ქონების შემძენთან გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულება, აგრეთვე, ზემდგომი ადმინისტრაციული ორგანოს ბრძანება ნ. კ-ის საჩივრის განუხილველად დატოვების შესახებ. მოსარჩელე პრეტენზიას აცხადებს, აუქციონის შედეგად განკარგული ქონებიდან 105 კვ.მ მიწის ნაკვეთსა და მასზე განთავსებულ 13,44 კვ.მ შენობა-ნაგებობაზე, მიიჩნევს რა აღნიშნულს მის საკუთრებად და ფაქტობრივ მფლობელობად, ხოლო დანარჩენი მიწის ნაკვეთის განკარგვის ნაწილში ნ. კ-ის პრეტენზია უკავშირდება იმ გარემოებას, რომ აღნიშნული ფართობის გასხვისებით, მას მოესპო მის უძრავ ქონებასთან მისასვლელი საავტომობილო გზა.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 172-ე, 180-ე და 247-ე მუხლებზე მითითებით სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ ხელი ეშლება თუ არა ნ. კ-ეს ამჟამად ზ. ე-ის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთით საკუთარი უძრავი ქონების ჯეროვან გამოყენებაში და რა სამართლებრივი ფორმით უნდა იქნეს აღკვეთილი ხელშეშლა, წარმოადგენს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ საკითხს და ვერ გახდება სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მსჯელობის საგანი. შესაბამისად, მოცემული დავის ფარგლებში, პალატის შეფასების საგანს წარმოადგებს მხოლოდ ის საკითხი, აქვს თუ არა ნ. კ-ის იმგვარი უფლება მისი უძრავი ქონების მომიჯნავედ მდებარე 105 კვ.მ მიწის ნაკვეთსა და მასზე განთავსებულ შენობა-ნაგებობაზე, რომ აღნიშნული უფლების შეზღუდვის ფაქტი საკმარისი იყოს ამ ქონების ნაწილში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების ელექტრონული ფორმით პრივატიზების შესახებ ბრძანებისა და რეალიზაციის შედეგად ქონების შემძენთან გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობისათვის. შესაბამისად, სადავო ბრძანების და ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის თაობაზე სასარჩელო მოთხოვნის საფუძვლიანობაზე მსჯელობისას, სასამართლო სწორედ აღნიშნული 105 კვ.მ მიწის ნაკვეთისა და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობის განკარგვის კანონიერებას აფასებს. ამ ნაწილში სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილების შემთხვევაში კი, სადავო ქონებაზე აღდგება პირვანდელი მდგომარეობა და აღირიცხება კვლავ სახელმწიფოს საკუთრებაში. ამდენად, როცა სადავო ქონებაზე სახელმწიფოს საკუთრების წარმოშობა შედავებული არ არის, სასამართლომ უნდა იმსჯელოს, ნ. კ-ეს გააჩნია თუ არა სახელმწიფოს

საკუთრებაში არსებული ქონების განკარგვის საკითხის მიმართ დაცვის ღირსი ინტერესი და მისი რა უფლებები ილახება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებით.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, განსახილველი საქმის მასალებით, პალატამ უნდა შეაფასოს, ხომ არ შეეზღუდა სახელმწიფოს ქმედებებით ნ. კ-ის საკუთრების შეძენის კონსტიტუციური უფლება.

„ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონზე მითითებით სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ საქმის მასალებითა და ადგილზე დათვალიერებით დადასტურებულია, რომ სადავო მიწის ნაკვეთი (105 კვ.მ) და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა წარმოადგენს ერთმანეთთან სივრცობრივად დაკავშირებულ და ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის მომიჯნავე ნაკვეთს, მეტიც, შენობა-ნაგებობა, წარმოადგენს ნ. კ-ის საკუთრებად რეგისტრირებული ნაგებობის გაგრძელებას. ხოლო, წარმოადგენს თუ არა ნ. კ-ე, სადავო უძრავი ქონების თვითნებურად დამკავებელს „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მიზნებისათვის, რა თქმა უნდა, შეუძლებელია დადგინდეს თვითნებურად დაკავების მოტივით საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნით დაწყებული შესაბამისი ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარების გარეშე. საქმის წარმოების ამ ეტაპზე კი, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების მესამე პირზე გასხვისებით, ნ. კ-ის შეეზღუდა საკუთრების შეძენის კონსტიტუციური უფლება.

სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ იმ ფაქტობრივი გარემოებების შეუფასებლობის პირობებებში, რაზეც წინამდებარე გადაწყვეტილებაშია მითითებული და რაც უკავშირდება ნ. კ-ის შესაძლო სამომავლო საკუთრების უფლებას სადავო უძრავ ქონებაზე, სააპელაციო სამართლო ვერ გაიზიარებს მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს მტკიცებას ადმინისტრაციული წარმოების სრულყოფილად ჩატარებისა და შესაბამისად, სადავო აქტის – ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ, არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის შესახებ, სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1481 ბრძანების კანონიერების თაობაზე. ადმინისტრაციული ორგანო, იმ პირობებში, როცა საქმის მასალებით უდავო გარემოებას წარმოადგენს, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსთვის, სადავო უძრავი ქონების განკარგვამდე ცნობილი იყო განსაკარგი ქონე-

ბის ფაქტობრივი მდგომარეობა, რაც დასტურდება ადმინისტრაციულ ორგანოსა და ნ. კ-ის მიმონერებითაც, ერთგვარად ფორმალურად მიუდგა საკითხს და არ შეაფასა, სადავო უძრავი ქონების განკარგვით, ხომ არ ხელყოფდა სხვის საკუთრების უფლებას, მაშინ როცა, არაფერი ითქვა ბეტონის კედლის ქვეშ მოქცეულ მიწის ნაკვეთზე. ამასთან, შენობა-ნაგებობა, რომელიც დაექვემდებარა პრივატიზებას, წარმოადგენს ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებული ნაგებობის გაგრძელებას და მის ფაქტობრივ მფლობელობაშია, ისევე როგორც ბეტონის ღობის კედლის გადმოღმა მოწყობილი ღია შესაბამისად, ვინაიდან დადასტურებულია, რომ ადმინისტრაციულმა ორგანომ საკითხის გადანაცველისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოების გამოკვლევის გარეშე მიიღო გადაწყვეტილება ელექტრონული აუქციონის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზების შესახებ, სახეზეა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღების საფუძველიც, როცა სასამართლო ამ კოდექსის 22-ე მუხლში აღნიშნულ სარჩელთან დაკავშირებით გამოიტანს გადაწყვეტილებას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის შესახებ, თუ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ან მისი ნაწილი კანონს ეწინააღმდეგება და ის პირდაპირ და უშუალო (ინდივიდუალურ) ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებას ან ინტერესს, ან უკანონოდ ზღუდავს მის უფლებას.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, ვინაიდან დადგენილია იმ აუქციონის დანიშვნის შესახებ სამართლებრივი აქტის კანონსაწინააღმდეგოობა, რომელზე რეალიზებული ქონების შემძენთანაც გაფორმდა სადავო ნასყიდობის ხელშეკრულება, ერთმანეთს უპირისპირდება საკუთრებისა და კანონიერი ნდობის (კეთილსინდისიერი შემძენის) ინსტიტუტები. შესაბამისად, კონკრეტული საქმის გარემოებათა გათვალისწინებით, უნდა განისაზღვროს რომელი უფლებაა უპირატესი, რომელიც დაცული უნდა იქნეს მეორე უფლების შეზღუდვის ხარჯზე. კეთილსინდისიერი შემძენის ინსტიტუტი ქმნის სამოქალაქო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ, სრულიად განსხვავებულ სამართლებრივ რეჟიმს, რომლის წარმოშობაც დამოკიდებულია სამოქალაქო კოდექსითვე განსაზღვრული წინაპირობების არსებობაზე. კეთილსინდისიერი შემძენის სამოქალაქო-სამართლებრივი ინსტიტუტის მსგავსად, სამართლებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფას ადმინისტრაციულ სამართალში მიზნად ისახავს კანონიერი ნდობის დაცვის პრინციპი. მართალია, კანონიერი ნდობის პრინციპი ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მიხედვით, უკავშირდება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ დაინტერესებული პირის კანონიერ ნდობას და განსახილველ შემთხვევაში სადავოა არა აღმჭურველი აქტი, არა-

მედ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დაინტერესებულ პირთან და-
 დებული ადმინისტრაციული ხელშეკრულება, თუმცა აღნიშნული ხელ-
 შეკრულება არ შეიძლება განხილულ იქნეს დამოუკიდებლად, მთელი
 ადმინისტრაციული წარმოების და ამ ადმინისტრაციული წარმოების მი-
 მართ დაინტერესებული პირის კანონიერი ნდობის შეფასების გარეშე,
 რასაც შედეგად მოჰყვა სადავო ნასყიდობის ხელშეკრულების გაფორ-
 მება. აღნიშნული ნასყიდობის ხელშეკრულება წარმოადგენს საბოლოო
 შედეგს, რომლითაც საბოლოოდ გაფორმდა სახელმწიფო ქონების პრი-
 ვატიზაციის პროცესი. ამდენად, ადმინისტრაციულ სამართალში კე-
 თილსინდისიერი შემძენის ინსტიტუტი კანონიერი ნდობის პრინციპს
 ეფუძნება და გარკვეულწილად ზღუდავს არა მხოლოდ აღმჭურველი
 აქტის, არამედ ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობის სხვა ფორმე-
 ბის (რეალაქტი, ადმინისტრაციული ხელშეკრულება) ბათილად გამოც-
 ხადებასაც. მოცემულ შემთხვევაში, ნ. კ-ისა და ზ. ე-ის ინტერესებს
 შორის დგას ქონების განმკარგავი ადმინისტრაციული ორგანო – სსიპ
 სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ნივთის შეძენა მნიშვნე-
 ლოვანწილად დამოკიდებულია მის მიერ ადმინისტრაციული ხელშეკ-
 რულების დადებასთან დაკავშირებით გამოცემული ადმინისტრაციუ-
 ლი აქტის კანონიერებაზე. ამდენად, აქტის ბათილად ცნობის საკითხი
 განიხილება არა მხოლოდ კანონიერების, არამედ აგრეთვე მისი სანინა-
 აღმდეგო – კანონიერი ნდობის თვალსაზრისით. 03.08.2018წ. ნასყიდო-
 ბის ხელშეკრულების, ისევე, როგორც აუქციონის გამოცხადების შესა-
 ხებ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26
 ივნისის №1/1-1481 ბრძანებისადმი კანონიერ ნდობასთან დაკავშირე-
 ბით, სზაკ-ის 60¹.4 მუხლის თანახმად მხარის კანონიერი ნდობა არ არის
 დაცვის ღირსი უკეთუ არსებითად ირღვევა სხვა პირის კანონიერი უფ-
 ლებები ან ინტერესები, რაც სადავო ფართთან მიმართებით, მოცემუ-
 ლი საქმის ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, სახეზეა. კე-
 თილსინდისიერების უფლების წყაროდ გადაქცევისათვის, ობიექტური
 სინამდვილის სუბიექტური დამოკიდებულებით შეცვლისათვის აუცი-
 ლებელია იმის დადგენა, რომ შემძენისათვის შეძენამდე უცნობი იყო
 ფართზე ნ. კ-ის უფლება, რაც მოცემულ შემთხვევაში არ იკვეთება.
 მართალია, ფორმალურად სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული საა-
 გენტოს მიერ გამოცხადებულ აუქციონზე ქონება შეიძინა კ. გ-ემ (პ/
 ნ...), თუმცა ისიც უდავოა, რომ უძრავ ქონებაზე უფლების რეგისტრა-
 ციისთანავე (09.08.2018წ.) კ. გ-ემ ქონება ჩუქების ხელშეკრულების სა-
 ფუძველზე გადასცა რ. ლ-ეს (პ/ნ ...), რომელიც პირდაპირ აცხადებს,
 რომ რეალურად ქონების შემძენს თავად წარმოადგენდა და მეტიც, რ.
 ლ-ე არათუ უარყოფს, არამედ ადასტურებს კიდევ, რომ შეძენამდე ნა-
 ხა ქონება და არ მოენონა, რომ ნივთის დიდ ნაწილს ფლობდა ნ. კ-ე,

თუმცა ენდო სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს ზეპირსიტყვიერ განმარტებას. შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში, კ. გ-ისა და რ. ლ-ის მიმართ არ არსებობს კანონიერი ნდობის პრინციპისათვის/კეთილსინდისიერი შემძენის ინტერესებისათვის უპირატესობის მინიჭების საფუძველი, ვინაიდან კეთილსინდისიერება და კანონიერი ნდობა უფლების წყაროდ გადაიქცევა მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ დაინტერესებული პირის კეთილსინდისიერება ეჭვს არ ბადებს. კეთილსინდისიერება და კანონიერი ნდობა, როგორც სამოქალაქო, ისე ადმინისტრაციული კანონმდებლობით უკავშირდება სუბიექტურ ფაქტორს და არა ობიექტურს.

რაც შეეხება ზ. ე-ის კეთილსინდისიერების საკითხს, რომელმაც უფლება შეიძინა კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების საფუძველზე რ. ლ-ისგან, სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ საკუთრების შეძენის უფლება თავის თავში გულისხმობს გარკვეული წინდახედულობის ნორმის გამოყენებას, ხოლო მისი გამოუყენებლობა გამორიცხავს შემძენის ინტერესების დაცვას კეთილსინდისიერებაზე მითითებით. ნ. კ-ეს სარჩელი სადავო ქონებაზე რ. ლ-ის უფლების დამდგენი დოკუმენტების ბათილად ცნობის მოთხოვნით აღძრული აქვს 2019 წლის 25 თებერვლიდან, ხოლო ზ. ე-ემ აღნიშნული უძრავი ქონება შეიძინა რ. ლ-ისგან 2021 წლის 8 სექტემბრის ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე. ზ. ე-ის მიერ შეძენილი ქონების სადავო ნაწილზე ფაქტობრივ მფლობელობას ნასყიდობის ხელშეკრულების გაფორმებამდეც და გაფორმების შემდეგაც ახორციელებს ნ. კ-ე, რაც ზემოთ აღნიშნული წინდახედულობის ნორმის გათვალისწინებით, არ შეიძლება ცნობილი არ ყოფილიყო ზ. ე-ისთვის. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 185-ე მუხლის თანახმად, შემძენის ინტერესებიდან გამომდინარე, გამსხვიებელი ითვლება მესაკუთრედ, თუ იგი ასეთად არის რეგისტრირებული საჯარო რეესტრში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შემძენმა იცოდა, რომ გამსხვიებელი არ იყო მესაკუთრე. ამდენად, სამოქალაქო კოდექსის დასახელებული ნორმის შინაარსის გათვალისწინებით, კანონმდებელი კეთილსინდისიერების ცნებას არ უკავშირებს, მხოლოდ საჯარო რეესტრის ჩანაწერის უტყუარობის და სისრულის პრეზუმფციას და წინა პლანზე წევს სუბიექტურ ფაქტორსაც – შემძენის კეთილსინდისიერებას. ამდენად, კეთილსინდისიერ შემძენად ზ. ე-ის მიჩნევისათვის არ არის საკმარისი იმაზე მითითება, რომ შემძენისას ქონება რ. ლ-ის საკუთრებად იყო აღრიცხული.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სადავო ქონების მიმართ მოსარჩელის უფლება დაცულობის უფრო მაღალ სტანდარტს მოითხოვს, ვიდრე ამავე ქონებაზე მესამე პირის უფლებაა, შესაბამისად, არსებობს სადავო ნასყი-

დობის ხელშეკრულების იმ ნაწილში ბათილად ცნობის საფუძველი, რომ-
ლითაც განიკარგა ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე 70 კვ. მეტრი
მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული შენობა-ნაგებობა, ასევე ღია ...ის
სახით ფიქსირებული 35 კვ. მეტრი მიწის ნაკვეთი.

რაც შეეხება სარჩელით სადავო საქართველოს ეკონომიკისა და
მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2017 წლის 17 მაისის №1-1/241
ნ. კ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის განუხილველად დატოვების თაო-
ბაზე ბრძანების ბათილად ცნობის საკითხს, პალატამ მიუთითა, რომ
სარჩელის იმ ნაწილში დაკმაყოფილებით, რაც დადგინდა წინამდებარე
გადაწყვეტილებით, ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში 2018 წლის
26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანების და 03.08.2018წ. ნასყიდობის ხელშეკ-
რულების გაუქმების მოთხოვნით წარდგენილი ადმინისტრაციული სა-
ჩივრის განხილვის მიმართ, ნ. კ-ეს არ გააჩნია იურიდიული ინტერესი
და საჩივრის განხილვა ზემდგომი ადმინისტრაციული ორგანოს მხრი-
დან, როცა სასამართლომ უკვე მიიღო გადაწყვეტილება სადავო საკით-
ხზე, ეწინააღმდეგება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კო-
დექსის პრინციპებს.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა
პალატის 2022 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაა-
საჩივრეს კ. გ-ემ, რ. ლ-ემ, ზ. ე-ემ და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვ-
ნული სააგენტოს იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მომსა-
ხურების ცენტრმა.

5.1 კასატორი – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს
იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრი
აღნიშნავს, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018
წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანებით, მიღებულ იქნა გადაწყვეტი-
ლება ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული
551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა
და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის (საკადასტრო კოდი №...)
ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების თაობაზე, ხოლო
2018 წლის 3 აგვისტოს ერთი მხრივ, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვ-
ნულ სააგენტოსა და მეორე მხრივ, ზემოაღნიშნულ აუქციონში გამარ-
ჯვებულ ფიზიკურ პირ, კ. გ-ეს შორის დაიდო ნივთის უპირობო აუქცი-
ონის ფორმით პრივატიზების ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის სა-
ფუძველზეც მყიდველს საკუთრებაში გადაეცა უძრავი ქონება, მდებარე
ქ. ქუთაისი, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551 კვ.მ
არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი და მასზე არ-
სებული №1 შენობა-ნაგებობა საკადასტრო კოდით №.... „სახელმწიფო
ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის
თანახმად, სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო სახელმწიფო

ქონების პრივატიზებას ახორციელებს ელექტრონული ან/და საჯარო აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის, კონკურენტული შერჩევის საფუძველზე პირდაპირი მიყიდვისა და უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის ფორმებით, სავაჭრო ობიექტის, მესამე პირის მეშვეობით, აგრეთვე წილების ან აქციების ან სერტიფიკატებით წარმოდგენილი აქციების პირდაპირ ან შუამავლის მეშვეობით, საჯარო ან კერძო შეთავაზებით, უცხო ქვეყნის ალიარებულ საფონდო ბირჟაზე ან მოცემულ დროს საერთაშორისო კაპიტალის ბაზრებზე არსებული პრაქტიკის შესაბამისი შეთავაზების სხვაგვარი ფორმით. სახელმწიფო ქონების ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზება კი სრულად საჯარო პროცესია და მასში, კანონით დადგენილი წესით მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 3¹ მუხლი არეგულირებს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის პრივატიზებისას გარიგების გაფორმების წესს, კერძოდ, ამავე მუხლის 1-**ე**ლი პუნქტის თანახმად სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის პრივატიზებისას პრივატიზების განმახორციელებელ ორგანოსა და ქონების შემძენს შორის იდება შესაბამისი ხელშეკრულება, რომელიც საჯარო რეესტრში საკუთრების უფლების რეგისტრაციისა და შესაბამისი ვალდებულებების (მათ შორის, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, საპრივატიზებო საფასურის გადახდის ვალდებულების) წარმოშობის საფუძველია.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2011 წლის 10 თებერვლის „სახელმწიფო ქონების განკარგვისას და სარგებლობის უფლებით გადაცემისას ელექტრონული აუქციონის ჩატარების წესის დამტკიცების შესახებ“ №1-1/172 ბრძანების (კონსოლიდირებული ვერსია (20/06/2017 – 07/09/2020)) პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, სახელმწიფო ქონების აუქციონის ფორმით პრივატიზების/სარგებლობაში გადაცემისას ელექტრონული აუქციონის ჩატარების თაობაზე გადანყვეტილებას იღებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. ამავე ბრძანების შესაბამისად, პრივატიზების/სარგებლობაში/მართვის უფლებით გადაცემის განმახორციელებელი ორგანო ვალდებულია კანონით დადგენილი წესით გადასცეს აუქციონში გამარჯვებულს საკუთრების/სარგებლობის/მართვის უფლება ქონებაზე (ხოლო ვალდებულებების არსებობის შემთხვევაში – საკუთრების/სარგებლობის/მართვის უფლება ვალდებულებებთან ერთად).

განსახილველ შემთხვევაში, იმის გათვალისწინებით, რომ 2018 წლის 26 ივლისს დასრულდა ბრძანების საფუძველზე გამოცხადებული ელექ-

ტრონული აუქციონი, ხოლო გამარჯვებულად გამოვლინდა ფიზიკური პირი კ. გ-ე, ზემოხსენებული ნორმების მოთხოვნებიდან გამომდინარე, გაფორმდა 2018 წლის 3 აგვისტოს №... სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზების ნასყიდობის ხელშეკრულება. უდავოა ის ფაქტობრივი გარემოება, რომ ქ. ქუთაისი, ...-ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობა საკადასტრო კოდით ... წარმოადგენდა სახელმწიფოს რეგისტრირებულ საკუთრებას (უფლების რეგისტრაციის თარიღი 25.12.2015). სახელმწიფოს საკუთრებად სადავო უძრავი ქონების რეგისტრაციის საფუძვლები ან/და თავად რეგისტრაციის შესახებ გადაწყვეტილება არ ყოფილა სადავოდ გამხდარი და იგი კანონიერია, მაშასადამე საჯარო რეესტრში დაცული რეგისტრირებული მონაცემების მიმართ მოქმედებს სისრულის, სიზუსტისა და უტყუარობის პრეზუმფცია, რომლის შესაბამისადაც, სახელმწიფომ მიიღო მის საკუთრებაში არსებული, უფლებრივად უნაკლო ნივთის აუქციონზე საპრივატიზებოდ გამოტანის გადაწყვეტილება და მას შემდეგ, რაც ყველასათვის ხელმისაწვდომი აუქციონის ჩატარების შედეგად, გამოვლინდა გამარჯვებული პირი, გააფორმა ნასყიდობის ხელშეკრულება, რითაც დასრულდა სახელმწიფო ქონების პრივატიზების პროცესი. ამ მხრივ მნიშვნელოვანია რეესტრის მონაცემების მიმართ მოქმედი უტყუარობისა და სისრულის პრეზუმფცია, ე.ი. რეესტრის ჩანაწერები ითვლება სწორად, ვიდრე არ დამტკიცდება მათი უზუსტობა. აღნიშნულის მიზანს წარმოადგენს სამოქალაქო ბრუნვის დაცვა და შესაბამისად, საჯარო რეესტრში უფლების რეგისტრაციის ფაქტისადმი მაღალი ნდობის უზრუნველყოფა.

სააპელაციო სასამართლოს არგუმენტაცია ეყრდნობა იმას, რომ სახელმწიფო ქონების აუქციონზე გამოტანისა და მისი პრივატიზების შედეგად შეილახა ნ. კ-ის „საკუთრების შეძენის კონსტიტუციური უფლება“ და სააპელაციო პალატა იშველიებს „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონს, რის შედეგადაც ვარაუდის ფარგლებში მიუთითებს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე ნ. კ-ის შესაძლო საკუთრების აღიარების მოთხოვნის უფლებაზე, როგორც თვითნებურად დაკავებულ მიწის ნაკვეთზე. სასამართლოს აღნიშნული მსჯელობა დაუსაბუთებელია, ვინაიდან, ერთი მხრივ, უდავოა და ამას არც სააპელაციო სასამართლო უარყოფს, რომ ნ. კ-ის არ გააჩნია საკუთრების უფლების ან მართლობითი მფლობელობის უფლების დამდგენი რაიმე დოკუმენტი (ცხადია, არც არსებობს), თუმცა სააპელაციო სასა-

მართლო განმარტავს, რომ ნ. კ-ეს შესაძლოა ჰქონოდა, როგორც თვითნებურად დაკავებულ სახელმწიფო მიწაზე საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნის უფლება, რაც იმთავითვე ცხადია, რომ საკანონმდებლო დანაწესის საფუძველზე, არ გამორიცხავს სახელმწიფოს უფლებას საკუთარი შეხედულებისამებრ განკარგოს საკუთრება. არცერთი საკანონმდებლო დანაწესი არ კრძალავს სახელმწიფო ქონების განკარგვის შესაძლებლობას იმ საფუძველით, რომ თეორიულად შესაძლოა არსებობდეს სახელმწიფო ქონების თვითნებურად დამკავებელი პირი, რომელსაც გააჩნია სახელმწიფოს მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნით შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოსათვის მიმართვის შესაძლებლობა. მნიშვნელოვანია ის გარემოებაც, რომ სააპელაციო სასამართლო ერთ ნაწილში იმასაც აღნიშნავს, რომ ვინაიდან ნ. კ-ის მიერ არ ყოფილა მიმართული მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების აღიარების კომისიისათვის და მიწის ნაკვეთზე ნ. კ-ის საკუთრების უფლების აღიარების საფუძველების არსებობა/არარსებობა არ შეუფასებია კომპეტენტურ ადმინისტრაციულ ორგანოს, იგი ვერ იმსჯელებს მოცემული დავის ფარგლებში, თუ რამდენად ჰქონდა ნ. კ-ეს საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნისათვის კანონით გათვალისწინებული საფუძველები, ანუ წარმოადგენს თუ არა ნ. კ-ე მიწის ნაკვეთის კანონით გათვალისწინებულ თვითნებურად დამკავებელ პირს. იმ ვითარებაში, როდესაც სასამართლოს განხილვის ეტაპზეც კი, შეუძლებელი იყო დადგენილიყო ჰქონდა თუ არა ნ. კ-ის საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნის უფლება (აღნიშნული უნდა დაადგინოს შესაბამისი მოთხოვნის არსებობის პირობებში, განცხადების განხილვაზე უფლებამოსილმა ადმინისტრაციულმა ორგანომ, სათანადო ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარების შედეგად), გაურკვეველია, სადავო უძრავ ქონებაზე რა უფლება ჰქონდა ნ. კ-ეს, რომელიც იძლეოდა სახელმწიფოს კუთვნილი უძრავი ქონების პრივატიზაციის მთელი პროცესის ბათილობის საფუძველს.

საყურადღებოა, რომ „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, თვითნებურად დაკავებული მიწა არის ამ კანონის ამოქმედებამდე ფიზიკური პირის მიერ თვითნებურად დაკავებული სახელმწიფო საკუთრების სასოფლო ან არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომელზედაც განთავსებულია საცხოვრებელი სახლი (აშენებული, მშენებარე ან დანგრეული) ან არასაცხოვრებელი დანიშნულების შენობა (აშენებული, მშენებარე ან დანგრეული), აგრეთვე დაინტერესებული ფიზიკური პირის საკუთრებაში ან მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკ-

ვეთის მომიჯნავე, თვითნებურად დაკავებული მიწის ნაკვეთი (შენობით ან მის გარეშე) და რომელიც საკუთრების უფლების ალიარების მოთხოვნის მომენტისთვის სახელმწიფოს მიერ განკარგული არ არის. შესაბამისად, საკუთრების უფლების ალიარების მოთხოვნის წარდგენის მომენტისათვის, საკუთრების უფლების ალიარება გამოირიცხება, თუკი სახელმწიფოს უკვე განკარგული აქვს უძრავი ქონება. ეს იმას ნიშნავს, რომ თავად კანონმდებელმა დაუშვა შესაძლებლობა, რომ სახელმწიფო ქონება, რომელიც შესაძლოა თვითნებურად იყოს დაკავებული და მიუხედავად ამისა, სახელმწიფომ იგი განკარგოს, ხოლო თუკი მოთხოვნის წარდგენის მომენტისათვის იგი განკარგული აღმოჩნდება, აღნიშნული გამოირიცხავს მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების ალიარებას. ამდენად, იმ პირობებში, როდესაც საკანონმდებლო დონეზე განმტკიცებული სახელმწიფოს მიერ ქონების განკარგვის შესაძლებლობა თვითნებურად მისი დაკავების შემთხვევაშიც კი, სააპელაციო პალატის არგუმენტაცია, მისი ბათილად ცნობის თაობაზე უსაფუძვლოა. ამავე ლოგიკით, აზრს მოკლებულია აუქციონში გამარჯვებული პირისა და შემდგომი შემძენების კეთილსინდისიერების/კანონიერი ნდობის საფუძვლების შემოწმება ნ. კ-ის ფაქტობრივ მფლობელობასთან მიმართებით, ვინაიდან აქ მეორე მხარეს არ დგას ნ. კ-ის საკუთრების ან მართლზომიერი მფლობელობის უფლება, რის მიმართაც შესაძლოა ჰქონოდა ინფორმაცია შემძენს, არამედ აქ სააპელაციო პალატა საუბრობს ნ. კ-ის მხოლოდ და მხოლოდ შესაძლო ალიარების მოთხოვნით მიმართვის უფლებაზე, რომელიც ვერ იქნება დაცვის ღირსი ინტერესი კეთილსინდისიერი შემძენის ან/და კანონიერი ნდობით აღჭურვილი პირის უპირატესად. ამავდროულად, ნ. კ-ეს, რომელსაც არ გააჩნია საკუთრების უფლების ან მართლზომიერი მფლობელობის უფლების დამდგენი დოკუმენტი, სრული უფლება და შესაძლებლობა ჰქონდა მიემართა როგორც ალიარების კომისიისათვის, ისე მონაწილეობა მიეღო სახელმწიფოს მიერ გამოცხადებულ აუქციონში, რის შედეგადაც იგი მოახდენდა მისი უფლებების რეალიზაციას, კანონით დადგენილი წესით მოეპოვებინა საკუთრების უფლება სახელმწიფოს მიწის ნაკვეთზე, შესაბამისი საფუძვლების დაკმაყოფილების შემთხვევაში.

5.2 კასატორების – კ. ე-ის, რ. ლ-ის, ზ. ე-ის განმარტებით, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ გადანყვეტილებაში ფაქტობრივ გარემოებად უდავო წესით მიუთითა, რომ სადავო მიწის ნაკვეთზე ყოველგვარი კანონის დაცვით ჩატარდა აუქციონი და ნ. კ-ემ ამის შესახებ ყველაფერი იცოდა, მიუხედავად ამისა გაასაჩივრა ჩატარებული აუქციონი, მაგრამ 2019 წლის 17 მაისს № 1-1/241 ბრძანებით დარჩა განუხილველი ვადის გაშვების გამო. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ ვადის გაშვება არ ჩათვალა იმპერატიულ ნორმად, როდესაც ის საჩივრდება სასა-

მართლოში, მაგრამ ვადის დარღვევის გამო სარჩელის დაკმაყოფილება არ ხდება და არც უმსჯელია ამის შესახებ მიღებულ გადაწყვეტილებაში.

სასამართლოს გადაწყვეტილება ასევე დაუსაბუთებელია სადავო ბრანებისა და ხელშეკრულების ნაწილობრივ ბათილად ცნობასთან დაკავშირებით, რასაც საფუძვლად დაედო კერძო პირის მიერ შედგენილი ნახაზი, რომელიც არ არის დაცული საჯარო რეესტრის უტყუარობის პრეზუმფციით. სასამართლომ არ გამოიყენა ნახაზი, რომელიც მესამე პირების მიერ იყო წარდგენილი და დაცულია საჯარო რეესტრში. სასამართლოს უნდა ჩაეტარებინა და დაენიშნა ექსპერტიზა, დაეცვა კეთილსინდისიერების პრინციპი როგორც კ. გ-ის, ისე რ. ლ-ისა და ზ. ე-ის მიმართ, რადგანაც ეს უძრავი ქონება არის დატვირთული იპოთეკით. გაურკვეველია, როგორ გააბათილა სასამართლომ, მაშინ როდესაც თანმდევი შედეგით ბათილად ცნობას არ ითხოვდა მხარე, ასევე, როგორ აღსრულებდა თუნდაც საჯარო რეესტრში. შესაბამისად, მოთხოვნის ფარგლებსაც კი გასცდა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო. სასამართლომ არ იმსჯელა ადვოკატის ჰონორარის დაკისრებაზე მხარისათვის, მაშინ, როდესაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი პირდაპირ უთითებს ყველა საპროცესო ხარჯის ანაზღაურებაზე, თუნდაც ნაწილობრივ დაკმაყოფილების შემთხვევაში.

6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 ივლისის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 9 სექტემბრის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული კ. გ-ის, რ. ლ-ისა და ზ. ე-ის საკასაციო საჩივარი.

7. საკასაციო საჩივრებზე ნ. კ-ემ წარმოადგინა საკასაციო შესაგებელი. მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ არ არსებობს გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების არც ფაქტობრივი და არც სამართლებრივი საფუძვლები.

ნ. კ-ის განმარტებით, იგი 1988 წლიდან ფაქტობრივად ფლობს და სამენარმეო საქმიანობისთვის იყენებს უძრავ ქონებას, მდებარე ქ. ქუთაისი, ...ის გამზირი №..., საკადასტრო კოდი ..., სადაც ფუნქციონირებს ...ის ობიექტი. ათწლეულების განმავლობაში ბოლო პერიოდამდე სარ-

გებლობდა ობიექტამდე მისასვლელი ერთადერთი სა...ო გზით, რადგან ობიექტი მდებარეობს ...სკენ მიმავალი ცენტრალური მაგისტრალის მარჯვენა მხარეს და სხვა კავშირი საჯარო გზასთან, ასევე კომუნიკაციის საშუალებებთან არ გააჩნია. სარჩელის აღძვრამდე მოსარჩელისთვის ცნობილი გახდა, რომ კ. გ-ეს, აუქციონის გზით, საკუთრებაში გადაეცა უძრავი ქონება ქ. ქუთაისი ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ, რომელიც გადაუფორმა მოგვიანებით ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე რ. ლ-ეს. მოპასუხე მხარემ ისე ჩაატარა აუქციონი, რომ არ შეისწავლა გასაყიდი ქონების ფაქტობრივი მდგომარეობა, მესამე პირს მინის ნაკვეთთან ერთად მიყიდა მოსარჩელის საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონება შენობა-ნაგებობით, რომელიც აშენებულია მის მიერ და ფლობს 1988 წლიდან, ასევე გაიყიდა მის ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთი 105 კვ.მ, რომელზეც უნდა აეშენებინა ..., კანონიერად დამტკიცებული პროექტის თანახმად. აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის შესახებ ბრძანება მოსარჩელეს ფოსტით გაეგზავნა 2019 წლის 15 აპრილს და ჩაბარდა 17 აპრილს. საქმეში წარმოდგენილია მხარისთვის სადავო ბრძანების გადაცემის დამადასტურებელი მტკიცებულება, საიდანაც დგინდება, რომ ნ. კ-ეს გასაჩივრების კანონით დადგენილი ვადა არ გაუშვია.

საკასაციო შესაგებლის თანახმად, ნაკლოვანი ნივთის აუქციონის გზით რეალიზაციამ ნ. კ-ეს დაუკარგა შენობა-ნაგებობის ნაწილი, დაიკარგა მის ობიექტამდე მისასვლელი გზა სრულად და დაიტბორა წყლით. ასევე, მას დამტკიცებული აქვს ...ის მშენებლობის პროექტი. მისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონეა ფასადის ვიზუალური მხარე. ფასადის წინ გადის ტროტუარი, რომლის აუქციონზე გაყიდვაც მოხდა და სადაც ახალი მესაკუთრე აპირებს მშენებლობას. ... საერთოდ დაიფარება და შეუმჩნეველი გახდება, რაც პირდაპირ შეუძლებელს გახდის ამ ტიპის საქმიანობას. ადგილი არ გენეკუთვნება იმ სახის ტერიტორიას, სადაც ფეხით მოსიარულე მოქალაქე, ტროტუარის ნაცვლად საავტომობილო გზაზე უსაფრთხოდ გაივლის – საავტომობილო გზაზე ფეხით გავლა უდიდეს საფრთხეს წარმოადგენს, რაც არ იქნა მოკვლეული და შესწავლილი მოპასუხის მიერ. მოსარჩელის მიერ მშენებლობის პროექტზე განეულ იქნა ხარჯები, იმ იმედით, რომ ააშენებდა ...ას და შემოსავალი ექნებოდა. მოპასუხე მხარემ აუქციონზე რეალიზაციის დროს არ გადაამოწმა აღნიშნულ ტერიტორიაზე პროექტის შეთანხმების საკითხი. მოსარჩელეს შენობის უკან აქვს ...ის უკანონოდ ჩატარებული აუქციონის შედეგად ...სთან მისასვლელი საავტომობილო გზაც მოექცა ახალი მესაკუთრის საკუთრებაში. შესაბამისად, ...მდე მისასვლელი გზა აღარ არსებობს და ...აც ველარ ფუნქციონირებს. ყოველდღიურად ადგება ძალიან დიდი მატერიალური ზიანი.

ნ. კ-ე აღნიშნავს, რომ უკანონო აუქციონის შედეგად წაართვეს უძრავი ქონება, პენობა-ნაგებობა და მიწის ნაკვეთი, რომელსაც 30 წელი ფაქტობრივად უწყვეტად ფლობდა და მფლობელობითი უფლება უნდა დაერეგისტრებინა საკუთრებაში. ამასთან, აუქციონის შედეგების გასაჩივრების ვადა არ გაუშვია – აუქციონის შედეგების შესახებ შეტყობინებისთანავე გაასაჩივრა დაუყოვნებლივ. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 22-ე მუხლის მე-2 პუნქტით სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა შეადგენს 3 წელს. მხარე უთითებს იმ აუქციონის თაობაზე, რომელიც ჩაიშალა კასატორის მიერ და არ ჩატარებულა. სააპელაციო სასამართლომ დეტალურად შეისწავლა როგორც ნახაზები, ასევე ყველა საკითხი, ჩატარა ადგილზე დათვალიერება და დარწმუნდა, რომ გაიყიდა ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებული პენობის ნაწილი და მიწის ნაკვეთი, რომელიც შემოსაზღვრულია კაპიტალური ღირებულებით.

8. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 13 მარტის განჩინებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრისა და კ. გ-ის, რ. ლ-ისა და ზ. ე-ის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და მათი განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასაციო საჩივრების საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრისა და კ. გ-ის, რ. ლ-ისა და ზ. ე-ის საკასაციო საჩივრები უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება ნ. კ-ის სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების ნაწილში და ამ ნაწილში საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქმეზე დადგენილია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: ა) 2007 წლის 9 ოქტომბრის ამონაწერით საჯარო რეესტრიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ...) ირკვევა, რომ №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული 328 კვ.მ დაუზუსტებელი ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, მდებარე ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №..., პენობა საერთო ფართობით – 139,7 კვ.მ, დამხმარე ფართობით 3,96 კვ.მ, რეგისტრირებულია თ. კ-ის საკუთრებად (განაცხადის რეგისტრაციის ნომერი ... განაცხადის რეგისტრაციის თარიღი 6/09-2007, უფლების დამადასტურებელი იურიდიული დოკუმენტი: ექსპლუ-

ატაციაში გაშვების აქტი №500/06, 18/09-1996წ; ბ) ქალაქ ქუთაისის მერის 2007 წლის 10 დეკემბრის №1909 ბრძანებით, ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე მიწის ნაკვეთზე, ქ. ქუთაისის მერის 2007 წლის 19 ოქტომბრის №1600 ბრძანებით შეთანხმებული პროექტისა და ამავე წლის 1 ნოემბერს გაცემული №000356 მშენებლობის ნებართვის შესაბამისად, მოქალაქე თ. კ-ის მშენებლობადამთავრებული ... ფართობით 30 კვ.მ მიღებულ იქნა ექსპლუატაციაში; გ) 2016 წლის 22 ნოემბრის ამონაწერით საჯარო რეესტრიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი ...) დადგენილია, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ში მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, დაზუსტებული ფართობით 331 კვ.მ და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობები: №1 – გამზ. ფართით: 230,3 კვ.მ, №2 – 17,34 კვ.მ, საკადასტრო კოდით ... (ნაკვეთის წინა ნომერი ...) რეგისტრირებულია ნ. კ-ის საკუთრებაში. უფლების დამადასტურებელ დოკუმენტად მითითებულია უძრავი ნივთის ჩუქების ხელშეკრულება, დამონშვების თარიღი: 17.11.2016წ. უძრავი ნივთის მახასიათებლები ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე ნ. კ-ის საკუთრების უფლების წარმოშობამდე იყო შემდეგი: მისამართი ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №..., ნაკვეთის ფუნქცია: არასასოფლო-სამეურნეო, დაზუსტებული ფართობი 331 კვ.მ, საკადასტრო კოდი ... (ნაკვეთის წინა ნომერი...) შენობა-ნაგებობის ჩამონათვალი: №1 – გამზ. ფართით 230,3 კვ.მ. №2 – 17,34 კვ.მ. უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი: ექსპლუატაციაში გაშვების აქტი №500/96, დამონშვების თარიღი: 18.09.1996წ.; ბრძანება №1909, დამონშვების თარიღი: 10.12.2007წ. ქ. ქუთაისის მერი, მესაკუთრე – თ. კ-ე; დ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2015 წლის 21 დეკემბრის №1/3-1240 ბრძანებით, უძრავ ქონებაზე სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციისათვის, მიემართა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ქუთაისის სარეგისტრაციო სამსახურს, რათა განხორციელებულიყო ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ 173 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის სახელმწიფო საკუთრებად რეგისტრაცია, წარდგენილი საკადასტრო აზომვითი ნახაზის და ელ. ვერსიის შესაბამისად; ე) 2017 წლის 27 თებერვალს (განცხ. №16492/05) ნ. კ-ემ განცხადებით მიმართა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს და მოითხოვა მის კუთვნილ შენობა-ნაგებობასთან (ს/კ...) მიმდებარე ტერიტორიის ორი ნაკვეთის აუქციონზე გატანა. განმცხადებელი აღნიშნავდა, რომ სურდა შეეძინა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონება აუქციონის ფორმით. ქონების სრული მისამართი ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №..., მიწის ნაკვეთი 200 კვ.მ, არსებული შენობის წინა მიწა ფართით 50 კვ.მ. 2017 წლის 10 მარტის განცხადებით, ნ. კ-ემ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს №16492/05 განცხადებაზე

დამატებით აცნობა, რომ აღნიშნული ტერიტორია შემოღობილი აქვს მისი კუთვნილი ბეტონის ლობით და იმ შემთხვევაში, თუ იგი ვერ გაიმარჯვებს აუქციონში ლობის დემონტაჟს მოახდენდა 1 თვის მანძილზე; ვ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 7 მარტის №1/3-216 ბრძანებით უძრავ ქონებაზე სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მიემართა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს, რათა განხორციელებულიყო ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ, სახელმწიფო ქონების (ს/კ №...) ცვლილების რეგისტრაცია და დარეგისტრირებულიყო 538 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (მათ შორის 141 კვ.მ დატვირთულია სერვისიკუთვნილი უფლებით) და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა, წარდგენილი საკადასტრო აზომვითი ნახაზის, შიდა აზომვითი ნახაზის და ელ. ვერსიის შესაბამისად; ზ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 7 აპრილის №1/1-797 ბრძანებით დადგინდა ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ არსებული 538 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის (საკადასტრო კოდი...) პრივატიზება ელექტრონული აუქციონის ფორმით, ხოლო საწყისი საპრივატიზებო თანხა განისაზღვრა 40 000 ლარის ოდენობით; თ) 2017 წლის 11 აპრილის №13/17465 წერილით ნ. კ-ეს, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოში შესული მისი 27.02.2017წ. №16492/05 განცხადების პასუხად, რომლითაც ითხოვდა ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ უძრავი ქონების (ს/კ ...) ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზებას, ეცნობა, რომ აღნიშნული უძრავი ქონების პრივატიზების მიზნით ვებგვერდზე: www.eauction.ge 2017 წლის 11 აპრილს გამოცხადდა ელექტრონული აუქციონი №... (განაცხადის №..., ბრძანების №1/1-797, საწყისი საპრივატიზებო თანხა 40 000 ლარი) და აუქციონი სრულდება 2017 წლის 10 მაისს, 17:00 საათზე; ი) ამონაწერით ვებგვერდიდან: www.eauction.ge დგინდება, რომ №... აუქციონი 2017 წლის 10 მაისს დასრულდა უშედეგოდ და ქონების რეალიზაცია ამ აუქციონის შედეგად არ განხორციელებულა; კ) 2017 წლის 16 ივნისის განცხადებაში სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსადმი (შემოსვლის №51739/05), ნ. კ-ე მიუთითებს, რომ ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე მის საკუთრებაში არსებულ 331 კვ.მ ფართობზე დგას შენობა-ნაგებობა, რომელსაც უტარდება რეკონსტრუქცია და ხდება მეორე სართულის დამატება. აღმოჩნდა, რომ მიწაზე, რომელსაც ნ. კ-ე ფლობდა და რომელზედაც დგას მისი შენობა-ნაგებობა, არსებული ფანჯარა დარეგისტრირებულია სხვა საკადასტრო კოდზე, რის გამოც შეექმნა პრობლემა არქიტექტურის სამსახურში მეორე სართულის დამატებისას. საჭიროა მიწა გადმოფორმდეს მის საკუთრებაში არსებულ საკადასტრო კოდზე

... ან/და მიეცეს უფლება არსებულ ფართზე დაშენებისას დამონტაჟედეს ფანჯარა მოცემული საკადასტრო რუკით და ანახაზებით, რომელიც თან ერთვის განცხადებას. განმცხადებლის მითითებით, ნათლად ჩანს, რომ, როცა მისცეს პროექტი და ნებართვა რამდენიმე წლის უკან, იქ არსებობდა პირველ სართულზე ფანჯარა და ის, რომ მისი საკუთრება არ ყოფილიყო, ვერ გაიცემოდა პროექტი სხვის მიწაზე. განმცხადებელმა ითხოვა აღნიშნული საკითხის განხილვა და შეცდომის გამოსწორება; ლ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 26 ივნისის №1/3-1533 ბრძანებით უძრავ ქონებაზე სახელმწიფო საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მიემართა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს, რათა განხორციელებულიყო ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ №... და №... საკადასტრო კოდეზით რეგისტრირებული უძრავი ქონებების ცვლილების რეგისტრაცია და დარეგისტრირებულიყო – ს/კ №... – 551 კვ.მ მიწის ნაკვეთი (მათ შორის 144 კვ.მ დატვირთულია სერვიტუტის უფლებით) და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა და №...- ნაკვეთი №1 – 106 კვ.მ მიწის ნაკვეთი (მათ შორის 20 კვ.მ დატვირთულია სერვიტუტის უფლებით), წარდგენილი საკადასტრო აზომვითი ნახაზების და ელ. ვერსიების შესაბამისად; მ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 18 ივლისის №13/36256 წერილით, ნ. კ-ეს 2017 წლის 16 ივნისის №51739/05 განცხადებასთან დაკავშირებით, ეცნობა, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ, სახელმწიფო საკუთრებად რეგისტრირებული (ს/კ...) უძრავი ქონების რეგისტრაციაში გათვალისწინებულია მის საკუთრებაში რეგისტრირებულ (ს/კ ...) უძრავ ქონებასთან მისასვლელი გზა (მიწის ნაკვეთზე ფართობით 144 კვ.მ ვრცელდება სერვიტუტის უფლება). ასევე ეცნობა, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო მისი დაინტერესების შემთხვევაში განიხილავდა ზემოაღნიშნული სახელმწიფო ქონების პრივატიზებას ელექტრონული აუქციონის ფორმით. ამასთან, №... საკადასტრო კოდეზზე სარეკონსტრუქციო სამშენებლო სამუშაოებთან დაკავშირებით, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოში წარდგენილი უნდა ყოფილიყო შესაბამისი პროექტი ღიოზების მითითებით; ნ) ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის არქიტექტურისა და ზედამხედველობის სამსახურის 2017 წლის 16 აგვისტოს წერილით, ნ. კ-ეს მისი განცხადების პასუხად, რომლითაც ის ითხოვდა ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მიმდებარე, კუთვნილი შენობის რეკონსტრუქციით ...ის, ...სა და ...ის მოწყობის სამშენებლო პროექტის შეთანხმებას და მშენებლობის ნებართვის გაცემას, ეცნობა, რომ მის მიერ წარდგენილი განმარტებითი ბარათი არ იყო დამუშავებული საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 47-ე მუხლის მოთხოვნათა გათვალისწინ

ნებით, რომელიც მოიცავს დაგეგმარების მიზნების აღწერას. ამასთანავე, არ იყო გათვალისწინებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 18 ივლისის №13/36256 წერილით მოთხოვნილი საკითხი, სარეკონსტრუქციო სამშენებლო სამუშაოებთან დაკავშირებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოში შესაბამისი პროექტის (ლიობების მითითებით) შესათანხმებლად წარდგენის თაობაზე; ო) 2017 წლის 27 ნოემბერს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს წარედგინა ნ. კ-ის განცხადება (რეგ. №107383/05) სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონების (ს/კ №...) მომიჯნავე/თანასაკუთრებაში არსებულ ქონებაზე (საკადასტრო კოდი: ...) ლიობ(ებ)ის მოწყობასთან დაკავშირებით; პ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 28 ნოემბრის №5/62374 წერილით ნ. კ-ეს მისი 27.11.2017წ. №107383-05 განცხადების პასუხად, რომლითაც დასმული იყო საკითხი ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე, ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ №...) დაგეგმილ საპროექტო შენობა-ნაგებობაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (ს/კ №...) მხარეს არსებულ ფასადზე ლიობების განთავსებაზე თანხმობის გაცემის თაობაზე, ეცნობა, რომ საკითხის განხილვის მიზნით, სააგენტოში წარსადგენი იყო №... უძრავი ქონების საკადასტრო აზომვითი ნახაზი, შესაბამის ელ. ვერსიასთან ერთად, მასზე საპროექტო შენობა-ნაგებობის და ლიობების ჩვენებით. ასევე, წარდგენილი უნდა ყოფილიყო საპროექტო ლიობების ამსახველი ესკიზური ნახაზი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების მხრიდან; ყ) ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2018 წლის 5 იანვრის №01/165 წერილით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს ეცნობა, რომ განხილულ იქნა სააგენტოს 2017 წლის 12 დეკემბრის №13/64968 მომართვა, რომელიც შეეხება მოქ. ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ...) დაგეგმილ საპროექტო შენობა-ნაგებობაზე ლიობის განთავსებისათვის თანხმობის მიღებას სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (ს/კ...) მხარეს არსებულ ფასადზე და ეცნობა, რომ ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერია წინააღმდეგი არ არის, სააგენტოს თანხმობის შემთხვევაში, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (მიწის ნაკვეთი) მხარეს არსებულ ფასადზე განთავსდეს მხოლოდ ფანჯრისა და ვიტრინის ლიობები გამოსასვლელების გარეშე; რ) სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 11 იანვრის №5/1878 წერილით ნ. კ-ეს, მისი 27.11.2017წ. №107383/05 და 08.12.2017წ. №111500/05 განცხადებების პასუხად ეცნობა, რომ ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 05.01.2018წ. №01/165 წერილით წარმოდგენილი პოზიციის გათვალისწინებით, სააგენტო თავისი კომპეტენციის ფარგლებში არ იყო წინააღმდეგი, სახელმწიფო საკუთრე-

ბაში არსებული უძრავი ქონების (ს/კ №...) მხრიდან, ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე ნ. კ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ ...) დაგეგმილ საპროექტო შენობა-ნაგებობაზე განხორციელებულიყო მხოლოდ ფანჯრისა და ვიტრინის ღიობის მოწყობა გამოსასვლელების გარეშე, ამავე უძრავი ქონების საზღვრებში, უსაფრთხოების ნორმების სრული დაცვით და იმ პირობით, თუ ანალოგიური თანხმობა ნ. კ-ის მიერ გაცემული იქნებოდა №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული უძრავი ქონების მესაკუთრის მოთხოვნის შემთხვევაში; ს) ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 19.03.2018წ. №ბ02.02180785 ბრძანებით შეთანხმდა ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ში მდებარე (ს/კ №...), მოქალაქე ნ. კ-ის კუთვნილი შენობის რეკონსტრუქციის – ...ის მშენებლობის სამშენებლო დოკუმენტის პროექტი. გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცემულად ჩაითვალა სანებართვო მოწმობა. მშენებლობის ნებართვის მოქმედების ვადა განისაზღვრა 2018 წლის 19 მარტიდან 2018 წლის 19 ნოემბრის ჩათვლით; ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის 11.12.2018წ. №ბ02.02183458 ბრძანებით გაგრძელდა ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ში მდებარე (ს/კ...), მოქალაქე ნ. კ-ის კუთვნილი შენობის რეკონსტრუქციის – ...ის მშენებლობის მოქმედების ვადა. გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცემულად ჩაითვალა სანებართვო მოწმობა. მშენებლობის ნებართვის მოქმედების ვადა განისაზღვრა ბრძანების ძალაში შესვლის დღიდან 12 თვით; ტ) 2018 წლის 25 ივნისის ამონაწერით საჯარო რეესტრიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...), ირკვევა, რომ ქ. ქუთაისში, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, დაზუსტებული ფართობით 551 კვ.მ და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა №1 საერთო ფართობით 13,44 კვ.მ, საკადასტრო კოდით №..., რეგისტრირებულია სახელმწიფო საკუთრებად. უფლების დამდგენი დოკუმენტები: ბრძანება №1/3-1240, 21.12.2015, სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; ბრძანება №1/3-1533, 26.06.2017, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; ბრძანება №1/3-216, 07.03.2017, სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. უ) 2018 წლის 26 ივნისის გამოცემა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს №1/1481 ბრძანება, რომლითაც დადგინდა, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის (საკადასტრო კოდი: ...) პრივატიზება უნდა განხორციელდეს ელექტრონული აუქციონის ფორმით. საწყისი საპრივატიზებო თანხა განისაზღვრა 40 000 (ორმოცი ათასი) ლარის ოდენობით. ელექტრონულ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად გადასახდელი უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტიის/ზეს ოდენობა განისაზღვ

ღერა 4000 (ოთხი ათასი) ლარით, ხოლო სავაჭრო ბიჯის ოდენობა – 1000 (ათასი) ლარით. ამავე ბრძანებით დადგინდა, რომ მყიდველი ვალდებული იყო საპრივატიზებო თანხა გადაეხადა ელექტრონული აუქციონის დასრულებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში. ამასთან, დამტკიცდა საინფორმაციო საშუალებებში განსათავსებელი აუქციონის ჩატარების შესახებ განცხადება და დაევალა პრივატიზების დეპარტამენტს შესაბამისი განცხადების გამოქვეყნება კანონით დადგენილი წესით. საპრივატიზებო ქონება განისაზღვრა სახელმწიფო მნიშვნელობის ქონებად; ფ) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობა ელექტრონული აუქციონის ფორმით შეიძინა კ. გ-ემ და მასთან 2018 წლის 3 აგვისტოს გაფორმდა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას ნასყიდობის ხელშეკრულება №... 09.08.2018 წლიდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას 2018 წლის 3 აგვისტოს ნასყიდობის №... ხელშეკრულების საფუძველზე აღრიცხულია კ. გ-ის საკუთრებად; ე) 2018 წლის 14 აგვისტოდან (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...) ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება (551 კვ.მ მიწის ნაკვეთი და მასზე განთავსებული 13,44 კვ.მ შენობა-ნაგებობა) 09.08.2018 წლის უძრავი ნივთის ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე დარეგისტრირდა რ. ლ-ის საკუთრებად; ლ) უძრავი ნივთის დაყოფის რეგისტრაციის საფუძველზე, №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება დაიყო ორ საკადასტრო ერთეულად: 1) საკადასტრო კოდით №..., 217 კვ.მ მიწის ნაკვეთი და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა №1, საერთო ფართობით 13.44 კვ.მ და 2) საკადასტრო კოდით №..., მიწის ნაკვეთის და ზუსტებული ფართობი 334 კვ.მ. დაყოფის შედეგად წარმოქმნილი უძრავი ნივთების მესაკუთრეს კვლავ წარმოადგენდა რ. ლ-ე; ყ) უძრავი ნივთების გაერთიანების რეგისტრაციის საფუძველზე (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი – ...) №... და №... საკადასტრო კოდების მქონე უძრავი ნივთები 2018 წლის 24 აგვისტოდან კვლავ გაერთიანდა ერთ საკადასტრო ერთეულად და მიენიჭა საკადასტრო კოდი – №.... უძრავი ქონების სხვა მახასიათებლები არ შეცვლილა; შ) რ. ლ-ის საკუთრებაში არსებულ №... (ქალაქი ქუთაისი, ...ის გამზირი №... .. აღმოსავლეთით, დაზუსტებული ფართობი 155 კვ.მ) საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ უძრავ ქონებასთან, №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონების გაერთიანების შედეგად რ. ლ-ის საკუთრებად აღირიც-

ხა უძრავი ნივთი მისამართით ქალაქი ქუთაისი, ...ის გამზ. №...-ის მიმ-
 დებარედ; ქალაქი ქუთაისი, ...ის გამზ. №... ბ-ს აღმოსავლეთით, დაზუს-
 ტებული ფართობი 706 კვ.მ, შენობა-ნაგებობის ჩამონათვალი: №1 – სა-
 ერთო ფართით 13,44 კვ.მ, საკადასტრო კოდით №... (ნაკვეთის წინა ნომ-
 რები: №...; №...); ნ) 2021 წლის 13 სექტემბერს უძრავი ნივთის ნასყიდო-
 ბის 08.09.2021წ. ხელშეკრულების საფუძველზე, №... საკადასტრო კო-
 დის მქონე უძრავი ქონება აღირიცხა ზ. ე-ის საკუთრებად (განცხადე-
 ბის რეგისტრაციის ნომერი...). №... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავ
 ქონებაზე 2019 წლის 25 იანვრიდან რეგისტრირებულია იპოთეკის უფ-
 ლება სს „...ის“ სასარგებლოდ, 24.01.2019წ. №... იპოთეკის ხელშეკრუ-
 ლების საფუძველზე (განცხადების რეგისტრაციის ნომერი...); ც) 2018
 წლის 23 ოქტომბერს ნ. კ-ემ საჩივრით მიმართა საქართველოს ეკონო-
 მიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრს და აღნიშნა, რომ სსიპ სა-
 ხელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ №1/1- 1481 ბრძანების სა-
 ფუძველზე, 27.06.2018 წელს აუქციონის წესით გაასხვისა ქ. ქუთაისში
 ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551,00 კვ.მ არასასოფლო-
 სამეურნეო მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობა.
 საჩივრის ავტორმა მოითხოვა სააგენტოს მიერ გამოცემული ინდივი-
 დუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა;
 ძ) საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის
 მოადგილის 2018 წლის 11 დეკემბრის №04/9728 წერილით ნ. კ-ეს ეც-
 ნობა, რომ №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთი
 საჯარო რეესტრში კერძო პირის საკუთრების უფლებით აღირიცხა სა-
 ხელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციო-
 ნის ფორმით პრივატიზებისას ნასყიდობის №... ხელშეკრულების (და-
 მოწმების თარიღი 03.08.2018) საფუძველზე. იმავე წერილით ნ. კ-ეს გა-
 ნემარტა მისი უფლების სასამართლო წესით დაცვის შესაძლებლობის
 თაობაზე. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მი-
 ნისტრის მოადგილის 2018 წლის 11 დეკემბრის №04/9728 წერილი 2018
 წლის 13 დეკემბერს ჩაიბარა ნ. კ-ის დედამ; ყ) 2019 წლის 7 მაისს, ნ. კ-ემ
 ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა საქართველოს ეკონომიკისა და
 მდგრადი განვითარების სამინისტროს და მოითხოვა: ბათილად იქნეს
 ცნობილი 2018 წლის 26 ივნისის, ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის
 მიმდებარედ, არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშ-
 ნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის
 ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის შესახებ №1/1481
 ბრძანება. ასევე ბათილად იქნეს ცნობილი №1/1481 ბრძანების თან-
 მდევი შედეგი, კერძოდ, სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტოს იმე-
 რეთ-რაჭა-ლეჩხუმ-ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის მიერ სა-
 ხელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციო-

ნის ფორმით პრივატიზაციის ნასყიდობის 2018 წლის 03 აგვისტოს №... ხელშეკრულება. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2017 წლის 17 მაისის №1-1/241 ბრძანებით ნ. კ-ის ადმინისტრაციული საჩივარი განუხილველად იქნა დატოვებული ადმინისტრაციული საჩივრის წარდგენის კანონით დადგენილი ვადის გაშვების გამო; შ) საქმეში წარმოდგენილია 2016 წლის 13 დეკემბრით დათარიღებული, ნ. კ-ის დაკვეთით შპს „კ...ის“ მიერ შესრულებული, ...ის გამზ. №...-ში მდებარე ...ის ...ად რეკონსტრუქციის არქიტექტურული პროექტი.

მოცემულ შემთხვევაში მთავარ სადავო საკითხს წარმოადგენს ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების შესახებ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანების, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას 2018 წლის 3 აგვისტოს №... უ.უ ნასყიდობის ხელშეკრულებისა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2017 წლის 17 მაისის ნ. კ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის განუხილველად დატოვების თაობაზე №1-1/241 ბრძანების ბათილად ცნობის საფუძვლების არსებობა.

გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ პრივატიზების შესახებ ბრძანებისა და ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის თაობაზე სასარჩელო მოთხოვნების დაკმაყოფილებით სადავო ქონებაზე აღდგებოდა პირვანდელი მდგომარეობა და აღირიცხებოდა კვლავ სახელმწიფოს საკუთრებაში. ამასთან, სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების მესამე პირზე გასხვისებით, ნ. კ-ეს შეეზღუდა საკუთრების შეძენის კონსტიტუციური უფლება, რაც წარმოადგენდა ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობის საფუძველს.

საკასაციო პალატა კიდევ ერთხელ ამახვილებს ყურადღებას საქმეზე დადგენილ იმ ფაქტობრივ გარემოებაზე, რომ ქალაქ ქუთაისში, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551.00 კვ.მ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული №1 შენობა-ნაგებობის ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების შესახებ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანებით განისაზღვრა, რომ უძრავი ქონების პრივატიზება განხორციელდებოდა ელექტრონული აუქციონის ფორმით. აღნიშნულ აუქციონში გამარჯვებული გახდა კ. გ-ე, რის შედეგა-

დაც, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსა და კ. გ-ეს შორის 2018 წლის 3 აგვისტოს დაიდო სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას ნასყიდობის ხელშეკრულება.

საკასაციო პალატა მიუთითებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონზე რომელიც აწესრიგებს საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვასთან, განკარგვასა და სარგებლობაში გადაცემასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს (1.1 მუხლი). სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო (1.6 მუხლი). სააგენტო უფლებამოსილია, განახორციელოს მოქმედებები, რომლებიც უკავშირდება ფიზიკური პირის ან კერძო სამართლის იურიდიული პირისათვის სახელმწიფო ქონების სასყიდლით, აუქციონის საფუძველზე საკუთრებაში გადაცემას.

ზემოაღნიშნული კანონის მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, პრივატიზება არის ელექტრონული ან/და საჯარო აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის, კონკურენტული შერჩევის საფუძველზე პირდაპირი მიყიდვისა და უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის ფორმებით, სავაჭრო ობიექტის, მესამე პირის მეშვეობით, აგრეთვე წილების ან აქციების ან სერტიფიკატებით წარმოდგენილი აქციების პირდაპირ ან შუამავლის მეშვეობით, საჯარო ან კერძო შეთავაზებით, უცხო ქვეყნის ალიარებულ საფონდო ბირჟაზე ან მოცემულ დროს საერთაშორისო კაპიტალის ბაზრებზე არსებული პრაქტიკის შესაბამისი შეთავაზების სხვაგვარი ფორმით ფიზიკური და იურიდიული პირების ან მათი გაერთიანებების მიერ სახელმწიფო ქონებაზე საკუთრების უფლების შეძენა ამ კანონით დადგენილი წესით.

მიუთითებული კანონის სადავო პერიოდში მოქმედი მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის მიხედვით, სახელმწიფო ქონების განკარგვა შეიძლება განხორციელდეს ელექტრონული აუქციონის ფორმით. თუ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონება არ გაიყიდა/არ გადავიდა სარგებლობაში, დასაშვებია მისი საჯარო აუქციონის ფორმით განკარგვა. სააგენტოსათვის განსაკარგავად გადაცემული ქონების აღრიცხვის, შენახვის, შეფასებისა და განკარგვის წესსა და პირობებს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სხვა ქონების საჯარო აუქციონის ფორმით განკარგვის შესახებ დებულებას ამტკიცებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრი.

ზემოაღნიშნული კანონის სადავო პერიოდში მოქმედი მე-5 მუხლის

1-ლი პუნქტის თანახმად, აუქციონის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზების შესახებ ინფორმაცია განთავსდება ვებგვერდზე www.eauction.ge ან/და www.nasp.gov.ge, რაც ინფორმაციის ოფიციალურ გამოქვეყნებად ითვლება. აუქციონის გამოცხადება და ვაჭრობა ხორციელდება ვებგვერდზე www.eauction.ge ან www.nasp.gov.ge. ინფორმაციის საჯაროობისა და ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად საჯარო აუქციონის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზების შესახებ ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს აგრეთვე ისეთ პერიოდულ გამოცემაში, რომელიც გამოიცემა არანაკლებ კვირაში ხუთჯერ და ვრცელდება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. მსგავს დანაწესს შეიცავს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2011 წლის 10 თებერვლის № 1-1/172 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ქონების განკარგვისას და სარგებლობის უფლებით გადაცემისას ელექტრონული აუქციონის ჩატარების წესის“ სადავო პერიოდში მოქმედი მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტი, რომლის მიხედვითაც სახელმწიფო ქონების პრივატიზების განმახორციელებელი/სარგებლობაში/მართვის უფლებით გადამცემი ორგანო, სახელმწიფო ქონების პრივატიზების/სარგებლობაში/მართვის უფლებით გადაცემის მიზნით ელექტრონული აუქციონის ჩატარების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებისას, ინფორმაციას აქვეყნებს ვებგვერდზე www.eauction.ge ან/და www.nasp.gov.ge, რაც ინფორმაციის ოფიციალურ გამოქვეყნებად ითვლება. აუქციონის გამოცხადება და ვაჭრობა ხორციელდება ვებგვერდზე www.eauction.ge ან www.nasp.gov.ge. მითითებული წესის სადავო პერიოდში მოქმედი მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ქონების პრივატიზებისას გამოსაქვეყნებელი ინფორმაცია უნდა შეიცავდეს: ა) პრივატიზების განმახორციელებელი ორგანოს დასახელებას; ბ) საპრივატიზებო ქონების დასახელებას; გ) აუქციონის დაწყების და დასრულების დროს, რომელიც არ უნდა იყოს 5 კალენდარულ დღეზე ნაკლები და 45 კალენდარულ დღეზე მეტი; დ) საპრივატიზებო ქონების საწყის საპრივატიზებო თანხასა და საწყის საპრივატიზებო საფასურს; ე) უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტიის/ბეს თანხის ოდენობას, რომელიც უნდა შეადგენდეს საწყისი საპრივატიზებო საფასურის არანაკლებ 10%-ს და არაუმეტეს 80%-ს. იმ შემთხვევაში, თუ საწყისი საპრივატიზებო საფასური განისაზღვრება დამოუკიდებელი აუდიტორის (ექსპერტი) დასკვნის საფუძველზე დადგენილ საპრივატიზებო ქონების ფასზე ნაკლები ოდენობით, უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტიის/ბეს თანხის ოდენობა უნდა შეადგენდეს დამოუკიდებელი აუდიტორის (ექსპერტი) დასკვნის საფუძველზე დადგენილ საპრივატიზებო ქონების ფასის არანაკლებ 10%-ს და არაუმეტეს 80%-ს. უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტიის მოქმედების ვა-

და არანაკლებ 15 კალენდარული დღით უნდა აღემატებოდეს საპრივატიზებო საფასურის გადახდის ვადას; ვ) აუქციონის ჩატარების პირობებს; ზ) საპრივატიზებო პირობებს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში); თ) ბიჯის სიდიდეს; ი) გამყიდველის საკონტაქტო ტელეფონს და დასადები ხელშეკრულების შინაარსს (უპირობო აუქციონის შემთხვევაში); კ) ყველა სხვა ინფორმაციას, რომელსაც პრივატიზების განმახორციელებელი ორგანო ჩათვლის მიზანშეწონილად.

ზემოაღნიშნული წესის მე-3 მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, ელექტრონული აუქციონი ტარდება გამოცხადების დღიდან განმკარგავი/სარგებლობაში/მართვის უფლებით გადაცემი ორგანოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში, რომლის განმავლობაშიც დაინტერესებულ პირებს, რომლებიც გაივლიან რეგისტრაციას ელექტრონულად, საშუალება ეძლევათ გააკეთონ სასურველი ფასის შეთავაზება, საწყის საპრივატიზებო თანხაზე/საწყის სარეალიზაციო საფასურზე/საწყის სარგებლობაში გადაცემის საფასურზე დამატებით. მე-4 მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, ელექტრონულ აუქციონში მონაწილეობის მსურველი პირი ელექტრონულ აუქციონში მონაწილეობისთვის რეგისტრირდება შესაბამის ვებგვერდზე, ამ წესის მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, რის შემდეგაც მას ენიჭება აუქციონში მონაწილის სტატუსი.

„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 3¹ მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის პრივატიზებისას პრივატიზების განმახორციელებელ ორგანოსა და ქონების შემძენს შორის იდება შესაბამისი ხელშეკრულება, რომელიც საჯარო რეესტრში საკუთრების უფლების რეგისტრაციისა და შესაბამისი ვალდებულებების (მათ შორის, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, საპრივატიზებო საფასურის გადახდის ვალდებულების) წარმოშობის საფუძველია.

ზემოაღნიშნულ ნორმებზე მითითებით, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიერ პრივატიზებასთან დაკავშირებული უფლებამოსილების ფარგლებში შესაბამისი მოქმედებების განხორციელება სახელმწიფოს ერთპიროვნულ ნებას ეფუძნება. უძრავი ქონების საკუთრებაში გადაცემის/პრივატიზების პროცესის წამოწყება და აღნიშნულზე გადაწყვეტილების მიღება სახელმწიფოს ნების ავტონომიის სფეროს განეკუთვნება. მოცემულ შემთხვევაში საქმეზე დადგენილია, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანების საფუძველზე სახელმწიფო ქონების ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების შესახებ ინფორმაცია განთავსდა ელექტრონული აუქციონის სისტემის ვებგვერდზე (www.eauction.ge), რაც მოიცავდა მითითებული ბრძანების რეკვიზიტებს, ასევე საპრივატიზებო უძრავი ქო-

ნების მონაცემებსა და საპრივატიზებო პირობებს (აუქციონი №...). აუქციონი დასრულდა 2018 წლის 26 ივლისს 17 საათზე, დაფიქსირდა 1 ბიჯის განხორციელება და გაყიდვა მოხდა 41000 ლარად.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზეც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამასთან, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოსარჩელე ვალდებულია დაასაბუთოს თავისი სარჩელი და წარადგინოს შესაბამისი მტკიცებულებები, ხოლო მოპასუხე ვალდებულია წარადგინოს წერილობითი პასუხი (შესაგებელი) და შესაბამისი მტკიცებულებები. საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კანონმდებლობა ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში მტკიცების ტვირთს ადმინისტრაციულ ორგანოს აკისრებს, თუმცა მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპებიდან გამომდინარე, მეორე მხარე არ თავისუფლდება იმ გარემოებების მტკიცების ვალდებულებებისაგან, რომლებზეც იგი ამყარებს საკუთარ მოთხოვნას თუ შესაგებელს. ამდენად, კანონის მითითებული დანაწესი მოსარჩელეს არ ათავისუფლებს ვალდებულებისგან, ამტკიცოს მის მიერ წარდგენილი სასარჩელო მოთხოვნის საფუძვლიანობა/კანონშესაბამისობა. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მოსარჩელემ ვერ უზრუნველყო აუქციონის კანონდარღვევით გამოცხადებისა და ჩატარების ფაქტის დადასტურება. ამასთან, საქმის მასალებით უტყუარად დასტურდება, რომ აუქციონზე გატანილი ქონება – არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, დაზუსტებული ფართობით 551 კვ.მ და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა №1 საერთო ფართობით 13,44 კვ.მ, საკადასტრო კოდით №..., მდებარე მისამართზე ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ, რეგისტრირებული იყო სახელმწიფო საკუთრებად. საყურადღებოა, რომ მოსარჩელე სადავოდ არ ხდის ზემოაღნიშნული უძრავი ქონების სახელმწიფო სახელზე რეგისტრაციას. ამდენად, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიერ კანონის მოთხოვნათა დაცვით იქნა ჩატარებული ელექტრონული აუქციონი. აღნიშნულ აუქციონში ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს ჰქონდა მონაწილეობის მიღების შესაძლებლობა, თუმცა საქმის მასალებით არ დასტურდება ნ. კ.-ის მიერ აუქციონში მონაწილეობის მიღების ფაქტი. აუქციონში გამარჯვებულად გამოცხადდა კ. გ.-ე, რომელთანაც აუქციონში გამარჯვების №... დადასტურების საფუძველზე გაფორმებულ იქნა ნასყიდობის ხელშეკრულება.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის 1-ლი ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული ხელშეკრულება არის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საჯარო უფლებამო-

სილების განხორციელების მიზნით ფიზიკურ ან იურიდიულ პირთან, აგრეთვე სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსთან დადებული სამოქალაქო-სამართლებრივი ხელშეკრულება.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსა და კ. გ-ის შორის 2018 წლის 3 აგვისტოს გაფორმებული ხელშეკრულება წარმოადგენს ადმინისტრაციულ ხელშეკრულებას. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებისას კი მხარეებმა უნდა დაიცვან საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებული, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მიმართ მოქმედი სპეციალური წესები, მათ შორის, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 66-ე მუხლის მე-2 ნაწილიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებისას ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადებული ადმინისტრაციული ხელშეკრულება არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს კონსტიტუციასა და კანონმდებლობას. დაუშვებელია ადმინისტრაციული ხელშეკრულებით საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავში მითითებული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევა (მე-3 ნაწილი). საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მიმართ მოქმედებს სზაკ-ის მეხუთე თავით გათვალისწინებული სპეციალური ნორმები, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების ბათილობის საფუძვლები გათვალისწინებულია არა მხოლოდ სამოქალაქო კოდექსით, არამედ დამატებით ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსითაც. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების კანონიერების მიმართ განსაკუთრებული მოთხოვნები ვლინდება სზაკ-ის ისეთ დანაწესებში, როგორიცაა ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მხოლოდ კანონით მისთვის მინიჭებულ ფარგლებში, ადმინისტრაციული ხელშეკრულებით უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევის დაუშვებლობა და სხვ. ამდენად, საჯარო ორგანო მთელი თავისი ადმინისტრაციული რესურსით მოწოდებულია უზრუნველყოს ადმინისტრაციული ხელშეკრულების კანონიერება, ბრუნვის სტაბილურობის მოსაზრებები არ წარმოადგენს ერთადერთ მოთხოვნას ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მიმართ, სამართალურთიერთობის ყველა მონაწილის პატივსაღები ინტერესის სამართლიანი ბალანსის მიღწევა შესაძლებელია არა მხოლოდ სამოქალაქო, არამედ ადმინისტრაციული მოთხოვნების გათვალისწინების პირობებში.

მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე სასარჩელო მოთხოვნის საფუძვლიანობას ძირითადად უკავშირებს იმ გარემოებას, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ აუქციონის ფორმით მოახდინა მოსარჩელის ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთისა და მის მიერ აშენებული შენობა-ნაგებობის პრივატიზება, რომლის

მფლობელობასაც ახორციელებს 1988 წლიდან. თავის მხრივ, სააპელაციო პალატამაც სარჩელის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების საფუძვლად მიიჩნია სასამართლოს მოსაზრება, რომ ნ. კ-ეს შეეზღუდა საკუთრების შეძენის კონსტიტუციური უფლება, რის დასაბამებლადაც მიუთითა „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონზე, თუმცა გადანყევტილება არ შეიცავს სათანადო დასაბამებას თუ რატომ შეიზღუდა მოპასუხის მიერ სახელმწიფო საკუთრების ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზებითა და აუქციონში გამარჯვებულ პირთან ნასყიდობის ხელშეკრულების გაფორმებით მოსარჩელის საკუთრების უფლება – სააპელაციო სასამართლო კონკრეტულად ვერ მიუთითებს სადავო აუქციონის დანიშვნისას რატომ იქნა დარღვეული „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ კანონის ნორმები. პალატა ერთი მხრივ, აღნიშნავს, რომ წარმოადგენს თუ არა ნ. კ-ე, სადავო უძრავი ქონების თვითნებურად დამკავებელს „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მიზნებისათვის, შეუძლებელია დადგინდეს თვითნებურად დამკავების მოტივით საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნით დაწყებული შესაბამისი ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარების გარეშე, მეორე მხრივ, კი საქმის წარმოების ამ ეტაპზე დადგენილად მიიჩნევს ნ. კ-ის საკუთრების შეძენის კონსტიტუციური უფლების შეზღუდვის ფაქტს.

საკასაციო პალატა მიუთითებს „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რომლის მიზანია მართლზომიერ მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ, აგრეთვე თვითნებურად დამკავებულ სახელმწიფო საკუთრების მიწაზე ფიზიკური, კერძო სამართლის იურიდიული პირების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნების საკუთრების უფლების აღიარებით სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ფონდის ათვისება და მიწის ბაზრის განვითარების ხელშეწყობა (1-ლი მუხლი). დასახელებული საკანონმდებლო აქტი აწესრიგებს რა პირის მართლზომიერ მფლობელობაში არსებულ, ასევე პირის მიერ თვითნებურად დამკავებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების საფუძვლებს, წესსა და პირობებს, ასევე განსაზღვრავს იმ ორგანოების უფლებამოსილებას, რომლებიც საკუთრების უფლების აღიარების პროცესში წარმოადგენენ სახელმწიფოს, ამავე

დროულად, ხელს უწყობს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ფონდის ათვისებას და მიწის ბაზრის განვითარებას. საყურადღებოა, რომ კანონი ერთმანეთისაგან მიჯნავს ორი ტიპის – მართლზომიერ მფლობელობაში არსებულ და თვითნებურად დაკავებულ ნაკვეთებს.

ზემოაღნიშნული კანონის სადავო პერიოდში მოქმედი მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, თვითნებურად დაკავებული მიწა არის ამ კანონის ამოქმედებამდე ფიზიკური პირის მიერ თვითნებურად დაკავებული სახელმწიფო საკუთრების სასოფლო ან არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომელზედაც განთავსებულია საცხოვრებელი სახლი (აშენებული ან დანგრეული) ან არასაცხოვრებელი დანიშნულების შენობა (აშენებული), ასევე დაინტერესებული ფიზიკური პირის საკუთრებაში ან მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთის მომიჯნავე, თვითნებურად დაკავებული მიწის ნაკვეთი (შენობით ან მის გარეშე), რომლის ფართობიც ნაკლებია საკუთრებაში ან მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთის ფართობზე, ასევე კერძო სამართლის იურიდიული პირის საკუთრებაში ან მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთის მომიჯნავე, თვითნებურად დაკავებული მიწის ნაკვეთი, რომელზედაც განთავსებულია არასაცხოვრებელი დანიშნულების შენობა (აშენებული), რომლის ფართობიც ნაკლებია საკუთრებაში ან მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთის ფართობზე და რომელიც საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნის მომენტისათვის სახელმწიფოს მიერ არ არის განკარგული, გარდა ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ ზოგადი წესის მიხედვით, „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ კანონის ამოქმედებამდე მიწის ნაკვეთის ამ კანონით დადგენილი ფორმით თვითნებურად დაკავებისა და მფლობელობის ფაქტი წარმოშობს ფიზიკური პირის უფლებას შესაბამის მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების აღიარებაზე, თუ ადგილი არ აქვს საკუთრების უფლების აღიარების დაუშვებლობის განმაპირობებელ კანონით გათვალისწინებულ გარემოებებს. თვითნებურად დაკავებულ მიწაზე საკუთრების უფლების აღიარებას, ამ მიწაზე სახელმწიფოს უფლების რეგისტრაციის არსებობა არ აბრკოლებს. „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ კანონის მიზანია კერძო საკუთრებაში არმყოფი, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული და განუკარგავი მიწის ნაკვეთის პირისათვის საკუთრებაში გადაცემა და ამ გზით მიწის ფონდის ათვისება. შესაბამისად, სწორედ

მინის ნაკვეთის სახელმწიფო ან თვითმმართველი ერთეულის სახელზე რეგისტრაციის ფაქტი განაპირობებს კონკრეტულ შემთხვევაზე „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მინის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ კანონის გავრცელების შესაძლებლობას..“ (სუს 2018 წლის 11 ივლისის №ბს-319-319(კ-18), 2019 წლის 20 ივნისის №867(კ-18) განჩინებები).

საკასაციო პალატა განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მინის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ კანონით განსაზღვრული თვითნებურად დაკავებული მინის ნაკვეთი აღიარებას ექვემდებარება, თუ საკუთრების უფლების აღიარების მოთხოვნის მომენტიდან, მინის ნაკვეთი, სახელმწიფოს მიერ განკარგული არ არის. მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო პალატას არ დაუდგენია სადავო ქონების სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებობის პერიოდში, ნ. კ-ის მიერ უფლებამოსილი თვითნებურად დაკავებულ მინაზე საკუთრების უფლების აღიარების კომისიისათვის კანონმდებლობით დადგენილი წესით მიმართვის ფაქტი. აღნიშნული მიმართვის არარსებობის პირობებში კი, აუცილებელია შეფასდეს რამდენად არის შესაძლებელი სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიერ კანონის დაცვით გამოცხადებული ელექტრონული აუქციონისა და აუქციონში გამარჯვებულ პირთან გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობა.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მინის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტს, რომლის თანახმად, საკუთრების უფლების აღიარებას არ ექვემდებარება თვითნებურად დაკავებული სახელმწიფო საკუთრების სასოფლო ან არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ობიექტებით დაკავებული მინის ნაკვეთი, მათ შორის, ის მინის ნაკვეთი, რომელზე განთავსებული სახელმწიფო ქონებაც „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად არ ექვემდებარება პრივატიზებას. აღნიშნული დანაწესი გამომდინარეობს თავად კანონის მიზნიდან, რომ საკუთრების უფლების აღიარება ხდება აუთვისებელი მინის ფონდიდან ასათვისებელ მინის ნაკვეთზე, ხოლო ის მინის ნაკვეთი, რომელზეც სახელმწიფოს განთავსებული აქვს ობიექტები, უკვე მიიჩნევა სახელმწიფოს მხრიდან ათვისებულად. აღნიშნული მინის ნაკვეთი და მასზე განთავსებული ობიექტები ისევე ეკუთვნის საკუთრების უფლებით სა-

ხელმწიფოს, როგორც უფლების ალიარებას დაქვემდებარებული მიწის ნაკვეთი, თუმცა პრეზუმირებულია, რომ მიწის ნაკვეთზე ობიექტების განთავსებით, სახელმწიფო გარკვეული მიზნობრიობითა და დანიშნულებით ფლობს მიწის ნაკვეთს, რაც სხვა პირის საკუთრების უფლების ალიარების შესაძლებლობის გამომრიცხველი გარემოებაა. ასეთი ქონება, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, შესაძლოა განიკარგოს პრივატიზების ან განკერძოებისთვის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ფორმით, თუმცა არა თვითნებურად დაკავების საფუძველით, საკუთრების უფლების ალიარების გზით. მოცემულ შემთხვევაში, როგორც ზემოთ აღინიშნა აუქციონზე გატანილი ქონება – არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, დაზუსტებული ფართობით 551 კვ.მ და მასზე განთავსებული შენობა-ნაგებობა №1 საერთო ფართობით 13,44 კვ.მ, საკადასტრო კოდით №..., მდებარე მისამართზე ქ. ქუთაისი, ...ის გამზ. №...-ის მიმდებარედ რეგისტრირებული იყო სახელმწიფო საკუთრებად და მოსარჩელეს აღნიშნული რეგისტრაცია სადავოდ არ გაუხდია. შესაბამისად, სააპელაციო პალატამ ნ. კ-ის კონსტიტუციური უფლების შეზღუდვა საკუთრების შეძენასთან მიმართებით დაუკავშირა რა „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების ალიარების შესახებ“ საქართველოს კანონს, შეფასების გარეშე დატოვა, რამდენად ჰქონდა შესაძლებლობა მოსარჩელეს საკუთრების უფლება მოეპოვებინა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ობიექტებით დაკავებულ მიწის ნაკვეთზე.

საგულისხმოა, რომ თავდაპირველად – 2017 წლის 27 თებერვალს ნ. კ-ემ განცხადებით მიმართა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს და მოითხოვა მის შენობა-ნაგებობასთან მიმდებარე ტერიტორიის ორი ნაკვეთის აუქციონზე გატანა. განმცხადებელი თავად აღნიშნავდა, რომ სურდა შეეძინა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონება აუქციონის ფორმით. 2018 წლის 27 ივნისს დაწყებულ ელექტრონულ აუქციონში ნ. კ-ეს მონაწილეობა არ მიუღია. გამარჯვებული გახდა კ. გ-ე, რომელიც 2018 წლის 3 აგვისტოს უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე აღირიცხა ქ. ქუთაისი, ...ის გამზირი №...-ის მიმდებარედ არსებული 551 კვ.მ მიწის ნაკვეთისა და მასზე არსებული შენობა-ნაგებობის მესაკუთრედ. აღნიშნული უძრავი ქონება 2018 წლის 9 აგვისტოს ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე აღირიცხა რ. ლ-ის საკუთრებაში, ხოლო 2021 წლის 8 აგვისტოს ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე – ზ. ე-ის საკუთრებად. საქმის მასალებით არ დგინდება აღნიშნული უფლების დამადასტურებელი სამოქალაქოსამართლებრივი გარიგებების შედეგების ფაქტი და წარმოადგენს ძალაში მყოფ ხელ-

შეკრულებებს, რაც გამორიცხავს სასარჩელო მოთხოვნების დაკმაყოფილებით სადავო ქონებაზე პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენისა და კვლავ სახელმწიფოს საკუთრებაში აღრიცხვის თაობაზე სააპელაციო სასამართლოს დასკვნის მართებულობას. კანონმდებლობა კი გამორიცხავს სახელმწიფოს მიერ განკარგულ მიწის ნაკვეთზე თვითნებურად დაკავების საფუძვლით საკუთრების უფლების აღიარების შესაძლებლობას.

მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლომ საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების დადგენის გარეშე, მიიჩნია, რომ კ. გ-ისა და რ. ლ-ის მიმართ არ არსებობს კანონიერი ნდობის პრინციპისათვის/კეთილსინდისიერი შემძენის ინტერესებისათვის უპირატესობის მინიჭების საფუძველი. ასევე, სააპელაციო პალატა ზ. ე-ის კეთილსინდისიერ შემძენად მიჩნევისათვის საკმარისად არ მიიჩნევს, რომ შემძენისას ქონება რ. ლ-ის საკუთრებად იყო აღრიცხული. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სადავო ქონების მიმართ მოსარჩელის უფლება დაცულობის უფრო მაღალ სტანდარტს მოითხოვს, ვიდრე ამავე ქონებაზე მესამე პირის უფლებაა.

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული ხელშეკრულების სამართლებრივი ბუნებიდან გამომდინარე კეთილსინდისიერი შემძენის ინსტიტუტი ყოველთვის არ გამორიცხავს ხელშეკრულების ბათილად ცნობის შესაძლებლობას (იხ. სუსგ საქმე №ბს-600-589(4კ-12), 14.11.2013წ.). კვლევას საჭიროებას და ინტერესებული პირის, მოცემულ შემთხვევაში ნ. კ-ის უფლება და კანონიერი ინტერესი სადავო უძრავ ქონებასთან მიმართებით, რაც სააპელაციო სასამართლოს მიერ არ არის დადგენილი სათანადო ფაქტობრივ გარემოებებზე მითითებით. ამასთან, საქმის მასალებით არ დასტურდება რ. ლ-ის უფლების დამადასტურებელი ჩუქების ხელშეკრულებისა და ზ. ე-ის უფლების დამადასტურებელი ნასყიდობის ხელშეკრულების შედავების ფაქტი, შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა რ. ლ-ისა და ზ. ე-ის კეთილსინდისიერების თაობაზე ცდება განსახილველი დავის ფარგლებს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქმის ხელახალი განხილვის ფარგლებში სააპელაციო სასამართლომ უნდა დაადგინოს ფაქტობრივი გარემოებები და იმსჯელოს სადავო უძრავ ქონებაზე ნ. კ-ის კანონიერი ინტერესის, იმგვარი უფლების არსებობა-არარსებობის საკითხზე, რომელიც გამორიცხავდა უძრავი ქონების ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზების შესაძლებლობას. სწორედ აღნიშნულის გათვალისწინებით უნდა შემოწმდეს სადავო ბრძანებისა და ადმინისტრაციული ხელშეკრულების ბათილად ცნობის საფუძვლების არსებობა.

საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ მოსარჩელე მოითხოვდა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანების (უძრავი ქონების ელექტრონული აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის შესახებ) ბათილად ცნობას, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის უპირობო აუქციონის ფორმით პრივატიზაციის 2018 წლის 3 აგვისტოს №... ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობას და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2017 წლის 17 მაისის №1-1/241 ბრძანების ბათილად ცნობას, რომლითაც განუხილველი დარჩა ნ. კ-ის ადმინისტრაციული საჩივარი №1/1-1481 ბრძანებისა და ადმინისტრაციული ხელშეკრულების ბათილად ცნობის თაობაზე. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილებით ნ. კ-ის დაზუსტებული სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ: ნაწილობრივ ბათილად იქნა ცნობილი სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანება, ასევე ნაწილობრივ იქნა ბათილად ცნობილი 2018 წლის 3 აგვისტოს №... უ.უ. ხელშეკრულება. სხვა ნაწილში ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 11 ივნისის გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელი და შესაბამისად, ნ. კ-ის სარჩელი, იმ ნაწილში, რომლითაც იგი მოითხოვდა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2017 წლის 17 მაისის №1-1/241 ბრძანების ბათილად ცნობას, არ არის დაკმაყოფილებული. გათვალისწინებით იმისა, რომ ნ. კ-ის მიერ საკასაციო საჩივარი არ არის წარმოდგენილი, პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება სარჩელის უარყოფის ნაწილში №1-1/241 ბრძანების ბათილად ცნობასთან დაკავშირებით შესულია კანონიერ ძალაში.

„საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის №391 დადგენილების (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქცია) 1-ლი მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად, სააგენტოს მიერ გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები საჩივრდება სამინისტროში, ხოლო შემდგომში სასამართლოში. იგივე დათქმას შეიცავდა სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციით „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 1-ლი მუხლის მე-8 პუნქტი, რომლის თანახმად, ქონების სააგენტოს მიერ გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები საჩივრდება სამინისტროში, ხოლო შემდგომ - სასამართლოში. მოცემულ შემთხვევაში, როგორც ზემოთ აღინიშნა, ნ. კ-ის მიერ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის №1/1-1481 ბრძანება გასაჩივრებული იყო საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2017 წლის 17 მაისის №1-1/241 ბრძანების ბათილად ცნობის თაობაზე.

ნომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროში, რომლის 2017 წლის 17 მაისის № 1-1/241 ბრძანებით განუხილველი დარჩა ნ. კ.-ის ადმინისტრაციული საჩივარი და ეს უკანასკნელი აქტი ამჟამად შესულია ძალაში. მიუხედავად აღნიშნულისა, სააპელაციო პალატა უფლებამოსილია შეაფასოს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 26 ივნისის № 1/1-1481 ბრძანების კანონიერების საკითხი, კერძოდ, № ბს-549(კ-21) (25.12.23წ) საქმეზე საკასაციო პალატამ განმარტა შემდეგი: „სახელმწიფო ქონების პრივატიზება თავისი ბუნებით კომპლექსური პროცესია, რომელიც მოიცავს: საჯარო მოქმედების (რეალაქტის) შესრულებას (მაგ. პრივატიზების შესახებ ოფიციალური გამოქვეყნება, აუქციონის ჩატარება), ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას (ობიექტის საპრივატიზაციოდ გატანის შესახებ ბრძანება, აუქციონში გამარჯვების დადასტურება), ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებას (სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს უფლებამოსილ წარმომადგენელსა და აუქციონში გამარჯვებულ პირს შორის გამარჯვების დადასტურების საფუძველზე ნასყიდობის ხელშეკრულების დადება). პრივატიზაციის პროცედურის დამაგვირგვინებელი სამართლებრივი აქტია – ნასყიდობის ხელშეკრულების დადება, რომელიც თავისი ბუნებით ადმინისტრაციული ხელშეკრულებაა. სადავო ბრძანების გამოცემის დროს მოქმედი „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 22-ე მუხლის მე-2 პუნქტის, აგრეთვე ამჟამად მოქმედი მე-6⁵ მუხლის თანახმად, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ პრივატიზებულ უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული სადავო საკითხის სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა სამ წელს შეადგენს. რაც შეეხება ადმინისტრაციულ საჩივარს, მისი შეტანა დაშვებულია პრივატიზების პროცესის ცალკეულ საკითხებთან (გამოქვეყნება, აქტის გამოცემა) დაკავშირებით, აღნიშნულიდან გამომდინარე, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 1-ელი მუხლის მე-8 პუნქტის სადავო ბრძანების გამოცემის დროს მოქმედი რედაქცია ადგენდა, რომ ქონების სააგენტოს მიერ გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები საჩივრდებოდა სამინისტროში, ხოლო შემდეგ სასამართლოში, თუმცა პრივატიზების პროცესის დასრულების შედეგად დადებულ ადმინისტრაციულ ხელშეკრულებაზე ადმინისტრაციული საჩივრის შეტანა არ დაიშვება (სზაკ-ის 177-ე მუხ.), საჩივრის შეტანა ხდება აქტის ან საჯარო მოქმედების (სზაკ-ის 2.1 მუხ. „ი“ ქვ.პ.) მიმართ, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მიმართ დაშვებულია სარჩელის აღძვრა და არა ადმინისტრაციული საჩივრის შეტანა. პრივატიზაციის პროცესის შემაჯამებელი აქტის – ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის მოთხოვნით სარჩელის აღძვრის შემთხვევაში შესაძლოა პრეტენზიის სახით დაისვას ის ფორმალურ-პროცედურული

დარღვევებიც, რომლებიც წინ უსწრებდა პრივატიზების პროცესის შედეგად დადებულ ნასყიდობის ხელშეკრულებას, დავის განხილვისას პრივატიზაციის პროცესის შემაჯამებელი სამართლებრივი აქტის – სადავო ხელშეკრულებასთან მიმართებით შეფასდება აგრეთვე ხელშეკრულების დადებამდე წინმსწრები იმ ქმედებების და აქტების კანონიერებაც, რომელთა მიმართაც არსებობს პრეტენზიები. პრივატიზაციის პროცედურის მსვლელობისას პრივატიზაციის პროცესის ცალკეული ეტაპების (ობიექტის საპრივატიზაციოდ გატანის გადანყვეტილება, გამოქვეყნება, აუქციონის ჩატარება და სხვ.) გასაჩივრება დასაშვებია, თუმცა საპრივატიზაციო პროცესის ყველა ეტაპის გავლის, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადების, პრივატიზაციის დასრულების შემდეგ, ობიექტის პრივატიზაციის წინმსწრები ეტაპების გასაჩივრება შესაძლებელია პრივატიზაციის პროცესის დამაგვირგვინებელი სამართლებრივი აქტის (ადმინისტრაციული ხელშეკრულების) ბათილად ცნობის მოთხოვნის ქრილში, საპრივატიზაციო კანონმდებლობით განსაზღვრულ სამწლიან ვადაში, რომლის ათვლა იფიციალური გამოქვეყნების მომენტიდან აითვლება, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მიმართ ადმინისტრაციული საჩივრის შეტანა არ დაიშვება, პრივატიზაციის პროცესის შემაჯამებელი აქტის მართლზომიერების დადგენა ასეთ შემთხვევაში ხდება სადავოდ გამხდარი პრივატიზაციის ეტაპების კანონიერების შესწავლის გზით“.

ამდენად, ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქმის ხელახალი განხილვის ფარგლებში ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის მოთხოვნით სარჩელის აღძვრის პირობებში სააპელაციო პალატის მიერ უნდა შეფასდეს ის ფორმალურ-პროცედურული დარღვევებიც, რომლებიც წინ უსწრებდა პრივატიზების პროცესის შედეგად დადებულ ნასყიდობის ხელშეკრულებას, ხელშეკრულების დადებამდე წინმსწრები იმ ქმედებების და აქტების კანონიერებაც, რომელთა მიმართაც არსებობს პრეტენზიები.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ნ. კ.-ის სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების ნაწილში სააპელაციო პალატის გასაჩივრებული გადანყვეტილება არ არის დასაბუთებული, სასამართლომ სრულყოფილად არ გამოიკვლია საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და არ მისცა მათ სწორი სამართლებრივი შეფასება, გადანყვეტილება მოკლებულია სათანადო სამართლებრივ და ფაქტობრივ წანამძღვრებს, განჩინების დასაბუთება იმდენად არასრულია, რომ მისი სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმება შეუძლებელია, რაც სსკ-ის 394-ე მუხლის „ე1“ ქვეპუნქტის თანახმად ამ ნაწილში გასაჩივრებული გადანყვეტილების გაუქმებისა და სსკ-ის 412-ე მუხლის საფუძველზე ხელახალი განხილვისათვის დაბრუნების წინა-

პირობაა. საქმის ხელახალი განხილვისას სასამართლომ სრულყოფილად უნდა გამოიკვლიოს საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და მისცეს მათ სწორი სამართლებრივი შეფასება, ხოლო დანარჩენ ნაწილში უცვლელად უნდა დარჩეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილება.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, თუ სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო დააბრუნებს საქმეს ხელახლა განსახილველად, მთელი სასამართლო ხარჯები, რაც განეულება ამ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით, სარჩელის აღძვრიდან დაწყებული, უნდა შეჯამდეს და შემდეგ განაწილდეს მხარეთა შორის ამ მუხლის მიხედვით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს იმერეთი-რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მომსახურების ცენტრისა და კ. გ-ის, რ. ლ-ის, ზ. ე-ის საკასაციო საჩივრები დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. გაუქმდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილება ნ. კ-ის სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების ნაწილში და ამ ნაწილში საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;

3. სასამართლო ხარჯების განაწილების საკითხი გადაწყდეს საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას;

4. დანარჩენ ნაწილში უცვლელად დარჩეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილება;

5. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ნასყიდობის ხელშეკრულებით განსაზღვრული უძრავი
ქონების საკუთრებაში რეგისტრაცია**

**განჩინება
საქართველოს სახელმთ**

№ბს-888(კ-კს-24)

15 იანვარი, 2025 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემაღვენლობა: გ. გოგიაშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
თ. ოქროპირიძე,
ნ. სხირტლაძე**

დავის საგანი: ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებულად აღიარება, უძრავი ქონების მესაკუთრედ ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. მ-ემ 2019 წლის 24 აპრილს სარჩელით მიმართა ახალციხის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ და მოითხოვა მ. მ-ე ცნობილ იქნეს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის დაბა ...ში, ...ის მიმდებარე ტერიტორიაზე მდებარე უძრავი ქონების 400 კვ.მ. ფართის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის მესაკუთრედ შპს „...ის“ მიერ 2018 წლის 22 ივლისს მომზადებული მიწის საკადასტრო აზომვითი ნახზის საფუძველზე.

ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 23 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა; რაც გასაჩივრდა სააპელაციო საჩივრით. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 10 თებერვლის განჩინებით, მ. მ-ის სააპელაციო საჩივარი ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 23 ოქტომბრის გადაწყვეტილებაზე საქმის მასალებთან ერთად, განსჯადობის შესაბამისად, გადაეგზავნა უფლებამოსილ სასამართლოს – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 18 ოქტომბრის განჩინებით მ. მ-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; გაუქმდა ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 23 ოქტომბრის გადაწყვეტილება და საქმე ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდა იმავე სასამართლოს.

ახალციხის რაიონულმა სასამართლომ ადმინისტრაციული სამარ-

თაღწარმოების წესით იმსჯელა წინამდებარე სარჩელზე შემდეგი მოთხოვნით – აღიარებულ იქნეს 2002 წლის 23 ოქტომბერს ჩატარებული აუქციონის ბორჯომის რაიონული გამგეობის მიერ დამტკიცებული შედეგების საფუძველზე მ. მ-ის მხრიდან საპრივატიზებო ვალდებულების სრულად შესრულება. შედეგად კი, დაევალოს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიას, მ. მ-ის სახელზე საკუთრების უფლების დამადასტურებელი მოწმობის გაცემა დაბა ...ში, ყოფილ ...ის მიმდებარე ტერიტორიაზე სააგარაკო სახლების განლაგების სიტუაციურ გეგმაზე მონიშნულ ...-ე მიწის ნაკვეთზე ანუ შპს „...“ მიერ 2018 წლის 22 ივლისს მომზადებული მიწის საკადასტრო აზომვით ნახაზზე დაფიქსირებულ 400 კვ.მ. ფართის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე, მდებარე ბორჯომის მუნიციპალიტეტი, დაბა ..., ...ის მიმდებარე ტერიტორიაზე.

ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2024 წლის 06 თებერვლის გადაწყვეტილებით მ. მ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ მიუთითა „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ“ საქართველოს კანონის (აუქციონის ჩატარების დროს მოქმედი რედაქციით) მე-10 მუხლის პირველ პუნქტზე, რომლის თანახმად, კონკურსით, აუქციონით ან პირდაპირი მიყიდვის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზებისას (გარდა აუქციონის ფორმით აქციების გაყიდვისა), მყიდველსა და გამყიდველს შორის იდება სანოტარო წესით დამოწმებული შესაბამისი ხელშეკრულება, იჯარა-გამოსყიდვის ფორმით პრივატიზებისას კი, საიჯარო ხელშეკრულება. შესაბამისი ხელშეკრულება იდება პირდაპირ მიყიდვაზე გადაწყვეტილების მიღებიდან, კონკურსის ან აუქციონის ჩატარებიდან 20 კალენდარული დღის განმავლობაში. აღნიშნული ვადა ვრცელდება აგრეთვე ამ კანონის მე-3 მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული აქციების მართვის უფლების გადაცემისას დასაბუთებულ ხელშეკრულებაზე.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ ასევე მიუთითა, „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ“ საქართველოს კანონის (აუქციონის ჩატარების დროს მოქმედი რედაქციით) მე-11 მუხლის პირველ, მეორე და მესამე პუნქტებზე, რომელთა შესაბამისად, პრივატიზებასთან დაკავშირებულ სადავო და ბათილად ცნობის საკითხებს განიხილავს სასამართლო. პრივატიზების გარიგებათა ბათილად ცნობის უფლებრივი და ქონებრივი შედეგები განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით. პრივატიზებულ სახელ-

მნიფო ქონებასთან დაკავშირებული სადავო საკითხების სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადაა სამი წელი. სასამართლომ განმარტა, რომ აუქციონის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზებისას, აუქციონში გამარჯვების შემდეგ საჭირო იყო მყიდველსა და გამყიდველს შორის სანოტარო წესით დამოწმებული ხელშეკრულების დადება და ქონების მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმება, რაც განსახილველ შემთხვევაში არ მომხდარა. სასამართლომ მიუთითა 1999 წლის რედაქციით მოქმედ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 183-ე მუხლზე, რომლის მიხედვითაც უძრავი ნივთის შესაძენად აუცილებელი იყო სანოტარო წესით დამოწმებული საბუთი და შემძენის რეგისტრაცია საჯარო რეესტრში, ვინაიდან 2002 წლის აუქციონს შედეგად არ მოჰყოლია.

ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2024 წლის 06 თებერვლის გადაწყვეტილება სააპელაციო საჩივრით გაასაჩივრა მ. მ-ემ და მოითხოვა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და სარჩელის დაკმაყოფილება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 03 ივნისის სხდომაზე საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 28¹ მუხლით განსაზღვრული უფლებამოსილების ფარგლებში სააპელაციო პალატის მოსამართლე დაეხმარე მოსარჩელეს მოთხოვნის ტრანსფორმირებაში და სასარჩელო მოთხოვნა ამგვარად ჩამოყალიბდა: აღიარებულ იქნეს მ. მ-ესა და ბორჯომის მუნიციპალიტეტის გამგეობას შორის 2002 წლის 03 დეკემბერს ნასყიდობის ხელშეკრულება დადებულად და მ. მ-ე ცნობილ იქნეს დაბა ...ში, ყოფილ ...ის მიმდებარე ტერიტორიაზე, სააგარაკო სახლების განლაგების სიტუაციურ გეგმაზე მონიშნული ...-ე მიწის ნაკვეთის (შპს „...ის“ მიერ 2018 წლის 22 ივლისის მომზადებულ მიწის საკადასტრო აზომვით ნახაზზე დაფიქსირებულ), კერძოდ 400 კვ.მ ფართის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის მესაკუთრედ, მდებარე ბორჯომის რაიონში, დაბა ..., ...ის მიმდებარე ტერიტორიაზე.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 10 ივნისის გადაწყვეტილებით მ. მ-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა; გაუქმდა ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2024 წლის 06 თებერვლის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; მ. მ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა; აღიარებულ იქნა მ. მ-ესა და ბორჯომის მუნიციპალიტეტის გამგეობას შორის 2002 წლის 03 დეკემბერს ნასყიდობის ხელშეკრულება დადებულად და მ. მ-ე ცნობილ იქნა დაბა ...ში, ყოფილ ...ის მიმდებარე ტერიტორიაზე, სააგარაკო სახლების განლაგების სიტუაციურ გეგმაზე მონიშნული ...-ე მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეთ (შპს „...ის“ მიერ 2018 წლის 22 ივლისის მომზადებულ მიწის საკადასტრო აზომვით ნახაზზე დაფიქსირებულ) კერ-

ძოდ 400 კვ.მ. ფართის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის, მდებარე ბორჯომის რაიონში, დაბა ...ში, ...ის მიმდებარე ტერიტორია.

სააპელაციო პალატამ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები, თუმცა აღნიშნული ფაქტობრივი გარემოებები სამართლებრივად სხვაგვარად შეაფასა. სააპელაციო პალატამ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძვლად მიუთითა, რომ სადავო სამართალურთიერთობის დროს მოქმედი „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ“ საქართველოს კანონის (აუქციონის ჩატარების დროს მოქმედი რედაქციით) მე-10 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, კონკურსით, აუქციონით ან პირდაპირი მიყიდვის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზებისას (გარდა აუქციონის ფორმით აქციების გაყიდვისა), მყიდველსა და გამყიდველს შორის იდებოდა სანოტარო წესით დამონმებული შესაბამისი ხელშეკრულება, იჯარა-გამოსყიდვის ფორმით პრივატიზებისას კი, საიჯარო ხელშეკრულება. შესაბამისი ხელშეკრულება იდებოდა პირდაპირ მიყიდვაზე გადანყვეტილების მიღებიდან, კონკურსის ან აუქციონის ჩატარებიდან 20 კალენდარული დღის განმავლობაში. აღნიშნული ვადა ვრცელდებოდა აგრეთვე ამ კანონის მე-3 მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული აქციების მართვის უფლების გადაცემისას დასადებ ხელშეკრულებაზე. ამავ მუხლის 2007 წლისათვის მოქმედი რედაქციით, „სახელმწიფო ქონების და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას გამყიდველისა და მყიდველის მიერ ხელმოწერილი აუქციონში გამარჯვების დამადასტურებელი ოქმი არის წერილობითი ხელშეკრულება“.

სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ კანონში განხორციელებული ცვლილების შედეგად კანონმა განსაზღვრა როგორც სახელმწიფო ქონების, ასევე უკვე ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის საფუძვლები და პირობები, რომლისთვისაც საკმარისია აუქციონში გამარჯვების დამადასტურებელი ოქმის ხელმოწერილი ვერსიის არსებობა, მის ხელშეკრულებად მისაჩნევად. სააპელაციო პალატის განმარტებით, მოცემულ შემთხვევაში სახეზეა აუქციონში გამარჯვების დამადასტურებელი ოქმი, რომელიც „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, წარმოადგენდა ხელშეკრულებას. მასში გამოხატულია მხარეთა

ნება, ამასთან გადახდის ქვითრით დადგენილია, რომ მ. მ-ის მიერ გადახდილია სააუქციონო ღირებულება. შესაბამისად, იგი აკმაყოფილებს როგორც მოქმედი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის, ასევე სადავო პერიოდში მოქმედი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 183-ე, 327-ე მუხლების და 328-ე მუხლის მოთხოვნებს.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას 2021 წლის 20 ივნისს განცხადებით მიმართა მ. მ-ემ და მოითხოვა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლის მეორე ნაწილის საფუძველზე სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ დროებითი განჩინების მიღება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 21 ივნისის განჩინებით მ. მ-ის წარმომადგენლის მ. გ-ის შუამდგომლობა დროებითი განჩინების მიღების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული განჩინება კერძო საჩივრით გასაჩივრებულ იქნა მ. მ-ის მიერ.

კერძო საჩივრის ავტორი საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 271-ე, 191-ე, 198-ე მუხლებზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლზე მითითებით განმარტავს, რომ საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულებამდე სახელმწიფოს (სადავო მიწის ნაკვეთის პოტენციურ მესაკუთრეს) შეუძლია, საჯარო რეესტრში თავის სახელზე დაირეგისტრიროს საკუთრების უფლებით 400 კვ.მ სადავო მიწის ნაკვეთი, რის შემდეგაც შესაძლოა გაახსვისოს ანდა დატვირთოს სანივთო, თუ სხვა რაიმე უფლებით, მათ შორის იჯარის, ქირავნობის, აღნაგობის, სერვიტუტის, უზუფრუქტის, თხოვების, ლიზინგის ან იპოთეკის უფლებით, რაც პირველ შემთხვევაში შეუძლებელს გახდის სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულებას და მ. მ-ე იძულებული გახდება ახალი სარჩელი აღძრას სასამართლოში უძრავი ქონების ღირებულების მოთხოვნით, ხოლო მეორე შემთხვევაში, მ. მ-ეს საჯარო რეესტრში წარმოეშვება შეზღუდული საკუთრების უფლება ანუ ინდივიდუალურ საკუთრებაში გადაცემა უფლებრივად ნაკლიანი ნივთი. ამდენად, გადაწყვეტილების აღსრულებისათვის მისი უზრუნველყოფა აუცილებელია.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 10 ივნისის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გასაჩივრა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიაში, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და სარჩელის დაკმაყოფილებაზე სრულად უარის თქმა მოითხოვა.

კასატორი გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების გზით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე ახალი გადაწყვეტილების მიღების ძირითად მოტივად ასახელებს იმ ფაქტობრივ გარემოებას, რომ

მოსარჩელემ მონაწილეობა მიიღო ბორჯომის რაიონის გამგეობის ჩატარებულ აუქციონში და გადახდილი აქვს „ბე“ და ძირითადი თანხა 961 ლარი, თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 183-ე მუხლი ცალსახად განსაზღვრავს უძრავი ქონების შესაძენად გარიგების აუქციონზე – წერილობით ფორმას, რაც მოცემულ შემთხვევაში არ იქნა შესრულებული.

კასატორმა მიუთითა „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ“ საქართველოს კანონის (აუქციონის ჩატარების დროს მოქმედი რედაქციით) მე-10 მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის თანახმად, აუქციონის შედეგების დამტკიცების შესახებ „გამყიდველის“ მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში „გამარჯვებული“ ვალდებულია „გამყიდველთან“ გააფორმოს ხელშეკრულება (რომელიც უნდა დამოწმდეს სანოტარო წესით). კასატორის მოსაზრებით სააპელაციო სასამართლომ უგულებელყო აღნიშნული კანონის მოთხოვნა და სრულიად არაკანონიერად გაიზიარა მოსარჩელის მოთხოვნა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 05 აგვისტოს განჩინებით წარმოებაში იქნა მიღებული მ. მ-ის კერძო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 19 აგვისტოს განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 25 დეკემბრის განჩინებით ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივარი დასაშვებად იქნა მიჩნეული.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, საქმის მასალებისა და საკასაციო საჩივრის საფუძვლების შესწავლის შედეგად მიიჩნევს, რომ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და მოცემული ადმინისტრაციული საქმე დაუბრუნდეს სააპელაციო პალატას ხელახლა განსახილველად.

საკასაციო სასამართლო თავდაპირველად მიუთითებს საქმის მასალებით დადგენილ შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე:

არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გამოყენების, მართვისა და განკარგვის მუდმივმოქმედი რაიონული კომისიის შედეგების

შემაჯამებელი ოქმის თანახმად, დღის წესრიგის ერთ-ერთ საკითხს წარმოადგენდა დაბა ...ში ყოფილი ...ის ადმინისტრაციული შენობის მიმდებარე ტერიტორიიდან, სამი სააგარაკო საცხოვრებელი სახლის მშენებლობისათვის (თითოეული 400 კვ.მ) საკუთრების უფლებით მიწის ნაკვეთის გამოყოფა. აუქციონში მონაწილეობდა ორი მოქალაქე – ი. გ-ი და მ. მ-ე.

2002 წლის 13 მაისს მ. მ-ის მიერ გადახდილ იქნა ...ის მიწის აუქციონის „ბე“ – 90 ლარი. 2002 წლის 3 დეკემბერს მ. მ-ის მიერ გადახდილ იქნა ...ში სამოსახლო მიწის აუქციონის საფასური – 871 ლარი.

2023 წლის 25 აგვისტოს მ. მ-ემ განცხადებით მიმართა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს და ითხოვა ინფორმაცია ვის სახელზეა რეგისტრირებული ბორჯომის რაიონი დაბა ...ში მდებარე 400 კვ.მ ფართის მიწის ნაკვეთი.

საქმეში დაცული სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2023 წლის 30 აგვისტოს წერილით დგინდება, რომ უფლებათა რეესტრის მონაცემებით უძრავ ნივთზე, ბორჯომის რაიონში დაბა ...ში მდებარე მიწის ნაკვეთზე, ფართი – 400 კვ.მ, რომელიც მ. მ-ის მიერ წარდგენილ ნახაზზეა მონიშნული, საკუთრების უფლება არ არის რეგისტრირებული. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიასა და მ. მ-ეს შორის უძრავი ნივთის ნასყიდობის ხელშეკრულება არ დადებულია.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მოცემულ საქმეში მთავარ სადავო საკითხს წარმოადგენს მ. მ-ესა და ბორჯომის მუნიციპალიტეტის გამგეობას შორის ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებულად აღიარების კანონისმიერი წანამძღვრების არსებობის შემოწმება, თუმცა აღნიშნული წანამძღვრების არსებობის შემოწმება **ამდე** არსებითად შესაფასებელია მოსარჩელის მიერ არჩეული სასარჩელო ფორმის სისწორე. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მიერ 2024 წლის 03 ივნისის სხდომაზე საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 28¹ მუხლით განსაზღვრული უფლებამოსილების ფარგლებში მოხდა სასამართლო მოთხოვნების ტრანსფორმირება, რის შედეგად მოსარჩელის თავდაპირველი სასარჩელო მოთხოვნა დაზუსტებულ იქნა, როგორც სრულად აღიარებითი სარჩელი.

საკასაციო პალატა ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი მოსარჩელის მატერიალური მიზნის მისაღწევად, რამდენიმე სახის საპროცესო საშუალების გამოყენების შესაძლებლობას ითვალისწინებს. მითითებული კოდექსის 22-25-ე მუხლებში მოცემულია ადმინისტრაციული სარჩელის სახეები და მათი დასაშვებობის წინაპირობები. მოსარჩელის მიერ უფლების დასაცავად მნიშვნელოვანია სწორი პროცესუალური საშუალების არჩევა. ადმინისტრაციული

საპროცესო კოდექსის 25-ე მუხლის თანახმად, აღიარებითი სარჩელი შეიძლება აღიძრას აქტის არარად აღიარების, უფლების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენის შესახებ, თუ მოსარჩელეს აქვს ამის კანონიერი ინტერესი. ამასთან, აღიარებითი სარჩელი არ შეიძლება აღიძრას, თუ მოსარჩელეს შეუძლია აღძრას სარჩელი ამ კოდექსის 22-24-ე მუხლების საფუძველზე. ამდენად, აღიარებითი სარჩელი შედეგად არ მოჰყვება მოსარჩელის მატერიალური უფლებების უშუალო განხორციელებას, არამედ აღიარებითი სარჩელით დგინდება უფლების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა ან არარსებობა. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ აღიარებითი სარჩელის აღძვრა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კოდექსის 22-24-ე მუხლების საფუძველზე სარჩელის აღძვრა შეუძლებელია. ამრიგად, იმ შემთხვევაში, თუ უფლების დაცვა შესაძლებელია სხვა სახის (ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე, 23-ე და 24-ე მუხლებით გათვალისწინებული) სარჩელის წარდგენით, პირს აქვს შესაძლებლობა, საკუთარი უფლებები დაიცვას სწორედ ამ საპროცესო მექანიზმის გამოყენებით. შესაბამისად, სადავო ნორმით დადგენილია საპროცესო წესრიგი, რომლის შესაბამისადაც უნდა მოხდეს უფლების დაცვა.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ აღიარებითი სარჩელის აღძვრისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ამ სახის სარჩელისათვის პროცესუალური კანონმდებლობით განსაზღვრული სარჩელის დასაშვებობის პირობების დაცვას, ვინაიდან მათი დაუცველობა შედეგად გამოიწვევს ნებისმიერი საჯარო-სამართლებრივი დავის ნებისმიერ დროს აღიარებითი სარჩელით აღძვრის, სასამართლოს სამართლებრივ კონსულტანტად გადაქცევის, აღიარებითი სარჩელით სარჩელის სხვა სახეობების დასაშვებობის წინაპირობებისაგან თავის დაღწევის შესაძლებლობას. აღიარებითი სარჩელი დასაშვებია მაშინ, როდესაც აღიარების ინტერესი მიმართულია ურთიერთობის მონაწილის მიმართ და ეს ურთიერთობა მოსარჩელის უფლებას ან კანონიერ ინტერესს არღვევს. აღიარებითი სარჩელი არ არის დასაშვები, თუ იგი აბსტრაქტული სამართლებრივი საკითხის, ზოგადი უფლების ან ვალდებულების, ფაქტობრივი გარემოების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არადამოუკიდებელ ნაწილს ეხება. სასკ-ის 25-ე მუხლი ითვალისწინებს უფლების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენას.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 69-ე მუხლი იმპერატიულად განსაზღვრავს ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებას წერილობითი ფორმით, მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მხარეებს შორის არ დადებულია წერილობითი ხელშეკრულება, შესაბამისად უძრავი ქონების კა-

ნონმდებლობით ფორმა სავალდებულოდ დადგენილი და ამ შემთხვევაში ფორმადუცველი სახით არსებული სამართლებრივი ურთიერთობის მოსაწესრიგებლად აღიარებითი სარჩელის აღძვრა ეწინააღმდეგება მოქმედ კანონმდებლობას და სცდება სასამართლოს დისკრეციის ფარგლებს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში არ არის სახეზე ადმინისტრაციული ხელშეკრულება, საქმის გარემოებებიდან გამომდინარე, სასარჩელო მოთხოვნა თავისი არსით ეხება ფაქტისათვის სამართლებრივი შეფასების მიცემას და არა უფლების ან ურთიერთობის აღიარებას. ამდენად, აღიარებითი სარჩელის სპეციფიკურობა გამომდინარეობს იქიდან, რომ სასამართლო უდავოდ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებებისა და მტკიცებულებების საფუძველზე მხოლოდ აღიარებს (ადასტურებს) კონკრეტული სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის ფაქტს, მოცემულ შემთხვევაში კი კანონით იმპერატიულად მოთხოვნილი წერილობითი ადმინისტრაციული ხელშეკრულების არარსებობის პირობებში, საკასაციო პალატის შეფასებით არასწორია მოცემული სამართალურთიერთობის ტრანსფორმირება აღიარებით სარჩელად.

საკასაციო პალატა, ასევე, ვერ გაიზიარებს სააპელაციო პალატის მსჯელობას, მოცემულ შემთხვევაზე მოგვიანებით მიღებული საკანონმდებლო აქტის (აუქციონის გამართვიდან 5 წლის შემდეგ მოქმედი რედაქციის), კერძოდ, 2007 წელს მოქმედი „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის პირველ პუნქტის გავრცელების შესაძლებლობაზე, რომლის თანახმად: „სახელმწიფო ქონების და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების აუქციონის ფორმით პრივატიზებისას გამყიდველისა და მყიდველის მიერ ხელმოწერილი აუქციონში გამარჯვების დამადასტურებელი ოქმი არის წერილობითი ხელშეკრულება“, ვინაიდან აღნიშნული ცვლილება კანონში შევიდა აუქციონის ჩატარებიდან ხუთი წლის შემდეგ (2007 წლის 11 ივლისს) არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გამოყენების, მართვისა და განკარგვის მუდმივმოქმედი რაიონული კომისიის შედეგების შემაჯამებელი ოქმის გამოცემიდან და აღნიშნული კანონი ძალადაკარგულად გამოცხადდა 2010 წლის 21 ივლისს, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის მიღებით, რომლის 3¹ მუხლი განსაზღვრავს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის პრივატიზებისას გარიგების გაფორმების წესს. მითითებული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის პრივატიზებისას პრივატიზების განმახორციელებელ ორგანოსა და ქონების

შემძენს შორის იდება შესაბამისი ხელშეკრულება, რომელიც საჯარო რეესტრში საკუთრების უფლების რეგისტრაციისა და შესაბამისი ვალდებულებების (მათ შორის, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, საპრივატიზებო საფასურის გადახდის ვალდებულების) წარმოშობის საფუძველია. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა თვლის, რომ როგორც სადავო პერიოდში მოქმედი, ისე ამჟამად არსებული საკანონმდებლო დანაწესი ითვალისწინებს სახელმწიფო ქონების პრივატიზების შესაძლებლობას, მხოლოდ ხელშეკრულების დადებით. ამდენად, უდავოდ დასტურდება, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მიერ გამოყენებული ნორმა არსებობდა 2007-2010 წლებში და შესაბამისად მოქმედებდა მხოლოდ ამ პერიოდში წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე, რისი გავრცელებაც მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო პალატას არაკანონიერად მიაჩნია.

საკასაციო პალატა იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობას იმასთან დაკავშირებით, რომ ხელშეკრულება მხარეთა შეთანხმების შედეგია, რაც გულისხმობს მხარეთა თანმხვედრი ნების გამოვლენას, რომელიც მიმართულია ერთი და იმავე სამართლებრივი მიზნის მიღწევისკენ. მნიშვნელოვანია ის, რომ სამართლებრივი შედეგი, რომლის მიღწევასაც მხარეები ცდილობენ, შესაძლოა, მხოლოდ კონსენსუსის შედეგად დადგეს. სამართლებრივი შედეგი შეიძლება ნიშნავდეს როგორც ახალი სამართლებრივი ურთიერთობის წარმოშობას მხარეებს შორის, ისე არსებული უფლება-მოვალეობების შეცვლას ან შეწყვეტას. ხელშეკრულების დადება, როგორც წესი, ხორციელდება ორი თანმხვედრი ნების გამოვლენის მეშვეობით. სახელშეკრულებო სამართალში უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება ხელშეკრულების დადების მომენტის განსაზღვრას, რადგან სწორედ ამ მომენტიდან წარმოეშობათ მხარეებს სახელშეკრულებო უფლებები და იბოჭებიან ნაკისრი ვალდებულებებით. იმისათვის, რომ ხელშეკრულების ესა თუ ის პირობა შეთანხმებულად ჩაითვალოს, აუცილებელია, რომ მასზე შედგეს კონსენსუსი, თუმცა თავად ხელშეკრულების ნამდვილობისათვის საკმარისია, თუ მხარეები მის არსებით პირობებზე შეთანხმდებიან.

ამდენად, ხელშეკრულების ფორმასთან დაკავშირებითაც მოქმედებს სახელშეკრულებო ფორმის თავისუფლების პრინციპი. თუმცა ეს პრინციპი შეუზღუდავი არ არის. ცალკეულ შემთხვევებში კანონი ადგენს ფორმას, რომლის დაცვაც კონკრეტული ტიპის ხელშეკრულებების ნამდვილობისათვის აუცილებელია. მხარეებსაც შეუძლიათ გაითვალისწინონ ხელშეკრულების რაიმე ფორმა, როგორც მისი ძალაში შესვლის აუცილებელი წინაპირობა. კანონმდებელი გარკვეულ წესებს ხელშეკრულების ფორმასთან დაკავშირებით ისეთ შემთხვევებში განსაზ-

ღვრავს, როდესაც თავად სახელშეკრულებო სამართლებრივი ურთიერთობის სტაბილურობის უზრუნველსაყოფად არის ამის საჭიროება და ფორმის დანესებას შესაბამისი მიზანი გააჩნია. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი განსაზღვრავს ხელშეკრულების ტიპებს, რომელთა ნამდვილობისათვის საჭიროა, რომ ისინი დაიდოს წერილობითი ფორმით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო მიუთითებს სადავო პერიოდში მოქმედ საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს 1999 წლის 31 მარტის №1-3/151 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ქონების აუქციონის ფორმით პრივატიზების შესახებ“ დებულების მე-7 მუხლზე, რომლის თანახმად, დამტკიცებული აუქციონის შედეგების ოქმის მიღების მომენტიდან „მყიდველმა“, „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების შესახებ“ კანონის მე-7 მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად, ოქმში მითითებულ საბანკო დანესებულებაში უნდა შეიტანოს ნაღდად ან გადარიცხვით ფულადი თანხა, რომელიც შეესატყვისება მის მიერ აუქციონზე დასახელებულ საბოლოო ფასს. თუ „მყიდველი“ აღნიშნულ ვადაში არ გადაიხდის ქონების გამოსასყიდ თანხას, მას არ მიეცემა საკუთრების უფლება ობიექტზე და შეტანილი „ბე“ არ უბრუნდება. აუქციონის შედეგების დამტკიცების შესახებ „გამყიდველის“ გადანყვებილების მიღებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში „გამარჯვებული“ ვალდებულია „გამყიდველთან“ გააფორმოს ხელშეკრულება (რომელიც უნდა დამოწმდეს სანოტარო წესით), ქონების მიღება-ჩაბარების აქტთან ერთად, რომელიც წარმოადგენს მის განუყოფელ ნაწილს. სახელმწიფო ქონებაზე საკუთრების უფლება „გამყიდველიდან“ „მყიდველს“ გადაეცემა სახელმწიფო ქონების ღირებულების სრულად დაფარვის შემდეგ, შესაბამისი საკუთრების დამადასტურებელი მოწმობის გაცემის მომენტიდან. უძრავი ქონების პრივატიზებისას საკუთრების უფლება გადადის საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის შემდეგ. ამასთან, ხელშეკრულების სანოტარო წესით დამოწმებისათვის, საჯარო რეესტრში რეგისტრაციისა და ამისათვის აუცილებელი საბუთების წარდგენის ხარჯები იფარება „მყიდველის“ მიერ.

საკასაციო პალატა დამატებით მიუთითებს აუქციონის ჩატარების დროს მოქმედი რედაქციით „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების, ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ქონების პრივატიზებისა და სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლზე, რომლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, კონკურსით, აუქციონით ან პირდაპირი მიყიდვის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზებისას (გარდა აუქციონის ფორმით აქციების გაყიდვისა), მყიდველსა და გამყიდველს შორის იდება სანოტარო წესით დამოწმებული შესაბამისი ხელშეკრულება, იჯარა-გამოსყიდვის ფორმით პრივატიზებისას, კი საიჯარო ხელშეკრულება. შესაბამისი ხელშეკრულება იდება პირ-

დაპირ მიყიდვაზე გადაწყვეტილების მიღებიდან, კონკურსის ან აუქციონის ჩატარებიდან 20 კალენდარული დღის განმავლობაში. აღნიშნული ვადა ვრცელდება აგრეთვე ამ კანონის მე-3 მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული აქციების მართვის უფლების გადაცემისას დასაბუთებულ ხელშეკრულებაზე.

ზემოაღნიშნული ნორმების ანალიზიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ აუქციონის ფორმით სახელმწიფო ქონების პრივატიზებისას, აუქციონში გამარჯვების შემდეგ საჭირო იყო მყიდველსა და გამყიდველს შორის სანოტარო წესით დამოწმებული ხელშეკრულების დადება და ქონების მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმება. ამდენად, აუქციონის წესით სახელმწიფო ქონებაზე საკუთრების უფლების გადაცემის აუცილებელ წინაპირობას წარმოადგენდა მხარეთა შორის სანოტარო წესით დამოწმებული ხელშეკრულების დადება. საკასაციო პალატა იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოსა და კასატორის მსჯელობას, რომ ხელშეკრულების დადება, სახელმწიფო ქონების აუქციონის ფორმით პრივატიზების პროცედურების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენდა და აუქციონის წესით სახელმწიფო ქონებაზე საკუთრების უფლების მოპოვებისათვის აუცილებელი იყო ზემოაღნიშნული ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებული პროცედურების ზედმიწევნით დაცვა. მოცემულ შემთხვევაში უდავოდ დადგენილია, რომ აუქციონის ჩატარების შემდეგ მხარეებს შორის ხელშეკრულება გაფორმებული არ ყოფილა. საკასაციო პალატა კიდევ ერთხელ აღნიშნავს, რომ „გამარჯვებული“ ვალდებული იყო „გამყიდველთან“ გაეფორმებინა ხელშეკრულება, რომელიც წარმოადგენს უძრავი ქონების პრივატიზების განუყოფელ ნაწილს. როგორც ზემოთ აღინიშნა, სახელმწიფო ქონების აუქციონის წესით პრივატიზების პროცედურა მოიცავს სანოტარო წესით დამოწმებული ხელშეკრულების დადებასაც და წარმოადგენს მის შემადგენელ ნაწილს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ როგორც სადავო პერიოდში, ასევე დღეს მოქმედი კერძო და საჯარო სამართლებრივი ნორმები იმპერატიულად განსაზღვრავს უძრავ ნივთზე საკუთრების გადასვლისათვის ხელშეკრულების დადების სავალდებულო წერილობითი ფორმის დაცვას, მოცემულ შემთხვევაში სასამართლოს არ აქვს უფლება გასცდეს თავის უფლებამოსილებას სამართლებრივ დავაში არ დადებული ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებულად აღიარების გზით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მოქმედი საკანონმდებლო დანაწესის პირობებში მოსარჩელის სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილება შეუძლებელია განსახილველი დავის ფარგლებში, რამდენადაც მოცემული შემთხვევაში

სასამართლოს მსჯელობის საგანს წარმოადგენს ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებულად აღიარება, რაც როგორც უკვე აღინიშნა ეწინააღმდეგება მოქმედ საპროცესო კანონდებლობას და სცდება სასამართლოს დისკრეციის ფარგლებს. ამასთან, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ვინაიდან მოსარჩელის იურიდიულ ინტერესს წარმოადგენს მის მიერ ასალიარებლად მოთხოვნილი ნასყიდობის ხელშეკრულებით განსაზღვრული უძრავი ქონების საკუთრებაში რეგისტრაცია, მოსარჩელეს შესაძლებლობა აქვს, ეძიოს ზემოაღნიშნული მიზნის მიღწევისათვის საჭირო სხვა სამართლებრივი გზები, შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოებისთვის მიმართვის მეშვეობით.

რაც შეეხება მ. მ-ის კერძო საჩივარს, დროებითი განჩინების მიღების თაობაზე, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ კანონი ადგენს გადაწყვეტილების უზრუნველყოფის გამოყენების ზოგად საფუძველს, ხოლო სასამართლო განსაზღვრავს, არსებობს თუ არა ამგვარი საფუძველი განსახილველ საქმესთან დაკავშირებით და უზრუნველყოფის ღონისძიებას იყენებს იმ შემთხვევაში, თუ მის გამოყენებას მიზანშეწონილად ჩათვლის. შესაბამისად, საპროცესო კანონმდებლობაში უზრუნველყოფის ინსტიტუტის გათვალისწინება გულისხმობს აღნიშნული ინსტიტუტის გამოყენების დაწესებას ისეთი შემთხვევებისათვის, როდესაც მას განმცხადებელი დასაბუთებულად წარმოადგენს, ანუ, განმცხადებელი შეძლებს დაამტკიცოს კონკრეტული უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების აუცილებლობა გადაწყვეტილების უზრუნველსაყოფად. ამასთან, სასამართლო განმარტავს, რომ განცხადებაში არსებული ზოგადი ხასიათის აღნიშვნა გადაწყვეტილების აღსრულების ხელშეშლის თავიდან აცილების, ასევე ქონების შესაძლო გასხვისების შესახებ, არ შეიძლება ავტომატურ რეჟიმში იქცეს უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესახებ განცხადების დაკმაყოფილების უპირობო და აუცილებელ საფუძვლად. საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2023 წლის 30 აგვისტოს წერილით, უძრავ ნივთზე უფლებათა რეესტრის მონაცემებით, უძრავ ნივთზე მდებარე ბორჯომის რაიონი დაბა ..., ფართით 400 კვ.მ, რომელიც მ. მ-ის ნახაზზეა მონიშნული, საკუთრების უფლება არ არის რეგისტრირებული, ამასვე ადასტურებს განცხადებაზე დართული სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2024 წლის 20 ივნისის №... წერილი. ამდენად, მხოლოდ ზოგადი მითითება, რომ სახელმწიფო ჯერ დაირეგისტრირებს და შემდეგ განკარგავს სადავო ქონებას, შესაბამისი მტკიცებულების წარმოდგენის გარეშე, არ ჰქმნის გადაწყვეტილების უზრუნველყოფის ვარაუდს. გარდა ზემოაღნიშნულისა, მოცემული ადმინისტრაციული საქმის სააპელაციო პალატისთვის დაბრუნების პირობებში, აღარ არსებობს კერძო საჩივრის დაკმაყოფი-

ლების ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, უნდა გაუქმდეს სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და მოცემული ადმინისტრაციული საქმე დაუბრუნდეს სააპელაციო პალატას ხელახლა განსახილველად. ამასთან, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, განსახილველ საქმეზე გაწეული სასამართლო ხარჯების განაწილების საკითხი უნდა გადაწყდეს საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე, 412-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 10 ივნისის გადაწყვეტილება და მოცემული ადმინისტრაციული საქმე დაუბრუნდეს სააპელაციო პალატას ხელახლა განსახილველად;

3. მ. მ-ის კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

4. უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 21 ივნისის განჩინება;

5. სასამართლო ხარჯების განაწილების საკითხი გადაწყდეს საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას;

6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

2. სხვადასხვა სახის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ღირებულება

**მისამაჰირთან დადებული იჯარის ხელშეკრულებიდან
გამომდინარე არაუფლებამოსილ კეთილსინდისიერ
მფლობელზე თანხის დაკისრების პანონიერება**

**გადაწყვეტილება
საქართველოს სახელმწიფო**

№ბს-78(კ-20)

23 ივლისი, 2025 წელი; ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ქ. ცინცაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
გ. გოგიაშვილი**

განხილვის საგანი: თანხის დაკისრება და უკანონო მფლობელობი-
დან ნივთის გამოთხოვა

აღწერილობითი ნაწილი:

2017 წლის 6 თებერვალს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სა-
სამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – ი/მ გ.
რ-ის მიმართ. მოსარჩელემ ი/მ გ. რ-თვის სსიპ სახელმწიფო ქონების
ეროვნული სააგენტოს სასარგებლოდ, სახელმწიფოს საკუთრებაში არ-
სებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის 2016
წლის 19 ოქტომბრიდან გადაწყვეტილების აღსრულებამდე, ყოველთვი-
ურად 510 ლარის ოდენობით თანხის დაკისრება და მისი უკანონო მფლო-
ბელობიდან სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული, გამზირი №94-
ში მდებარე უძრავი ქონების შენობა №5-ში 51.01 კვ.მ ფართის გამოთ-
ხოვა მოითხოვა.

მოსარჩელის განმარტებით, თბილისში, ... გამზირი №94-ში მდებარე
შენობა №5, 2015 წლის 24 მარტიდან, წარმოადგენდა სახელმწიფო სა-
კუთრებას. აღნიშნულ მისამართზე მდებარე 51,01 კვ/მ ფართით ი/მ გ.
რ-ძე არამართლზომიერად სარგებლობდა და უძრავ ქონებას სამენარ-
მეო საქმიანობისთვის იყენებდა. სსიპ „ლევან სამხარაულის სახელო-
ბის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს“ №004461215 დას-
კვნის თანახმად, ქ. ... გამზირი №94-ში მდებარე შენობა №5-ში 51,01
კვ/მ უძრავი ქონების ყოველთვიური საიჯარო ქირის საბაზრო ღირე-

ბულება 2015 წლის 24 მარტიდან შეადგენდა 510 ლარს. მოპასუხეს არაერთხელ გაეგზავნა გაფრთხილების წერილი, რომლითაც განესაზღვრა ვადა ვალდებულების შესასრულებლად, თუმცა მის მიერ ვალდებულება არ იქნა შესრულებული.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 29 ნოემბრის გადაწყვეტილებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი დაკმაყოფილდა; მოპასუხეს – ი/მ გ. რ-ეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისრა სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლობიერი სარგებლობისთვის, 2016 წლის 19 ოქტომბრიდან გადაწყვეტილების აღსრულებამდე, ყოველთვიურად 510 (ხუთას ათი) ლარის გადახდა; ი/მ გ. რ-ის უკანონო მფლობელობიდან გამოთხოვილ იქნა გამზირი №94-ში მდებარე უძრავი ქონებიდან შენობა №5-ში 51.01 კვ.მ ფართი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 29 ნოემბრის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ი/მ გ. რ-ემ. აპელანტმა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 8 მაისის საოქმო განჩინებით საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, საქმეში მესამე პირად ჩაება ა(ა)იპ „მ. კ-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდი“.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 26 ივნისის განჩინებით ი/მ გ. რ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 29 ნოემბრის გადაწყვეტილება.

სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2016 წლის 14 ნოემბრის №7/58432 წერილით ი/მ გ. რ-ეს გაეგზავნა შეტყობინება, რომელშიც მიეთითა, რომ გამზირი №94, შენობა №5-ში მდებარე 51,01 კვ/მ ფართი წარმოადგენდა სახელმწიფოს საკუთრებას, რომლის ნაწილითაც გ. რ-ქე სარგებლობდა არამართლობიერად, რის გამოც უნდა გადაეხადა სახელმწიფო ბიუჯეტში შესაბამისი საფასური და ასევე, აღნიშნული წერილის ჩაბარებიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში, უნდა უზრუნველყო სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ფართის გამოთავისუფლება.

სსიპ „ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის

ეროვნული ბიუროს“ 2016 წლის 01 დეკემბრის №004461215 ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, გამზირი №94-ში მდებარე შენობა №5-ში 51,01 კვ/მ უძრავი ქონების ყოველთვიური საიჯარო ქირის საბაზრო ღირებულება 2015 წლის 24 მარტიდან შეადგენდა 510 ლარს.

2016 წლის 07 დეკემბერს გ. რ-ეს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოდან კვლავ გაეგზავნა შეტყობინება №7/62459, რომელშიც განემარტა, რომ მის მიერ დაკავებული უძრავი ქონება, მდებარე: გამზირი №94, შენობა №5 წარმოადგენდა სახელმწიფოს საკუთრებას, რომლითაც ის სარგებლობდა არამართლობიერად. გ. რ-ეს ეცნობა, რომ უნდა გადაეხადა სამენარმეო საქმიანობისათვის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ფართით არამართლობიერად სარგებლობის საფასური, 2015 წლის 24 მარტიდან 2016 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით, 510 ლარის ოდენობით.

აპელანტი უთითებდა, რომ 2017 წლის 01 იანვარს მასსა და მ. კ-ას სახ. საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდს შორის გაფორმდა იჯარის ხელშეკრულება, რის საფუძველზეც აპელანტი ფართს ფლობდა მართლობიერად და კანონიერად. სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ საქმეში დაცული იყო არაერთი დოკუმენტი, რომლითაც განსაზღვრული იყო თბილისში, ქ. №94-ში მდებარე ყოფილი კინოთეატრი „ი-ს“ შენობის მ. კ-ას სახელობის საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდისათვის გადაცემის საკითხი. ამასთან, საქმეში წარმოდგენილი იყო ამონაწერი საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოდან, რომლითაც დასტურდებოდა, რომ თბილისში, ქ. №94-ში მდებარე უძრავი ნივთი 2015 წლიდან რეგისტრირებული იყო სახელმწიფო საკუთრებად. სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით ან/და სხვა სახის სამართლებრივი დოკუმენტით არ იყო დადასტურებული სახელმწიფოს სახელზე განხორციელებული სარეგისტრაციო ჩანაწერის უზუსტობა, რაც არსებული ჩანაწერის მიმართ განაპირობებდა უტყუარობის პრეზუმფციის გამოყენებას.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლობიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რე-

გისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ იმ პირობებში, როდესაც სადავო არ იყო ის გარემოება, რომ ი/მ გ. რ-ძე შესაბამისი სამართლებრივი საფუძვლის გარეშე სარგებლობდა თბილისში, გამზირი №94-ში მდებარე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ შენობაში განთავსებული ფართით, მას სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისთვის უნდა დაკისრებოდა სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულებით, საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის შესაბამისად.

სააპელაციო სასამართლომ ასევე გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს შეფასება გამოსახლების ნაწილში და აღნიშნა, რომ სახეზე იყო სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძვლები უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვის ნაწილშიც.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 26 ივნისის განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა ი/მ გ. რ-ძემ. კასატორმა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

კასატორის განმარტებით, მასსა და ა(ა)იპ „მ. კ-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდს“ შორის 2016 წლის 1 მარტსა და 2017 წლის 1 იანვარს გაფორმდა იჯარის ხელშეკრულება, რის საფუძველზეც ქ. თბილისში, ქუჩა №94-ში ფლობდა უძრავ ქონებას მართლზომიერად და კანონიერად.

კასატორი მიუთითებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 29 დეკემბრის გადაწყვეტილებაზე, რომელიც ძირეულად ცვლის მის საქმეზე მიღებულ გადაწყვეტილებას. კასატორი აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1990 წლის 1 ოქტომბრის №538 დადგენილების საფუძველზე შეიქმნა თბილისის ლიტერატურულ მუსიკალური ეროვნული თეატრი, რომელსაც მიენიჭა მ. კ-ას სახელი. აღნიშნული თეატრი იმყოფებოდა ფონდის ბალანსზე, რომელსაც იმავე დადგენილებით გადაეცა კინოთეატრ ი-ს შენობა (ქ. თბილისი, ქუჩა №94-ში). ფონდისთვის აღნიშნული შენობის გადაცემა კიდევ ერთხელ დადასტურდა საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 29 აპრილის №393 განკარგულებით, ხოლო მას შემდეგ, რაც 2015 წელს ფონდისთვის ცნობილი გახდა აღნიშნული ქონების სახელმწიფოს სახელზე საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის შესახებ, ფონდმა მიმართა ჯერ სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს, სსიპ სახელმწიფო ქონების მართვის ეროვნულ სააგენტოს და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს,

ხოლო შემდგომ, მის მიერ დაყენებულ მოთხოვნათა დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის გამო – სასამართლოს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 29 დეკემბრის გადაწყვეტილებით ა(ა)იპ „მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლები-სა და დახმარების ფონდის“ 2015 წლის 14 აგვისტოს სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; ბათილად იქნა ცნობილი ადმინისტრაციული სა-ჩივრის განხილვაზე უარის თქმის შესახებ სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2015 წლის 14 ივლისის №170945 გადაწყვეტი-ლება და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამი-ნისტროს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი (უარი ადმინისტრა-ციული აქტის გამოცემაზე). ამასთან, სადავო საკითხის გადაუწყვეტ-ლად ბათილად იქნა ცნობილი სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2015 წლის 20 მარტის №1/1-930 ბრძანება, უძრავი ქონების სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრაციის შესახებ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2015 წლის 24 მარტის №.... გადაწყვეტილება; ამავე გადაწყვეტილებით, მოპასუხეებს დაევალებათ საქმისათვის მნიშ-ვნელოვანი გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ, კანო-ნით დადგენილ ვადაში, ახალი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სა-მართლებრივი აქტის გამოცემა სადავო საკითხთან დაკავშირებით.

ამდენად, კასატორმა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახა-ლი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მო-ითხოვა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 31 იანვრის განჩინებით საქართველოს ადმინის-ტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბა-მისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ი/მ გ. რ-ძის საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 29 აპრილის განჩინებით, საქართველოს ადმინის-ტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვე-პუნქტის შესაბამისად, ი/მ გ. რ-ძის საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დასაშვებად.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 29 აპრილის განჩინებით, შეჩერდა თბილისის საა-პელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 26 ივნისის განჩინების გაუქმების თაობაზე ი/მ გ. რ-ძის საკასაციო სა-ჩივარზე საქმის წარმოება, ა(ა)იპ „მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს სა-ადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდის“ სარჩელზე საბოლოო გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 20 დეკემბრის განჩინებით დგინდება, რომ ა(ა)იპ „მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდის“ სარჩელზე (ადმინისტრაციული საქმე №3/6541-15) მიღებული იქნა საბოლოო გადაწყვეტილება, კერძოდ, ა(ა)იპ მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდის საკასაციო საჩივარი დაუშვებლად იქნა მიჩნეული; უცვლელად დარჩა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 21 თებერვლის გადაწყვეტილება, რომლითაც სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სააპელაციო საჩივრები დაკმაყოფილდა; გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 29 დეკემბრის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; ა(ა)იპ მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 27 მაისის განჩინებით ი/მ გ. რ.-ის საკასაციო საჩივარზე განახლდა საქმის წარმოება და საკასაციო საჩივრის განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, საქმის მასალების გაცნობის, გასაჩივრებული განჩინების კანონიერება-დასაბუთებულობისა და საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ი/მ გ. რ.-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების თანახმად, უძრავი ქონება, მდებარე: თბილისი, გამზირი №94, შენობა №5-ში 51,01 კვ/მ ფართი, 2015 წლის 24 მარტიდან საკუთრების უფლებით ირიცხება სახელმწიფოს სახელზე.

სსიპ „ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს“ 2016 წლის 01 დეკემბრის №004461215 ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, გამზირი №94-ში მდებარე შენობა №5-ში 51,01 კვ/მ უძრავი ქონების ყოველთვიური საიჯარო ქირის საბაზრო ღირებულება 2015 წლის 24 მარტიდან შეადგენს 510 ლარს.

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2016 წლის 14 ნოემბრის №7/58432 წერილით ი/მ გ. რ.-ის გაეგზავნა შეტყობინება, რომ უძრავი ქონება მდებარე: გამზირი №94, შენობა №5-ში 51,01 კვ/მ

ფართი წარმოადგენს სახელმწიფოს საკუთრებას, რომლის ნაწილითაც იგი სარგებლობდა არამართლზომიერად, რის გამოც უნდა გადაეხადა სახელმწიფო ბიუჯეტში შესაბამისი საფასური და ასევე, აღნიშნული წერილის ჩაბარებიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში უნდა უზრუნველყო სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ფართის გამოთავისუფლება, თუმცა წერილის ადრესატისათვის ჩაბარების დამადასტურებელი მტკიცებულება საქმეში წარმოდგენილი არ არის.

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2016 წლის 07 დეკემბრის №7/62459 წერილით გ. რ.-ეს ეცნობა, რომ უძრავი ქონება მდებარე: გამზირი №94, შენობა №5-ში 51,01 კვ/მ ფართი წარმოადგენდა სახელმწიფოს საკუთრებას, რომლითაც იგი სარგებლობდა არამართლზომიერად და იყენებდა სამეწარმეო საქმიანობისთვის. ამავე წერილით ეცნობა, რომ მას უნდა გადაეხადა სამეწარმეო საქმიანობისათვის, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ფართით არამართლზომიერად სარგებლობისათვის საფასური, 2015 წლის 24 მარტიდან 2016 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით 510 ლარის ოდენობით. მოცემული წერილის ადრესატისათვის ჩაბარების დამადასტურებელი მტკიცებულება ასევე არ არის დაცული საქმეში.

გ. რ.-ის მიერ წარმოდგენილი იქნა 2016 წლის 01 მარტის და 2017 წლის 01 იანვრის იჯარის ხელშეკრულებები, რომლებიც გაფორმებულია ერთი მხრივ ა(ა)იპ „მ. კ.-ს სახელობის საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდის“ თავმჯდომარე ვ. ა-სა და მეორე მხრივ ინდ. მენარმე გ. რ.-ეს შორის და რომლითაც დასტურდება, რომ გ. რ.-ეს იჯარით გადაეცა ქ. თბილისში ქ. 94 ში მდებარე 40 კვ.მ ფართი. საქმის განხილვისას კი მოპასუხემ დაადასტურა, რომ აღნიშნულ ფართში განთავსებულია მისი ნივთები და განმარტა, რომ მუშაობა შეჩერებული აქვს, რადგან დაჯარიმებულია.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონი ანესრიგებს საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვასთან, განკარგვასა და სარგებლობაში გადაცემასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს (მუხლი 1.1). მოცემული კანონის პირველი მუხლის მე-6 პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო.

მიუთითებული კანონის 36-ე მუხლის (ფიზიკური პირისა და კერძო სამართლის იურიდიული პირისათვის სახელმწიფო ქონების სარგებლობაში გადაცემის წესი) ფიზიკურ პირს ან კერძო სამართლის იურიდიულ პირს სახელმწიფო ქონებას სასყიდლით, საქართველოს სამოქალაქო

კოდექსით გათვალისწინებული სარგებლობის ფორმებით, აუქციონის საფუძველზე, ქონების მმართველის თანხმობით, გადასცემს ის სახელმწიფო ორგანო, აფხაზეთის ან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ორგანო, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელსაც ეს ქონება სარგებლობაში აქვს გადაცემული ან ბალანსზე ერიცხება. თუ სახელმწიფო ქონება არ არის სარგებლობაში გადაცემული, მას ფიზიკურ პირს ან კერძო სამართლის იურიდიულ პირს სარგებლობაში გადასცემს ქონების მმართველი დადგენილი წესით.

„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის ¹³ პუნქტის მიხედვით, სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

მოცემული საკანონმდებლო ნორმების საფუძველზე, საკასაციო სამართლო აღნიშნავს, რომ ქონების მმართველის (სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს) სარჩელის დაკმაყოფილებისათვის აუცილებელი წინაპირობებია, რომ უტყუარად დასტურდებოდეს, რომ პირი, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი, სახელმწიფო ქონებით სარგებლობს და მას იყენებს სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით). დასაკისრებელი თანხის ოდენობა კი გამოიანგარიშება საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

საკასაციო სამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოსარჩელე ვალდებულია დაასაბუთოს თავისი სარჩელი და წარადგინოს შესაბამისი მტკიცებულებები. მოპასუხე ვალდებულია წარადგინოს წერილობითი პასუხი (შესაგებელი) და შესაბამისი მტკიცებულებები. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს.

საკასაციო სასამართლო ასევე მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომელიც ადგენს, რომ სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. ხოლო, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ.

საკასაციო სასამართლო კიდევ ერთხელ მიუთითებს, რომ გ. რ.-ის მიერ წარმოდგენილი იქნა 2016 წლის 01 მარტის და 2017 წლის 01 იანვრის იჯარის ხელშეკრულებები, რომლებიც გაფორმებულია ერთი მხრივ ა(ა)იპ „მ. კ.-ას სახელობის საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდის“ თავმჯდომარე ვ. ა.-სა და მეორე მხრივ ინდ. მენარმე გ. რ.-ეს შორის. აღნიშნული ხელშეკრულებებით დასტურდება, რომ გ. რ.-ეს იჯარით გადაეცა ქ. თბილისში ქ. 94 ში მდებარე 40 კვ.მ. ფართი, რის სანაცვლოდაც ი/მ გ. რ.-ეს უნდა გადაეხადა საიჯარო ქირა – თვეში 100 აშშ დოლარის ოდენობით. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ აღნიშნული მტკიცებულება როგორც ადმინისტრაციული ორგანოს, ასევე სასამართლოთა მხრიდან დატოვებულია სათანადო შეფასების გარეშე. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სადავო გადაწყვეტილებაში არ არის ყურადღება გამახვილებული იმ გარემოებაზე, რომ ი/მ გ. რ.-მა ქონებას დაუფლა მესამე პირთან – ა(ა)იპ „მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდთან“ დადებული იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს სამოქალაქო კოდექსის 159-ე მუხლზე, რომლის თანახმად, კეთილსინდისიერია მფლობელი, რომელიც ნივთს მართლზომიერად ფლობს, ან რომელიც უფლებამოსილ პირად შეიძლება იქნეს მიჩნეული საქმიან ურთიერთობებში საჭირო გულმოდგინე შემოწმების საფუძველზე. ამავე კოდექსის 163-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, კეთილსინდისიერი მფლობელი, რომელსაც თავიდანვე არ ჰქონია ნივთის ფლობის უფლება ან დაკარგა ეს უფლება, ვალდებულია დაუბრუნოს ნივთი უფლებამოსილ პირს. ვიდრე უფლებამოსილი პირი არ გამოიყენებს თავის ამ უფლებას, ნივთისა და უფლების ნაყოფი ეკუთვნის მფლობელს.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ მართალია, საქმეში წარმოდგენილია სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2016 წლის 14 ნოემბრისა და 7 დეკემბრის წერილები, რომელთა თანახმად, ი/მ გ. რ.-ეს გაეგზავნა შეტყობინება, რომ ... გამ-ზირი №94, შენობა №5-ში მდებარე 51,01 კვ/მ ფართი წარმოადგენდა

სახელმწიფოს საკუთრებას, რომლის ნაწილითაც გ. რ-ძე სარგებლობდა არამართლზომიერად, რის გამოც უნდა გადაეხადა სახელმწიფო ბიუჯეტში შესაბამისი საფასური და ასევე, უნდა უზრუნველყო სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ფართის გამოთავისუფლება, თუმცა, აღსანიშნავია, რომ საქმის მასალებით არ დასტურდება ხსენებული წერილების გ. რ-თვის ჩაბარების ფაქტი. საქმეში წარმოდგენილი არ არის შესაბამისი საფოსტო დასტურები. ამდენად, სათანადო მტკიცებულებებით არ დასტურდება, რომ გ. რ-ეს ჰქონდა ინფორმაცია სადავო ნივთის არამართლზომიერად, უფლების გარეშე ფლობის შესახებ. უფრო მეტიც, ერთი მხრივ ა(ა)იპ „მ. კ-ას სახელობის საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდის“ თავმჯდომარე ვ. ა-ასა და მეორე მხრივ ინდ. მენარმე გ. რ-ეს შორის გაფორმებული 2016 წლის 01 მარტის და 2017 წლის 01 იანვრის საიჯარო ხელშეკრულებები და მათ საფუძველზე გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ქონების ფაქტობრივი ფლობის ფაქტი მოპასუხეს უქმნიდა რწმენას და ნდობას უფლების გადამცემის მართლზომიერებასთან დაკავშირებით (იხ. სუსგ №ბს-728(კ-23); 28.09.2023წ.).

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ არაუფლებამოსილი პირის მიერ საგნის განკარგვის საკითხს აწესრიგებს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 102-ე მუხლი, რომლის თანახმად, საგნის განკარგვა არაუფლებამოსილი პირის მიერ ნამდვილია, თუკი იგი ხორციელდება უფლებამოსილი პირის წინასწარი თანხმობით. განკარგვა ხდება ნამდვილი, თუ უფლებამოსილი პირი მას მოიწონებს. განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ საგნის არაუფლებამოსილ განმკარგავს – ა(ა)იპ „მ. კ-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდს“ არ გააჩნდა მესაკუთრის, სახელმწიფოს მხრიდან მიღებული წინასწარი ნებართვა განკარგვასთან დაკავშირებით. ამასთან, მესაკუთრეს, არც მოგვიანებით მოუწონებია (მათ შორის, არც კონკლუდენტური მოქმედებით – არაუფლებამოსილი განმკარგავის მიმართ წაყენებული მოთხოვნით) განხორციელებული განკარგვა. ამდენად, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სახეზეა შემთხვევა, როდესაც მოხდა სახელმწიფოს ქონების არანამდვილი განკარგვა, რომლის საფუძველზეც ნივთზე ფაქტობრივი ბატონობა გადავიდა – ი/მ გ. რ-ზე.

საკასაციო სასამართლო კვლავ მიუთითებს, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის მიხედვით, სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის

წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მოცემული ნორმის მიზანია არამართლზომიერი მფლობელის მხრიდან, კომერციული მიზნებისთვის სახელმწიფო ქონების გამოყენების გამო, სახელმწიფოსათვის საფასურის გადახდა, რითაც ფაქტობრივად ხდება სახელმწიფოსათვის მიუღებელი სარგებლის კომპენსაცია. საკასაციო სასამართლო ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სახელმწიფოს (ქონების მმართველის) მხრიდან აუცილებელია სწორედ მოხდეს იმ სუბიექტის განსაზღვრა, რომელიც სარგებლობდა უძრავი ქონებით და რომელსაც ეკისრება მესაკუთრისათვის სარგებლობის საფასურის ანაზღაურების პასუხისმგებლობა.

საკასაციო სასამართლო ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის ¹³ პუნქტის თანახმად, სარგებლობაში გადაცემის საფასური გადახდება ქონებით მოსარგებლეს. კანონმდებელი მოსარგებლის ცნებას იყენებს მიზანმიმართულად, ვინაიდან, მოსარგებლე ქონებით სარგებლობს არანამდვილი მფლობელობის უფლებით, ქონებით სარგებლობა დაკავშირებულია არა იურიდიული მნიშვნელობის მქონე უფლებასთან, არამედ ნივთის ფაქტობრივ გამოყენებასთან, მისით სარგებლის მიღებასთან, კანონმდებლობა არ მიუთითებს, პასუხისმგებელი პირი უნდა წარმოადგენდეს პირდაპირ მფლობელს თუ მჭერს, რომელსაც ნივთზე უშუალოდ აქვს ბატონობა, ნორმის დეფინიციიდან გამომდინარე, რელევანტურია განისაზღვროს თუ ვინ არის ქონებით მოსარგებლე, ვის ინტერესს ემსახურება ქონებით სარგებლობა.

საკასაციო სასამართლო კიდევ ერთხელ მიუთითებს, რომ ი/მ გ. რ-ძე ქონებას დაეუფლა მესამე პირის – ა(ა)იპ „მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდთან“ დადებული იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე. შესაბამისად, იგი წარმოადგენს არაუფლებამოსილ კეთილსინდისიერ მფლობელს. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მართალია ქონების პირდაპირი მოსარგებლე იყო ი/მ გ. რ-ძე, თუმცა ფაქტობრივად, არაპირდაპირ მოსარგებლეს/თანამოსარგებლეს წარმოადგენდა ა(ა)იპ „მ. კ.-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდი“, რამდენადაც იგი უშუალოდ იღებდა „საიჯარო ქირას“, შესაბამისად იღებდა სარგებელს ქონების სხვა პირისთვის გადაცემის სანაცვლოდ. ამდენად, საკასაციო სასამართლოს დადგენილად მიაჩნია, რომ უძრავ ქონებით სარგებლობ-

და მესამე პირი – ა(ა)იპ „მ. კ-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდი“. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ აღნიშნული საკითხი შეფასების გარეშე აქვს დატოვებული როგორც მოსარჩელე ადმინისტრაციულ ორგანოს, ასევე შესაბამისი ინსტანციის სასამართლოებს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სარგებლობაში გადაცემის საფასურის დაკისრებისათვის, დამატებითი აუცილებელი გარემოებაა, რომ ქონებით სარგებლობა ხდებოდეს სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით). საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მართალია – ა(ა)იპ „მ. კ-ას სახელობის საქართველოს საადგილმამულო, მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების ფონდი“ წარმოადგენს არასამენარმეო, არაკომერციულ იურიდიულ პირს, თუმცა არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი უფლებამოსილია ეწეოდეს დამხმარე ხასიათის სამენარმეო საქმიანობას (სამოქალაქო კოდექსი, მუხლი 25.5).

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-5 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ან სხვა სახის ქმედება, რომელიც იწვევს ადამიანის საქართველოს კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებების ან თავისუფლებების შეზღუდვას, დაიშვება მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავის შესაბამისად, კანონით ან მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე აქტით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ არ არსებობს უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის გ.ი რ-თვის თანხის დაკისრების საფუძველები. ადმინისტრაციულ ორგანოს უნდა გამოეკვლია და შეეფასებინა თუ ვინ იყო ქონებით მოსარგებლე სუბიექტი, ვის მიმართ და რა ოდენობით არსებობდა მოთხოვნის საფუძველები.

რაც შეეხება, მოსარჩელის მეორე მოთხოვნას – ი/მ გ. რ-ის უკანონო მფლობელობიდან სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული, გამზირი №94-ში მდებარე უძრავი ქონების შენობა №5-ში 51.01 კვ.მ ფართი გამოთხოვას, იმ პირობებში, როდესაც მოპასუხემ მოცემულ ნაწილში ფაქტობრივად ცნო სარჩელი, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ არ იკვეთება გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების წინაპირობები უკანონო მფლობელობიდან სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ნივთის გამოთხოვის ნაწილში.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს სა-

მოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლის საფუძველზე, არსებობს გასაჩივრებული განჩინების ნაწილობრივ გაუქმებისა და ი/მ გ. რ-ის საკასაციო საჩივრის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების საფუძველი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო შეცვლის გადაწყვეტილებას ან გამოიტანს ახალ გადაწყვეტილებას, იგი შესაბამისად შეცვლის სასამართლო ხარჯების განაწილებასაც. ამავდროულად პირველი ნაწილის შესაბამისად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. თუ სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მაშინ ამ მუხლში აღნიშნული თანხა მოსარჩელეს მიეკუთვნება სარჩელის იმ მოთხოვნის პროპორციულად, რომელიც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს – სარჩელის მოთხოვნის იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა.

ამდენად, სარჩელის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების პირობებში, მოსარჩელე სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს მოპასუხე ი/მ გ. რ-ის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს, მის მიერ სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოში გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის (565,2 (265.2+300 ლარი)) ნახევრის – 282,6 ლარის (566,2 (265.2+300 ლარი)) ანაზღაურება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე-411-ე მუხლებით და

გ ა ღ ა ნ ყ ვ ი ტ ა :

1. ი/მ გ. რ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. ნაწილობრივ გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 26 ივნისის განჩინება, იმ ნაწილში, რომლითაც უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 29 ნოემბრის გადაწყვეტილება, ი/მ გ. რ-თვის სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ თანხის (სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლობიერი სარგებლობისათვის) დაკისრების ნაწილში და ამ ნაწილში მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;

3. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი ი/მ გ. რ-თვის სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ თანხის (სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის) დაკისრების ნაწილში არ დაკმაყოფილდეს;

4. დანარჩენ ნაწილში უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 26 ივნისის განჩინება;

5. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს, მოპასუხე ი/მ გ. რ-ის სასარგებლოდ დაეკისროს, მის მიერ სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოში გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 565,2 ლარის (265.2+300 ლარი)) ნახევრის – 282,6 ლარის ანაზღაურება;

6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

იჯარის ხელშეკრულებით დაკისრებული საიჯარო ძირის კონტრაქტისთვის გადახდის ვალდებულება

გადანყვებითება საქართველოს სახელით

№ბს-81(კ-19)

31 ივლისი, 2025 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ქ. ცინცაძე,
ბ. სტურუა**

დავის საგანი: სამეწარმეო საქმიანობისთვის მართლზომიერი საფუძვლის გარეშე სახელმწიფოს ქონებით სარგებლობის საფასურის ანაზღაურება, კეთილსინდისიერი მფლობელობა

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ 25.10.2017წ. სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხის მ. გ-ის მიმართ. მოსარჩელემ მოითხოვა სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისთვის 2017 წლის პირველი იანვრიდან გადაწყვეტილების აღსრულებამდე ყოველთვიურად 125 ლარის მოსარჩელის სა-

სარგებლოდ მოპასუხისთვის დაკისრება.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე უძრავი ქონება წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას (საკადასტრო კოდი ...). აღნიშნული ქონების ნაწილით, კერძოდ №5 შენობის 15,68 კვ.მ. ფართით 2017 წლის იანვრიდან დღემდე არამართლზომიერად სარგებლობს და სამენარმეო საქმიანობისთვის იყენებს ინდემნარმე მ. გ-ი. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს №001920617 დასკვნის თანახმად ქ. თბილისში, ...ს გამზ. №...-ში მდებარე №5 შენობაში განთავსებული 15,68 კვ.მ. ფართის მთლიანი ყოველთვიური საიჯარო ქირის საბაზრო ღირებულება 2017 წლის იანვრიდან დღემდე შეადგენს 125 ლარს. მოპასუხეს გაეგზავნა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 10.03.2017წ. №7/1147, 18.04.2017წ. №7/18566 და 15.06.2017წ. №7/29634 წერილები, რომლებითაც ეცნობა სამენარმეო საქმიანობისათვის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ფართით არამართლზომიერად სარგებლობისთვის სახელმწიფო ბიუჯეტში 2017 წლის პირველი იანვრიდან სარგებლობის საფასურის გადახდის ვალდებულების თაობაზე და განესაზღვრა ვადა. მიუხედავად ამისა, მ. გ-ის ვალდებულება დღემდე არ შეუსრულებია. მოსარჩელემ მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძვლად მიუთითა „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.¹³ მუხლზე, რომლის თანახმად სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 18.05.2018წ. გადაწყვეტილებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. საქალაქო სასამართლომ მიუთითა „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის პირველ, მე-2, 36-ე მუხლებზე და აღნიშნა, რომ სახელმწიფო ქონების სარგებლობაში გადაცემა რეგულირდება კონკრეტული წესებით, რაც მოითხოვს მოსარგებლისაგან სარგებლობის სანაცვლოდ გარკვეული საზღაურის გადახდას. კანონი ამავე ვალდებულებას აკისრებს ასევე იმ პირებს, რომლებიც საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული სარგებლობის ფორმების (მაგ. იჯარის ხელშეკრულება) ანუ სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის გარეშე, სა-

მენარმეო მიზნებისთვის სარგებლობენ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონებით. სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ 10.01.2017წ. მ...სა (მეიჯარე) და ინდმენარმე მ. გ-ის (მოიჯარე) შორის დაიდო იჯარის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად მეიჯარემ დროებით სარგებლობაში გადასცა მოიჯარეს ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე უძრავი ქონების ფართი – 16 კვ.მ., შესაბამისად მოპასუხეს საიჯარო ხელშეკრულება ჰქონდა გაფორმებული მითითებულ ფონდთან, იგი ხელშეკრულების პირობებს ასრულებდა ჯეროვნად და იხდიდა საიჯარო თანხას, ამასთან მოპასუხისთვის არ იყო ცნობილი ის გარემოება, რომ სადავო უძრავი ქონება წარმოადგენდა სახელმწიფოს საკუთრებას. აღნიშნულის გამო საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ არ არსებობს სარჩელის დაკმაყოფილების ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 18.05.2018წ. გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გასაჩივრდა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიერ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 04.10.2018წ. გადაწყვეტილებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 18.05.2018წ. გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი დაკმაყოფილდა, ინდმენარმე მ. გ-ის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სასარგებლოდ დაეკისრა თანხის გადახდა სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისთვის 2017 წლის 01 იანვრიდან გადაწყვეტილების აღსრულებამდე ყოველთვიურად 125 ლარის ოდენობით. სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ ქ. თბილისში, ...ს გამზირზე მდებარე 3105 კვ.მ. მიწის ნაკვეთის (საკადასტრო კოდი ...) რეგისტრირებულ მესაკუთრეს 2015 წლის 24 მარტიდან წარმოადგენს სახელმწიფო. 10.01.2017წ. მ...სა და მ. გ-ის შორის დაიდო იჯარის ხელშეკრულება ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე 16 კვ.მ. უძრავ ქონებაზე. საერთო სასამართლოებში მიმდინარეობს მ...ს სარჩელის განხილვა მოპასუხეების სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ უძრავი ქონების საკადასტრო კოდით ... სახელმწიფოს საკუთრებაზე რეგისტრაციის კანონიერებასთან დაკავშირებით. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 29.12.2017წ. გადაწყვეტილებით ფონდის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად იქნა ცნო-

ბილი საჯარო რეესტრის 24.03.2015წ. №... გადანყვეტილება და მოპასუხეებს დავებთან საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებათა გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ ახალი აქტის გამოცემა. სასამართლოს მითითებული გადანყვეტილება არ არის შესული კანონიერ ძალაში, ამდენად მოცემულ ეტაპზე ... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონების მესაკუთრეს წარმოადგენს სახელმწიფო. იგი ასეთად არის აღრიცხული უფლებათა რეესტრში, რომლის ჩანაწერის მიმართ მოქმედებს სისწორისა და უტყუარობის პრეზუმფიცია. ის გარემოება, რომ აღნიშნულ უძრავ ქონებაზე მესამე პირი აცხადებს პრეტენზიას და სასამართლოში მიმდინარეობს დავა, განსახილველი დავის ბედზე ვერ იქონიებს გავლენას. ვინაიდან პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადანყვეტილებით სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად იქნა ბათილად ცნობილი სადავო სარეგისტრაციო ჩანაწერი, ახალი ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე შესაძლოა კვლავაც არ იქნეს მიღებული ფონდის ინტერესის სასარგებლო გადანყვეტილება, რაც დავის კვლავ სასამართლოში გაგრძელებას განაპირობებს. განსახილველი დავის გადანყვეტა ვერ იქნება დამოკიდებული ... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონების მესაკუთრის დადგენის შესახებ დავაზე. ძალაში მყოფი სარეგისტრაციო ჩანაწერის სისწორეში ეჭვის შეტანის შემთხვევაში, საფრთხე შეექმნება რეგისტრაციას დაქვემდებარებული ობიექტების ბრუნვაუნარიანობას.

სააპელაციო პალატამ მიუთითა სამოქალაქო კოდექსის 312-ე მუხლზე და აღნიშნა, რომ განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადანყვეტილებით ან/და სხვა სახის სამართლებრივი დოკუმენტით არ არის დადასტურებული სახელმწიფოს სახელზე განხორციელებული სარეგისტრაციო ჩანაწერის უზუსტობა, რაც არსებული ჩანაწერის მიმართ უტყუარობის პრეზუმფიციის გამოყენებას განაპირობებს. ... საკადასტრო კოდის მქონე უძრავი ქონება წარმოადგენს სახელმწიფოს საკუთრებას. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.¹³ მუხლიდან გამომდინარე საქართველოს კანონმდებლობა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონების სამენარმეო მიზნით სარგებლობისთვის, მოსარგებლე მხარეს აკისრებს შესაბამისი საფასურის გადახდის ვალდებულებას. სადავო გარემოებას არ წარმოადგენს ის, რომ ინდენარმე მ. გ-ი ეწეოდა სამენარმეო საქმიანობას სახელმწიფო საკუთრებაში (16 კვ.მ-ში), რაზეც სახელმწიფოსგან უფლება არ ჰქონდა მოპოვებული. 06.04.2017წ. ლევან სამხარაულის ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს მიერ გაცემული დასკვნის თანახმად შენობა-ნაგებობა №5-ში განთავსებული 15,68 კვ.მ ფართის მთლიანი ყოველთვიური საიჯარო ქირის საბაზრო ღირებულება 2017 წლის იანვრიდან საორიენტაციოდ შეადგენს 125 ლარს. სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენ-

ტოს მიერ ინდემნარმე მ. გ-ის წერილობით არაერთხელ ეცნობა, რომ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონებით სამენარმეო მიზნით სარგებლობის გამო 2017 წლის იანვრიდან ყოველთვიურად ეკისრებოდა 125 ლარის გადახდა. სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მოთხოვნა სრულად არის შესაბამისობაში კანონმდებლობასთან და უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონებით სარგებლობას კანონიერ საფუძველს ვერ მიანიჭებს ინდემნარმე მ. გ-ისა და ფონდს შორის დადებული იჯარის ხელშეკრულება, რადგან მხარეთა შორის ხელშეკრულების დადების მომენტში საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში სადავო უძრავი ქონების ერთადერთ მესაკუთრეს წარმოადგენდა სახელმწიფო, შესაბამისად მოპასუხე მხოლოდ სახელმწიფოს წინაშე იყო ანგარიშვალდებული ფართით სარგებლობისთვის.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 04.10.2018წ. გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გასაჩივრდა მ. გ-ის მიერ.

კასატორმა აღნიშნა, რომ 10.01.2017წ. მ...თან გააფორმა იჯარის ხელშეკრულება ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე ფართზე, რომელსაც მართლობიერად ფლობდა და სარგებლობდა. აღნიშნულ ფართს ფონდი კანონიერად ფლობს 28 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში, ამასთან, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 29.12.2017წ. გადაწყვეტილებით, რომელიც არ არის კანონიერ ძალაში შესული, გაუქმდა საჯარო რეესტრის გადაწყვეტილება სახელმწიფოს საკუთრების შესახებ. აღნიშნული გარემოება უგულებელყოფილი იქნა სააპელაციო სასამართლოს მიერ. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 01.10.1990წ. №538 დადგენილების საფუძველზე შეიქმნა თბილისის ... თეატრი, რომელსაც მიენიჭა ...ს სახელი. აღნიშნული თეატრი იმყოფებოდა მ...ს ბალანსზე, რომელსაც იმავე დადგენილებით გადაეცა ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე კინოთეატრის „ი...ს“ შენობა. ფონდისთვის აღნიშნული შენობის გადაცემა კიდევ ერთხელ დადასტურდა საქართველოს პრეზიდენტის 29.04.2000წ. №393 განკარგულებით. ამდენად, კასატორისთვის ცნობილი იყო, რომ ზემოთ მითითებული უძრავი ნივთის მეპატრონეს ფონდი წარმოადგენდა და მან იჯარის ხელშეკრულება ქონების კანონიერ მფლობელთან გააფორმა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 07.12.2020წ. განჩინებით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 04.10.2018წ. გადაწყვეტილების გაუქმების თაობაზე მ. გ-ის საკასაციო საჩივარზე საქმის წარმოება შეჩერდა მ...ს სარჩელის გამო მიმდინარე №3/6541-15 საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 08.04.2024წ. განჩინებით მ. გ-ის საკასაციო საჩივარზე საქმის წარმოება განახლდა შეჩერების საფუძვლის აღმოფხვრის, კერძოდ ა(ა)იპ მ...ს ადმინისტრაციულ სარჩელზე მიმდინარე სასამართლო წარმოების დასრულების გამო.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის შედეგად მიიჩნევს, რომ მ. გ-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ სააპელაციო პალატის გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით საქმეში დაცულ მასალებსა და ფაქტობრივ გარემოებებს არ მიეცათ სწორი სამართლებრივი შეფასება. მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლომ საერთოდ არ იქონია მსჯელობა იჯარის ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში მ. გ-ის კეთილსინდისიერ მფლობელად მიჩნევის, ხოლო ხელშეკრულების ვადის ამოწურვის შემდგომ მოსარჩელის სასარგებლოდ მოპასუხისთვის თანხის დაკისრების სამართლებრივ საფუძვლებზე, სააპელაციო სასამართლო შემოიფარგლა მხოლოდ იმაზე მითითებით, რომ უძრავი ნივთი რეგისტრირებულია სახელმწიფო საკუთრებად და არ შეუფასებია უძრავ ნივთზე მფლობელობის საფუძვლის ნაკლის თაობაზე მოპასუხის ინფორმირების მომენტი. ამდენად, საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ გადაწყვეტილება მოკლებულია სათანადო სამართლებრივ და ფაქტობრივ წანამძღვრებს, გადაწყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული, რაც სსკ-ის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტურ საფუძველს ქმნის, აღნიშნული თავის მხრივ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და სსკ-ის 411-ე მუხლის საფუძველზე ახალი გადაწყვეტილების მიღების წინაპირობას წარმოადგენს.

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონი ანესრიგებს საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვასთან, განკარგვასა და სარგებლობაში გადაცემასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს. ამავდროულად კანონის 36-ე მუხლი ადგენს ფიზიკური პირისა და კერძო სამართლის იურიდიული პირისთვის სახელმწიფო ქონების სარგებლობაში გადაცემის წესს, მათ შორის განსაზღვრავს იმ პირის პასუხისმგებლობას, რომელიც სახელმწიფო ქონებით სარგებლობს მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის გარეშე და მას იყენებს სამეწარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით). ასეთ შემთხვევაში სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე ვალდებულია ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახ-

მად სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისთვის (36.1³ მუხ.). განსახილველ შემთხვევაში ქვედა ინსტანციის სასამართლოების მიერ დადგენილია, რომ ქ. თბილისში, ... გამზ. №...-ში მდებარე უძრავი ნივთი 24.03.2015წ. დარეგისტრირდა სახელმწიფოს საკუთრებად (საკადასტრო კოდი ...). 19.06.2017წ. საჯარო რეესტრიდან ამონაწერის მიხედვით აღნიშნული უძრავი ნივთი შეადგენს 3105 კვ.მ. მიწის ნაკვეთსა და მასზე განლაგებულ ცხრა შენობა-ნაგებობას. მოსარჩელის განმარტებით, უძრავი ნივთის ნაწილით, კერძოდ №5 შენობაში მდებარე 15.68 კვ.მ. ფართით 2017 წლის პირველი იანვრიდან არამართლზომიერად სარგებლობს და სამეწარმეო საქმიანობისთვის იყენებს ინდმეწარმე მ. გ-ი. საქმის მასალებში დაცული 10.01.2017წ. იჯარის ხელშეკრულებით მეიჯარემ ა(ა)იპ „მ...მა“ მოიჯარეს მ. გ-ის დროებით სარგებლობაში გადასცა ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე 16 კვ.მ. ფართი. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ იჯარის ხელშეკრულების დადებისას ადგილი აქვს ქონების გადაცემას სასყიდლიანი სარგებლობისათვის, განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით ნაყოფის მიღების შესაძლებლობის უზრუნველყოფით (სკ-ის 581-ე მუხ.). როგორც საკუთრების უფლება, ასევე იჯარა უძრავ ნივთებზე უფლებათა რეესტრში რეგისტრაციას დაქვემდებარებული უფლებაა („საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონის 11.1 მუხ. „ა“, „ზ“ ქვ.პ.). იჯარის უფლების წარმოშობისთვის სავალდებულოა ამ უფლების საჯარო რეესტრში რეგისტრაცია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარე არის კერძო სამართლის იურიდიული პირი და ხელშეკრულება დადებულია ერთ წელზე მეტი ვადით („საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონის 11.5 მუხ.). მოცემულ შემთხვევაში მართალია, საიჯარო ურთიერთობის ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს კერძო სამართლის იურიდიული პირი – ა(ა)იპ „მ...“, თუმცა ხელშეკრულება დაიდო ერთ წელზე ნაკლები ვადით, კერძოდ 2017 წლის 10 იანვრიდან 2017 წლის პირველ ოქტომბრამდე პერიოდით, შესაბამისად განსახილველ შემთხვევაში არ არსებობდა იჯარის საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის ვალდებულება. კასატორის მითითებით, მან იჯარის ხელშეკრულება გააფორმა უძრავი ნივთის კანონიერ მფლობელთან, რომელსაც მფლობელობის უფლება წარმოუშვა ჯერ 1990 წელს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილების საფუძველზე, ხოლო შემდეგში ფონდს აღნიშნული შენობა გადაეცა საქართველოს პრეზიდენტის 29.04.2000წ. №393 განკარგულებით. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მფლობელობა არის პირის ფაქტობრივი ნებითი ბატონობა ნივთზე (სკ-ის 155.1 მუხ.). სამოქალაქო კოდექსით დიფერენცირებულია მფლობელობა ობიექტური და სუბიექ-

ტური ფაქტორების მიხედვით (160-ე-164-ე მუხლები), ერთმანეთისგან გამიჯნულია ასევე კეთილსინდისიერი მფლობელის (160-ე-161-ე მუხ.) და მართლზომიერი მფლობელის (162-ე მუხ.) მოთხოვნები, არაუფლებამოსილი კეთილსინდისიერი მფლობელისა (163-ე მუხ.) და არაკეთილსინდისიერი მფლობელის (164-ე მუხ.) ვალდებულებები (სუსგ 05.12.2017წ. საქმე №ას-1135-1055-2017). მართლზომიერ მფლობელად ითვლება პირი, რომელიც სამართლებრივ საფუძველზე ახორციელებს ნივთის მიმართ ფაქტობრივ ბატონობას, მართლზომიერი და არამართლზომიერი მფლობელობა მიგვიითიებს ობიექტურად არსებულ ფაქტორებზე, რაც ვლინდება მფლობელობის სამართლებრივი საფუძვლის არსებობაში, ამრიგად მართლზომიერი მფლობელია მესაკუთრე და ის პირები, რომელთა მფლობელობაც მესაკუთრის მფლობელობიდან არის ნაწარმოები. კეთილსინდისიერება და არაკეთილსინდისიერება მიუთითებს სუბიექტურ კრიტერიუმებზე, რაც განისაზღვრება პირის დამოკიდებულებით ნივთის ფლობის სამართლებრივი საფუძვლების მიმართ. სამოქალაქო კოდექსის 163.1 მუხლი განსაზღვრავს არაუფლებამოსილი კეთილსინდისიერი მფლობელის უფლებებსა და ვალდებულებებს, ანუ მფლობელის, რომელსაც თავიდანვე არ ჰქონია ნივთის ფლობის უფლება ან დაკარგა ეს უფლება. აღნიშნული ნორმის სამართლებრივი ანალიზი ცხადყოფს, რომ არაუფლებამოსილი კეთილსინდისიერი მფლობელი თავის შინაარსით წარმოადგენს არამართლზომიერ მფლობელს, ანუ პირს, რომელსაც არ გააჩნია მფლობელობის სამართლებრივი საფუძველი (სუსგ 04.10.2012წ. №ას-524-493-2012), თუმცა თავად ამ ფაქტის მიმართ ის არის კეთილსინდისიერი. კეთილსინდისიერი მფლობელი დარწმუნებულია საკუთარი მფლობელობის მართლზომიერებაში და არ იცის მისი მფლობელობის შეძენის საფუძვლის ნაკლის შესახებ. მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ფონდსა და მ. გ-ის შორის დადებული იჯარის ხელშეკრულება არ წარმოშობდა მოპასუხის მიერ უძრავი ნივთით კანონიერად სარგებლობის საფუძველს, თუმცა სააპელაციო პალატას საერთოდ არ შეუფასებია კასატორის კეთილსინდისიერ მფლობელად მიჩნევის სამართლებრივი საფუძვლების არსებობა.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ არაუფლებამოსილი კეთილსინდისიერი მფლობელი არის პირი, რომელიც ფლობს ქონებას კანონიერი უფლების ან ნებართვის გარეშე, მაგრამ კეთილსინდისიერად მიიჩნევს თავს კანონიერ მფლობელად. განსახილველ შემთხვევაში კასატორი მიუთითებს ფონდის მიერ უძრავი ნივთით დაახლოებით 28-30 წლის განმავლობაში ფლობის ფაქტსა და ამ მფლობელობის საფუძველებზე (სსრ მინისტრთა საბჭოს 1990წ. დადგენილება, საქართველოს პრეზიდენტის 29.04.2000წ. №393 განკარგულება). №ბს-1378(კ-22) ადმინისტრაციულ

საქმეზე (მ...ს სარჩელისა გამო სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს, სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ) კანონიერ ძალაში მყოფი საკასაციო სასამართლოს განჩინებით დადგენილია, რომ 24.05.1990წ. წერილით საქართველოს სსრ თბილისის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავჯდომარემ თანხმობა განაცხადა მ...სთვის კინოთეატრის შენობის გადაცემაზე და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მიმართა აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით განკარგულების გამოცემის მოთხოვნით, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1990 წლის დადგენილებით ...ს სახელობის მოსახლეობის განსახლებისა და დახმარების საადგილმამულო ფონდს ბალანსიდან ბალანსზე გადაეცა კინოთეატრის „ი...ს“ შენობა მასში აღნიშნული თეატრის განსათავსებლად, მოგვიანებით საქართველოს პრეზიდენტის 29.04.2000წ. №393 განკარგულებით, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 01.10.1990წ. №538 დადგენილების გათვალისწინებით ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე ყოფილი კინოთეატრის „ი...ს“ შენობა გადაეცა ა(ა)იპ „მ...ს“ (იხ. სუსგ 20.12.2023წ. საქმე №ბს-1378(კ-22)). მართალია, მითითებული დოკუმენტები ფონდის სარჩელთან გამოტანილი და კანონიერ ძალაში მყოფი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 21.02.2022წ. გადაწყვეტილებით არ იქნა მიჩნეული მ...ს საკუთრების უფლების წარმოშობისათვის საკმარის დოკუმენტებად, თუმცა აღნიშნული დოკუმენტების შინაარსი და ფონდის მიერ უძრავი ნივთის მრავალწლიანი ფლობა მოპასუხის კეთილსინდისიერ მფლობელად მიჩნევის საკმარის საფუძველს ქმნის. კონვენციის პირველი დამატებითი ოქმის პირველ მუხლთან დაკავშირებული ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკით მფლობელობის კეთილსინდისიერების შესაფასებლად განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება მფლობელობის პერიოდსა და აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით მთელი ამ პერიოდის მანძილზე სახელმწიფო ორგანოების მიერ განხორციელებულ ქმედებებს, ამ ორგანოების მიერ პირის **de facto** უფლების აღიარებას (იხ. „Öneryildiz v. Turkey“, 30.11.2004წ., „Dogan and others v. Turkey“ (2010), 29.06.2004წ.), ამასთანავე, საქმეზე „სალინაძე და სხვები საქართველოს წინააღმდეგ“ რეგისტრირებული საკუთრების არარსებობის მიუხედავად ევროპულმა სასამართლომ განსაკუთრებული მნიშვნელობა მიანიჭა ათ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში განმცხადებლის მიერ უძრავი ნივთით ექსკლუზიურად, შეუფერხებლად და ღიად სარგებლობის მიმართ ხელისუფლების მიერ გამოვლენილ ტოლერანტობას. მფლობელობის იურიდიული შედეგი დამოკიდებულია თავად მფლობელობის ბუნებაზე, მის ხარისხსა და ხანგრძლივობაზე. მფლობელობა გულისხმობს ფაქტობრივი ბატონობის განხორციელებას ნივთზე, რაც შესაძლოა გა-

მოხატოს როგორც ნივთის გამოყენებაში, ასევე მისგან ეკონომიკური სარგებლის მიღების შესაძლებლობაში (მაგ., ფონდი საიჯარო ურთიერთობაში იმყოფებოდა გ. რ-ესთან (საქმე №3/5714-17), ბ. ჯ-ითან (საქმე №3/5714-17), შპს „ე...სთან“ (საქმე №ბს-728(კ-23), ა. შ-ასთან (საქმე №ბს-975(კ-24)). განსახილველ შემთხვევაში მ...ს მიერ ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში უძრავი ნივთის ფლობისა თუ ქონების (მისი ნაწილების) სხვადასხვა პირებზე იჯარით გაცემის ფაქტების მიუხედავად, არ დგინდება აღნიშნულ ფლობასთან დაკავშირებით ფონდის მიმართ მოსარჩელის მიერ რაიმე ფორმით პრეტენზიის წარდგენის ფაქტი. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 1.6 მუხლის თანახმად, სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, შესაბამისად სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსთვის, როგორც სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვაზე უფლებამოსილი პირისთვის, ცნობილი იყო ან ყოველ შემთხვევაში უნდა ყოფილიყო ცნობილი, რომ აღნიშნულ უძრავ ნივთს ათწლეულების განმავლობაში სხვა პირი ფლობდა და გაცემდა იჯარით, არ დგინდება სააგენტოს მიერ ფონდის მიმართ რაიმე ფორმით უკმაყოფილების გამოთქმის და კანონით მისთვის მინიჭებული უფლებების რეალიზების გზით მფლობელობიდან მიწისა და ნაგებობის გამოთხოვის ფაქტი. უძრავ ნივთზე სახელმწიფოს საკუთრების რეგისტრაციის არარსებობა (სახელმწიფოს საკუთრების უფლება საჯარო რეესტრში დარეგისტრირდა 24.03.2015წ.) აგრეთვე არ გამოიწვევდა ფონდის მიმართ სახელმწიფო ქონების განკარგვაზე უფლებამოსილი პირის მიერ პრეტენზიის გაცხადების შესაძლებლობას, მიწის ნაკვეთი, რომელიც არავის სახელზე არ არის რეგისტრირებული წარმოადგენს სახელმწიფოს საკუთრებას, სახელმწიფოს თავიდანვე გააჩნია საკუთრება მიწაზე, გარდა კერძო საკუთრებაში არსებული მიწისა. ნაკვეთი, რომელიც არ იმყოფება კერძო საკუთრებაში, არის სახელმწიფო საკუთრებაში და რეგისტრაციით ხდება მხოლოდ არსებული ფაქტის დაფიქსირება. შესაბამისად, ზემოთ მითითებული გარემოებები მოპასუხისთვის ქმნიდა საფუძვლიან ვარაუდს იმის შესახებ, რომ ფონდს გააჩნდა მესაკუთრის ნებართვა სადავო ქონების ფლობასთან დაკავშირებით (იხ. საქმე №ას-211-196-2014, 25.01.2017წ.), აღნიშნული კი თავის მხრივ მოპასუხეს უქმნიდა ფონდის მართლზომიერ მფლობელად მიჩნევის საფუძველს. განსახილველი დავის საგანს არ შეადგენს უძრავ ნივთზე მ...ს (არა)მართლზომიერ მფლობელად მიჩნევის საფუძვლების დადგენა, თუმცა კასატორის კეთილსინდისიერად მფლობელად მიჩნევისა და მისი სუბიექტური დამოკიდებულების შესაფასებლად

მნიშვნელოვანია ფონდის მიერ უძრავ ნივთზე ფლობის ხანგრძლივობა და აღნიშნულ ფლობასთან დაკავშირებით სახელმწიფო ორგანოების მიერ გამოვლენილი ნება. მოპასუხე მიუთითებს სახელმწიფო ორგანოების მიერ უძრავი ნივთის ფონდისთვის გადაცემის დამადასტურებელ დოკუმენტებზე. ყოფილი კინოთეატრის შენობა ბალანსზე ფონდს გადაეცა სსრ მინისტრთა საბჭოს 1990წ. დადგენილებით, რომელიც იმ დროისთვის წარმოადგენდა სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლეს აღმასრულებელ და განმკარგულებელ ორგანოს, მინისტრთა საბჭოს დადგენილებებისა და განკარგულებების გამოცემის უფლებამოსილება გააჩნდა, რომელთა შესრულება იყო სავალდებულო (საქ. სსრ 21.12.1978წ. კანონი „საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს შესახებ“, მუხ. 1). 29.04.2000წ. №393 განკარგულებაც გამოცემულია საქართველოს სახელმწიფოსა და აღმასრულებელი ხელისუფლების მეთაურის – საქართველოს პრეზიდენტის მიერ (მიუთითებულ პერიოდში მოქმედი საქართველოს კონსტიტუციის 69.1 მუხ.), შესაბამისად ხელისუფლების ორგანოების მიერ გამოვლენილი ნება მოპასუხე მ. გ-ის უქმნიდა მ...ს მფლობელობის მართლზომიერად მიჩნევის გონივრულ და დასაბუთებულ ვარაუდს. მართალია, იჯარის ხელშეკრულების დადების დროისთვის საჯარო რეესტრის მონაცემებით უძრავი ნივთი სახელმწიფოს საკუთრებად იყო რეგისტრირებული, მაგრამ უფლების გადამცემის სტატუსთან მიმართებით მოპასუხე იყო კეთილსინდისიერი, შესაბამისად სააპელაციო სასამართლოს მიუთითება სახელმწიფოს სახელზე განხორციელებული სარეგისტრაციო ჩანაწერის უზუსტობის დაუდასტურებლობაზე, არ გამორიცხავდა მოპასუხის კეთილსინდისიერ მფლობელობად მიჩნევის შესაძლებლობას. ამასთან მიუხედავად იმისა, რომ იჯარა საჯარო რეესტრში რეგისტრაციას დაქვემდებარებული უფლებაა, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში საიჯარო ვადის ხანგრძლივობის გათვალისწინებით, არ არსებობდა მხარებს შორის დადებული იჯარის ხელშეკრულების საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის კანონით გათვალისწინებული ვალდებულება. როგორც უკვე აღინიშნა, მფლობელის (არა)კეთილსინდისიერება სუბიექტური შეფასების საგანს შეადგენს და ვლინდება პირის დამოკიდებულებით ნივთის ფლობის სამართლებრივი საფუძვლების მიმართ, მფლობელობის კანონიერება და უკანონოა კი ობიექტური შეფასების შედეგად დგინდება. სამართლებრივი საფუძვლის გარეშე უძრავ ნივთზე მფლობელობის მოპოვება იმთავითვე არაკეთილსინდისიერ მფლობელობას არ ადასტურებს. ასეთ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია შეფასდეს მფლობელის დამოკიდებულება მფლობელობის საფუძვლის ხარვეზის მიმართ. მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელემ ვერ უზრუნველყო მოპასუხის არაკეთილსინდისიერების გამომრიცხავი შესაბამისი საფუძვლების არსებობის მტკიცება. საკასაციო პალატა

მიუთითებს, რომ ფონდის მიერ ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე უძრავი ნივთის ფლობა, ხელისუფლების ორგანოების მიერ ფონდისთვის უძრავი ქონების გადაცემის თაობაზე სხვადასხვა პერიოდში გამოცემული სამართლებრივი აქტები, ამავე მისამართზე ფონდის მიერ სხვა პირებთან მსგავსი სახელშეკრულებო ურთიერთობის არსებობა მ. გ-ის უქმნიდა რწმენას ფონდის მფლობელობის მართლზომიერების შესახებ. მიუთითებულ გარემოებათა ერთობლიობა კი თავის მხრივ ქმნის მოპასუხის – მ. გ-ის არაუფლებამოსილ კეთილსინდისიერ მფლობელად მიჩნევის საკმარის საფუძველს, ამასთან №ბს-728(კ-23) და №ბს-975(კ-24) ადმინისტრაციულ საქმეებზე დადგენილია, რომ ქ. თბილისში, ...ს გამზ. №...-ში მდებარე უძრავი ნივთი (შესაბამისი ნაწილები) ფონდს სახელმწიფოს მიერ ჰქონდა სარგებლობაში გადაცემული და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ ვერ უზრუნველყო აღნიშნული უძრავი ნივთის მართვაზე მ...ს უფლებამოსილების არარსებობის მტკიცება.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.1³ მუხლის მიზანს შეადგენს სახელმწიფოსთან შეთანხმების გარეშე სახელმწიფო ქონებით სარგებლობის საფასურის გადახდა, რათა უზრუნველყოფილი და კომპენსირებული იქნეს ის ფინანსური სახსრები, რომლიც მიღებაც სახელმწიფომ ვერ შეძლო სახელმწიფო ქონებით მართლზომიერი სარგებლობის დამადასტურებელი დოკუმენტის გარეშე კომერციული მიზნებისთვის გამოყენების გამო (სუსგ 14.04.2022წ. საქმე №ბს-381(კ-21)). განსახილველ შემთხვევაში მოპასუხის მიერ უძრავი ნივთის კეთილსინდისიერად ფლობის ფაქტი გამოირიცხავს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის მიზნებისთვის მის არამართლზომიერ მფლობელად მიჩნევის საფუძველს. როგორც უკვე აღინიშნა, არაუფლებამოსილი კეთილსინდისიერი მფლობელის უფლებებსა და მოვალეობებს ადგენს სკ-ის 163-ე მუხლი, კერძოდ მითითებული ნორმა კეთილსინდისიერ მფლობელს ანიჭებს ნივთისა და უფლების ნაყოფით სარგებლობის შესაძლებლობას მანამ, ვიდრე უფლებამოსილი პირი არ გამოიყენებს თავის უფლებას ნივთის დაბრუნებაზე (163.1 მუხ.), მფლობელობის კეთილსინდისიერება პირს სხვა უფლებებითაც აღჭურავს, მაგ., კეთილსინდისიერი მფლობელი უფლებამოსილია მოითხოვოს ნივთზე განეული იმ გაუმჯობესებისა და ხარჯების ანაზღაურება, რაც მან გასწია კეთილსინდისიერი მფლობელობის განმავლობაში (163.2 მუხ.). უფრო მეტიც, ვიდრე კეთილსინდისიერი მფლობელის მოთხოვნები არ დაკმაყოფილდება, მას უფლება აქვს უარი თქვას ნივთის დაბრუნებაზე (163.3 მუხ.). ამდენად, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის მიზნებისთვის მოპასუხე ვერ იქნება მიჩნეული არამართლზომიერ მფლობელად, რაც გამორიცხავს მითითებული კანონის

36.¹³ მუხლის საფუძველზე მისთვის თანხის დაკისრების წინაპირობების არსებობას.

უფლებამოსილი პირის მიერ თავისი უფლების გაცხადების შემდგომ კეთილსინდისიერი მფლობელის ნების ავტონომია მთავრდება და მისი მოქმედება ნორმატიული შეფასების საგანი ხდება (სუსგ 29.12.2015წ. საქმე №ას-1072-1011-2015). თუ მფლობელი მფლობელობის შეძენისას კეთილსინდისიერია, მაშინ მისი პასუხისმგებლობა წარმოიშობა მის მიერ იმ გარემოების შეტყობის მომენტიდან, რომ მას მფლობელობის უფლება არ ეკუთვნის. ასეთი შეტყობინების შემდგომ არამართლზომიერი მფლობელი აღარ არის დაცვის ღირსი. კეთილსინდისიერება წყდება პირის მიერ თავისი მფლობელობის საფუძველის ნაკლის შეტყობისთანავე. საქმის მასალებში დაცულია სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 10.03.2017წ., 18.04.2017წ. და 15.06.2017წ. წერილები ინდმეწარმე მ. გ-ის მიმართ სახელმწიფო ქონებით არამართლზომიერად და სამეწარმეო მიზნებისთვის სარგებლობის გამო შესაბამისი საფასურის გადახდის მოთხოვნით. საფუძველს მოკლებულია სააპელაციო სასამართლოს მითითება იმაზე, რომ მოპასუხეს არაერთხელ წერილობით ეცნობა სააგენტოს მოთხოვნა საფასურის გადახდის თაობაზე. აღნიშნული გარემოება საქმის მასალებით არ დასტურდება, კერძოდ წარმოდგენილი არ არის აღნიშნული წერილების მოპასუხისთვის ჩაბარების დამადასტურებელი დოკუმენტი. საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით (სსკ-ის 102.3 მუხ.), შესაბამისად ადრესატის მიერ 18.04.2017წ. წერილის ჩაბარების თაობაზე მხოლოდ მოსარჩელის მიერ ცხრილის სახით შედგენილი დოკუმენტი არ ადასტურებს მ. გ-ის მიერ აღნიშნული წერილ(ებ)ის ჩაბარების ფაქტს, მითითებულ დოკუმენტზე არ არის ადრესატის – მოპასუხის ხელმოწერა და ჩაბარების დრო. აღნიშნულ გარემოებას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს მფლობელობის კეთილსინდისიერების შესაფასებლად და სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლის მიერ ასანაზღაურებელი საფასურის ოდენობის დასადგენად. მოცემულ შემთხვევაში სადავო გარემოებას არ წარმოადგენს სამეწარმეო საქმიანობის მიზნებისთვის მოპასუხის მიერ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის გამოყენების ფაქტი. მოსარჩელე რეგისტრირებულია ინდივიდუალურ მეწარმედ, სამეწარმეო საქმიანობა შეიძლება განხორციელდეს ინდივიდუალური მეწარმის ფორმით („მეწარმეთა შესახებ“ კანონის 2.3 მუხ.), ამასთან სარჩელზე დართული ფოტო-სურათები ქმნის სამეწარმეო საქმიანობის განხორციელების თაობაზე დასკვნის გამოტანის საკმარის საფუძველს, თუმცა არ დგინდება მოპასუხისთვის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს ზემოთ მითითებუ-

ლიწერილების ჩაბარების ფაქტი, შესაბამისად არ დასტურდება მ. გ-ის კეთილსინდისიერების გამომრიცხავი შესაბამისი საფუძვლების არსებობა, მოსარჩელის მიერ მოპასუხისთვის თავისი მფლობელობის საფუძვლის ნაკლის შეტყობინების ფაქტი.

დაუსაბუთებელია აგრეთვე მოთხოვნა გადანყევტილების აღსრულებამდე მოსარჩელის სასარგებლოდ მოპასუხისთვის ყოველთვიურად 125 ლარის დაკისრების თაობაზე. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.1³ მუხლიდან გამომდინარე სამეწარმეო საქმიანობის მიზნებისთვის სახელმწიფო ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის გარეშე ქონებით მოსარგებლეს სარგებლობის საფასური შეიძლება დაეკისროს სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის, შესაბამისად პირს სახელმწიფო ქონებით სარგებლობის საფასური შეიძლება დაეკისროს მხოლოდ მის მიერ უძრავი ნივთით სარგებლობის პერიოდის გათვალისწინებით. მოცემულ შემთხვევაში „მ...ს“ (მეიჯარე) და მ. გ-ის (მოიჯარე) შორის 10.01.2017წ. დაიდო იჯარის ხელშეკრულება. საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ იჯარის ცნებას განსაზღვრავს სამოქალაქო კოდექსის 581-ე მუხლი, რომლის თანახმად იჯარის ხელშეკრულებით მეიჯარე მოვალეა გადასცეს მოიჯარეს განსაზღვრული ქონება დროებით სარგებლობაში და საიჯარო დროის განმავლობაში უზრუნველყოს ნაყოფის მიღების შესაძლებლობა, თუ იგი მიღებულია მეურნეობის სწორი გაძღოლის შედეგად შემოსავლის სახით. მოიჯარე მოვალეა გადაუხადოს მეიჯარეს დათქმული საიჯარო ქირა. საიჯარო ქირა შეიძლება განისაზღვროს როგორც ფულით, ისე ნატურით. მხარეებს შეუძლიათ შეთანხმდნენ საიჯარო ქირის განსაზღვრის სხვა საშუალებებზეც. იჯარის ხელშეკრულების მიმართ გამოიყენება ქირავნობის ხელშეკრულების წესები, თუ იჯარის მომწესრიგებელი ნორმებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული. ამდენად, იჯარის ხელშეკრულება არის ორმხრივი, სასყიდლიანი და კონსესუალური ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზე მეიჯარე მოიჯარეს გადასცემს ქონებას სარგებლობაში. იჯარის საგანი შეიძლება იყოს, როგორც მოძრავი, ასევე უძრავი ქონება. მოიჯარეს ქონება გადაეცემა დროებით სარგებლობაში, ხოლო სარგებლობის ვადა დგინდება მხარეთა შეთანხმებით. ქირავნობის ურთიერთობა შეწყდება ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ (სკ-ის 559.1 მუხ.). საქმის მასალებში დაცული 10.01.2017წ. იჯარის ხელშეკრულებით მხარეები შეთანხმდნენ ხელშეკრულების საგანზე, იჯარის საფასურზე, ქონების გადაცემისა და დაბრუნების წესზე, ვადაზე და ხელშეკრულების სხვა პირობებზე. მეიჯარემ მ. გ-ის დროებით სარგებლობაში გადასცა ქ. თბილისში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე 16 კვ.მ. ფართი, 2017 წლის იანვარში საიჯარო საფასური განისაზღვრა 40 აშშ დოლარის ოდენობით, ხოლო დანარჩენ პერიოდში

– 80 აშშ დოლარის ოდენობით, ხელშეკრულების მოქმედების ვადა განისაზღვრა 2017 წლის პირველ ოქტომბრამდე, ხელშეკრულებით ასევე დადგინდა მხარეთა ურთიერთშეთანხმებით ხელშეკრულების გაგრძელებისა და ვადის განსაზღვრის შესაძლებლობა. მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლომ ისე მიიღო გადაწყვეტილება მოპასუხისთვის გადაწყვეტილების აღსრულებამდე თანხის დაკისრების თაობაზე, რომ შეფასების მიღმა დატოვა ხელშეკრულების მოქმედების ვადა. სააპელაციო სასამართლოს არ დაუდგენია 2017 წლის პირველი ოქტომბრის შემდგომ მხარეთა შეთანხმებით იჯარის ხელშეკრულებით გაგრძელებისა და მოპასუხის მიერ უძრავი ნივთით სარგებლობის გაგრძელების ფაქტი. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ სარჩელი მ. გ-ის მიმართ თანხის დაკისრების მოთხოვნით აღძრა 25.10.2017წ., ანუ საიჯარო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადის ამონურვის შემდგომ, ამასთან სხვა მსგავსი საქმეებისგან განსხვავებით (სუსგ 22.04.2020წ. საქმე №ბს-208(კ-20), 01.05.2023წ. საქმე №ბს-345(კ-21), 20.12.2024წ. საქმე №ბს-196(კ-24) და სხვ.) სააგენტოს არ დაუყენებია ვინდიკაციური სარჩელი, კერძოდ არ მოუთხოვია უკანონო მფლობელობიდან უძრავი ნივთის მოპასუხისგან გამოთხოვა. ზოგადად მსგავსი ტიპის დავებში ვინდიკაციურ სარჩელთან ერთად გადაწყვეტილების აღსრულებამდე თანხის დაკისრების მოთხოვნა შესაძლოა განპირობებული იყოს იმით, რომ უძრავი ნივთის მოპასუხისგან გამოთხოვით ამ ნივთზე წყდება პირის მფლობელობა, შესაბამისად პირს თანხის გადახდა ეკისრება გადაწყვეტილების აღსრულებამდე, ანუ ნივთის გამოთხოვამდე – მფლობელობის შეწყვეტამდე. ვინდიკაციური სარჩელის საჭიროება აღარ არსებობს სწორედ მფლობელობის შეწყვეტის, მფლობელობის არარსებობის შემთხვევაში. მოცემულ შემთხვევაში კი მოსარჩელის მოთხოვნა გადაწყვეტილების აღსრულებამდე მოპასუხისთვის თანხის დაკისრების თაობაზე დაკმაყოფილდა ისე, რომ არ დადგენილა ხელშეკრულების მოქმედების ვადის ამონურვის შემდგომ საიჯარო ურთიერთობის გაგრძელება და მოპასუხის მიერ უძრავი ნივთით სარგებლობის უწყვეტობა. საქმის მასალებში აგრეთვე დაცული არ არის რაიმე სახის დოკუმენტი, რომლითაც 2017 წლის პირველი ოქტომბრის შემდგომ მ. გ-ის მიერ ქონებით სარგებლობა დადასტურდებოდა (მაგ., ადგილზე დათვალიერების აქტი, სარგებლობის დამადასტურებელი ფოტო~~მ~~ასალა და სხვ.). სახელმწიფო ქონებით არამართლზომიერად სარგებლობის გამო დაკისრებული თანხა უნდა მოიცავდეს სარგებლობის პერიოდს, ხოლო გადაწყვეტილების აღსრულებამდე ყოველთვიურად თანხის დაკისრება შესაძლებელია მხოლოდ მ. გ-ის მიერ უძრავი ქონებით გადაწყვეტილების აღსრულებამდე სარგებლობის შემთხვევაში, საქმეში დაცული მასალებით კი არ დასტურდება

სახელშეკრულებო ურთიერთობის ამონაწერის შემდგომ მოპასუხის მიერ უძრავი ნივთით სარგებლობის გაგრძელების ფაქტი. საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ გადაწყვეტილების იძულებითი აღსრულება დასაშვებია მისი კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ (სსკ-ის 367-ე მუხ.). „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ კანონის თანახმად აღსრულების ეროვნული ბიურო სააღსრულებო წარმოებას იწყებს იძულებითი აღსრულების შესახებ კრედიტორის წერილობითი განცხადებისა და სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე (25.1 მუხ.), რის შემდეგაც ხდება სააღსრულებო წარმოების დაწყების შესახებ მხარეთა ინფორმირება (25.6 მუხ.) და მოვალისათვის გადაწყვეტილების ნებაყოფლობით შესრულების შესახებ წინადადების გაგზავნა (25.7 მუხ.). ამასთანავე, აღმასრულებელი უფლებამოსილია შეამოწმოს სააღსრულებო ფურცლის მხოლოდ ფორმალური გამართულობა, სააღსრულებო ფურცლის „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ კანონის 21-ე მუხლის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, თუმცა შებოჭილია მისი შინაარსობრივი მხარით. აღმასრულებელი ვალდებულია სააღსრულებო წარმოება განახორციელოს სააღსრულებო ფურცლის შესაბამისად, მის საფუძველზე და ფარგლებში. აღმასრულებელი არ არის სააღსრულებო ფურცელში ასახული აღსასრულებელი გადაწყვეტილების რევიზიის განხორციელებაზე უფლებამოსილი სუბიექტი (სუსგ 18.09.2024წ. საქმე №ბს-1444(კ-22)), შესაბამისად გადაწყვეტილების აღსრულებამდე ყოველთვის უნდა მოპასუხისთვის თანხის დაკისრების შემთხვევაში მოპასუხის მიერ ასანაზღაურებელი თანხა დაანგარიშებასა და აღსრულებას დაექვემდებარება მისი აღსრულების დროისთვის. სასამართლოს აქტით გადაწყვეტილების აღსრულებამდე თანხის დაკისრების შემთხვევაში აღმასრულებელს არ გააჩნია მოპასუხის მიერ უძრავი ნივთით სარგებლობის პერიოდის კვლევისა და აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით რაიმე ახალი გარემოების დადგენის უფლებამოსილება. ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში არ დგინდება იჯარის ხელშეკრულების მოქმედების ვადის ამონაწერის – 2017 წლის პირველი ოქტომბრის შემდგომ უძრავი ნივთით მოპასუხის მიერ სარგებლობის ფაქტი, გამოირიცხება გადაწყვეტილების აღსრულებამდე მოსარჩელის სასარგებლოდ მოპასუხისთვის თანხის დაკისრების მართებულება. ამასთანავე საჯარო რეესტრის მონაცემებით ქ. თბილისში, ... ქ. №...-ში მდებარე უძრავი ნივთის (საკადასტრო კოდი ...) მესაკუთრეს 2024 წლის 13 აგვისტოდან წარმოადგენს შპს „ტ...“. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.1³ მუხლის საფუძველზე თანხის დაკისრება დაიშვება მხოლოდ სახელმწიფო ქონებით სარგებლობის შემთხვევაში, სხვა პირზე საკუთრების უფლების გადასვლით უძრავ ნივთზე სახელმწიფოს საკუთრების შეწყვეტის შემდგომ სახელმწიფო საკუთრებით სარგებლობის გამო მოპასუხისთვის

თანხის დაკისრების ნორმატიული საფუძველი არ არსებობს, შესაბამისად აღნიშნული გარემოებითაც გამოირიცხება გადაწყვეტილების ასრულებამდე თანხის დაკისრების მართებულება.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ თანხის დაკისრების ვალდებულება შესაძლოა წარმოიშვას კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობებიდან, მაგალითად უსაფუძვლო გამდიდრებით (სკ-ის 976-ე-991-ე მუხ.). ზოგადად კონდიქციური დანაწესების (სკ-ის 976-ე-991-ე მუხ.) გამოყენების უმთავრესი წინაპირობა მის სუბსიდიურობაში ვლინდება, რაც იმას ნიშნავს, რომ უსაფუძვლო გამდიდრების წესები მოთხოვნის დამფუძნებელ ნორმებად გვევლინება მხოლოდ მაშინ, როდესაც გამორიცხულია სხვა უფრო სპეციალური ნორმის გამოყენება (მაგ.: პოსესორული ან ვინდიკაციური სარჩელები (სანივთო სამართალი), სარჩელი ვალდებულების შესრულების შესახებ (როგორც პირველადი, ისე მეორადი მოთხოვნები) და სხვ.. იხ. სუსგ №ას-774-723-2017, 11.10.2017წ.; №ას-794-794-2018, 11.09.2018წ.; №ას-1021-2019, 20.12.2019წ.; №ას-461-2023, 21.07.2023წ.). მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე მოითხოვს არა უსაფუძვლო გამდიდრებიდან გამომდინარე თანხის დაკისრებას, არამედ მისი მოთხოვნა ეფუძნება ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას, კერძოდ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36-ე მუხლს, ამასთან განსახილველ შემთხვევაში მ. გ-ი მიჩნეული იქნა არაუფლებამოსილ კეთილსინდისიერ მფლობელად, რომლის უფლება-მოვალეობებს ადგენს სკ-ის 163-ე მუხლი, ხოლო მითითებული მუხლით გათვალისწინებული კეთილსინდისიერი მფლობელის მიმართ სსკ-ის 976-ე და შემდგომი მუხლების გამოყენება გამოირიცხება (სუსგ 27.04.2020წ. საქმე №ას-1840-2019). სკ-ის 983-ე მუხლის თანახმად თუ უფლებამოსილი პირისათვის განკუთვნილ შესრულებას იღებს არაუფლებამოსილი პირი, მაშინ სწორედ იგი არის მოვალე მიღებული დაუბრუნოს უფლებამოსილ პირს. მითითებული ნორმა ხელყოფის კონდიქციის მომწესრიგებელ ნორმას განეკუთვნება, უსაფუძვლო გამდიდრების მოთხოვნიდან გამომდინარე მოთხოვნა წარმოიშობა სხვის სამართლებრივ სივრცეში უნებართვო ჩარევითა და ამით ქონებრივი სარგებლის მიღებით, ხელყოფის კონდიქცია არის დამატება დელიქტური სამართლისათვის (სუსგ 20.05.2016წ. საქმე №ას-1224-1149-2015). განსახილველ შემთხვევაში მ. გ-იმა იჯარის ხელშეკრულებით იკისრა საიჯარო ქირის ხელშეკრულების კონტრაპენდისთვის გადახდის ვალდებულება, შესაბამისად მოპასუხის კეთილსინდისიერად მფლობელობის პერიოდის განმავლობაში აგრეთვე არ იკვეთება უსაფუძვლო გამდიდრების ნორმებიდან გამომდინარე თანხის მოპასუხისთვის (კასატორისთვის) დაკისრების წინაპირობები, ვინაიდან მოპასუხე კეთილსინდისიერად ვარაუდობდა, რომ ვალდებულებას ასრულებდა უფლებამოსილი კრედიტორის წინა-

შე.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ გადანყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ გადანყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული (გადანყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძველი). სსკ-ის 411-ე მუხლის შესაბამისად საკასაციო სასამართლო თავად მიიღებს გადანყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს სსკ-ის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადანყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახალი განხილვისათვის დაბრუნების საფუძველი. მოცემულ შემთხვევაში საიჯარო ურთიერთობის მოქმედების პერიოდში (2017 წლის იანვრიდან პირველ ოქტომბრამდე) მოპასუხე მიჩნეული იქნა უძრავი ნივთის არაუფლებამოსილ კეთილსინდისიერ მფლობელად, ხოლო საქმეში დაცული მასალებით არ დგინდება ხელშეკრულების ვადის ამონურვის შემდგომ აღნიშნული უძრავი ნივთით მოპასუხის მიერ სარგებლობის, საიჯარო ურთიერთობის გაგრძელების ფაქტი. მითითებული გარემოებები კი გამორიცხავს სახელმწიფო ქონებით სარგებლობის გამო მოსარჩელის სასარგებლოდ მოპასუხისთვის თანხის დაკისრების შესაძლებლობას. საქმეში დაცული მასალებისა და მათი სამართლებრივი ანალიზის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მ. გ-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, უნდა გაუქმდეს გასაჩივრებული გადანყვეტილება და სსკ-ის 411-ე მუხლის საფუძველზე მიღებულ უნდა იქნეს ახალი გადანყვეტილება სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ. სსკ-ის 53.3 მუხლის თანახმად, თუ საკასაციო სასამართლოს გამოაქვს ახალი გადანყვეტილება, იგი შესაბამისად ცვლის სასამართლო ხარჯების განაწილებასაც. იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადანყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან (სსკ-ის 53.1 მუხ.). ხოლო სარჩელზე უარის თქმისას სასამართლოს მიერ გაწეული ხარჯები გადახდება მოსარჩელეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ (55.2 მუხ.). სასამართლო ხარჯები მოიცავს სახელმწიფო ბაჟს (37.2 მუხ.). ამდენად, ვინაიდან სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, მოსარჩელეს მოპასუხის (კასატორის) სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს ამ უკანაკსნელის მიერ საკასაციო სასამართლოში საჩივრის განხილვისთვის გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ანაზღაურება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, საქართველოს სა-

მოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლით და

გ ა ღ ა ნ ყ ვ ი ტ ა :

1. მ. გ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 04.10.2018წ. გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
4. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს (საიდენტიფიკაციო კოდი 205005910) მ. გ-ის (პირადი ნომერი ...) სასარგებლოდ დაეკისროს ამ უკანასკნელის მიერ საკასაციო სასამართლოში საქმის განხილვისთვის გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 300 (სამასი) ლარის ანაზღაურება;
5. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ს ა ც ხ მ ვ რ ა ბ ე ლ ი ჟ ა რ თ ი თ პ რ ი ვ ა ტ ი ზ ა ბ ა ზ ა უ ა რ ის თ ქ მ ის შ ე ს ა ხ ა ზ ა ქ ტ ის კ ა ნ ო ნ ი ა რ ა ბ ა

გ ა ღ ა ნ ყ ვ ა ტ ი ლ ა ბ ა ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს ს ა ხ ა ლ ი თ

№ბს-1260(კ-23)

2 სექტემბერი, 2024 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
გ. აბუსერიძე,
ბ. სტურუა**

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა, ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალეზა

აღწერილობითი ნაწილი:

ი. კ-უმ 2021 წლის 14 დეკემბერს სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლე-

გიას, მოპასუხეების: ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ...ის რაიონის გამგეობისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ.

მოსარჩელის განმარტებით, იგი დაიბადა და გაიზარდა საქართველოში, კერძოდ თბილისში, ...ის ქ. №23-ში. აღნიშნული დასტურდება საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ტექნიურის არქივში არსებული ჩანაწერით, ასევე მეზობლების ახსნა-განმარტებით. ი. კ-უ ეკონომიკური სიდუხჭირის გამო გაემგზავრა საზღვარგარეთ, თუმცა პერიოდულად ჩამოდიოდა ...ის ქუჩაზე მდებარე სახლში. ბოლოს 2019 წელს ჩამოვიდა საქართველოში და მოინახულა თავისი სახლი და მეზობლები, მაგრამ სახლში ვერ დარჩა ვინაიდან იგი სარემონტოა. მოსარჩელემ უსახსრობის გამო ვერ მოახერხა სახლის გარემონტება. ი. კ-უს სამშობლოში სხვა საცხოვრებელი ადგილი არ გააჩნია, მუდმივად საზღვარგარეთ ყოფნას არ აპირებს და სამომავლოდ საქართველოში სურს იცხოვროს.

2017 წლის 13 ნოემბერს, ი. კ-უს წარმომადგენელმა განცხადებით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას და მოითხოვა ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №23-ში მდებარე საცხოვრებელი ბინის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემა. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის 2021 წლის 2 მარტის №33-01210613494 ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განმცხადებელს უარი ეთქვა მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე. აღნიშნული აქტი მოსარჩელემ გაასაჩივრა ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 17 მაისის №666 ბრძანებით, დაკმაყოფილდა ი. კ-უს წარმომადგენლის 2021 წლის 18 მარტის №19/01210772517-01 ადმინისტრაციული საჩივარი. ბათილად იქნა ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის 2021 წლის 2 მარტის №33-01210613494 ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას დაევალა, საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების სათანადოდ გამოკვლევის შემდგომ ახალი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა. ...ის რაიონის გამგეობაში მიმდინარე ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში, 2021 წლის 1 ივლისის №33-01211821781 ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განმცხადებელს უარი ეთქვა მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე, უძრავი ნივთის კანონიერი სარგებლობის მქონე დოკუმენტის წარუდგენლობისა და სადავო ფართის ფაქტობრივად არ ფლობის გამო. ზემოაღნიშნული დოკუმენტი მოსარჩელემ კვლავ გაასაჩივრა. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 19 აგვისტოს №1201 ბრძანებით, ი. კ-უს წარმომადგენლის №19/0121201690-01 ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

ამდენად, მოსარჩელემ მოითხოვა საცხოვრებელი ფართის პრივატიზებაზე უარის თქმის თაობაზე ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის 2021 წლის 1 ივლისის №33-01211821781 ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, ი. კ-უს წარმომადგენლის ლ.დ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 19 აგვისტოს №1201 ბრძანების ბათილად ცნობა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობისთვის ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №23-ში მდებარე საცხოვრებელი ფართის ი. კ-უს სახელზე, უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის შესახებ ახალი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 24 იანვრის გადაწყვეტილებით ი. კ-უს სარჩელი დაკმაყოფილდა; ბათილად იქნა ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის 2021 წლის 1 ივლისის №33-01211821781 ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი საცხოვრებელი ფართის პრივატიზებაზე უარის თქმის თაობაზე; ბათილად იქნა ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 19 აგვისტოს №1201 ბრძანება ი. კ-უს წარმომადგენლის ლ.დ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე; ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას დაევალა ი. კ-უსთვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის შესახებ საცხოვრებელი ფართის, მდებარე: ქ. თბილისი, ...ის ქუჩა №23, ახალი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №189 დადგენილებით დამტკიცებული „კანონიერი მოსარგებლეებისათვის გადასაცემი არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ კანონიერი მოსარგებლეებისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესზე“ და აღნიშნა, რომ იმისათვის, რათა პირი ჩაითვალოს კანონიერ მოსარგებლედ, კუმულაციურად ორი პირობა უნდა არსებობდეს: 1. პირს უნდა ჰქონდეს უფლებამოსილი ორგანოს მიერ გაცემული დოკუმენტი (ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ბინის ორდერი, საბინაო წიგნი და სხვა) და 2. ამ დოკუმენტის საფუძველზე კანონიერად უნდა სარგებლობდეს სადავო ფართით.

სასამართლომ გაიზიარა მოსარჩელის მოსაზრება მასზედ, რომ მის მიერ ადმინისტრაციულ ორგანოში წარდგენილი დოკუმენტები, კერ-

ძოდ, კი (1971 წლის საბინაო წიგნი, სსიპ საქართველოს ეროვნული არქივის თბილისის არქივის 2017 წლის 28 სექტემბრის № AA2017035812-03 საარქივო ცნობა, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის წერილი, 2017 წლის 18 სექტემბრის №... სამკვიდრო მონუმბა) განეკუთვნებოდა სწორედ იმ „სხვა დოკუმენტებს“, რომელთა საშუალებითაც ი. კ-უს შეეძლო სადავო ბინის პრივატიზება. შესაბამისად, სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის მითითება, რომ აღნიშნული დოკუმენტები არ შეიძლება ყოფილიყო მიჩნეული უძრავი ნივთის კანონიერი სარგებლობის დამადასტურებელ დოკუმენტებად. სასამართლომ მიუთითა საკასაციო სასამართლოს 2012 წლის 28 ივლისის განჩინებაზე, სადაც სასამართლომ განმარტა, რომ საბჭოური „ჩანერის ინსტიტუტი“ ნიშნავდა საცხოვრებელი ადგილის არსებობას, იმდროინდელი კანონმდებლობის საფუძველზე კი ბინაში ჩანერა წარმოადგენდა სახლის ფლობის, სარგებლობისა და განკარგვის უტყუარ დამადასტურებელ საბუთს. ამდენად, ის გარემოება, რომ მოსარჩელე და მისი ოჯახი ჯერ კიდევ 1971 წლიდან ჩანერილები იყვნენ და ცხოვრობდნენ მითითებულ საცხოვრებელ სადგომში, წარმოადგენს მათი, როგორც დაკავებული ფართის კანონიერი მოსარგებლედ ცნობის საფუძველს (იხ. უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებები №ბს-180-177(კ-15); №ბს-257-254(კ-12)). საქალაქო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა მონმის სახით დაკითხულ პირებზეც, რომლებმაც დაადასტურეს, რომ მიუხედავად იმისა, რომ...ის ქუჩა №23-ში მდებარე ბინა საცხოვრებლად გამოუსადეგარია, ი. კ-უს არ დაუკარგავს კავშირი მის მშობლიურ სახლთან. შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ დასახელებული გარემოებები საბოლოო ჯამში ხელყოფდა მოსარჩელის კანონიერ ინტერესს საკუთრებასთან დაკავშირებით, რაც განმტკიცებულია საქართველოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლითა და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 170-ე მუხლით, რამეთუ სახეზეა გარემოება, როდესაც ერთი მხრივ ფორმალურად არსებობს ი. კ-უს საკუთრების უფლება, ხოლო მეორე მხრივ ის ვერ ახერხებს აღნიშნული უფლების სამართლებრივ ჩარჩოში მოქცევას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 24 იანვრის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის...ის რაიონის გამგეობამ, რომლებმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილებით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის...ის რაიონ-

ნის გამგეობის სააპელაციო საჩივრები დაკმაყოფილდა; გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 24 იანვრის გადაწყვეტილება და მიღებული იქნა ახალი გადაწყვეტილება. ი. კ-უს სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №189 დადგენილებით დამტკიცებული „კანონიერი მოსარგებლეებისათვის გადასაცემი არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ კანონიერი მოსარგებლეებისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესის“ მე-2, მე-3, მე-4 მუხლებზე და აღნიშნა, რომ კანონიერი მოსარგებლე ამ ნორმატიული აქტით დადგენილი მიზნებისათვის არის პირი, რომლის მიმართაც არსებობს კანონიერი სარგებლობის თაობაზე უფლებამოსილი ორგანოს მიერ გაცემული დოკუმენტი და რომელიც ფაქტობრივად სარგებლობს საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი ფართობით. ზემოაღნიშნული ორი წინაპირობის ერთდროულად არსებობა აუცილებელია იმისათვის, რომ პირი ჩაითვალოს კანონიერ მოსარგებლედ და წარმოეშვას მის მიერ დაკავებული ფართობის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის უფლება.

სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ საქმეში წარმოდგენილი ფოტომასალით დგინდებოდა და მოსარჩელეც (მონინალმდეგო მხარე) სადავოდ არ ხდიდა იმ გარემოებას, რომ სადავო უძრავი ქონება არ არის საცხოვრებლად ვარგის მდგომარეობაში. ამასთან, მონმის სახით დაკითხულმა პირებმა ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე ცალსახად განმარტეს, რომ ი. კ-უ 25 წელია, რაც საზღვარგარეთ იმყოფება და 10 წლის განმავლობაში აღნიშნულ ფართში არ უცხოვრია. სააპელაციო სასამართლოს შეფასებით, მხოლოდ ის გარემოება, რომ ი. კ-უ პერიოდულად ჩამოდიოდა საქართველოში და ცხოვრობდა მეზობლებთან, ვერ იქნებოდა მიჩნეული მოთხოვნილი ფართის მოვლა-პატრონობის და შესაბამისად, სარგებლობის (ფაქტობრივი ფლობის) დამადასტურებელ სათანადო მტკიცებულებად. ამასთან საგულისხმო იყო, რომ სადავო უძრავი ქონება 2000-იანი წლებიდან დღემდე დაკავებული არ ჰქონიათ მესამე პირებს და მოსარჩელის ნების არსებობის შემთხვევაში, არ არსებობდა მოთხოვნილი უძრავი ქონებით სარგებლობის (ფაქტობრივი ფლობის) დამაბრკოლებელი გარემოება.

სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ ვინაიდან მოსარჩელის (მონინალმდეგო მხარე) მიერ ვერ იქნა წარმოდგენილი პრივატიზებამოთხოვნილი ფართით სარგებლობის (ფლობის) დამადასტურებელი სათანადო მტკიცებულებები, „კანონიერი მოსარგებლეებისათვის გადასაცემი არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირე-

ბული და არაიზოლირებული) ფართობის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ კანონიერი მოსარგებლეებისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესით“ განსაზღვრულ მოთხოვნათა გათვალისწინებით, სადავო აქტებით ი. კ-უს კანონშესაბამისად ეთქვა უარი უძრავი ქონების (ქ. თბილისი, ...ის ქ. №23) უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემაზე.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა ი. კ-უმ, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

კასატორის განმარტებით, იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილებაში განვითარებულ მსჯელობას მისი მოთხოვნების საფუძვლიანობასთან დაკავშირებით. ი. კ-უ აღნიშნავს, რომ ქონების მიმართ ინტერესი არასდროს დაუკარგავს, წლებია კანონით დადგენილი წესით ცდილობს კუთვნილი უძრავი ქონების საკუთრებად აღრიცხვას.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 22 თებერვლის განჩინებით საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ი. კ-უს საკასაციო საჩივარი. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 21 მარტის განჩინებით ი. კ-უს საკასაციო საჩივარი დასაშვებად იქნა მიჩნეული.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის შესწავლის, საკასაციო საჩივრის საფუძვლების შესწავლის შედეგად მიიჩნევს, რომ ი. კ-უს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, გაუქმდეს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც ი. კ-უს სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანს წარმოადგენს ი. კ-უსთვის საცხოვრებელი ფართით პრივატიზებაზე უარის თქმის შესახებ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის 2021 წლის 1 ივლისის №33-01211821781 ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტისა და ი. კ-უს წარმომადგენლის ლ.დ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 19 აგვისტოს №1201 ბრძანების კანონიერება. მოსარჩელის მოთხოვნას ასევე წარმოადგენს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობისთვის საცხოვრებელი

ფართის, მდებარე: ქ. თბილისი, ...ის ქუჩა N23-ის ი. კ-უს სახელზე უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის შესახებ ახალი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება.

სადავო აქტებით ი. კ-უს მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე უარი ეთქვა შემდეგი საფუძვლებით, კერძოდ 1. პრივატიზება მოთხოვნილ ფართზე მას არ გააჩნდა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №189 დადგენილებით დამტკიცებული „კანონიერი მოსარგებლეებისათვის გადასაცემი არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ კანონიერი მოსარგებლეებისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესით“ განსაზღვრული კანონიერი სარგებლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი (ორდერები, ოქმები და სხვა) და 2. არ დგინდებოდა ი. კ-უს მხრიდან სადავო ფართის ფაქტობრივი ფლობა.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ განსახილველი სამართალურთიერთობის შეფასებისას მნიშვნელოვანია დადგინდეს, არის თუ არა ი. კ-უ დაკავებული ფართის კანონიერი მოსარგებლე და სადავო ბინის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის უფლების მქონე სუბიექტი, რისთვისაც შეფასება უნდა მიეცეს საკითხს, წარმოადგენს თუ არა მის მიერ წარდგენილი დოკუმენტები, კანონიერი სარგებლობის დამადასტურებელ დოკუმენტებს, კანონის მიზნებიდან გამომდინარე.

13.11.2017წ. ი. კ-უმ განცხადებით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას და მოითხოვა ქ. თბილისში,ის ქუჩა №23-ში მდებარე საცხოვრებელი ბინის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემა. ...ის რაიონის გამგეობაში მიმდინარე ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში, 2021 წლის 1 ივლისის №33-01211821781 ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განმცხადებელს უარი ეთქვა მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე, უძრავი ნივთის კანონიერი სარგებლობის მქონე დოკუმენტის წარუდგენლობისა და სადავო ფართის ფაქტობრივად არ ფლობის გამო. ზემოაღნიშნული დოკუმენტი მოსარჩელემ კვლავ გაასაჩივრა. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 19 აგვისტოს №1201 ბრძანებით, ი. კ-უს საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

საგულისხმოა, რომ საქმეში დაცული 1971 წლის საბინაო წიგნის პირველ გვერდზე მისამართად ფიქსირდება: ქ. თბილისი, ...ის ქუჩა №23. ამავე საბინაო წიგნში ოჯახის წევრებად მითითებული არიან: ქმარი – ზ.კ-კ, დაბადებული ... წელს, ცოლი – ზ.ე-ა, დაბადებული ... წელს, შვილები: ზ.ს-ა, დაბადებული ... წელს, ზ-ა ი., დაბადებული ... წელს და ზ.ი-ი, დაბადებული ... წელს. სიძე – კ.ტ-ი, დაბადებული ... წელს; მვილიშვილები – კ.ს-ა, დაბადებული ... წელს, კ.ი-ა., დაბადებული ... წელს.

№... ქორწინების მოწმობით დგინდება, რომ ე.ს-ა და კ. ზ-ი 1964 წლიდან იმყოფებოდნენ რეგისტრირებულ ქორწინებაში და ე.ს-ას ქორწინების შემდგომ მიენიჭა გვარი ზ-ი. ამავე ქორწინების მოწმობაზე მითითებულია, რომ ქორწინება შეწყვეტილია 1979 წელს.

№... დაბადების მოწმობით დგინდება, რომ ი. ზ-ი, დაბადებული ... წლის არის კ. ზ-ის შვილი. №... ქორწინების მოწმობით დგინდება, რომ ი. ზ-ი 1984 წლის 24 იანვარს დაქორწინდა ტ.კ-ზე. საბერძნეთის რესპუბლიკის, ...ის ოლქის თვითმმართველობის ორგანოს, მოქალაქეთა უფლების დაცვის და მოქალაქეთა დაცვის სამმართველოს, მოქალაქეობრივი მდგომარეობის განყოფილების 2000 წლის ...ის გუბერნატორის გადაწყვეტილებით დგინდება, რომ ი. ზ-ამ და მისმა ოჯახმა (მეუღლე და შვილები) მიიღეს საბერძნეთის მოქალაქეობა და მათი გვარი გახდა კ-ს – დ. (ი. კ-უ).

№01177020582 გარდაცვალების მოწმობით დგინდება, რომ კ. ზ-ი გარდაიცვალა 1979 წლის 19 მარტს. 2017 წლის 18 სექტემბრის №... სამკვიდრო მოწმობით დგინდება, რომ ი. კ-უ (დაბ. წ.) წარმოადგენს გარდაცვლილი მამის კ. ზ-ის (დაბ. წ.) ... რიგის კანონიერ მემკვიდრეს და მან მიიღო მამკვიდრებლის (გარდაცვლილი მამის) მთელი სამკვიდრო ქონება სრულად, სამკვიდრო ქონებაში შემავალი აქტივებით და პასივებით.

საქმეში წარმოდგენილი 2018 წლის 7 მარტის ნოტარიულად დამოწმებული და თარგმნილი განცხადებით დგინდება, რომ ა. კ-მა, ს. კ-მა, ი. ზ-მა უარი განაცხადეს ქ. თბილისი, ...ის ქუჩა №23-ში მდებარე უძრავ ქონებაზე, ს/კ №..., რომელიც ეკუთვნის დედას – ე. ზ-ს (დაბ: ...წ.); ამავე განცხადებით ე. ზ-მ ასევე უარი განაცხადა ზემოაღნიშნულ უძრავ ქონებაზე, შვილის ი. კ-უს (დაბ: ...წ.) სასარგებლოდ. 2019 წლის 17 დეკემბრის ნოტარიულად დამოწმებული და თარგმნილი განცხადებით დგინდება, რომ ი. ზ-მა უარი განაცხადა ქ. თბილისი, ...ის ქუჩა №23-ში მდებარე უძრავ ქონებაზე, ს/კ №..., რომელიც ეკუთვნის დედას – ე. ზ-ს (დაბ: ...წ.); ამავე განცხადებით ი. ზ-მა უარი განაცხადა ზემოაღნიშნულ უძრავ ქონებაზე, ი. კ-უს (დაბ: ...წ.) სასარგებლოდ.

2017 წლის 18 ოქტომბრის ნოტარიულად დამოწმებული განცხადებებით, მოქალაქეები გ. ს-ე, გ. ზ-ი, ზ. ბ-ე, ზ. ზ-ი, რ. ზ-ი და მ. ს-ე ადასტურებენ ქალაქ თბილისში, ...ის ქუჩა №17ა-№19-№21-23-ში მდებარე უძრავი ქონების ი. კ-უს მიერ 1965 წლიდან ფლობისა და სარგებლობის ფაქტს. აღნიშნული პირები თანხმობას გამოთქვამენ ზემოაღნიშნული უძრავი ქონების პრივატიზაციის, ლეგალიზაციის, საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის შესახებ და მათ აღნიშნულის შესახებ პრეტენზია არ გააჩნიათ. 2019 წლის 9 ოქტომბრის ნოტარიულად დამოწმებული განცხადებით, მოქალაქეები გ. ზ-ი, ზ. ბ-ე და მ. ს-ე ადასტურებენ, რომ ი. კ-

უ 1965 წლიდან დღემდე ნამდვილად ფლობს და სარგებლობს, ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №17ა-№19-№21-23-ში ლიტერი „ვ“, ფართი 77.09 კვ.მ. უძრავი ქონებით. აღნიშნული პირები თანხმობას გამოთქვამენ ზემოაღნიშნული უძრავი ქონების პრივატიზაციის, ლეგალიზაციის, საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის შესახებ და მათ აღნიშნულის შესახებ პრეტენზია არ გააჩნიათ.

სსიპ საქართველოს ეროვნული არქივის თბილისის არქივის 2017 წლის 28 სექტემბრის №AA2017035812-03 საარქივო ცნობის თანახმად, შპს „დ...ის რაიონის საბინაო-კომუნალური მომსახურების სერვის ცენტრ „...ის“ დოკუმენტებში დაცული საბინაო ბარათის (ფორმა №17) ჩანაწერის მიხედვით, მოქალაქე კ. ზ-ი რეგისტრირებულია ...ის ქუჩა №17ა-№23-ში 1971 წლის 22 მაისიდან. ამოწერილია 1978 წლის 10 ივნისს.

საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის წერილით დგინდება, რომ საჯარო რეესტრის ტექნიკური აღრიცხვის არქივის მონაცემებით, უძრავი ნივთის სააღრიცხვო მასალა მისამართით, თბილისი, ...ის ქუჩა №17ა-19-21 (სააღრიცხვო მასალა №016173). მოსარჩელის დაინტერესებაში არსებული და გენ-გეგმაზე მონიშნული ფართი შეესაბამება ძირითად ლიტერ „ვ“-ს (ერთსართულიანი საცხოვრებელი სახლი), რომლის საცხოვრებელი ფართი შეადგენს 35,49 კვ.მ.-ს, დამხმარე ფართი 45,22 კვ.მ.-ს, ხოლო საერთო ფართი – 80,71 კვ.მ.-ს.

სახელმწიფო საბინაო ფონდში საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ამოქმედებამდე და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საცხოვრებელ ფონდში არსებული, მათ შორის 2007 წლის 2 თებერვლამდე დროებით გადაცემული, არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის კანონიერი მოსარგებლისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესსა და პირობებს, ამ პროცესში წარმოშობილ ურთიერთობების მარეგულირებელ ნორმებს, მხარეებსა და მათ უფლებამოსილებებს საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №189 დადგენილებით დამტკიცებული „კანონიერი მოსარგებლებისათვის გადასაცემი არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ კანონიერი მოსარგებლებისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესი“ განსაზღვრავს. მითითებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი ფართის უსასყიდლოდ საკუთრებაში მიღების უფლებამოსილებას შესაბამისი ფართის კანონიერ მოსარგებლეს ანიჭებს. ამავ ე წესის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის მიხედვით, კანონიერი მოსარგებლე არის ფიზიკური პირი, რომელიც უფლე-

ბამოსილი ორგანოს მიერ გაცემული დოკუმენტის (ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ბინის ორდერი, საბინაო წიგნი და სხვ.) საფუძველზე კანონიერად სარგებლობს საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული ან არაიზოლირებული) ფართობით, ხოლო კანონიერი მოსარგებლის გარდაცვალების შემთხვევაში, მისი მემკვიდრე.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ პირის მიერ უძრავი ქონების სარგებლობის კანონიერება შეიძლება დადასტურდეს არამართო ისეთი კონკრეტული, კანონით პირდაპირ გათვალისწინებული დოკუმენტებით, როგორიც არის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ბინის ორდერი ან საბინაო წიგნი, არამედ სხვა წერილობითი დოკუმენტებითაც. სამართლის ნორმა იმგვარად არის ფორმულირებული, რომ მასში ასახულია დოკუმენტების არასრული ჩამონათვალი, რაც თავის მხრივ, ქმნის ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, სათანადო საფუძვლების არსებობისას, ასეთი ჩამონათვალის განვრცობის, ანუ ნორმის განმარტების შესაძლებლობას.

ზემოაღნიშნული წესის მე-3 მუხლისა და მე-4 მუხლის 1-ლი და მე-3 პუნქტების მიხედვით, არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის კანონიერი მოსარგებლისათვის საკუთრებაში გადაცემის შესახებ გადაწყვეტილებას შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველო აღმასრულებელი ორგანო – მუნიციპალიტეტის გამგებელი/მერი, ხოლო ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტში – შესაბამისი რაიონის გამგებელი იღებს გადაწყვეტილებას, გადაწყვეტილების მისაღებად კი განხილვის საფუძველია კანონიერი მოსარგებლის წერილობითი განცხადება, რომელსაც უნდა დაერთოს: ა) არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის კანონიერი სარგებლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი (ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციული სამართლებრივი აქტი, ბინის ორდერი, საბინაო წიგნი და სხვ.); კანონიერი მოსარგებლის გარდაცვალების შემთხვევაში, აგრეთვე მემკვიდრეობის დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი; ბ) განმცხადებლის პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი, ხოლო **წარმომადგენლობის** შემთხვევაში, დამატებით წარმომადგენლის პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი და წარმომადგენლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი; გ) საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის შიდა საკადასტრო აზომვითი ნახაზი; დ) ნოტარიულად დამოწმებული თანხმობა (თანხმობები), თუკი კანონიერი სარგებლობის დამადასტურებელ დოკუმენტში მითითებულია რამდენიმე კანონიერი მოსარგებლე და საკუთრებაში გადაცემის მოთხოვნის უფლების დათმობა ხდება კანონი-

ერი მოსარგებლის (მოსარგებლეების) მიერ ერთი ან რამდენიმე კანონიერი მოსარგებლის სასარგებლოდ; ე) გარკვეული პირობით დროებით გადაცემული არაპრივატიზირებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემისას კანონიერი მოსარგებლის (მოსარგებლეების) ნოტარიულად დამოწმებული წერილობითი უარი უფლებამოსილი ორგანოსაგან პირობის შესრულების მოთხოვნაზე, რომელიც დამოკიდებული იქნება მისი განცხადების დაკმაყოფილების პირობაზე; ვ) დროებით გადაცემული არაპრივატიზირებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის კანონიერი მოსარგებლის (მოსარგებლეების) მიერ 2007 წლის 2 თებერვლამდე აღნიშნულ ფართობზე რეგისტრაციის დამადასტურებელი საბუთი; ზ) ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლში არსებულ საცხოვრებელ და არასაცხოვრებელ (იზოლირებულ და არაიზოლირებულ) ფართობთან ერთად შესაბამისი მიწის ნაკვეთის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემისას, მიწის ნაკვეთის საკადასტრო აზომვითი ნახაზი, აგრეთვე ინფორმაცია ტექნიკური ინვენტარიზაციის არქივიდან (ცნობა-დახასიათება, საინვენტარიზაციო გეგმა და სხვა).

საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №189 დადგენილებით დამტკიცებული „კანონიერი მოსარგებლეებისათვის გადასაცემი არაპრივატიზირებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ კანონიერი მოსარგებლეებისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესის“ სამართლებრივი დანაწესიდან გამომდინარე, იმისათვის, რომ მითითებული წესის მიზნებისათვის პირი მიჩნეულ იქნეს კანონიერ მოსარგებლედ, აუცილებელია ორი პირობის კუმულაციურად არსებობა: 1. პირს უნდა გააჩნდეს უფლებამოსილი ორგანოს მიერ გაცემული კანონიერი სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი (ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ბინის ორდერი, საბინაო წიგნი და სხვ.) და 2. აღნიშნული დოკუმენტის საფუძველზე, იგი კანონიერად უნდა სარგებლობდეს ფართით. ამდენად, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №189 დადგენილებით დამტკიცებული წესით კანონიერი მოსარგებლისათვის მოთხოვნილი ფართის პრივატიზების პროცესში კანონიერი სარგებლობის უფლების წარმომშობი სათანადო დოკუმენტაციის არსებობის შემთხვევაშიც კი, აუცილებელია არსებობდეს ზემოაღნიშნული წესით განსაზღვრული მეორე წინაპირობაც – ფართით ფაქტობრივი სარგებლობა. შესაბამისად, საკუთრების უფლების მოპოვებისათ-

ვის აუცილებელია არა მხოლოდ მართლზომიერი სარგებლობის უფლების წარმოშობა, არამედ ამ უფლების რეალიზაცია – ფართის ფაქტობრივი დაუფლება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ უძრავი ქონების პრივატიზაციის პროცესში უფლებამოსილმა ორგანომ მაქსიმალურად უნდა შეუწყოს ხელი ამ უფლების ეფექტიან რეალიზებას და არ უნდა დაუშვას მხოლოდ ფორმალური საფუძვლებით პრივატიზაციაზე უარის თქმა. საკითხისადმი ფორმალური მიდგომით შესაძლოა მივიღოთ შედეგი, როდესაც ერთი მხრივ, უფლების ფორმალურად არსებობის მიუხედავად, პირს არ ეძლევა მისი რეალიზების შესაძლებლობა, რაც იმ ხარისხით ზღუდავს საკუთრების უფლებას, რომ შინაარსს უკარგავს მას.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სსრკ მინისტრთა საბჭოს 28.08.1974წ. №677 დადგენილებით დამტკიცებული „სსრკ-ში საპასპორტო სისტემის შესახებ წესის“ მიხედვით საბჭოთა პასპორტი მოიცავდა ინფორმაციას ჩაწერის შესახებ (I.4), მოქალაქეები ექვემდებარებოდნენ მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით ჩაწერას, ასევე დროებით საცხოვრებლის მიხედვით ჩაწერას ან რეგისტრაციას (I.6). ზემოაღნიშნული „წესის“ მიხედვით საბჭოთა მოქალაქეები ვალდებული იყვნენ ჩაწერილიყვნენ საცხოვრებელ ადგილას (III.22). საბჭოური „ჩაწერის ინსტიტუტი“, განსხვავებით დღეს მოქმედი კანონმდებლობით რეგულირებულ საცხოვრებელ ბინაში რეგისტრაციისა, ნიშნავდა საცხოვრებელი ადგილის არსებობას. იმდროინდელი კანონმდებლობის საფუძველზე ბინაში ჩაწერა წარმოადგენდა სახლის ფლობის, სარგებლობისა და განკარგვის უტყუარ დამადასტურებელ საბუთს. ამდენად, ის გარემოება, რომ პირი ჩაწერილი იყო მითითებულ საცხოვრებელ სადგომში, ქმნიდა საცხოვრებელ ფართზე მის კანონისმიერ უფლებებს (სუსგ 29.10.2015წ. №ბს-180-177(კ-15), 18.07.2012წ. №ბს-257-254(კ-12)). განსახილველ შემთხვევაში ი. კ-უმ, სწორედ იმ ბინაზე უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის მოთხოვნით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას, სადაც 1971 წლის საბინაო წიგნის ჩანაწერებით იგი და მისი ოჯახის სხვა წევრებიც იყვნენ ჩაწერილნი.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. დაუშვებელია, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას საფუძვლად დაედოს ისეთი გარემოება ან ფაქტი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით არ არის გამოკვლეული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციულ ორგანოს არ გაუთვალისწინებია იმ პერიოდში მოქმედი კანონმდებლობა, არ შეუფასებია აღნიშნული რეგისტრაციის სამართლებრივი ბუნება, საბჭოთა „ჩანერის ინსტიტუტის“ არსებობის პირობებში მუდმივ საცხოვრებელ ადგილზე ხდებოდა პირის ჩანერა და არა რეგისტრაცია. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ი. კ-უს მიერ ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში წარდგენილი 1971 წლის საბინაო წიგნი, სსიპ საქართველოს ეროვნული არქივის თბილისის არქივის 2017 წლის 28 სექტემბრის № AA2017035812-03 საარქივო ცნობა, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის წერილი და 2017 წლის 18 სექტემბრის №... სამკვიდრო მონუმბო განეკუთვნებოდნენ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის № 189 დადგენილებით დამტკიცებული „კანონიერი მოსარგებლეებისათვის გადასაცემი არაპრივატიზებული საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი (იზოლირებული და არაიზოლირებული) ფართობის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ კანონიერი მოსარგებლეებისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის წესით“ გათვალისწინებულ სხვა დოკუმენტებს, რომელთა საფუძველზეც ი. კ-უს წარმოეშვა სადავო ბინის პრივატიზების მოთხოვნის უფლება.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოსარჩელე ვალდებულია დაასაბუთოს თავისი სარჩელი და წარადგინოს შესაბამისი მტკიცებულებები. მოპასუხე ვალდებულია წარადგინოს წერილობითი პასუხი (შესაგებელი) და შესაბამისი მტკიცებულებები. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. საკასაციო სასამართლო ასევე მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომელიც ადგენს, რომ სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. ხოლო, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ.

საკასაციო სასამართლომ ერთ-ერთ განჩინებაში განმარტა, რომ თუ პირი საკუთარი ნების საწინააღმდეგოდ ვერ ეუფლება ნივთს, დაუშვებელია მხოლოდ მითითებულ არგუმენტზე დაყრდნობით მისთვის საკუთარი უფლებების რეალიზაციის შესაძლებლობის შეზღუდვა. იმ შემთხვევაში, თუ პირი, რომელსაც წარმოეშვა ბინის ფლობის სამართლებ-

რივი საფუძველი, ვერ სარგებლობდა აღნიშნული უძრავი ქონებით მე-სამე პირთა მიერ ფართის დაკავების გამო, აღნიშნული გარემოება არ შეიძლება საფუძვლად დაედოს სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობას. (სუსგ, 07.02.2019წ., №ბს-1430(კ-18)). საკასაციო პალატამ სხვა საქმეზე ასევე განმარტა, რომ ფაქტობრივი ფლობის ზემოხსენებული კომპონენტი არ შემოიფარგლება მარტოოდენ ფართით რეალური სარგებლობით. რამდენადაც კანონიერი სარგებლობის უფლების რეალიზაცია არსებითად უკავშირდება მოსარგებლის მხრიდან ფართის ფლობის ნების გამოვლენას – რიგ შემთხვევებში, გარკვეულ ფაქტობრივ გარემოებათა არსებობამ შესაძლოა შეზღუდოს პირის შესაძლებლობა, ნების არსებობის მიუხედავად, ისარგებლოს კანონიერი სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის საფუძველზე გადაცემული უძრავი ქონებით. ასეთ შემთხვევაში, შესაძლოა პირს გააჩნდეს ფართით სარგებლობის ცხადად გამოხატული სურვილი, თუმცა მის მიმართ არსებული ფაქტობრივი მდგომარეობა, მისი ნების საწინააღმდეგოდ, შეუძლებელს ხდიდეს მინიჭებული უფლების რეალიზაციას. ფაქტობრივი ფლობის გამომრიცხველი მდგომარეობა დაუშვებელს ხდის ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან აღნიშნული კომპონენტის არარსებობის საფუძველით პირისათვის ფართის პრივატიზაციაზე უარის თქმას (დამატებით იხილეთ სუსგ საქმეზე №ბს-250-246(კ-15), 10.12.2015წ.). ამდენად, განმცხადებლის მოთხოვნის დაკმაყოფილების გამომრიცხველი გარემოება არაა სადავო ფართით სარგებლობის შეუძლებლობა. არსებითია დადასტურდეს, რომ პირი შესაბამისი დოკუმენტის საფუძველზე გადაცემული ფართით არ სარგებლობს მისივე ნებით. სარგებლობის კომპონენტის გამორიცხვისათვის გადამწყვეტია ის მიზეზი, რის გამოც პირისათვის მინიჭებული უფლება საბოლოო ჯამში ფაქტობრივად ვერ რეალიზდება.

საგულისხმოა, რომ საქმეში დაცული ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის მიერ 2021 წლის 24 ივნისს შედგენილი შემოწმების აქტის თანახმად, გამგეობის წარმომადგენლები გავიდნენ ქ. თბილისის, ...ის ქუჩა №23-ში, სადაც ადგილზე დახვდნენ ი. კ-უს მეზობლები: გ. ზ-ი, რ. ზ-ი, ზ. ბ-ე, მ. ყ-ი, მ. ს-ე, ნ. ს-ე, რომელთაც აღნიშნეს, რომ აღნიშნული ფართი არის ი. კ-უს ოჯახის, რომლებიც 25-30 წლების წინ ცხოვრობდნენ აღნიშნულ მისამართზე, ხოლო შემდეგი წლების განმავლობაში ბინა არის დაკეტილი და ამ ეტაპზე ნაწილობრივ დანგრეული, ჭერი ჩამოქცეული, ფანჯრები დაზიანებული, კარები და შიდა ინვენტარი არ არის და განადგურებულია. ზემოაღნიშნულ აქტში ასევე მითითებულია, რომ მეზობლების რ. ზ-ის და ზ. ბ-ის განმარტებით, 2019 წელს ი. კ-უ მივიდა მათთან სტუმრად, მაგრამ კუთვნილ ფართში არ დარჩენილა. მათივე განმარტებით, ი. კ-უ 25 წელია რაც საზღვარგარეთ

იმყოფება და 10 წლის განმავლობაში აღნიშნულ ფართში არ უცხოვრია.

საგულისხმოა, რომ მოწმის სახით დაკითხული პირების ზ. ბ-ის, რ. ზ-ის და გ. ზ-ის ჩვენებების თანახმად, ი. კ-უ ოჯახთან ერთად ცხოვრობდა მათ მეზობლად, ...ის ქუჩა №23-ში მდებარე სახლში. მათ ბავშვობა ი. კ-უსთან და მის ოჯახთან ერთად აქვთ გატარებული. ი. კ-უ დაახლოებით 2000-იან წლებში წავიდა საბერძნეთში და ხშირად ჩამოდიოდა ...ის ქუჩა №23-ში მდებარე სახლში, რომელიც ამჟამად საცხოვრებლად გამოუსადეგარია და მეზობლებთან რჩებოდა ღამით. მიუხედავად იმისა, რომ სახლი დაზიანებულია, ი. კ-უს არ დაუკარგავს კავშირი მის მშობლიურ სახლთან და პატრონობდა მას. ბოლოს ი. კ-უ 2019 წელს ჩამოვიდა საქართველოში და ვინაიდან მსოფლიოში გავრცელებული ვირუსის COVID-19 გამო შეზღუდული იყო მიმოსვლა, ამ ხნის განმავლობაში ვერ შეძლო საქართველოში გამომგზავრება.

საკასაციო სასამართლო ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ საქმეში დაცული მტკიცებულებებით, კერძოდ ნოტარიულად დამოწმებული განცხადებებითა და თავად ადმინისტრაციული ორგანოს შემოწმების აქტით ცალსახად დასტურდება, რომ ი. კ-უს საკუთარი ნებით პრივატიზებამოთხოვნილ ბინასთან სამართლებრივი კავშირი არ გაუწყვეტია. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სადავო უძრავი ქონების ფაქტობრივი მდგომარეობიდან გამომდინარე ი. კ-უსთვის შეუძლებელია ბინაში ცხოვრება. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საკანონდებლო დანაწესი ნივთის ფაქტობრივ მფლობელობასთან დაკავშირებით არ უნდა იქნეს ვიწროდ განმარტებული, რამეთუ პირის ვალდებულებას არ წარმოადგენს პრივატიზებამოთხოვნილი უძრავი ქონების საცხოვრებლად ვარგის მდგომარეობაში მოყვანა. ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ ფაქტზე, საქმის მასალებიდან არ იკვეთება სადავო უძრავი ქონებაზე სხვა საჯარო თუ კერძო პირთა ინტერესი. ამდენად, სადავო აქტში მითითებული გარემოება სადავო ბინაში ი. კ-უს უშუალოდ არცხოვრებასთან დაკავშირებით არ წარმოადგენს მოსარჩელისთვის სადავო საცხოვრებელი ბინის პრივატიზებაზე უარის თქმისა და შესაბამისად, პირის როგორც ეროვნული, ისე საერთაშორისო კანონმდებლობით გარანტირებული საკუთრების უფლების შეზღუდვის საფუძველს.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ი. კ-უს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც ი. კ-უს სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს, ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის 2021 წლის 1 ივლისის №33-01211821781 ინდივიდუალური ადმინისტრაცი-

ულ-სამართლებრივი აქტი საცხოვრებელი ფართის პრივატიზებაზე უარის თქმის თაობაზე; ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 19 აგვისტოს №1201 ბრძანება ი. კ-უს წარმომადგენლის ლ.დ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე; ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას დაევალოს ი. კ-უსთვის საცხოვრებელი ფართის, მდებარე: ქ. თბილისი, ...ის ქუჩა №23, უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის შესახებ ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო შეცვლის გადაწყვეტილებას ან გამოიტანს ახალ გადაწყვეტილებას, იგი შესაბამისად შეცვლის სასამართლო ხარჯების განაწილებასაც. ამავდროულად 55-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან გათავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია. ამდენად, საკასაციო საჩივრის სრულად დაკმაყოფილების პირობებში, მოპასუხეებს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიასა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას ი. კ-უს სასარგებლოდ უნდა დაეკისროთ, ი. კ-უს მიერ სარჩელზე და საკასაციო საჩივარზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 400 ლარის (100+300) ანაზღაურება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე, 411-ე მუხლებით და

გ ა ღ ა ნ ე ჯ ი ტ ა :

1. ი. კ-უს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. ი. კ-უს სარჩელი დაკმაყოფილდეს;
4. ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობის 2021 წლის 1 ივლისის №33-01211821781 ინდივიდუალური

ლური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი საცხოვრებელი ფართის პრივატიზებაზე უარის თქმის თაობაზე;

5. ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2021 წლის 19 აგვისტოს №1201 ბრძანება ი. კ-უს წარმომადგენლის ლ. დ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე;

6. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას დაევალოს ი. კ-უსთვის საცხოვრებელი ფართის, მდებარე: ქ. თბილისი, ...ის ქუჩა №23, უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის შესახებ ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა;

7. მოპასუხეებს – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიასა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ...ის რაიონის გამგეობას ი. კ-უს სასარგებლოდ დაეკისროთ, ი. კ-უს მიერ სარჩელზე და საკასაციო საჩივარზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 400 ლარის (100+300) ანაზღაურება;

8. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

დავალბის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ადვოკატის გასამრჯელოს ანაზღაურება

გადანყვებითაა საქართველოს სახელით

№ბს-1117(2კ-24)

27 თებერვალი, 2025 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
გ. აბუსერიძე,
ბ. სტურუა**

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალბა

აღწერილობითი ნაწილი:

2022 წლის 25 ნოემბერს კ. ბ-ემ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის მიმართ.

მოსარჩელემ დაზუსტებული სარჩელით მოპასუხეებად მიუთითა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტო.

მოსარჩელის განმარტებით, იგი მსახურობდა საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში. მოსარჩელე ოჯახის წევრებთან ერთად რეგისტრირებულია ქ. თბილისში, ...ს ქ. №..., №... კორპუსში, ბინა № 12-ში. ზემოაღნიშნულ მისამართზე ელექტროენერგიის და ბუნებრივი აირის მიმწოდებელ კომპანიებში მოსარჩელე აღრიცხულია აბონენტად. საცხოვრებლის საკუთრებაში გადაცემის თაობაზე მოსარჩელემ განცხადებით სხვადასხვა ადმინისტრაციულ ორგანოებს მიმართა. სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს 25.03.2022წ. წერილით მოსარჩელეს მიეთითა, რომ მის მიერ მოთხოვნილ უძრავ ქონებაზე (ს.კ. ...) რეგისტრირებული იყო ყადაღა/აკრძალვა, რის გამოც მისი განცხადება განხილულიც კი არ იქნა. მოსარჩელემ მიუთითებს, რომ საჯარო რეესტრის ამონაწერით დასტურდება, რომ ზემოაღნიშნულ საკადასტრო კოდზე რეგისტრირებული შენობა-ნაგებობების 2529 მ² საერთო ფართიდან ყადაღა-აკრძალვა მოიცავს მხოლოდ მისი მეზობლების ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებულ ფართებს, რაც ჯამში არ აღემატება 297,91მ². შესაბამისად, დარჩენილ ფართზე არ ვრცელდება უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

ამდენად, მოსარჩელემ მოითხოვა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს უფროსის 2022 წლის 25 მარტის №61-01220842658 წერილობითი პასუხის ბათილად ცნობა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობისთვის 2007 წლიდან მის ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებულ ქალაქ თბილისში, ...ს ქუჩა №...-ში, №... კორპუსში, № 12 ბინის (79.27 კვ.მ, ს.კ. ...) მისთვის პირდაპირი განკარგვის ფორმით უპირობო გადაცემის თაობაზე ახალი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილებით კ. ბ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს უფროსის 2022 წლის 25 მარტის №61-01220842658 წერილობითი პასუხი; მოპასუხეს – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს დავალა კ. ბ-ის 2021 წლის 2 აგვისტოს (№...) და 2022 წლის 10 თებერვლის (№...) განცხადებების არსებითად განხილვა და აღნიშნულთან დაკავშირებით ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა; კ. ბ-ის სასარჩელო მოთხოვნა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის მიმართ არ დაკმაყოფილდა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება სარჩელის დაუკმა-

ყოფილებელ ნაწილში სააპელაციო საჩივრით გაასაჩივრა კ. ბ-ემ, რომელმაც გასაჩივრებულ ნაწილში გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის სრულად დაკმაყოფილება მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება სააპელაციო საჩივრით გაასაჩივრა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტომ, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინებით კ. ბ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება.

სააპელაციო პალატამ დადგენილად მიიჩნია, რომ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 4 ოქტომბრის №579 ბრძანებით, №1 დანართში მითითებული, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ბალანსზე რიცხული, გამოთავისუფლებული შენობები გადაკეთდა საცხოვრებელ ფართად და ჩაირიცხა თავდაცვის სამინისტროს სამსახურებრივ საცხოვრებელ საბინაო ფონდში. ამავდროულად ბრძანებით შეიარაღებული ძალების ჯარების ლოგისტიკური უზრუნველყოფის დეპარტამენტს დაევალა აღნიშნულ ფართობებზე ტექნიკური დოკუმენტაციის შედგენა.

შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსის მოადგილის 2008 წლის 25 იანვრის №61 ბრძანებით, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს თბილისის სარეგისტრაციო სამსახურის 2008 წლის 11 იანვრის №... საკუთრების მონუმობის საფუძველზე, ქ. თბილისში, ...სა და ...ს ქუჩების გადაკვეთაზე მდებარე ყოფილი ...ის (ს/ქ №...) შენობანაგებობები (საკადასტრო გეგმის მიხედვით №1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,...,19 და მათზე დამაგრებული 42 575, 00 მიწის ფართი) მოიხსნა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ბალანსიდან. საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის 2016 წლის 8 სექტემბრის MOD 7 16 00005614 ბრძანებით საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის J-7 სამხედრო განათლებისა და საბრძოლო მომზადების დეპარტამენტის სამხედრო განათლების სამმართველოს... (საშტატო კატეგორია – „...“, შტატი №...), ... კ. დ.-ს ქე ბ-ე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და საქართველოს შეიარაღებული ძალების რიგებიდან 2016 წლის 8 სექტემ-

ბრიდან დათხოვნილ იქნა რეზერვში.

კ. ბ-ემ 2020 წლის 20 იანვარს განცხადებით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ისნის რაიონის გამგეობას. განმცხადებელის მითითებით, 2007 წლიდან ოჯახთან ერთად დაკავებული აქვს თბილისში, ...ს ქუჩა №...-ში, №... კორპუსში მდებარე №12 ბინა, შესაბამისად, მოითხოვს მის ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული საცხოვრებლის საკუთრებაში გადაცემა.

მსგავსი შინაარსის განცხადებით 2021 წლის 29 ივლისს კ. ბ-ემ ასევე მიმართა საქართველოს პრემიერ-მინისტრს. აღნიშნული განცხადება, კომპეტენციის შესაბამისად, განსახილველად გადაეგზავნა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს.

2022 წლის 10 თებერვალს კ. ბ-ემ განცხადებით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერს. განმცხადებელმა მიუთითა, რომ 2021 წლის 2 აგვისტოს საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციიდან წარდგენილ იქნა №26943 წერილი, რომელიც შეეხებოდა ქ. თბილისში, ...ს ქუჩა №...-ში მცხოვრები ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანების საცხოვრებელ ფართებთან დაკავშირებულ განცხადებას. აღნიშნულ განცხადებასთან დაკავშირებით პასუხი არ მიუღია.

2021 წლის 2 აგვისტოს და 2022 წლის 10 თებერვალს წარდგენილი, თბილისში, ...სა და ნ. ...ს ქუჩების გადაკვეთაზე (საკადასტრო კოდი – ...) მდებარე უძრავი ქონების პირდაპირი განკარგვის ფორმით, სიმბოლურ ფასად – 1 (ერთ) ლარად პრივატიზებასთან დაკავშირებული განცხადებების პასუხად, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს 2022 წლის 25 მარტის №61-01220842658 წერილით კ. ბ-ეს ეცნობა, რომ მითითებულ საკადასტრო ერთეულზე მდებარე უძრავ ქონებაზე რეგისტრირებულია ყადაღა/აკრძალვა. ამდენად, სააგენტო მოკლებული იყო შესაძლებლობას განეხილა სადავო უძრავი ქონების გადაცემის საკითხი.

სააპელაციო სამართლომ მიუთითა ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 75-ე მუხლის „დ.ა“ ქვეპუნქტზე, 105-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტზე, ¹¹⁸ მუხლზე და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2018 წლის 16 თებერვლის №13-42 დადგენილებით დამტკიცებული „ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ქონების მართვის სააგენტოს დებულების“ მე-2, მე-3, მე-10 მუხლებზე. სააპელაციო პალატამ სრულად გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს დასკვნა მასზედ, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ქონების მართვის სააგენტოს უფლებამოსილებას განეკუთვნება ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის კონტროლით, ქალაქ თბილისის მუნიციპა-

ლიტეტის ქონების საკუთრების უფლებით გადაცემის პროცესის უზრუნველყოფა, ქონების საკუთრებაში გადაცემასთან დაკავშირებული კანონმდებლობით დადგენილი ღონისძიებების გატარება, ქონების გადაცემასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა/გადაწყვეტა და კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემთხვევაში ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობისთვის საკითხის წარდგენის ორგანიზება. სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ თბილისის მუნიციპალიტეტის უძრავი ქონების პირდაპირი განკარგვის ფორმით პრივატიზების საკითხის მომზადება და გადაწყვეტა ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარებასთან არის დაკავშირებული. სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ ის გარემოებაც, რომ საკითხის გადაწყვეტა რამდენიმე ორგანოს ჩართულობას ითვალისწინებს, მიუთითებს რომ გადაწყვეტილება მექანიკურად არ მიიღება და საჭიროებს საკითხის წინასწარ განხილვასა და შეფასებას.

სააპელაციო პალატის მითითებით, განსახილველ შემთხვევაში ადმინისტრაციული წარმოება არ ჩატარებულა. ადმინისტრაციულმა ორგანომ მხოლოდ „ყადაღის“ თაობაზე მითითებით, უარი თქვა საკითხის არსებითად შეფასებაზე, რითიც დაარღვია ადმინისტრაციული წარმოების წესი. პალატამ ასევე ყურადღება გაამახვილა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2022 წლის 7 სექტემბრის წერილზე, რომლის თანახმად, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს საჯარო-სამართლებრივი შეზღუდვისა და საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკის უფლებათა რეესტრის ძალაში არსებული მონაცემების ერთიანი ბანკის საფუძველზე მითითებული საიდენტიფიკაციო მონაცემებით (უძრავი ქონების მისამართი – თბილისი, ...სა და ნ. ...ს ქუჩების გადაკვეთა, ნაკვეთი 50/026, ს.კ. ..., კ. ბ-ე), 79.27 კვ.მ ფართზე საჯარო-სამართლებრივი შეზღუდვა (ყადაღა/აკრძალვა) რეგისტრირებული არ არის.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინება საკასაციო საჩივრით გაასაჩივრა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტომ, რომელმაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

კასატორი მიუთითებს „საჯარო რეესტრის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლის მეორე ნაწილზე, რომლის თანახმად, ნივთსა და არამატერიალურ ქონებრივ სიკეთეზე საჯარო-სამართლებრივი შეზღუდვის რეგისტრაცია გამორიცხავს ამ ნივთსა და არამატერიალური ქონებრივ სიკეთეზე რაიმე სხვა უფლებრივი უფლების/ვალდებულების ან საკუთრების უფლების მიტოვების რეგისტრაციას, თუ შესაბამისი სარეგისტრაციო დოკუმენტით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

ლი. სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მონაცემების თანახმად, განმცხადებლის მიერ მოთხოვნილ საკადასტრო კოდზე ვრცელდებოდა ყადაღა, რაც გამორიცხავდა მოთხოვნილ უძრავ ქონებაზე სხვა უფლების/ვალდებულების რეგისტრაციას. კასატორის მოსაზრებით, გასაჩივრებული აქტის ბათილად ცნობით ვერ მიიღწევა მოსარჩელისთვის სასურველი იურიდიული შედეგი. მოსარჩელის დაინტერესებაში არსებული უძრავი ქონება ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკუთრებას წარმოადგენს, შესაბამისად, მუნიციპალიტეტი სარგებლობს მესაკუთრის ყველა უფლებით მათ შორის, უფლებით არ გაასხვისოს იგი. სადავო უძრავი ქონების მიმართ გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება მის გაუქმებამდე გამორიცხავს სადავო უძრავი ქონების განკარგვის შესაძლებლობას.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინებაზე საქართველოს უზენაეს სასამართლოში შეგებებული საკასაციო საჩივარი წარადგინა კ. ბ-ემ. შეგებებული საკასაციო საჩივრის ავტორი აღნიშნავს, რომ მისი მოთხოვნის სამართლებრივი საფუძველია ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2015 წლის 12 აგვისტოს №21-85 დადგენილებით დამტკიცებული „ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული ქონების პირდაპირი განკარგვის ფორმით პრივატიზაციის წესის“ პირველი მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტები. კ. ბ-ეის მოსაზრებით, სადავო ქონებაზე ყადაღის არარსებობის თაობაზე წარდგენილი მტკიცებულებები ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ჯეროვნად არ შეფასებულა. სასამართლოებმა ასევე არ შეაფასეს მის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებების მართლზომიერება და მოპასუხეს ხელახალი ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარება დაავალეს, მაშინ, როდესაც ქვედა ინსტანციის სასამართლოებს შეეძლოთ მოსარჩელის მოთხოვნის სრულად დაკმაყოფილება.

კ. ბ-ე ასევე დაუსაბუთებლად მიიჩნევს სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას მის მიერ საადვოკატო მომსახურების სახით გადახდილი 2 000 ლარის მოპასუხისთვის დაკისრებაზე უარის თქმის შესახებ იმ მოტივით, რომ კ. ბ-ეის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. პირველმა ინსტანციის სასამართლომ კ. ბ-ეის სარჩელი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა, თუმცა საერთოდ არ იმსჯელა ადვოკატის მომსახურებისთვის გაწეული მომსახურების ხარჯების ანაზღაურების საკითხზე მიუხედავად იმისა, რომ კ. ბ-ემ სააპელაციო საჩივარში მიუთითა, რომ სადავოდ ხდოდა პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადანყევტილებას პროცესის ხარჯების ნაწილშიც.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 24 ოქტომბრის განჩინებით საქართველოს ადმი-

ნისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 13 დეკემბრის განჩინებით საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული კ. ბ-ის შეგებებული საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2025 წლის 6 თებერვლის განჩინებით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად; კ. ბ-ის შეგებებული საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დასაშვებლად იმ ნაწილში, რომლითაც თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინებით უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება, კ. ბ-ის სასარგებლოდ მოპასუხეთათვის საადვოკატო მომსახურებისთვის გაწეული ხარჯის 2 000 ლარის ანაზღაურებაზე უარის თქმის ნაწილში და ამ ნაწილში შეგებებული საკასაციო საჩივარი განხილულ იქნეს მხარეთა დასწრების გარეშე; კ. ბ-ის შეგებებული საკასაციო საჩივარი დანარჩენ ნაწილში მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად და ამ ნაწილში უცვლელად დარჩა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინება.

შეგებებული საკასაციო საჩივრის ავტორი – კ. ბ-ე წარმოდგენილი შეგებებული საკასაციო საჩივრით ითხოვს საადვოკატო მომსახურების ხარჯების მოპასუხე მხარისთვის დაკისრებას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, დაშვებულ ნაწილში შეგებებული საკასაციო საჩივრის საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული განჩინების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ კ. ბ-ის შეგებებული საკასაციო საჩივარი დაშვებულ ნაწილში უნდა დაკმაყოფილდეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილებით კ. ბ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს უფროსის 2022 წლის 25 მარტის №61-01220842658 წერილობითი პასუხი; მოპასუხეს – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის საა-

გენტოს დაევალა კ. ბ-ის 2021 წლის 2 აგვისტოს (№...) და 2022 წლის 10 თებერვლის (№...) განცხადებების არსებითად განხილვა და აღნიშნულთან დაკავშირებით ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა; კ. ბ-ის სასარჩელო მოთხოვნა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის მიმართ არ დაკმაყოფილდა. ზემოაღნიშნული გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გასაჩივრდა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოსა და კ. ბ-ის მიერ. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინებით კ. ბ-ისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს სააპელაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდა. ზემოაღნიშნული განჩინება საკასაციო წესით გასაჩივრდა კ. ბ-ის და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მიერ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 6 თებერვლის განჩინებით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს საკასაციო საჩივარი დაუშვებლად იქნა ცნობილი, ხოლო კ. ბ-ის შეგებებული საკასაციო საჩივარი დასაშვებად იქნა ცნობილი იმ ნაწილში, რომლითაც თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინებით უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 5 დეკემბრის გადაწყვეტილება, კ. ბ-ის სასარგებლოდ მოპასუხეთათვის საადვოკატო მომსახურებისთვის გაწეული ხარჯის 2 000 ლარის ანაზღაურებაზე უარის თქმის ნაწილში. კ. ბ-ის შეგებებული საკასაციო საჩივარი დანარჩენ ნაწილში დარჩა უცვლელი.

ამდენად, განსახილველ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლოს მსჯელობისა და შეფასების საგანს მხოლოდ სასამართლოს გარეშე ხარჯების ანაზღაურების საკითხი წარმოადგენს.

აღსანიშნავია, რომ ადმინისტრაციულ საქმეზე გაწეული ადვოკატის მომსახურების ხარჯის ანაზღაურება კ. ბ-ემ სარჩელის წარდგენისთანავე პირველი ინსტანციის სასამართლოშივე მოითხოვა, თუმცა საქალაქო სასამართლოს აღნიშნული საკითხი შეფასების მიღმა დარჩა. სააპელაციო სასამართლომ კი სასამართლოს გარეშე ხარჯების ანაზღაურება იმ მოტივით გამოორიცხა, რომ კ. ბ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. შესაბამისად, ამ ნაწილშიც უცვლელად დატოვა პირველი ინსტანციის გასაჩივრებული გადაწყვეტილება. აღსანიშნავია, რომ მოსარჩელეს არ მოუთხოვია საქმის განხილვის სააპელაციო ან/და საკასაციო ეტაპზე გაწეული ადვოკატის მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება, იგი საქმის განხილვის ყველა სტადიაზე სადავოდ ხდოდა მხოლოდ თავდაპირველი სარჩელით მოთხოვნილი ადვოკატის მომსახურე-

ბისტვის განუღებ ხარჯს – 2 000 ლარს. შესაბამისად, საკასაციო პალატა იმსჯელებს მხოლოდ ადმინისტრაციულ საქმეზე პირველი ინსტანციის სასამართლოში კ. ბ-ის მიერ განუღებული იურიდიული მომსახურების ხარჯების ანაზღაურებაზე უარის თქმის მართებულებაზე, ვინაიდან საკასაციო სასამართლო მხოლოდ საკასაციო საჩივრის ფარგლებში ამომჩემებს გადანყვეტილებას, სასამართლოს უფლება არ აქვს მიაკუთვნოს თავისი გადანყვეტილებით მხარეს ის, რაც მას არ მოუთხოვია. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 409-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია შეცვალოს სააპელაციო სასამართლოს გადანყვეტილება მხოლოდ იმ ფარგლებში, რასაც მხარეები ითხოვენ.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1.2 მუხლის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 37.3 მუხლის თანახმად, მართლმსაჯულების განხორციელება დაკავშირებულია სასამართლო ხარჯებთან და სასამართლოს გარეშე ხარჯებთან. ადვოკატისათვის განუღებული ხარჯი წარმოადგენს სასამართლოს გარეშე ხარჯები.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 10.2 მუხლის თანახმად, თუ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოცემული იყო საქმის გარემოებების სათანადო გამოკვლევის გარეშე, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია აანაზღაუროს პროცესის ხარჯების მის სასარგებლოდ გადანყვეტილების გამოტანის შემთხვევაშიც. ამდენად, სადავო აქტით დამდგარი სამართლებრივი შედეგის მართებულობის მიუხედავად, თუკი აქტის გამოცემა მოხდა საქმის გარემოებათა სათანადოდ გამოკვლევის გარეშე, მითითებული ნორმა პროცესის ხარჯების ადმინისტრაციული ორგანოსათვის დაკისრების საფუძველს ქმნის, რაშიც იგულისხმება ყველა ინსტანციის სასამართლოში განუღებული ხარჯი. აღსანიშნავია, რომ საპროცესო ხარჯების განაწილება მხარეთა შორის ხდება თითოეული ინსტანციის სასამართლოში დამდგარი შედეგის მიხედვით.

საქმეში დაცული კ. ბ-ისა და რ. პ-ის შორის დადებული 11.04.2022წ. ხელშეკრულებით განსაზღვრულია ადვოკატის მომსახურების წესი და ანაზღაურების ოდენობა. მითითებული ხელშეკრულების თანახმად, ადვოკატი ვალდებულია დაიცვას კლიენტის უფლებები და ინტერესები ყველა ინსტანციის სასამართლოში, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიასა და ამავე მერიის ისნის რაიონის გამგეობასთან წარმოქმნილ ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებასთან დაკავშირებით. კლიენტი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 710-ე და 717-ე მუხლების

პირველი პუნქტების თანახმად, ვალდებულია ეტაპობრივად გადაიხადოს 2 000 ლარი.

ევროგაერთიანების ადვოკატთა (CCBE) ცქცვის მოდელური კოდექსი, რომელიც სახელმძღვანელოა ევროგაერთიანებისა და ევროპის ეკონომიკური სივრცის ადვოკატთათვის, აწესრიგებს ჰონორარის საკითხს; კერძოდ, 3.4 პუნქტით დადგენილია, რომ: ადვოკატის მიერ მოთხოვნილი ჰონორარი სრულად უნდა გაუმჟღავნდეს კლიენტს და უნდა იყოს სამართლიანი და ზომიერი.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მხარემ პროცესის მეორე მხარისთვის სასამართლო ხარჯების მის სასარგებლოდ დაკისრების მოთხოვნის შესახებ უნდა მიუთითოს ძირითად სასარჩელო მოთხოვნასთან ერთად, წინააღმდეგ შემთხვევაში ივარაუდება, რომ მას პრეტენზია პროცესების ხარჯებთან დაკავშირებით არ გააჩნია. ამასთან, მხარეებს არ ეზღუდებათ უფლება პროცესის ხარჯების მოთხოვნის საკითხი დასვან საქმის მომზადების დასრულების შემდგომ ან საქმის ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოში განხილვის ეტაპზე, თუკი ხარჯების საკითხი სწორედ საქმის განხილვის ამ სტადიაზე წარმოიშვა (სუსგ 14.07.2016წ., საქმე №ბზ-776-768(2კ-4კს-15)).

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილია სასამართლოს გარეშე ხარჯების ანაზღაურების ოდენობა და წესი კერძოდ, იმ მხარის წარმომადგენლის დახმარებისათვის გაწეულ ხარჯებს, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, სასამართლო დააკისრებს მეორე მხარეს გონივრულ ფარგლებში, მაგრამ არაუმეტეს დავის საგნის ღირებულების 4 პროცენტისა, ხოლო არაქონებრივი დავის შემთხვევაში – განსახილველი საქმის მნიშვნელობისა და სირთულის გათვალისწინებით, 2 000 ლარამდე ოდენობით.

მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელისთვის საადვოკატო მომსახურების ხარჯის ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძვლებთან დაკავშირებით საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ზოგადი წესის მიხედვით ხარჯების განსაზღვრა ხდება სასამართლოში მხარის მიერ წარდგენილი ფაქტობრივად გაწეული ხარჯების ოდენობის დამადასტურებელი მტკიცებულებების საფუძველზე, თუმცა ამგვარი მტკიცებულებების არარსებობის შემთხვევაში, მხარის მოთხოვნის საფუძველზე, სასამართლოს თავადაც შეუძლია განსაზღვროს იურიდიული დახმარებისათვის გაწეული ხარჯების ოდენობა (სუს 11.02.086. №ას-792-1114-07 განჩინება). სასამართლოს მყარად დადგენილი პრაქტიკის თანახმად, გადახდის ქვითრის, საგადახდო დავალების შესრულების დოკუმენტის წარუდგენლობა არ გამორიცხავს საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული მომსახურების ღირებულების ანაზღაურების შე-

საძლებლობას (სუსგ 09.02.2012წ., №ბს-1330-1315(კ-11); 30.10.15წ. №ას-444-423-2015; 25.03.2016წ. №ას-12-12-2016წ., 17.01.2019წ. №ბს-809-805(3კ-17; 07.02.2019წ. №ბს-432-429(2კ-17)). კანონმდებლობა ასევე არ ზღუდავს მხარეებს შეთანხმდნენ ჰონორარის წინასწარ, პერიოდულ ან სამომავლო გადახდაზე (სუსგ 07.02.2019წ. საქმე №ბს-432-429(2კ-17)).

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალებით დადასტურებულად მიიჩნევს, რომ განსახილველ ადმინისტრაციულ საქმეზე მოსარჩელის ინტერესების დასაცავად ადვოკატმა რ. პ-ემ უდავოდ გასწია იურიდიული მომსახურება, კერძოდ მიმდინარე დავის ფარგლებში ადვოკატი მოსარჩელის წარმომადგენლობას ახორციელებდა ორი ინსტანციის სასამართლოში, მონაწილეობდა რა საქმის ზეპირი მოსმენით გამართულ სხდომებზე, აღნიშნული ფაქტობრივი გარემოება არც სააპელაციო სასამართლოს მიერ არ ყოფილა გამოორიცხული. აღსანიშნავია, რომ საქმეში დაცულია საადვოკატო ბიურო „ნდობის“ სალაროს შემოსავლის 4.11.2022წ. №114 და 24.03.2023წ. №205 ორდერები, რომლებშიც აღნიშნულია, რომ კ. ბ-ესთან დადებული 11.04.2022წ. ხელშეკრულების საფუძველზე, ზემოაღნიშნული პიროვნებისგან მიღებულია 1000-1000 ლარი.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 709-ე მუხლის თანახმად, მარწმუნებელსა და ადვოკატს შორის წარმოშობილი ურთიერთობის მატერიალური საფუძველი დავალების ხელშეკრულებაა. ამავე კოდექსის 710-ე მუხლის თანახმად, მარწმუნებელი ვალდებულია გადაუხადოს რწმუნებულს გასამრჯელო ხელშეკრულებით ან კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში. გასამრჯელო ჩაითვლება უსიტყვოდ შეთანხმებულად, თუ გარემოებათა მიხედვით მოქმედების შესრულება მხოლოდ გასამრჯელოთი არის მოსალოდნელი. განეული მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება, რაც შესაძლოა განხორციელდეს წინასწარ, პერიოდულად ან შემდგომში, პრეზიუმირებულია. იურიდიული მომსახურების განევის შემთხვევაში ივარაუდება მხარეთა შორის სასყიდლიანი დავალების ხელშეკრულების არსებობა, სანაღმდეგო დამტკიცებას საჭიროებს. ამასთან, ვინაიდან მინდობილობის შინაარსი და დავალების შინაარსი არ არის ურთიერთგამომრიცხავი დოკუმენტი, არ გამოირიცხება მათი ერთ დოკუმენტში – მინდობილობაში მოქცევა (სუს 17.01.2019წ. №ბს-809-805(3კ-17); 7.02.2019წ. №ბს-432-429(2კ-17) გადაწყვეტილებები). განსახილველ დავაში გამოირიცხება წარმომადგენლობის უსასყიდლოდ განხორციელება, რადგან აღნიშნულის დამადასტურებელი რაიმე მტკიცებულება საქმეში არ მოიპოვება. საქმეში წარმოდგენილი სალაროს შემოსავლის ორდერები და მხარეებს შორის დადებული ხელშეკრულება ცალსახად მიუთითებს, რომ კ. ბ-ესა და რ. პ-

ეს შორის ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობა სასყიდლია-ნი ხასიათის იყო.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპიდან გამომდინარე მხარეები თავად განსაზღვრავენ სახელშეკრულებო ურთიერთობის შინაარსს, თანხმდებიან მის პირობებზე და საფასურის ოდენობაზე. ხელშეკრულების პირობების შესრულებისა და შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხის სრული ოდენობით ანაზღაურების მოთხოვნის საფუძველი შეიძლება წარმოიშვას ამ ხელშეკრულების მხარეებს შორის.

საკასაციო სასამართლომ ერთ-ერთ განჩინებაში აღნიშნა, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული პროცენტული ცენზი და თანხა წარმოადგენს იმ მაქსიმალურ საკანონმდებლო ზღვარს, რომელიც წაგებულ მხარეს შესაძლოა დაეკისროს მოგებული მხარის სასარგებლოდ, ამასთანავე სასამართლომ ადვოკატის მომსახურების ღირებულების განსაზღვრისას მხედველობაში უნდა მიიღოს საქმის სირთულე, უფლების დარღვევის აღსაკვეთად წარმომადგენლობითი ფუნქციის განხორციელების ინტენსივობა, ხანგრძლივობა, ინსტანციურობა და სხვ.. სასამართლომ ხარჯების განსაზღვრისას უნდა მოახდინოს მხარის სამართლიანი დაკმაყოფილება. სასამართლოს მიერ ხარჯების ოდენობის განსაზღვრისას, დავის საგნის ღირებულებიდან გამომდინარე, პროცენტული ზღვარის დადგენა გამოორიცხავს ხარჯების ხელოვნურად გაზრდას და უზრუნველყოფს იმ მხარის ინტერესების დაცვას, რომელსაც ხარჯების გადახდა უნდა დაეკისროს (სუს 11.02.085. №ას-792-1114-07 განჩინება).

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ იურიდიული მომსახურების გაწევის შესახებ ხელშეკრულებით შეთანხმებული თანხა, აგრეთვე მარნმუხნებლის მიერ წარმომადგენლისთვის გადახდილი თანხის ოდენობა განეული მომსახურებისთვის, არ არის სავალდებულო სასამართლოსთვის ადვოკატის მომსახურების განევის თანხის ოდენობის განსაზღვრისთვის. სასამართლო ადვოკატის მომსახურების ღირებულების განსაზღვრისას მხედველობაში იღებს საქმის სირთულეს, უფლების დარღვევის აღსაკვეთად წარმომადგენლობითი ფუნქციის განხორციელების ინტენსივობას, ხანგრძლივობას, ინსტანციურობას და სხვ.. აღნიშნული გარემოებები შეფასებას საჭიროებს არა მხოლოდ ადვოკატის მომსახურების ხარჯის ანაზღაურების დამადასტურებელი დოკუმენტის წარუდგენლობის, არამედ აგრეთვე ისეთ შემთხვევებშიც, როდესაც ადვოკატისთვის გადახდილი ხარჯის ანაზღაურების დამადასტურებელ დოკუმენტში მითითებული თანხა არაადეკვატურია და აშკარად აღემატება წარმომადგენლის მიერ საქმეზე განეული მომსახურე-

ბის ღირებულებას (სუსგ 20.07.2022წ. საქმე №ბს-628(2კ-20).

საკასაციო სასამართლო განმეორებით აღნიშნავს, რომ კ. ბ-ე მის მიერ გადახდილი ადვოკატის მომსახურების თანხის ანაზღაურებას ითხოვდა პირველი ინსტანციის სასამართლოშივე, შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს მოსაზრება მოცემული დავის ფარგლებში განეული ადვოკატის მომსახურების ხარჯის ანაზღაურების უსაფუძვლობის შესახებ იმ გარემოებაზე მითითებით, რომ სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, გადაწყვეტილებას აღნიშნულ ნაწილში სრულიად დაუსაბუთებელს ხდის, რის გამოც არსებობს მისი გაუქმების აბსოლუტური საფუძველი (სსსკ-ის 394-ე მუხლის „ე“ ქვ.პ.).

საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, სასამართლოს გარეშე ხარჯების ოდენობის განსაზღვრისას საკასაციო სასამართლო ხელმძღვანელობს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53.1 მუხლის მოთხოვნებით, აგრეთვე მხედველობაში იღებს წარმომადგენლობითი ფუნქციის განხორციელების ინტენსივობას, ხანგრძლივობას და სხვა გარემოებებს. ამასთან, საპროცესო ხარჯის ოდენობა უნდა განისაზღვროს საქმეზე დამდგარი საბოლოო შედეგის მიხედვით, სამივე ინსტანციის სასამართლოში წარმომადგენლობითი საქმიანობის შედეგის გათვალისწინებით. საკასაციო პალატა თვლის, რომ მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან კ. ბ-ეის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, შესაბამის ნაწილში არსებობს ასევე საადვოკატო მომსახურების ხარჯის მონიშნულმდეგე მხარისათვის დაკისრების წინაპირობაც. ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში, დავის სირთულისა და წარმომადგენლის მიერ განეული მომსახურების, ასევე დავის გადაწყვეტის შედეგის გათვალისწინებით, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს კ. ბ-ეის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს საადვოკატო მომსახურების ხარჯის ანაზღაურება 2 000 ლარის ოდენობით.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლზე, რომლის მიხედვითაც, საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს ამავე კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კ. ბ-ეის შეგებებული საკასაციო საჩივრის დაშვებულ ნაწილში არსებობს გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებისა და საქმეზე ახალი გადაწყვეტილების მიღების საფუძვლები.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კ. ბ-ეის შეგებებული საკასაციო საჩივარი დაშვებულ ნაწილში უნდა დაკმაყოფილდეს, გაუქმდეს თბილისის სააპე-

ლაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინება სასამართლოს გარეშე ხარჯების ანაზღაურებაზე უარის თქმის ნაწილში და აღნიშნულ ნაწილში მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს კ. ბ-ეის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს ადვოკატის მომსახურებისთვის განეული ხარჯის – 2 000 (ორი ათასი) ლარის ანაზღაურება; ხოლო დანარჩენ ნაწილში უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, საქართველოს სა-მოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე და 411-ე მუხლებით და

გ ა ლ ა ნ ე ჯ ი ბ ა:

1. კ. ბ-ეის შეგებებული საკასაციო საჩივარი დაშვებულ ნაწილში დაკმაყოფილდეს;

2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინება კ. ბ-ეის სასარგებლოდ მოპასუხეთათვის საადვოკატო მომსახურებისთვის განეული ხარჯის – 2 000 ლარის ანაზღაურებაზე უარის თქმის ნაწილში და ამ ნაწილში მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;

3. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მოსარჩელე კ. ბ-ეის სასარგებლოდ დაეკისროს ადვოკატის მომსახურებისთვის განეული ხარჯის – 2 000 (ორი ათასი) ლარის ანაზღაურება;

4. დანარჩენ ნაწილში უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 3 ივნისის განჩინება;

5. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

3. კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო პასუხისმგებლობის დაკისრება

**კონტრაქტის დარღვევის საფუძველით ფინანსური
პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველი**

**განმინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-1295(კ-22)

6 თებერვალი, 2024 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ბ. სტურუა (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
გ. აბუსერიძე**

დავის საგანი: თანხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი:

2021 წლის 26 თებერვალს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხის – დ. ბ-ის მიმართ.

მოსარჩელის განმარტებით, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სსიპ დავით აღმაშენებლის სახელობის საქართველოს თავდაცვის აკადემიის რექტორის 2014 წლის 12 სექტემბრის №587 ბრძანებით დ. ბ-ი ჩაირიცხა სსიპ დავით აღმაშენებლის საქართველოს ეროვნული თავდაცვის აკადემიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე (სასწავლო ბატალიონის 1-ლი კურსი) მსმენელად 2014 წლის 13 სექტემბრიდან და აყვანილ იქნა ყველა სახის კმაყოფაზე.

2014 წლის 13 სექტემბერს დ. ბ-სა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის გაფორმდა საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2011 წლის 17 სექტემბრის №729 ბრძანებით დამტკიცებული №2745 კონტრაქტი. კონტრაქტის 2.1. პუნქტის თანახმად, სამხედრო სამსახურის ვადა შეადგენს 6 კალენდარულ წელს და მსმენელად ყოფნის ვადის ჯამს. კონტრაქტის მოქმედება იწყება მსმენელად ჩარიცხვის დღიდან. ამავე კონტრაქტის 6.2. პუნქტის თანახმად, თუ მოსამსახურე ვადამდე დაითხოვება სამსახურიდან კანონმდებლობით გათვალისწინებული იმ საფუძვლებით, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს ან/და ამ კონტრაქტის 6.1.1, 6.1.4, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.8, 6.1.9 პუნქტებით განსაზღვრული იმ სა-

ფუძვლებით, რომელიც მოსამსახურის მიზეზით არის გამოწვეული, მას ეკისრება ჯარიმა – 28 000 ლარის ოდენობით და კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა ფინანსური პასუხისმგებლობა.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და დ. ბ-ს შორის 2019 წლის 10 ივნისს გაფორმებული შეთანხმების ოქმის მე-2 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, თუ სამხედრო მოსამსახურე საკუთარი ინიციატივით დაარღვევს კონტრაქტს მას დაეკისრება ჯარიმა 5 000 ლარის ოდენობით.

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2020 წლის 3 ივნისის №3561 ბრძანებით საქართველოს თავდაცვის ძალების აღმოსავლეთ სარდლობის ...ის მეთაური ლეიტენანტი – დ. ბ-ი დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან და ჩაირიცხა სამობილიზაციო რეზერვში „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 თავის 21-ე მუხლის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის თანახმად (პირადი პატაკით).

დ. ბ-ი სამხედრო სამსახურიდან პირადი პატაკის საფუძველზე დათხოვნილ იქნა ვადამდე, ხოლო ნამსახურობის ვადამ შეადგინა 5 წელი 8 თვე და 22 დღე. შესაბამისად, კონტრაქტის პირობების თანახმად, იგი ვალდებულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ერთი თვის ვადაში აუნაზღაუროს 5 000 ლარი, რაც არ გადაუხდია.

მოსარჩელემ დ. ბ-ისათვის საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს (სახელმწიფო ბიუჯეტის) სასარგებლოდ 5 000 ლარის დაკისრება მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 2 აგვისტოს გადაწყვეტილებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლოს მითითებით, სამხედრო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში ჩასარიცხ პირს – დ. ბ-სა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის 2014 წლის 13 სექტემბრის გაფორმდა №2745 კონტრაქტი. აღნიშნული კონტრაქტის მე-2 მუხლის 2.1 პუნქტის თანახმად, სამხედრო სამსახურის ვადა შეადგენს 6 კალენდარულ წელს და იუნკრად ყოფნის ვადის ჯამს. კონტრაქტის მე-6 მუხლის 6.2 პუნქტის თანახმად, თუ მოსამსახურე ვადამდე დაითხოვება სამსახურიდან კანონმდებლობით გათვალისწინებული იმ საფუძველებით, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს ან/და ამ კონტრაქტის 6.1.1, 6.1.4, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.8, 6.1.9 პუნქტებით განსაზღვრული იმ საფუძველით, რომელიც მისი მიზეზით არის გამოწვეული, მას ეკისრება ჯარიმის – 28 000 ლარის და კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა ფინანსური პასუხისმგებლობის გადახდის ვალდებულება. აღნიშნულ კონტრაქტში, 2019 წლის 10

იენისის შეთანხმების ოქმით შევიდა ცვლილება, კერძოდ, მე-6 მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, თუ მოსამსახურე ვადადმე იქნება დათხოვნილი სამსახურიდან საკუთარი ინიციატივით (გარდა დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტებით დადასტურებული მიზეზის გამო (მათ შორის, მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივად საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა და დანიშვნა)) ან ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ვ“ „ო“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, მოსამსახურეს ეკისრება ჯარიმა „დ“ ქვეპუნქტით, IV კურსზე ყოფნისას ან მის შემდგომ პერიოდში კონტრაქტის დარღვევის შემთხვევაში – 5 000 ლარი.

2020 წლის 25 მაისის MOD 8 20 00433732 პატაკით, დ. ბ-მა ითხოვა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების რიგებიდან პირადი პატაკის საფუძველზე დათხოვნა (კონტრაქტის პირობების დარღვევით). საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს 2020 წლის 3 იენისის MOD 1 20 00003561 ბრძანების თანახმად, დ. ბ-ი კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო, პირადი პატაკის საფუძველზე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან.

საქალაქო სასამართლომ გაიზიარა მოპასუხედ, დ. ბ-ის მითითება, იმასთან დაკავშირებით, რომ მას ჰქონდა ჯანმრთელობის იმგვარი პრობლემები, რომელიც ხელს უშლიდა სამხედრო სამსახურში და სწორედ აღნიშნული გარემოება გახდა მისი სამსახურიდან წამოსვლისა და პატაკის დაწერის მიზეზი.

სასამართლოს განმარტებით, მიუხედავად იმისა, რომ მოპასუხე პირადი პატაკის საფუძველზე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან, ეს ფაქტი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს არ ათავისუფლებდა ვალდებულებისგან, გამოეკვლია და შეესწავლა ის მიზეზები, თუ რა გახდა დ. ბ-ის სამხედრო სამსახურზე უარის თქმისა და პატაკის დაწერის საფუძველი, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთვის ცნობილი იყო, რომ მოპასუხეს ჰქონდა ჯანმრთელობის იმგვარი პრობლემები, რომელიც გამორიცხავს სამხედრო სამსახურში მსახურს, ვინაიდან იგი მოითხოვს სისტემატურ ფიზიკურ დატვირთვას (სირბილს, სიმძიმის აწევას და ა.შ). საქმეში წარმოდგენილი ამბულატორიული პაციენტის სამედიცინო №... ბარათით, რომელზეც დატანილია სსიპ გიორგი აბრამიშვილის სახელობის საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ჰოსპიტლის ბეჭედი, დასტურდება, რომ 2017 წლის აპრილსა და მაისის თვეში ჯერ კიდევ სამხედრო სწავლებისას დ. ბ-ს დაესვა დიაგნოზი M25.5 ტკივილი სახსარში, ობიექტური მონაცემები: მარჯვენა მენჯ-ბარძაყის სახსარში მოძრაობები მტკივნეული და შეზღუდული ტკივილის გამო. აღნიშნული

ცნობა წარმოდგენილია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში დაცული კონტრაქტორის დ. ბ-ის სამედიცინო ისტორიიდან, რაც იმას ადასტურებს, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთვის ცნობილი იყო დ. ბ-ის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გართულების შესახებ, მითითებული ფაქტი კი, გამორიცხავს კონტრაქტით გათვალისწინებულ ჯარიმის დაკისრებას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 2 აგვისტოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 10 თებერვლის განჩინებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 2 აგვისტოს გადაწყვეტილება.

სააპელაციო სასამართლომ სრულად გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობა და მიიჩნია, რომ დ. ბ-ს დადასტურებული ჰქონდა 2014 წლის 13 სექტემბრის №2745 კონტრაქტით (ხელშეკრულებით) გათვალისწინებული საპატიო გარემოება, რომელიც მისი ფინანსური პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების საფუძველს წარმოადგენდა. შესაბამისად, იმ პირობებში, როდესაც დ. ბ-ი პირადი პატაკის საფუძველზე, დასაბუთებული და საპატიო მიზეზით გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან, არ არსებობდა დ. ბ-ის მხრიდან ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის და მისთვის ფინანსური პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველი.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 10 თებერვლის განჩინება საკასაციო საჩივრით გაასაჩივრა საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ.

კასატორის განმარტებით, საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 18 მარტის №238 დადგენილებით დამტკიცებული „სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ დებულების მე-10 თავის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, „სამხედრო სამსახურიდან დასათხოვ ოფიცერს ზღვრული ასაკის, ავადმყოფობის გამო, რეორგანიზაციასა და შტატების შემცირებასთან დაკავშირებით დათხოვნის წინ შეიძლება მიეცეს კუთვნილი შვებულება ან/და მოთხოვნის შემთხვევაში გაიგზავნოს სამხედრო-სამედიცინო კომისიაზე სამხედრო სამსახურისათვის ვარგისიანობის დასადგენად.

კასატორის მითითებით, როგორც საქმის მასალებით ირკვევა, დ. ბ-ს ასეთი მოთხოვნა, რომ გაგზავნილიყო სამხედრო-სამედიცინო კომისიაზე, არ განუცხადებია, არც სამხედრო ნაწილისთვის მიუმართავს ავადმყოფობის გამო და მხოლოდ გეგმური შემოწმების პირობებში გან-

ხორციელდა მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შემოწმება.

დ. ბ-ს ასევე სადავოდ არ გაუხდია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს 2020 წლის 3 ივნისის №3561 ბრძანება, რომელიც ჩაჰბარდა პირადად 2020 წლის 6 ივნისს. შესაბამისად, კონტრაქტის პირობების დარღვევის საფუძველი ძალაშია და ბათილად ცნობილი არ ყოფილა.

კასატორის განმარტებით, არამართებულია სასამართლოს მსჯელობა, რომ მოპასუხეს ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო არ შეეძლო კონტრაქტის გაგრძელება და სამხედრო სამსახურში ყოფნა, ვინაიდან ჯანმრთელობის მდგომარეობის იმგვარი გაუარესება, რაც შეუძლებელს გახდიდა სამხედრო სამსახურის გავლას მოპასუხეს არ წარმოუდგენია. მხოლოდ სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნიდან ერთი წლის შემდეგ წარმოდგენილი ცნობა, რომ დ. ბ-ს არ შეუძლია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს რიგებში მსახური და დაავადება აწუხებდა 18 წლის ასაკიდან, არ არის საკმარისი მტკიცებულება. კასატორის მითითებით, თავდაცვის ეროვნულ აკადემიაში ჩარიცხვამდე სტუდენტები ერთიანი ეროვნული გამოცდების გავლის შემდეგ აუცილებლად ექვემდებარებიან სამედიცინო შემოწმებას და ჯანმრთელობის მძიმე მდგომარეობის შემთხვევაში იგი ჩარიცხული ვერ იქნებოდა თავდაცვის ეროვნულ აკადემიაში. დ. ბ-ს 18 წლიდან დაავადების შესახებ არ მიუთითებია არც 2017 წლის 16 აპრილისა და 3 მაისის ცნობებში.

კასატორის განმარტებით, საქმეზე წარმოდგენილი თავდაცვის სამინისტროს ...ის მეთაურის 2021 წლის 20 აპრილის № 367347 პატაკით და გასაუბრების ფურცლით, ...ის 2021 წლის 7 ივლისის №685942 წერილით ასევე ირკვევა, რომ დ. ბ-ს 2021 წლის 18 ივნისის ცნობაში მითითებული ტკივილებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსათვის არ მიუმართავს. სასამართლოს შეფასების მიღმა დარჩა ასევე ის გარემოება, რომ ქრონიკული ლიმფადენიტით სამხედრო მოსამსახურე დაექვემდებარებოდა თუ არა საპატიო მიზეზით სამსახურიდან დათხოვნას არ არის დადგენილი, რამეთუ ექიმის რეკომენდაციაში უთითებს არა სამსახურიდან დათხოვნაზე, არამედ დატვირთვის შეზღუდვაზე.

ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე, კასატორმა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 14 ნოემბრის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 2 მაისის განჩინებით საქართველოს თავდაცვის

სამინისტროს საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და საქმის განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასაციო საჩივრის საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული განჩინების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს გასაჩივრებული განჩინება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის მიხედვით, საკასაციო სასამართლო აუქმებს გადაწყვეტილებას და საქმეს ხელახლა განსახილველად აბრუნებს სააპელაციო სასამართლოში, თუ არსებობს ამ კოდექსის 394-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები, გარდა აღნიშნული მუხლის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებისა.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქმის მასალებში ასახულ შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე: 2014 წლის 13 სექტემბერს დ. ბ-სა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის გაფორმდა საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2011 წლის 17 სექტემბრის №729 ბრძანებით დამტკიცებული №2745 კონტრაქტი, რომლის 2.1. პუნქტის თანახმად, სამხედრო სამსახურის ვადა შეადგენს 6 კალენდარულ წელს და იუნკრად ყოფნის ვადის ჯამს. კონტრაქტის მოქმედება იწყება იუნკრად ჩარიცხვის დღიდან. ამავე კონტრაქტის 6.2. პუნქტის თანახმად, თუ მოსამსახურე ვადამდე დაითხოვება სამსახურიდან კანონმდებლობით გათვალისწინებული იმ საფუძვლებით, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს ან/და ამ კონტრაქტის 6.1.1, 6.1.4, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.8, 6.1.9 პუნქტებით განსაზღვრული იმ საფუძვლებით, რომელიც მისი მიზეზით არის გამოწვეული, მას ეკისრება ჯარიმის – 28 000 ლარის და კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა ფინანსური პასუხისმგებლობის გადახდის ვალდებულება.

ზემოაღნიშნულ კონტრაქტში 2019 წლის 10 ივნისის შეთანხმების ოქმით შევიდა ცვლილება, კერძოდ, მე-6 მუხლის (მოსამსახურის პასუხისმგებლობის განსაკუთრებული პირობები) მეორე ნაწილის თანახმად, თუ მოსამსახურე ვადამდე იქნება დათხოვნილი სამსახურიდან საკუთარი ინიციატივით (გარდა დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენ-

ტებით დადასტურებული მიზეზის გამო (მათ შორის მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივსაცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა და დანიშვნა)) ან ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ვ“-„ო“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, ეკისრება ჯარიმა „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად IV კურსზე ყოფნისას ან მის შემდგომ პერიოდში კონტრაქტის დარღვევის შემთხვევაში – 5 000 ლარი.

2020 წლის 25 მაისს დ. ბ-მა MOD 8 20 00433732 პატაკით მიმართა ...ის მეთაურის მოვალეობის შემსრულებელს და მოითხოვა დათხოვნილ იქნეს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების რიგებიდან პირადი პატაკის საფუძველზე (კონტრაქტის პირობების დარღვევით). პატაკში ასევე მითითებულ იქნა, რომ მას ხელმძღვანელობასა და პირად შემადგენლობასთან რაიმე პრეტენზია არ გააჩნია.

ასევე დადგენილია, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში დ. ბ-ის პატაკის საფუძველზე, დაიწყო ადმინისტრაციული წარმოება სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ გადაწყვეტილების მისაღებად. ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში, დ. ბ-ი გაფრთხილებულ იქნა მის მიმართ კონტრაქტის დარღვევის გამო გათვალისწინებული ფინანსური პასუხისმგებლობის (5 000 ლარის) სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინებისათვის საჭირო საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიებების გატარებასთან დაკავშირებით.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს 2020 წლის 3 ივნისის MOD 1 20 00003561 ბრძანების თანახმად, დ. ბ-ი კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო, პირადი პატაკის საფუძველზე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან, „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე. ასევე აღსანიშნავია, რომ დ. ბ-ის მხრიდან სადავო არ გამხდარა „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე სამსახურიდან დათხოვნა.

საკასაციო პალატა მიუთითებს საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 18 მარტის №238 დადგენილებით დამტკიცებულ „სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ დებულებაზე, რომლითაც განსაზღვრულია საქართველოს სამხედრო ძალებში სამხედრო სამსახურის გავლის წესები საკონტრაქტო (პროფესიული) და კადრის სამხედრო სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეებისათვის. დებულების I თავის მე-3 პუნქტის თანახმად, დებულება ვრცელდება საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამხედრო მოსამსახურეებზე. ამავე დებულების VI თავის პირველი

და მე-11 პუნქტების მიხედვით, საკონტრაქტო (პროფესიული) სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეებად ითვლებიან პირები, რომლებმაც მოიხადეს კანონით დადგენილი სამხედრო ვალდებულება ან უამისოდ და გადაიან სამხედრო სამსახურს ხელშეკრულების (კონტრაქტის) საფუძველზე. საკონტრაქტო (პროფესიული) სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ამავე დებულების XVIII თავით დარეგულირებულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებულ ძალებში სამხედრო სამსახურის გასავლელად გაფორმებული კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში, კონტრაქტით გათვალისწინებული ფინანსური პასუხისმგებლობის დაკისრების, ფინანსური პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლების, მისი გადავადების ან შემცირების საფუძველები და წესი. ამ თავის პირველი მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამხედრო სამსახურის გასავლელად გაფორმებული კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში, ამ კონტრაქტით განსაზღვრული ოდენობის ფინანსური პასუხისმგებლობა წარმოიქმნება, თუ სამხედრო მოსამსახურე სამხედრო სამსახურიდან დაითხოვეს „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ (გარდა ატესტაციის შედეგების გამო მოსამსახურის დათხოვნის შემთხვევებისა), „ე“, „ვ“, „ზ“ და „თ“ („თ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე დათხოვნისას კონტრაქტის პირობების დარღვევის შემთხვევაში) ქვეპუნქტების საფუძველზე.

საკასაციო პალატა მიუთითებს „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონზე (ძალადაკარგულია 2023 წლის 21 სექტემბრის №3500 კანონით), რომელიც ადგენს სამხედრო მოსამსახურის სტატუსს, სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის მქონე პირებსა და მათ უფლება-მოვალეობებს, აგრეთვე სამხედრო მოსამსახურეების, მათი ოჯახის წევრებისა და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილი პირების ძირითად სოციალურ-სამართლებრივი დაცვის გარანტიებს. ამავე „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, სამხედრო მოსამსახურეს სამსახურიდან დაითხოვენ: ა) ზღვრული ასაკის მიღწევისას; ბ) ავადმყოფობის გამო; გ) რეორგანიზაციასა და შტატების შემცირებასთან დაკავშირებით; დ) სამსახურებრივი შეუსაბამობისათვის; ე) სამხედრო მოსამსახურის ღირსების შემლახველი საქციელისათვის; ვ) ჩადენილი სისხლის სამართლის მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ; ზ) პირადი სურვილით, თუ მან, როგორც ოფიცერმა, იმსახურა არანაკლებ 10 წელი; თ) კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო, კონ-

ტრაქტით გათვალისწინებული ვადის გასვლის გამო ან მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე; ი) პირადი განცხადებით, როგორც გამონაკლისი, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტებით დადასტურებულ მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივ საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა).

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და დ. ბ-ს შორის 2014 წლის 14 სექტემბერს დადებული ხელშეკრულების (კონტრაქტის) მიხედვით, ჯარიმის ანაზღაურების ვალდებულებას არ წარმოშობდა სამხედრო მოსამსახურის ავადმყოფობის გამო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობა, კანონმდებლობით დადგენილი ზღვრული ასაკის მიღწევა და რეორგანიზაციის ან შტატების შემცირება.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მნიშვნელოვანია დ. ბ-ის სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის ნამდვილი მიზეზის გამორკვევა, ვინაიდან, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და დ. ბ-ის შორის დადებული კონტრაქტიდან და სამხედრო მოსამსახურეების უფლებამოსიანობების მომწესრიგებელი საკანონმდებლო ნორმებიდან გამომდინარე სამხედრო მოსამსახურეს კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო ეკისრება ფინანსური პასუხისმგებლობა ან იგი შესაძლებელია გათავისუფლდეს ამგვარი პასუხისმგებლობისაგან საპატიო მიზეზის არსებობის პირობებში.

საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, ქვედა ინსტანციის სასამართლოების მიერ განსახილველი დავის ფარგლებში დ. ბ-ის კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო ფინანსური პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების საპატიო საფუძვლად მითითებულ იქნა ჯანმრთელობის იმგვარი პრობლემები, რომელიც გამორიცხავდა სამხედრო სამსახურში მსახურს, ვინაიდან იგი მოითხოვს სისტემატურ ფიზიკურ დატვირთვას (სირბილს, სიმძიმის აწევას და ა. შ.).

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 4 აგვისტოს №481 ბრძანებულებით დამტკიცებული „სამხედრო სამედიცინო ექსპერტიზის დებულებაზე“, რომლის პირველი მუხლის თანახმად, მითითებული დებულება ადგენს საქართველოს სამხედრო ძალებში (თავდაცვის სამინისტროს, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის სასაზღვრო ჯარებში, სახელმწიფო დაცვის სპეციალურ სამსახურში) გასაწვევი მოქალაქეებისა და სამხედრო მოსამსახურეთა სამედიცინო შემოწმების ორგანიზებასა და ჩატარების წესს, ხოლო აღნიშნული დებულების მე-2 მუხლის შესაბამისად, სამხედრო-სამედიცინო ექსპერტიზა ტარდება საქართველოს სამხედრო ძალებში საქართველოს მოქალაქეთა და მოქალაქეობის არმქონე პირების, აგრეთვე

სხვა ქვეყნის მოქალაქეების (შემდგომში – მოქალაქეების) ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და სამხედრო სამსახურისათვის მათი ვარგისიანობის კატეგორიის დადგენის მიზნით. სამხედრო-სამედიცინო ექსპერტიზა ტარდება სამხედრო სამსახურთან დაკავშირებული დასახიჩრების (ჭრილობების, ტრავმების, კონტუზიების) დაავადების მიზეზობრივი კავშირის განსაზღვრის მიზნით. სამხედრო-სამედიცინო საექსპერტო კომისიები საქმიანობის განხორციელებისას ხელმძღვანელობენ „საქართველოს სამხედრო ძალებში სამხედრო-საექიმო ექსპერტიზის ჩატარების წესის შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 1996 წლის 24 დეკემბრის №360 ბრძანებით დამტკიცებული დაავადებების ცხრილითა და თანდართული ფორმებით. აღნიშნულ ცხრილში მითითებულია სამხედრო სამსახურისთვის ვარგისიანობის შემდეგი კატეგორიები: „ა“ – ვარგისია სამხედრო სამსახურისათვის; „ბ“ – ვარგისია სამხედრო სამსახურისათვის უმნიშვნელო შეზღუდვებით; „გ“ – შეზღუდულად ვარგისია სამხედრო სამსახურისათვის; „დ“ – დროებით უვარგისია სამხედრო სამსახურისათვის; „ე“ – უვარგისია სამხედრო სამსახურისათვის. ამასთან, სამხედრო მოსამსახურეები ვარგისიანობის „ბ“ კატეგორიით გადიან სამხედრო სამსახურს. აღნიშნულ დაავადებათა ცხრილის 26-ე მუხლით გათვალისწინებულია პერიფერიული ნერვული სისტემის დაავადებები: „ა“ – ფუნქციის მნიშვნელოვანი დარღვევით; „ბ“ – ფუნქციის ზომიერი დარღვევით; „გ“ – ფუნქციის უმნიშვნელო დარღვევით; „დ“ – ობიექტური მონაცემების არსებობისას ფუნქციის დარღვევის გარეშე. დაავადების თითოეული მდგომარეობის არსებობა განსაზღვრავს სამხედრო სამსახურისთვის ვარგისიანობის კატეგორიას, კერძოდ, ცხრილის 26-ე მუხლის „გ“ კატეგორია (ფუნქციის უმნიშვნელო დარღვევა) შეესაბამება „ბ“ კატეგორიას, რომლის მიხედვითაც, სამხედრო მოსამსახურე ვარგისია სამხედრო სამსახურისათვის უმნიშვნელო შეზღუდვებით, ხოლო 26-ე მუხლის „ბ“ – (ფუნქციის ზომიერი დარღვევა, რაზეც აპელანტი წარმოდგენილ სააპელაციო საჩივარში მიუთითებს) შესაბამისობაშია როგორც „ბ“, ასევე „გ“ კატეგორიებთან „ინდ“ კრიტერიუმზე მითითებით, რაც დამატებით მოთხოვნათა ცხრილებში (დმც-ში) გამოყენებული შემოკლებების გათვალისწინებით გულისხმობს, რომ სამხედრო სამსახურისთვის ვარგისიანობა განისაზღვრება ინდივიდუალურად.

აღნიშნულიდან გამომდინარე საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნა ავადმყოფობის გამო დამოკიდებულია არა სამხედრო მოსამსახურის სურვილზე, არამედ შესაბამისი სამხედრო-საექიმო კომისიის მიერ გაცემულ დასკვნაზე პირის სამხედრო სამსახურისათვის უვარგისობის დადგენის თაობაზე. აღსანიშნავია, რომ პაციენტის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ ცნობებს გას-

ცემს თავად საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სტრუქტურაში და დაქვემდებარებაში მყოფი სსიპ თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ჰოსპიტალი.

საქმეში წარმოდგენილი ...ის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ 2021 წლის 18 ივნისის №... ცნობით დგინდება, რომ დ. ბ.-ს აღენიშნება ქრონიკული ლიმფადენიტი, გარდა მეზენტერიულისა, დორსალგია, დაუზუსტებელი, ტკივილი სახსარში. ანამნეზში მითითებულია, რომ 18 წლის ასაკიდან უჩივის ლიმფური კვანძების გადიდებას, ძლიერ ტკივილს, მენჯ-ბარძაყისა და მუხლების სახსრებში, რომელიც აღმოცენდება ფიზიკურ დატვირთვაზე. ექიმის მიერ გაიცა რეკომენდაცია – ფიზიკური დატვირთვის შეზღუდვის შესახებ, განსაკუთრებით ვერტიკალური ტიპის დატვირთვაზე (სირბილი, სიმძიმის აწევა).

საქმეში წარმოდგენილია ამბულატორიული პაციენტის სამედიცინო №... ბარათი, რომელზეც დატანილია სსიპ გიორგი აბრამიშვილის სახელობის საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ჰოსპიტალის ბეჭედი, რომლითაც დასტურდება, რომ 2017 წლის აპრილსა და მაისში ჯერ კიდევ სამხედრო სწავლებისას დ. ბ.-ს დაესვა დიაგნოზი M25.5 ტკივილი სახსარში, ობიექტური მონაცემები: მარჯვენა მენჯ-ბარძაყის სახსარში მოძრაობები მტკივნეული და შეზღუდული ტკივილის გამო.

საკასაციო პალატა ვერ გაიზიარებს ქვედა ინსტანციის სასამართლოების შეფასებას, რომ საქმეში წარმოდგენილი სამედიცინო ცნობებით დ. ბ.-ს დადასტურებული აქვს 2014 წლის 13 სექტემბრის №2745 კონტრაქტით (ხელშეკრულებით) გათვალისწინებული საპატიო გარემოება, რომელიც მისი ფინანსური პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების საფუძველია. საკასაციო პალატისთვის გაუგებარია, რომელ მტკიცებულებას ეფუძნება ქვედა ინსტანციის სასამართლოების დასკვნა საპატიო გარემოების არსებობასთან დაკავშირებით. საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ დასმული დიაგნოზიდან გამომდინარე, დ. ბ.-ის ჯანმრთელობის მდგომარეობა ვერ გახდებოდა ავადმყოფობის გამო მისი სამსახურიდან გათავისუფლების საფუძველი, რამეთუ საქმეში წარმოდგენილი დასკვნა არ ქმნის დ. ბ.-ის სამხედრო სამსახურისათვის უეარგისად მიჩნევის წინაპირობას. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ 2021 წლის 18 ივნისის №... ცნობა გაცემულია, დ. ბ.-სთან კონტრაქტის შეწყვეტის შემდგომ.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლომ საქმის ხელახალი განხილვისას უნდა ისარგებლოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-4 და მე-19 მუხლებით მინიჭებული უფლებამოსილებით, შეაგროვოს მტკიცებულებები და დაადგინოს დ. ბ.-ს, 2020 წლის 25 მაისის MOD 8 20 00433732

პატაკის შედგენისას და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს 2020 წლის 3 ივნისის MOD 1 20 00003561 ბრძანების მიღებისას, ჰქონდა თუ რა იმგვარი დაავადება, რომლის დროსაც შეუძლებელი იყო მის მიერ სამხედრო სამსახურის გაგრძელება, რაც უნდა დასტურდებოდა სამედიცინო დასკვნით. შესაბამისად, დასადგენია დ. ბ-ს წარმოეჭვა თუ არა ავადმყოფობის გამო კონტრაქტის შეწყვეტის უფლება, კონტრაქტის მოქმედების პერიოდში.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებებიდან სარწმუნოდ არ დგინდება, დ. ბ-ისთვის დასმული დიაგნოზიდან გამომდინარე, მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობა გახდებოდა თუ არა ავადმყოფობის გამო მისი სამხედრო სამსახურიდან გათავისუფლების საფუძველი, რაც გამორიცხავდა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობას და მისთვის ფინანსური პასუხისმგებლობის დაკისრების, როგორც ფორმალურ, ასევე მატერიალურ საფუძველს.

ამდენად, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული განჩინება არ არის დასაბუთებული, საჭიროა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა, დავის გადაჭრისათვის აუცილებელი ყველა ფაქტობრივი გარემოების დადგენა, მათი სამართლებრივი ანალიზისა და მიღებული დასკვნების საფუძველზე დავის გადაწყვეტა და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლის მოთხოვნათა დაცვით პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით სრულყოფილი შემოწმება. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინების დასაბუთება იმდენად არასრულია, რომ მისი სამართლებრივი საფუძვლების შემოწმება შეუძლებელია, რაც სსკ-ის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტურ საფუძველს ქმნის, აღნიშნული გარემოება კი, თავის მხრივ, არის სსკ-ის 412-ე მუხლის საფუძველზე გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებისა და საქმის ხელახალი განხილვისათვის იმავე სასამართლოსათვის დაბრუნების საფუძველი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, უნდა გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 10 თებერვლის განჩინება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული სასამართლოს

ტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 10 თებერვლის განჩინება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო სამხედრო სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ ბრძანებისა და ნამსახურობის დაანგარიშებაზე უარის თქმის კანონიერება

გადანყვებითლება საქართველოს სახელმთ

№ბს-1046(2კ-23)

13 ოქტომბერი, 2025 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: გ. მაკარიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ქ. ცინცაძე,
თ. ოქროპირიძე**

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ქ. ზ-ემ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხეების საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის მიმართ.

მოსარჩელემ მოითხოვა: ა) ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის №MOD 7 19 00004694 ბრძანება, თანამდებობიდან გათავისუფლებისა და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ; ბ) ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 2019 წლის 25 ნოემბრის №MOD 7 19 01214357 მომართვა; გ) დაევალოს მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს, გამოსცეს ბრძანება თანამდებობიდან გათავისუფლებისა და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ „სამხედრო მოსამსახურეების სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის საფუძველზე; დ) დაევალოს მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრს მოახდინოს წელთა ნამსახურობის დაანგარიშება სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით.

სარჩელის თანახმად, ქ. ზ-ე 2007 წლიდან მუშაობდა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში, 2019 წლის 2 ოქტომბერს კი, მძიმე ოჯახური პირობების გამო, სამსახურიდან გათავისუფლება მოითხოვა. 2019 წლის 24 ოქტომბერს მოსარჩელემ განცხადებით მიმართა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრს და მოითხოვა წელთა ნამსახურობის დაანგარიშება. 2019 წლის 25 ნოემბერს, მოპასუხის მიმართვით ეცნობა, რომ მისი მოთხოვნა ვერ დაკმაყოფილდებოდა, რადგან 2019 წლის 2 ოქტომბრის №4694 ბრძანების თანახმად, იგი დათხოვნილ იყო შეიარაღებული ძალების რიგებიდან „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის საფუძველზე.

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილებით ქ. ზ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: ა) ქ. ზ-ე 2007 წლის 1 აგვისტოდან ირიცხება საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედანაყოფში სამხედრო მოსამსახურედ. იგი იყო დასავლეთ სარდლობის ...ის (ასეული) ..., უფროსი სერჟანტი. საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2009 წლის 27 თებერვლის №122 ბრძანებით დამტკიცებული ხელშეკრულება (კონტრაქტი) „კაპრალ-სერჟანტის თანამდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, გაგრძელებული აქვს 2019 წლის 1 აგვისტოდან 2023 წლის 1 აგვისტომდე; ბ) 2019 წლის

23 სექტემბერს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის ...ის ...მა, ჟ. ზ-ემ პირადი პატაკით მიმართა ...ის (ასეულის) უფროსის მოვალეობის შემსრულებელს კაპიტან თ. ვ-ეს და მოითხოვა შუამდგომლობა ზემდგომ ხელმძღვანელობასთან, რათა დათხოვნილ ყოფილიყო თავდაცვის ძალების რიგებიდან. აღნიშნულის საფუძველზე დაინიშნა ადმინისტრაციული წარმოება. მას პატაკის შედგენის დროს, გასაუბრებისას არანაირი პრეტენზია არ ჰქონია; გ) საქართველოს თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის №MOD 7 19 00004694 ბრძანებით, „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის (პირადი პატაკით) და „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა მართვის ზოგიერთ საკითხის მოწესრიგების შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2018 წლის 14 დეკემბრის №MOD 3 18 0000965 ბრძანების პირველი პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ჟ. ზ-ე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან; დ) მოსარჩელემ 2019 წლის 24 ოქტომბერს განცხადებით მიმართა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრს და მოითხოვა წელთა ნამსახურების დაანგარიშება და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნა, რაზედაც 2019 წლის 25 ნოემბერს მოპასუხის მიმართვით ეცნობა, რომ ვერ შეძლებდა მისი მოთხოვნის დაკმაყოფილებას, რადგან 2019 წლის 2 ოქტომბრის №4694 ბრძანების თანახმად, იგი დათხოვნილია შეიარაღებული ძალების რიგებიდან „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის საფუძველზე. სახელმწიფო კომპენსაცია არ დაენიშნება პირს „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, თუ პირი თანამდებობიდან დათხოვნილ იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ან სხვა არამართლზომიერი ქმედების ჩადენის გამო; ე) ჟ. ზ-ეს და თავდაცვის სამინისტროს შორის 2019 წლის 1 აგვისტოს გაფორმებული №2038/19 კონტრაქტის 9.1.7 პუნქტის თანახმად, კონტრაქტი შეიძლება შეწყდეს „პირადი განცხადებით (პატაკით), როგორც გამოწვევის, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტით დადასტურებულ მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივ საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა). მოსარჩელის მიერ პირადი პატაკის დანერის დროს არ ყოფილა გაცხადებული და **ნარდგენილი დოკუ-**

მენტი, რომლითაც დადასტურდებოდა „მძიმე ოჯახური მდგომარეობა“.

საქალაქო სასამართლომ განმარტა, რომ 2019 წლის 1 აგვისტოს გაფორმებული №2038/19 კონტრაქტის 9.1.7 პუნქტის თანახმად, კონტრაქტი შეიძლება შეწყდეს „პირადი გაცხადებით (პატაკით), როგორც გამოწვევის, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტით დადასტურებული მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივ საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა). მოსარჩელის მიერ პირადი პატაკის დაწერის დროს არ ყოფილა გაცხადებული და **წარდგენილი დოკუმენტი**, რომლითაც დადასტურდებოდა „მძიმე ოჯახური მდგომარეობა“. ასევე, მოსარჩელემ ვერც სასამართლო პროცესის მიმდინარეობისას შეძლო უტყუარი მტკიცებულების წარმოდგენა, რომ მას 2019 წლის 23 სექტემბერს პირადი პატაკის დაწერის დროს, „მძიმე ოჯახური მდგომარეობა“ ჰქონდა, რაც საფუძვლად დაედებოდა სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნას „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტით. აღნიშნულის გათვალისწინებით, ადგილი არ ჰქონია საქართველოს კონსტიტუციითა და საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებით გარანტირებული შრომის უფლების, შესაბამისად, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის, ასევე სხვა სპეციალური საკანონმდებლო თუ კანონქვემდებარე აქტების დარღვევას, გასაჩივრებულ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებში ასახული კონკრეტული ურთიერთობის მოწესრიგება შეესაბამება მისი გამოცემის სამართლებრივ საფუძვლებს და წინააღმდეგობაში არ მოდის მოცემული ურთიერთობის მარეგულირებელ სამართლებრივ ნორმებთან, რის გამოც არ არსებობს აქტების ბათილად ცნობის სამართლებრივი საფუძვლები.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს განმარტებით, იმ პირობებში როდესაც სასამართლოს მიერ კანონიერად იქნა ცნობილი საქართველოს თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის №MOD 7 19 00004694 ბრძანება თანამდებობიდან გათავისუფლებისა და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ – არ არსებობდა მოპასუხისათვის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალების სამართლებრივი საფუძველი. შესაბამისად, უსაფუძვლოდ იქნა მიჩნეული ასევე, მოსარჩელის მოთხოვნა – დაევალოს მოპასუხეს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა წელთა ნამსახურების დაანგარიშების და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მოთხოვნის თაობაზე.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით

გასაჩივრდა ქ. ზ-ის მიერ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 1 ივნისის გადაწყვეტილებით, ქ. ზ-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ. ნაწილობრივ გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება იმ ნაწილში, რომლითაც არ დაკმაყოფილდა ქ. ზ-ის სარჩელი თანამდებობიდან გათავისუფლებისა და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ საქართველოს თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის №MOD 7 19 00004694 ბრძანების ბათილად ცნობასთან დაკავშირებით, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 2019 წლის 25 ნოემბრის №MOD 7 19 01214357 მომართვის ბათილად ცნობაზე უარის თქმასთან დაკავშირებით და ამ ნაწილში მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება. სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად იქნა ცნობილი თანამდებობიდან გათავისუფლებისა და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ საქართველოს თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის №MOD 7 19 00004694 ბრძანება, ასევე სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 2019 წლის 25 ნოემბრის №MOD 7 19 01214357 მომართვა და დაევალა ადმინისტრაციულ ორგანოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში გამოსცეს ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები ქ. ზ-ესთან დაკავშირებით. დანარჩენ ნაწილში უცვლელი დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება.

სააპელაციო პალატამ ყურადღება გაამახვილა გასაჩივრებულ ბრძანებათა შინაარსზე და აღნიშნა, რომ „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტით სამხედრო მოსამსახურეს სამსახურიდან დაითხოვენ შემდეგ შემთხვევებში – კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო, კონტრაქტით გათვალისწინებული ვადის გასვლის გამო ან მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე. სამხედრო მოსამსახურის სამსახურიდან დათხოვნის განსხვავებულ საფუძველს გვთავაზობს იმავე კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტი. აღნიშნულ საფუძველს კი, წარმოადგენს სამხედრო მოსამსახურის პირადი განცხადება, როგორც გამონაკლისი, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტებით დადასტურებულ მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივ საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა).

სააპელაციო პალატის განმარტებით, იმ პირობებში, როდესაც ქ. ზ-ის დაკავებული თანამდებობიდან გათავისუფლება ეყრდნობა კონკრეტულ ფაქტობრივ საფუძველს, კერძოდ, იმ გარემოებას, რომ მოსარჩელის მხრიდან თითქოს დარღვეულია თავად კონტრაქტის პირობა, ამ შემთხვევაში ჩნდება სასამართლოს ვალდებულება, მარეგულირებელი აქტებისა და სახელშეკრულებო პირობების გათვალისწინებით შეამოწმოს კონტრაქტის პირობების დარღვევის ფაქტობრივი მოცემულობა, რაც თავის მხრივ, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, წარმოშობს ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულებას – უტყუარად დაადასტუროს ფაქტის არსებობა. საყურადღებოა სააპელაციო შესაგებელში ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მითითებული ის გარემოება, რომ 2019 წლის 23 სექტემბერს ქ. ზ-ესთან ჩატარდა გასაუბრება. გასაუბრების ფურცელში აღნიშნულია მისი სამხედრო სამსახურიდან „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტით დათხოვნის თაობაზე. გასაუბრების ფურცლის თანახმად, ქ. ზ-ეს აღნიშნული საფუძველით სამხედრო ძალებიდან დათხოვნასთან დაკავშირებით არანაირი პრეტენზია არ გააჩნია. ადმინისტრაციული ორგანოს წარმომადგენლის მოსაზრებით, საფუძველს მოკლებულია მოსარჩელის მითითება იმის შესახებ, რომ თითქოს მან პატაკი დაწერა მძიმე ოჯახური პირობების გამო და მისი დათხოვნა უნდა მომხდარიყო „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტით, რამდენადაც ქ. ზ-ეს 2019 წლის 23 სექტემბერის №969820 პატაკში ასეთ გარემოებაზე საუბარი საერთოდ არ არის და არც რაიმე დოკუმენტი არ არის წარმოდგენილი, რაც შემდგომში საფუძვლად დაედებოდა მის დათხოვნას „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის საფუძველზე.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, ქ. ზ-ემ 2019 წლის 23 სექტემბერს ...ის (ასეული) უფროსის მოვალეობის შემსრულებელს კაპიტან თ. ვ-ეს პატაკით მიმართა და მოითხოვა მიეცათ კუთვნილი შვებულება 2019 წლის 24 სექტემბრიდან 2019 წლის 2 ოქტომბრამდე და მოხსნილი ყოფილიყო ...დან 24 სექტემბრის სადილიდან 2 ოქტომბრის სადილამდე. პირადი შემადგენლობის შვებულების შესახებ საქართველოს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის (... ნაწილში) 2019 წლის 23 სექტემბრის №MOD1 19 00001376 ბრძანებით, „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 თავის მე-11 მუხლის მე-5 პუნქტის და საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2018 წლის 14 დეკემბრის №965 ბრძანების 22-ე პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის შესაბა-

მისად, მოსარჩელეს მიეცა შვებულება.

ადმინისტრაციული წარმოების სრულყოფილად ჩატარების შეფასებასთან მიმართებით ასევე საყურადღებოა, უფროსი სერჟანტი ქ. ზ-ის სახელზე კაპიტან თ.ვ-ის მიერ განხორციელებული შეტყობინების შინაარსი, რომელშიც აღნიშნულია შემდეგი: „თქვენი 2019 წლის 23 სექტემბრის №969820 პატაკის საფუძველზე, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში დაიწყო ადმინისტრაციული წარმოება სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ გადაწყვეტილების მისაღებად. გადაწყვეტილების მიღებამდე თქვენ ვალდებული ხართ გააგრძელოთ სამხედრო სამსახური. თქვენს მიერ ქვედანაყოფის თვითნებურად მიტოვება ორ დღე-ღამემდე ვადით წარმოშობს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების საფუძველს, ხოლო თვითნებურად მიტოვება ორ დღე-ღამეზე მეტი ხანგრძლივობით – სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების საფუძველს. ამასთან, თქვენ დათხოვნილი იქნებით სამსახურიდან კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო.“ აღნიშნული შეტყობინების პირველ წინადადებაში მხოლოდ ზოგადაააა მითითებული ქ. ზ-ის სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე და აქ დათხოვნის საფუძველი საერთოდ არაა ნახსენები. იმავე შეტყობინების მეორე წინადადება კი, მიუთითებს მოსარჩელის შრომითი მოვალეობის შესრულების სავალდებულოობის შესახებ, ხოლო მესამე და მეოთხე წინადადებაში კი, ყურადღებაა გამახვილებული მისი პატაკის საფუძველზე დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების პერიოდში სამსახურებრივი მოვალეობების შეუსრულებლობის გამო პასუხისმგებლობის ღონისძიებების შესაძლო გამოყენების თაობაზე, რის შემდეგაც ბოლო წინადადებაში, მითითებულია კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ. ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით, ამ შეტყობინების შინაარსიდან გამომდინარე, ვინაიდან მასში ქ. ზ-ის მიერ სამსახურის განსაზღვრული ვადით თვითნებურად მიტოვებაცაა ნახსენები, ამიტომ ცალსახად არ შეიძლება გაგებულ იქნეს, მოსარჩელის მხრიდან მხოლოდ პატაკის დაწერა, რომ შეიძლება გამხდარიყო კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო მისი სამსახურიდან დათხოვნის საფუძველი.

პალატის განმარტებით, სამსახურებრივ საკითხთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილება წარმოადგენს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რაც თავის მხრივ, წარმოშობს ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულებას, აქტის მიღების და მომზადების პროცესში, იხელმძღვანელოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის ნორმების დაცვით. სზაკ-ის 96-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილებით განსაზღვრული საკანონმდებლო მოთხოვნები და ადმინისტრა-

ციული ორგანოს ვალდებულება – აქტი მოამზადოს ადმინისტრაციული წარმოების წესების დაცვით – ნიშნავს იმას, რომ აქტის კანონიერების შემოწმების თვალსაზრისით ადმინისტრაციული წარმოების მასალები არის განმსაზღვრელი და მათი შესწავლა-შეფასება იქნეს პრინციპულ მნიშვნელობას. განსახილველ შემთხვევაში, საქმეში წარდგენილი მტკიცებულებებიდან არცერთი მათგანი არ ქმნის სადავო აქტის გამოცემის საკმარის საფუძველს, რამდენადაც, წარმოდგენილი მტკიცებულებებით ცალსახად არ დასტურდება, თუ რამ განაპირობა ქ. ზ-ის მიერ ხსენებული პატაკის დაწერა, არ გამოკვლეულა მოსარჩელესთან მიმართებით რეალური მდგომარეობა, ასევე არ შეფასებულა თანასწორობის პრინციპის საფუძველზე, რამდენად იყო სახეზე მხარეთა შორის არსებული ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობების დარღვევის ამსახველი გარემოებები.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული აქტი მოქცეული უნდა იყოს მკაცრად რეგლამენტირებულ საკანონმდებლო ჩარჩოებში, მიღებული უნდა იყოს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის პრინციპების დაცვით, კერძოდ, დასაქმებული ნათლად და გარკვევით უნდა იქნეს ინფორმირებული დამსაქმებლის მიერ მის მიმართ გამოცემული აქტის შედეგების და საფუძვლების შესახებ. ფაქტის დადასტურებას ენიჭება როგორც საპროცესო-სამართლებრივი, ისე მატერიალურ-სამართლებრივი მნიშვნელობა, ფაქტის დაუმტკიცებლობის პირობებში არახელსაყრელი შედეგი ეკისრება იმ მხარეს, რომელმაც ვერ შეძლო ამ ფაქტის დადასტურება. მოცემულ შემთხვევაში, საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ, სადავო აქტის კანონიერების დასაბუთებულობის კუთხით, თავი ვერ გაართვა მტკიცების ტვირთს და ვერ დაასაბუთა მიღებული გადაწყვეტილების კანონიერება, რამაც შექმნა სადავო აქტის ბათილად ცნობის საფუძველი საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად. ამ ნორმის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. იმავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად კი, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების ან გამოცემის წესის არსებით დარღვევად ჩაითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ამ კოდექსის 32-ე ან 34-ე მუხლით გათვალისწინებული წესის დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე ან კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დარღვევით, ან/და კანონის ისეთი დარღვევა, რომლის არარსებობის შემთხვევაში მოცემულ საკითხზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, განსახილველ შემთხვევაში, გამოყენებულ უნდა იქნეს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მეოთხე ნაწილი, რომლის ფარგლებში საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიერ მოსარჩელის მიმართ საკითხის ხელახლა განხილვის პირობებში, ადმინისტრაციული წარმოების შედეგად მიღებული ბრძანება უნდა პასუხობდეს დასაბუთებულობის მაღალ სტანდარტს. შესაბამისად, ახალი ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია განსაზღვროს ქ. ზ-ის თანამდებობიდან გათავისუფლების და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის საფუძველი იმ პირობებში, როდესაც საქმეში წარმოდგენილია 2019 წლის 23 სექტემბრის პატაქები შვებულებაში გასვლასთან და სამსახურიდან დათხოვნასთან დაკავშირებით; ასევე, ადმინისტრაციული წარმოების პროცესის სახელმძღვანელო პრინციპების გათვალისწინებით ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოსარკვევი და შესასწავლია ის სავარაუდო მიზეზები, რაც შესაძლებელია განაპირობებდეს მოსარჩელის მიმართ საგამონაკლისო მდგომარეობის შეფარდებას.

„სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტზე, 26-ე მუხლის პირველ და მე-3 პუნქტებზე, „სახელმწიფო პენსიის და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნისა და გაცემის წესების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 10 თებერვლის №46/ნ ბრძანებით დამტკიცებული წესის (დანართი №2) მე-15 მუხლის პირველ პუნქტზე მითითებით, სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ მოსარჩელე ქ. ზ-ისთვის სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნისათვის კანონით გათვალისწინებულ აუცილებელ დოკუმენტს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიერ მისი სამხედრო სამსახურში ნამსახურების წლების განგარიშების თაობაზე სათანადო წარდგინება წარმოადგენს. განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მოსარჩელემ 2019 წლის 24 ოქტომბერს განცხადებით მიმართა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრს და მოითხოვა წელთა ნამსახურების დაანგარიშება და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნა, რაზედაც 2019 წლის 25 ნოემბერს მოპასუხის მიმართვით ეცნობა, რომ ვერ შეძლებდა მისი მოთხოვნის დაკმაყოფილებას, რადგან 2019 წლის 2 ოქტომბრის №4694 ბრძანების თანახმად, იგი დათხოვნილია შეიარაღებული ძალების რიგებიდან „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის საფუძველზე. სახელმწიფო კომპენსაცია არ

დაენიშნება პირს „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, თუ პირი თანამდებობიდან დათხოვნილ იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ან სხვა არამართლზომიერი ქმედების ჩადენის გამო. რამდენადაც სააპელაციო პალატის მიერ მიჩნეულ იქნა, რომ მოსარჩელე ქ. ზ-ის მიერ კანონმდებლობით მინიჭებული შვებულების უფლებით სარგებლობის ვადის გასვლის მეორე დღესვე კონტრაქტის პირობების დარღვევის საფუძველით თანამდებობიდან გათავისუფლება საჭიროებდა დამატებით კვლევას და საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების შესწავლა/დადგენას, მოსარჩელისათვის არამართლზომიერი ქმედების ჩადენის გამო სამხედრო სამსახურის დატოვების საფუძველით, სამხედრო სამსახურში ნამსახურობის წლების გაანგარიშებასა და შესაბამისი წარდგინების გამოცემაზე უარიც ექვემდებარება საკითხის დამატებით შესწავლას, რაც წარმოშობს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 2019 წლის 25 ნოემბრის №MOD 7 19 01214357 მომართვის, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მეოთხე ნაწილის საფუძველზე, სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად ცნობის საფუძველს. შესაბამისად, ქ. ზ-ის სააპელაციო საჩივარი ამ ნაწილშიც ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება ამ ნაწილშიც უნდა გაუქმდეს. ამდენად, ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს ქ. ზ-ის სარჩელი, კერძოდ, სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 2019 წლის 25 ნოემბრის №MOD 7 19 01214357 მომართვა, ადმინისტრაციულ ორგანოს უნდა დაევალოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში საქმის მასალების ყოველმხრივად და სრულყოფილად გამოკვლევა-შეფასების შემდეგ გამოსცეს ახალი აქტი ქ. ზ-ესთან დაკავშირებით.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 1 ივნისის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გასაჩივრდა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და ქ. ზ-ის მიერ.

4.1. კასატორის – თავდაცვის სამინისტროს განმარტებით, ქ. ზ-ესთან გაფორმებული იყო 4-წლიანი კონტრაქტი, რომლის საფუძველზეც, მას 2023 წლის 1 აგვისტომდე უნდა ემსახურა. მოსარჩელემ №969820 პატაკით მიმართა ...ის (ასეული) უფროსის მოვალეობის შემსრულებელს თავდაცვის ძალებიდან დათხოვნის შესახებ. პატაკი, შემდგომი რეაგირება

რებისთვის თავდაცვის ძალების სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრში გადაიგზავნა. 2019 წლის 23 სექტემბერს ქ. ზესთან ჩატარდა გასაუბრება. გასაუბრების ფურცელში მითითებულ იქნა მისი სამხედრო სამსახურიდან (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) დათხოვნის შესახებ, რაზეც არანაირი პრეტენზია არ გააჩნდა. საქართველოს თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის №MOD 7 19 00004694 ბრძანებით, „სამხედრო სამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, მოსარჩელე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა სამხედრო ძალებიდან. მოსარჩელის 2023 წლის 23 სექტემბრის №969820 პატაკში მითითებული არ არის და არც რაიმე დოკუმენტია წარდგენილი, რაც შემდგომში საფუძველად დაედებოდა მოსარჩელის დათხოვნას „სამხედრო სამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის საფუძველზე. მოსარჩელის მიერ პატაკით გამოხატული მოთხოვნა დაკმაყოფილდა და მას არ წარუდგენია, რაიმე დოკუმენტი, რითაც შესაძლებელი იქნებოდა მისი სხვა საფუძვლით სამსახურიდან დათხოვნა.

დაუსაბუთებელია სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 25.11.2019 წლის №MOD 7 19 01214357 ბრძანების ბათილად ცნობის ნაწილში, ვინაიდან, „სახელმწიფო პენსიის, სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის დანიშვნისა და გაცემის წესების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 10 თებერვლის №46/ნ ბრძანებით დამტკიცებული წესის მე-15 მუხლის შესაბამისად, სახელმწიფო კომპენსაციის დასანიშნად საჭირო დოკუმენტების ჩამონათვალში შედის უწყების წარდგინება და წელთა ნამსახურობის ნუსხა, რომელთა გაცემა/დაანგარიშება სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის ფუნქციაში შედის. „სამხედრო შინაგან საქმეთა ორგანოების და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილ პირთა და მათი ოჯახის წევრთა სოციალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-11 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო კომპენსაცია ენიშნებათ: ა) ამ კანონის პირველ მუხლში ჩამოთვლილ სამხედრო მოსამსახურეებს, რომლებსაც სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის დღეს აქვთ წელთა ნამსახურობის 20 და 20-ზე მეტი კალენდარული წელი, აგრეთვე იმ სამხედრო მოსამსახურეებს, რომლებიც იძულებით იყვნენ დათხოვნილი 1956 წელს ქართული სამხედრო შენაერთის (დივიზიის) დაშლის დროს და აქვთ შეიარაღებულ ძალებში წელთა ნამსახურობის 10 და 10-ზე მეტი კალენდარული წელი და შრომის საერ-

თო სტაჟი 20 და 20-ზე მეტი კალენდარული წელი; აგრეთვე საქართველოს შეიარაღებული ძალების იმ მოსამსახურეებს, რომლებიც შევიდნენ სამხედრო სამსახურში 1991-დან 1995 წლამდე და დათხოვნილ იქნენ ზღვრული ასაკის გამო, აქვთ შეიარაღებულ ძალებში წელთა ნამსახურობის 10 კალენდარული წელი მაინც და შრომის საერთო სტაჟი 20 და 20-ზე მეტი კალენდარული წელი. „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ამ კანონით გათვალისწინებული უფლებები არ წარმოიშობა, თუ პირი აღნიშნული თანამდებობიდან დათხოვნილი იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ან სხვა არამართლობიერი ქმედების ჩადენის გამო. განსახილველ შემთხვევაში, ვინაიდან მოსარჩელე თავდაცვის ძალებიდან კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო დაითხოვეს, მას სწორად ეთქვა უარი გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის მიერ ნამსახურებაში წლების დაანგარიშებისა და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით წარდგინების გადაცემის თაობაზე. შესაბამისად, არ არსებობს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 25.11.2019 წლის №MOD 7 19 01214357 აქტის ბათილად ცნობის საფუძვლები.

4.2. კასატორი – ჭ. ზ-ე განმარტავს, რომ კონტრაქტი 02.10.2019 წელს შეწყდა, ხოლო ამ პერიოდამდე იგი იმყოფებოდა შვებულებაში (2019 წლის 24 სექტემბრიდან 2019 წლის 2 ოქტომბრამდე). მისი სამსახურიდან გათავისუფლება იმ დღეს მოხდა, როდესაც სამსახურში უნდა გამოცხადებულიყო. ამდენად, მას არ დაურღვევია სამსახურში გამოცხადების წესი და პირობა, რაზედაც პირველი ინსტანციის სასამართლოს ყურადღება არ გაუმახვილებია, ხოლო სააპელაციო ინსტანციის სასამართლომ არადაამაჯერებლად შეაფასა ხსენებული გარემოება იმ ნაწილში, სადაც მიუთითა, რომ აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დამატებით მოკვლევას ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ. საყურადღებოა, რომ თავად მოპასუხე მხარეს სადავოდ არ გაუხდია, რომ ჭ. ზ-ე დროულად გამოცხადდა სამსახურში, შესაბამისად, მოპასუხე მხარეს არც ის გაუხდია სადავოდ, რომ მოსარჩელის მიერ ადგილი არ ჰქონია სამსახურში გამოცხადების წესის და პირობის დარღვევას.

კასატორის განმარტებით, გათავისუფლების ბრძანებას საფუძვლად დაედო პირადი პატაკი, რაც მიჩნეულ იქნა კონტრაქტის პირობების დარღვევად, თუმცა აღნიშნულს წინ არ უძღოდა მატერიალური ფორმის დარღვევა, შესაბამისად, არც დისციპლინური საქმის წარმოება. რაც შეეხება კაპიტან ვ-ის შეტყობინებას მასზე ხელის მოწერის ნამდვილობას უარყოფს მოსარჩელე, მაგრამ თუნდაც ავთენტურად იყოს იგი მიჩნეუ-

ლი, აღნიშნული დოკუმენტი 2 დღით ან მეტით გამოუცხადებლობისას დისციპლინური რეაგირების და კონტრაქტის შეწყვეტის შესახებ იუნ-ყებოდა, რასაც მოცემულ შემთხვევაში ადგილი არ ჰქონია. გაფრთხილების შეტყობინების მიხედვით, მხოლოდ გადაცდომა წარმოდგენდა კონტრაქტის პირობების დარღვევით გათავისუფლების საფუძველს. აღნიშნული მიუთითებს მხარეებს შორის შეთანხმების არსებობაზე, რომ თუკი დათხოვნის გადანყვეტილების მიღებამდე ქ. ზ-ე არ დაარღვევდა სამსახურში გამოცხადების პირობებს, არ ამოქმედდებოდა კონტრაქტის დარღვევით გათავისუფლების პუნქტი. სააპელაციო სასამართლოს მიერ აღნიშნული საკითხის დამატებითი მოკვლევის საჭიროებაზე მითითება, მოპასუხის პოზიციის გათვალისწინებით, დაუსაბუთებელი არგუმენტია. მოპასუხეს არც ერთი ინსტანციის სასამართლოში არ წარმოდგენია მტკიცებულება, ან პოზიცია იმის შესახებ, რომ მოსარჩელის მხრიდან ადგილი ჰქონდა კონტრაქტის პირობების დარღვევას. ერთადერთი რაზედაც მოპასუხე კონტრაქტის დარღვევის ფაქტზე მიუთითებს, ესაა თავად პატაკის დაწერის ფაქტი, რაზედაც სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ მხოლოდ პატაკის დაწერის ფაქტი არ შეიძლება კონტრაქტის დარღვევად იქნეს მიჩნეული და, რომ დარღვევა უნდა დასტურდებოდეს მატერიალური ფაქტით და არა უბრალოდ ფორმალურად.

საკასაციო საჩივრის თანახმად, ე.წ. გასაუბრების ოქმი შედგა ფორმალურად, ქ. ზ-სათვის არავის აუხსნია, რომ აპირებდნენ კონტრაქტის პირობის დარღვევის საფუძველით მის გათავისუფლებას და არ განუმარტავთ კონკრეტული შედეგები. პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოებმა არ შეაფასეს საქმეში წარმოდგენილი დოკუმენტაცია, რომელიც მიუთითებდა 23/09/2019წ. მოსარჩელის მძიმე ოჯახური მდგომარეობის არსებობაზე, კერძოდ, დედის – გ. ზ-ის ავადმყოფობით გამოწვეულ ფაქტორზე, რაც წინ უძღოდა პატაკის დაწერას.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ არ შეაფასა კონტრაქტის 9.1.6. პუნქტის ჩანაწერი კონტრაქტის მხარეთა შეთანხმებით შეწყვეტის თაობაზე. კაპიტან თ. ვ-ის შეტყობინებით ქ. ზ-ესათვის ცნობილი გახდა, რომ მხოლოდ სამსახურის თვითნებურად მიტოვება გახდებოდა კონტრაქტის პირობების დარღვევით დათხოვნის საფუძველი. შესაბამისად, მოსარჩელეს არ შეიძლებოდა ჰქონოდა გონივრული მოლოდინი, რომ კონტრაქტის შეწყვეტა მოხდებოდა ბრალეულად, ანუ ხელმძღვანელობასთან შეუთანხმებლად. თუკი, ქ. ზ-ე 3/10/2019წ. არ გამოცხადდებოდა სამსახურში და ამავე დროს დასრულებული არ იქნებოდა ადმინისტრაციული წარმოება, მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიძლებოდა მიჩნეულიყო, რომ დაირღვა კონტრაქტის პირობები. მართალია, სააპელაციო ინსტანციის სასამართლომ იმსჯელა აღნიშნულ საკითხზე და კრი-

ტიკული პოზიცია ც გამოხატა მოპასუხე მხარის მიმართ, თუმცა სასამართლომ სარჩელი სრულად არ დააკმაყოფილა. მოპასუხის პოზიციები, გარდა ზეპირი სიტყვიერი ახსნა-განმარტებისა, არ დასტურდებოდა რეალური მტკიცებულებებით, მათ შორის, მოწმეთა ჩვენებებით, რაც სასამართლოს აძლევდა სრულ უფლებამოსილებას არსებითად დაეკმაყოფილებინა სარჩელი და არ დაებრუნებინა საქმე ადმინისტრაციული ორგანოსთვის დამატებითი მოკვლევის მიზნით.

მოპასუხის მიერ დარღვეულ იქნა ზაკ-ის 95-99-ე მუხლების მოთხოვნები, კერძოდ, მოპასუხემ არათუ სრულყოფილად, არამედ ყოველგვარი ადმინისტრაციული მოკვლევის გარეშე მიიღო უკანონო გადაწყვეტილება. აღნიშნული გადაწყვეტილების მიღებამდე აუცილებელ პირობას წარმოადგენდა იმის დადგენა, რომ მოსარჩელის მხრიდან ადგილი ჰქონდა ხელშეკრულების მე-6 მუხლით გათვალისწინებული სამხედრო მოსამსახურის მიერ რომელიმე ვალდებულების დარღვევას. მოცემულ შემთხვევაში, საქმის მასალებით არ დასტურდება მოსარჩელის მიერ ხელშეკრულების მე-6 მუხლით მასზე დაკისრებული რომელიმე ვალდებულების დარღვევა. თავად მოპასუხის წარმომადგენელიც არ უთითებს რაიმე ფაქტობრივ დარღვევაზე. შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოსათვის იმთავითვე ცხადი და განჭვრეტადი უნდა ყოფილიყო, რომ 2019 წლის 2 ოქტომბრის ბრძანებაში დაფიქსირებული საფუძვლები არ შეესაბამებოდა რეალობას.

დაუსაბუთებელია მოპასუხე მხარის მიერ სასამართლო სხდომებზე გაჟღერებული პოზიცია, რომ ჭ. ზ-ის მიერ გათავისუფლების მოთხოვნით „მშრალი“ შინაარსის პატაკის დაწერა უკვე წარმოადგენდა კონტრაქტის პირობების დარღვევას. უნდა აღინიშნოს, რომ მხარეთა შორის გაფორმებულ კონტრაქტში მსგავსი შინაარსის ჩანაწერი არ არსებობს. თუმცა, ასეთის არსებობის შემთხვევაშიც, კონტრაქტორისათვის მსგავსი ხასიათის შეზღუდვა იქნებოდა აშკარად კაბალური და არაკონსტიტუციური. საქართველოს კონსტიტუციის 26-ე მუხლის თანახმად, შრომის თავისუფლება უზრუნველყოფილია. ყველას აქვს სამუშაოს თავისუფლად არჩევის უფლება. ხოლო, ზაკ-ის 66-ე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილების თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადებული ადმინისტრაციული ხელშეკრულება არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს კონსტიტუციასა და კანონმდებლობას. დაუშვებელია ადმინისტრაციული ხელშეკრულებით საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავში მითითებული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევა. ამდენად, მოპასუხის განმარტება, თითქოსდა ჭ. ზ-ეს კონტრაქტის მოქმედების პერიოდში ეკრძალებოდა კონტრაქტის შეწყვეტის თაობაზე მოთხოვნის დაყენება, არ შეესაბამება კანონის მიერ განმარტებას და პირველ რიგში თავად საკონტრაქტო ხელშეკრუ-

ლების პირობებს.

სააპელაციო სასამართლომ, იმსჯელა და სწორად განმარტა, რომ „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტი აპრიორი არ გულისხმობს კონტრაქტის პირობების დარღვევით გათავისუფლებას, რისთვისაც საჭიროა დარღვევის ფაქტობრივი და არა ფორმალური საფუძველი, მაგრამ დაუსაბუთებელია სასამართლოს მსჯელობის იმ ნაწილში, სადაც მიუთითებს დამატებითი მოკვლევის აუცილებლობაზე. გარდა ამისა, სააპელაციო სასამართლომ ყურადღება არ მიაქცია აპელანტის ახსნა-განმარტების იმ ნაწილს, სადაც იგი მიუთითებდა მხარეთა შეთანხმებით ხელშეკრულების შეწყვეტის არსებობაზე. აღნიშნულ საკითხზე მსჯელობის შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლო აუცილებლად მივიდოდა იმ დასკვნამდე, რომ ქ. ზ-ის მხრიდან 23.09.2019წ. გამოხატული ნება ნამდვილად აკმაყოფილებდა კონტრაქტის 9.1.6. პუნქტის მოთხოვნას.

გათავისუფლების ბრძანებას საფუძვლად უდევს დასავლეთის სარდლის გენერალ გ. მ-ის 2019 წლის 26 სექტემბრის წერილი, რომელშიც მითითებულია კონტრაქტის პირობების დარღვევა, მაგრამ ამ წერილის ბოლოში ფრჩხილებში მითითებულია „(პირადი პატაკის თანახმად)“. მოსარჩელე კი, 2019 წლის 23 სექტემბრის პატაკით ითხოვს თავდაცვის ძალების რიგებიდან დათხოვნას, რაც არ შეიძლება ჩაითვალოს კონტრაქტის პირობების დარღვევად. დარღვევა არის მატერიალური ხასიათის და ფორმალურად პატაკის დაწერა არ შეიძლება წარმოადგენდეს რაიმე დარღვევას. ბრძანების გამოცემამდე სარდლებს შორის მიმონერით ისეა წარმოჩენილი, თითქოს თავად ქ. ზ-ემ მოითხოვა კონტრაქტის პირობების დარღვევით გათავისუფლება, რაც შეუძლებელია ამგვარად ყოფილიყო. იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ თავად მოპასუხე მხარეც არ მიუთითებდა რაიმე კონკრეტულ დარღვევაზე, სასამართლოს გადაწყვეტილება დამატებითი ადმინისტრაციული მოკვლევის აუცილებლობაზე არ შეესაბამება მართლმსაჯულების რაციონალურობის და სამართლიანობის პრინციპებს.

გასაუბრების ფურცლით დასტურდება, რომ მოსარჩელეს შეკითხვა დაუსვეს მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ, მაგრამ არ გამოიკვლიეს მოსარჩელის ოჯახური მდგომარეობა ან სხვა გარემოება, რომელიც მითითებულია 2019 წლის 1 აგვისტოს ხელშეკრულების მე-9 მუხლის 9.1.7. პუნქტში. საყურადღებოა ისიც, რომ გათავისუფლების ბრძანებას საფუძვლად არ უდევს 2019 წლის 23 სექტემბრის გასაუბრების ფურცელი, არამედ სადავო ბრძანების გამოცემის საფუძველია მხოლოდ დასავლეთის სარდლის გენერალი გ. მ-ის 26/09/2019წ. წერილი. ცხადია, რომ პატაკის დაწერა გამოწვეული იყო მოსარჩელის დე-

დის ავადმყოფობით, რაც დასტურდება სამედიცინო ცნობით. საქმის არსს არ ცვლის ის გარემოება, რომ მოსარჩელემ პატაკს არ დაურთო ეს ცნობა. ადმინისტრაციულ ორგანოს და სასამართლოს უნდა გამოეკვლია პატაკის დაწერის მიზეზი და ისე მიეღოთ გადაწყვეტილება. ოჯახური მდგომარეობის პატაკში მიუთითებლობის მიუხედავად, გათავისუფლების ბრძანება უკანონოა, რადგან ადგილი არ ჰქონია ხელშეკრულების პირობების დარღვევას.

საყურადღებოა, რომ მხარეთა შეთანხმებით დათხოვნაზე მითითებულია ასევე „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტში, რომლის თანახმად, სამხედრო მოსამსახურეს სამსახურიდან დაითხოვენ მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე ან კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო. ამდენად, მითითებული საკანონმდებლო ნორმა ითვალისწინებს შეთანხმებით დათხოვნასაც და დარღვევით დათხოვნასაც, ხოლო თავდაცვის სამინისტროს თანამდებობის პირებმა არასწორად გამოიყენეს აღნიშნული ნორმა და ნაცვლად მხარეთა შეთანხმებისა, მოსარჩელის გათავისუფლების წარმოებას საფუძველად დაუდეს კონტრაქტის პირობების დარღვევა, რაც აბსოლუტურად უსაფუძვლო იყო.

ჭ. ზ-ის მიმართ არანაირი დისციპლინური საქმე არ წარმოებულა, ხოლო მოპასუხე მხარის და პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსაზრება, რომ განცხადების დაწერა წარმოადგენდა დარღვევას, არ შეესაბამება საკანონმდებლო მოთხოვნებს. სრულიად სამართლიანად და ლოგიკურად იზიარებს აპელანტის ამ პოზიციას სააპელაციო სასამართლოც. ამ კუთხით საყურადღებოა კაპიტანი თ. ვ-ის შეტყობინება, რომლითაც იგი ატყობინებს ჭ. ზ-ეს, რომ მისი პატაკის საფუძველზე თავდაცვის სამინისტროში დაიწყო ადმინისტრაციული წარმოება მისი სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის თაობაზე გადაწყვეტილების მისაღებად. იქვე აფრთხილებს, რომ გადაწყვეტილების მიღებამდე იგი ვალდებულია გააგრძელოს სამხედრო სამსახური, ხოლო სამხედრო ნაწილის თვითნებურად 2 დღე-ღამემდე დატოვების შემთხვევაში იგი მიეცემოდა დისციპლინურ პასუხისგებაში, 2 დღეზე მეტის შემთხვევაში დაეკისრებოდა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, ამასთან დარღვევების შემთხვევაში მისი დათხოვნა მოხდებოდა კონტრაქტის პირობების დარღვევის საფუძველით. ჭ. ზ-ის არ მიუთოვებია სამხედრო ნაწილი, იგი ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში იმყოფებოდა კუთვნილ შვებულებაში და შვებულების დასრულებისთანავე გაათავისუფლეს. ჭ. ზ-ის სამსახურიდან დათხოვნის ბრძანება მიღებულია 02/10/2019წ. და მას სამსახურში გამოცხადების წესი არ დაურღვევია. აღნიშნული პრაქტიკულად სრულად გაიზიარა სააპელაციო სასამართლომ, რის გამოც, კიდევ უფრო გაურკვეველია სარჩელის ნაწილობრივ და არა

სრულად დაკმაყოფილების შესახებ მიღებული გადაწყვეტილება. გა-საჩივრებული ბრძანების აშკარა და უპირობო უკანონობიდან გამომ-დინარე, ასევე, უკანონო არის 2019 წლის 25 ნოემბრის მომართვა (წე-რილი) წელთა ნამსახურობის დაანგარიშებაზე, რითაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა 2019 წლის 24 ოქტომბრის განცხადების დაკმაყოფილებაზე.

5. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქ-მეთა პალატის 2023 წლის 20 ოქტომბრის განჩინებებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღე-ბული ქ. ზ-ის და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივრები.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2025 წლის 24 სექტემბრის განჩინებით საქართველოს თავდაც-ვის სამინისტროს და ქ. ზ-ის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დასაშ-ვებად და მათი განხილვა განისაზღვრა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასაციო სა-ჩივრების საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტი-ლების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩ-ნევს, რომ ქ. ზ-ის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხო-ლო საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი უნ-და დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, გადაწყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კა-ნონის დარღვევით მიღებულად, თუ გადაწყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული (გადაწყვეტილების გაუქმების აბსო-ლუტური საფუძვლები), ხოლო ამავე კოდექსის 411-ე მუხლის თანახ-მად, საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქ-მეზე, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებუ-ლი გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლო-ში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები (საკასაციო სა-სამართლოს გადაწყვეტილება).

საკასაციო პალატა ყურადღებას მიაქცევს საქმეზე დადგენილ შემ-დეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: ა) ქ. ზ-ე 2007 წლის 1 აგვისტოდან სა-ქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედანაყოფში სამ-ხედრო მოსამსახურედ ირიცხებოდა. იგი იყო დასავლეთ სარდლობის ...ის (ასეული) ..., უფროსი სერჟანტი. ქ. ზ-ესა და თავდაცვის სამინისტროს შორის 2019 წლის 1 აგვისტოს გაფორმებულია №2038/19 კონ-ტრაქტი, რომლითაც ქ. ზ-ეს საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2009

ნლის 27 თებერვლის №122 ბრძანებით დამტკიცებული ხელშეკრულება (კონტრაქტი) „კაპრალ-სერჟანტის თანამდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, გაგრძელებული აქვს 2019 წლის 1 აგვისტოდან 2023 წლის 1 აგვისტომდე. აღნიშნული კონტრაქტის 9.1.7 პუნქტის თანახმად, კონტრაქტი შეიძლება შეწყდეს „პირადი განცხადებით (პატაკით), როგორც გამონაკლისი, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტით დადასტურებული მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივ საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა); ბ) საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის ...ის ...მა ქ. ზ-ემ 2019 წლის 23 სექტემბერს პირადი პატაკით მიმართა ...ის (ასეულის) უფროსის მოვალეობის შემსრულებელს კაპიტან თ.ვ-ეს და მოითხოვა, ზემდგომ ხელმძღვანელობასთან შუამდგომლობა, რათა თავდაცვის ძალების რიგებიდან ყოფილიყო დათხოვნილი; გ) 2019 წლის 23 სექტემბერს ჩატარდა გასაუბრება ქ. ზ-ესთან და შედგა გასაუბრების ფურცელი, რომელშიც აღნიშნულია, რომ გასაუბრება ჩატარდა „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის საფუძველზე შეიარაღებული ძალების რიგებიდან დათხოვნის თაობაზე. გასაუბრების ფურცელის თანახმად, ქ. ზ-ეს რაიმე პრეტენზია არ აქვს; დ) საქართველოს თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის № MOD 7 19 00004694 ბრძანებით „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის (პირადი პატაკით) და „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა მართვის ზოგიერთ საკითხის მონესრიგების შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2018 წლის 14 დეკემბრის №MOD 3 18 0000965 ბრძანების პირველი პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ქ. ზ-ე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან; ე) ქ. ზ-ემ, 2019 წლის 24 ოქტომბერს განცხადებით მიმართა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრს და მოითხოვა წელთა ნამსახურების დაანგარიშება და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნა. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის 2019 წლის 25 ნოემბრის MOD 7 19 01214357 წერილით ქ. ზ-ეს ეცნობა, რომ მისი მოთხოვნა ვერ დამყოფილდებოდა, რადგან 2019 წლის 2 ოქტომბრის №4694 ბრძანების თანახმად, იგი დათხოვნილია შეიარაღებული ძალების რიგებიდან სა-

ქართველოს კანონის „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის საფუძველზე. „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო კომპენსაცია არ დაენიშნება პირს თუ პირი თანამდებობიდან დათხოვნილ იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ან სხვა არამართლზომიერი ქმედების ჩადენის გამო.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს კონსტიტუციის 26-ე მუხლის პირველ პუნქტზე, რომლის თანახმად, შრომის თავისუფლება უზრუნველყოფილია. ყველას აქვს სამუშაოს თავისუფალი არჩევის უფლება. უფლება შრომის უსაფრთხო პირობებზე და სხვა შრომითი უფლებები დაცულია ორგანული კანონით.

სასამართლო განმარტავს, რომ ზემოაღნიშნული დანაწესი განამტკიცებს შრომის თავისუფლებას. შრომის თავისუფლება მოიცავს როგორც ადამიანისათვის მინიჭებულ უფლებას, თავად განკარგოს საკუთარი შესაძლებლობები შრომით საქმიანობაში, თავად აირჩიოს შრომითი საქმიანობის ესა თუ ის სფერო (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება №2/4-24, 28.02.1997), ასევე, სახელმწიფოს ვალდებულებას, იზრუნოს მოქალაქეთა დასაქმებაზე და დაიცვას მათი შრომითი უფლებები (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება №2/2-389, 26.10.2007). საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებით (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება №2/2-389, 26.10.2007), დაცულია არა მარტო უფლება, აირჩიო სამუშაო, არამედ ასევე უფლება განახორციელო, შეინარჩუნო და დათმო ეს სამუშაო.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ შრომის თავისუფლების სამართლებრივი დაცვის გარანტიები გათვალისწინებულია არა მხოლოდ ეროვნული, არამედ საერთაშორისო საკანონმდებლო აქტებითაც. კერძოდ, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების შესახებ საერთაშორისო პაქტის მე-6 მუხლის პირველ პუნქტზე, რომლის თანახმად, წინამდებარე პაქტის მონაწილე სახელმწიფოები აღიარებენ შრომის უფლებას, რომელიც მოიცავს თითოეული ადამიანის უფლებას, მოიპოვოს საარსებო სახსრები შრომით, რომელსაც თავისუფლად აირჩევს ან რომელზეც თანხმდება, და მიიღებენ შესაბამის ზომებს ამ უფლების დასაცავად. ამასთან, ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის 23-ე მუხლის თანახმად, ყოველ ადამიანს აქვს შრომის, სამუშაოს თავისუფალი არჩევის, შრომის სამართლიანი და ხელსაყრელი პირობების და უმუშევრობისაგან დაცვის უფლება. საკასაციო სასამართლო აგრეთვე მიუთითებს ევრო-

პის სოციალური ქარტიის 24-ე მუხლის დანაწესზე, რომლის თანახმად, დასაქმების შეწყვეტის შემთხვევებში მუშაკთა მიერ დაცვის უფლების ეფექტურად განხორციელების უზრუნველყოფის მიზნით, მხარეები ვალდებულია იღებენ აღიარონ: ა) ყველა მუშაკის უფლება არ შეწყდეთ დასაქმება ასეთი შეწყვეტის თაობაზე საპატიო მიზეზების გარეშე, რაც დაკავშირებული უნდა იყოს მათ შესაძლებლობასთან ან ქცევასთან ან განპირობებული უნდა იყოს შრომითი დანესებულების, სანარმოს ან სამსახურის ოპერატიული მოთხოვნებით; ბ) მუშაკთა უფლება, რომელთა დასაქმება შეწყვეტილი იქნება საპატიო მიზეზების გარეშე, სათანადო კომპენსაციაზე ან სხვა შესაბამის დაკმაყოფილებაზე. ამ მხრივ მხარეები ვალდებულია იღებენ უზრუნველყონ მუშაკის, რომელიც მიიჩნევს, რომ მისი დასაქმება შეწყდა საპატიო მიზეზების გარეშე, მიუკერძოებელ ორგანოში საჩივრის შეტანის უფლება.

საკაცაციო სასამართლო განმარტავს, რომ როგორც კერძო, ასევე საჯარო სექტორში ინდივიდთა შრომითი უფლებების დაცვისათვის ქმედითი მექანიზმების შექმნა სახელმწიფოს ვალდებულებას წარმოადგენს. ხსენებული ვალდებულების ზედმიწევნითი განხორციელების საჭიროება სახელმწიფოს მხრიდან თავს იჩენს მით უფრო საჯარო სექტორში, სადაც სახელმწიფო ეროვნული საკანონმდებლო ბაზის, კერძოდ, ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე, ერთი მხრივ, თავად ქმნის დასაქმებულ საჯარო მოხელეთა შრომითი უფლებების დაცვის გარანტიებს, ხოლო, მეორე მხრივ, იგი თავად გვევლინება დამსაქმებლის როლში, რაც საგრძნობლად ზრდის მისი მხრიდან დასაქმებულ საჯარო მოხელეთა უფლებების, განსაკუთრებით კი, შრომითი უფლებების დაცვის სავალდებულობის ხარისხს. საჯარო მოსამსახურე კონკრეტული გადაწყვეტილების, მით უფრო, საჯარო მოხელის თანამდებობიდან გათავისუფლების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებისას და საჭიროების შემთხვევაში, გათავისუფლების შემდგომი პროცედურების განხორციელებისას შეზღუდულია „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი კანონიერების პრინციპით, რომლის მიხედვით, საჯარო მოსამსახურე თანამდებობრივი უფლებამოვალეობების განხორციელებისას უნდა მოქმედებდეს მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციისა და სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად. მისი ნებისმიერი ქმედება უნდა ემსახურობდეს კანონის უზენაესობის დაცვას და ეფუძნებოდეს კანონისმიერი დათქმის პრინციპს. ამავე შინაარსის დანაწესი გათვალისწინებულია აგრეთვე საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-5 მუხლით დადგენილი კანონიერების პრინციპითაც, რომლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების სანინაალმდეგოდ განახორციელოს რა-

იმე ქმედება.

შრომის უფლება გულისხმობს სახელმწიფოს ვალდებულებას სათანადოდ, კანონიერი საფუძვლების გარეშე არ დაუშვას დასაქმებულთა შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტა, რაც სახელმწიფო სამსახურში პირის შრომის უფლებას არამართლზომიერად შეზღუდავს, ამასთან, შრომის გარანტირებული უფლება არ არის აბსოლუტური და აღნიშნული უფლებით დაცული სფერო შესაძლებელია დაექვემდებაროს შეზღუდვას კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ლეგიტიმური მიზნითა და თანაზომიერების პრინციპის დაცვით. შრომის უფლების დაცვა არ გულისხმობს დამსაქმებლის აბსოლუტურ შეზღუდვას, კანონით გათვალისწინებული საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში, გაათავისუფლოს დასაქმებული (სუსგ 23.04.2019წ. საქმე №ბს-954(2კ-18)). დამსაქმებლის მიერ დასაქმებულის სამსახურიდან გათავისუფლება ობიექტურ მიზეზებზე უნდა იყოს დაფუძნებული, დამსაქმებელი ვალდებულია დაასაბუთოს დასაქმებულის სამსახურიდან გათავისუფლების ობიექტური მიზეზები. საჯარო მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლება დასაშვებია მხოლოდ კანონმდებლობით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას. მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ გადაწყვეტილება დასაბუთებული უნდა იყოს.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში მთავარ სადავო საკითხს წარმოადგენს მოსარჩელის კონტრაქტის პირობების დარღვევის საფუძვლით („სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტი) სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ ბრძანების და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით წელთა ნამსახურობის დაანგარიშებაზე უარის თქმის კანონიერება.

საკასაციო პალატა მიუთითებს „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ (ძალადაკარგულია – 21.09.2023, №3500) საქართველოს კანონზე, რომელიც ადგენს სამხედრო მოსამსახურის სტატუსს, სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის მქონე პირებსა და მათ უფლება-მოვალეობებს, აგრეთვე სამხედრო მოსამსახურეების, მათი ოჯახის წევრებისა და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილი პირების ძირითად სოციალურ-სამართლებრივი დაცვის გარანტიებს.

აღნიშნული კანონის პირველი მუხლის „ა“ პუნქტის მიხედვით, სამხედრო მოსამსახურე არის საქართველოს მოქალაქე, საქართველოში სტატუსის მქონე მოქალაქეობის არმქონე პირი ან უცხო ქვეყნის მოქალაქე („სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლით დადგენილ შემთხვევაში), რომელიც სამხედრო სამსახურს გადის საქართველოს სამხედრო ძალებში, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის საჯარო სამართლის იურიდი-

ულ პირში, სამხედრო უწყებებში, აგრეთვე სამხედრო სარეზერვო სამსახურში განვეული პირი სამხედრო სარეზერვო სამსახურის გავლისას.

ამავე კანონის 21-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სამხედრო მოსამსახურის დათხოვნა სამხედრო სამსახურიდან ხდება ამ კანონისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტების საფუძველზე. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, სამხედრო მოსამსახურეს სამსახურიდან დაითხოვენ შემდეგ შემთხვევებში: ა) ზღვრული ასაკის მიღწევისას; ბ) ავადმყოფობის გამო; გ) რეორგანიზაციასა და შტატების შემცირებასთან დაკავშირებით; დ) სამსახურებრივი შეუსაბამობისათვის; ე) სამხედრო მოსამსახურის ღირსების შემლახველი საქციელისათვის; ვ) ჩადენილი სისხლის სამართლის მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის სასამართლოს მიერ გადანაცვტილების გამოტანის შემდეგ; ზ) პირადი სურვილით, თუ მან, როგორც ოფიცერმა, იმსახურა არანაკლებ 10 წელი; თ) კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო, კონტრაქტით გათვალისწინებული ვადის გასვლის გამო ან მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე; ი) პირადი განცხადებით, როგორც გამონაკლისი, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტებით დადასტურებულ მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივსაცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა).

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელის თავდაცვის ძალებიდან დათხოვნის საფუძველი მის მიერ 2019 წლის 23 სექტემბერს შედგენილი პირადი პატაკი გახდა, სადაც იგი თავდაცვის ძალებიდან დათხოვნას მოითხოვდა. მასთან გასაუბრების შედეგად შედგენილ გასაუბრების ფურცელში მითითებულია, რომ გასაუბრება ჩატარდა შეიარაღებული ძალების რიგებიდან „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 თავის, 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის საფუძველით მოსარჩელის დათხოვნის შესახებ. როგორც გასაუბრების ფურცელშია მითითებული, ზემოხსენებული საფუძველით შეიარაღებული ძალების რიგებიდან დათხოვნასთან დაკავშირებით, მოსარჩელეს პრეტენზია არ გამოუთქვამს.

ზემოაღნიშნული სამართლებრივი ნორმებისა და დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების ურთიერთშეჯერების შედეგად, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ დავის სწორად გადანაცვტის მიზნებისთვის, საჭიროა შეფასდეს მოსარჩელის ნება სამხედრო რიგებიდან გათავისუფლების თაობაზე, კერძოდ, რა საფუძველით, პირობებითა და მიზნიდან გამომდინარე სურდა თავდაცვის ძალებიდან დათხოვნა და დააფიქსირა თუ არა ეს ნება შესაბამისი ფორმით, ანუ რამდენად ამართლებს საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები სასარჩელო მოთხოვნებს. საკასაციო პა-

ლატა აღნიშნავს, რომ პირის ნების თავისუფლებას განეკუთვნება დაკავებული თანამდებობის დატოვების შესაძლებლობა, თუმცა გამოხატული ნების შედეგის – სამსახურიდან გათავისუფლების გათვალისწინებით, აუცილებელია, დამსაქმებელმა გადაწყვეტილების მიღებამდე შეაფასოს გამოვლენილი ნების ნამდვილობა. ამასთან, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 52-ე მუხლის თანახმად, ნების გამოვლენის განმარტებისას ნება უნდა დადგინდეს გონივრული განსჯის შედეგად, და არა მარტოდენ გამოთქმის სიტყვასიტყვითი აზრიდან. ნების გამოხატვის ნამდვილობის დადგენა კი, ემსახურება ნების გამოხატვის თავისუფლების პრინციპის რეალიზაციას, რაც გულისხმობს, რომ კონკრეტული ქმედება, არჩევანი, გადაწყვეტილება უნდა წარმოადგენდეს პირის ნამდვილ ნებას, იგი არ უნდა იყოს პროვოცირებული ძალადობის, იძულების, მუქარის, შანტაჟის, დაპირების და სხვა პირის არაკეთილსინდისიერი ზემოქმედებით ჩამოყალიბებული ან განპირობებული. აღნიშნულიდან გამომდინარე, უნდა დადგინდეს პირის ნების ფორმირება – შინაგანი სურვილი და მისი გარეგნული გამოხატულება თანხვედრაშია თუ არა, მისი მიზანი დანამდვილებით არის თუ არა შრომითი ურთიერთობიდან გასვლა, ადმინისტრაციის (დამსაქმებლის) უფლება – დააკმაყოფილოს პირის ნება სამსახურიდან გათავისუფლების თაობაზე, მართლზომიერად არის თუ არა გამოყენებული, რაც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის უმნიშვნელოვანესი პრინციპიდან – გადაწყვეტილების მიღება მხოლოდ საქმის გარემოებათა გამოკვლევის საფუძველზე (ის. სუს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 17 აპრილის განჩინება საქმეზე №ბს-595(კ-23)).

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. სზაკ-ის ეს უმნიშვნელოვანესი იმპერატიული ხასიათის დანაწესი ემსახურება საჯარო მმართველობის კანონიერების პრინციპს, რამდენადაც ყოველი მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღება უნდა ეფუძნებოდეს განსახილველი საკითხის გარემოებებისა და ფაქტების ობიექტურ შესწავლა-გამოკვლევას, რომლის შეფასებიდან უნდა გამომდინარეობდეს საკითხის გადასაწყვეტად ჩამოყალიბებული დასკვნა. ამ ვალდებულების შესრულება ემსახურება ადმინისტრაციული ორგანოს ასევე უმნიშვნელოვანეს – მიღებული გადაწყვეტილების დასაბუთების ვალდებულებას – ადმინისტრაციულმა ორგანომ უნდა ახსნას, განმარტოს, დაასაბუთოს, თუ რატომ რა ფაქტებზე დაყრდნობით მიიღო ამგვარი გადაწყვეტილება, გარდა აღნიშნულისა, გადაწყვეტილების დასაბუთება

აუცილებელია ადრესატისათვის, რათა შეაფასოს მისი მართლზომიერება, დარწმუნდეს მის კანონშესაბამისობაში, ხოლო უფლების დარღვევის განცდის შემთხვევაში ისარგებლოს გასაჩივრების შესაძლებლობით, მას უნდა შეეძლოს იცოდეს რა არგუმენტებით უნდა დაუპირისპირდეს მიღებულ გადაწყვეტილებას, რასაც დასაბუთების გარეშე გადაწყვეტილების მიღების პირობებში, მოკლებულია (საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის გადაწყვეტილება საქმეზე №ბს-463-451(კ-13).

განსახილველ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დგინდება, რომ მოსარჩელემ, პირადი პატაკით, ნამდვილად გამოხატა თავდაცვის ძალებიდან დათხოვნის შესახებ ნება და აღნიშნულთან დაკავშირებით, ზემდგომ ხელმძღვანელთან შუამდგომლობა მოითხოვა. ამის შემდგომ, პატაკის დაწერის დღესვე (2019 წლის 23 სექტემბერი) მან ხელი მოაწერა გასაუბრების ფურცელს, სადაც მითითებულია, რომ გასაუბრება მოსარჩელის შეიარაღებული ძალების რიგებიდან დათხოვნის შესახებ ჩატარდა, „სამხედრო სამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 თავის, 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის თანახმად. ამასთანავე, მისთვის დასმულ შეკითხვებს, თუ რა პრეტენზიები/თხოვნები ჰქონდა მეთაურთან ჯარიდან დათხოვნასთან დაკავშირებით, მოსარჩელის მიერ გაცა პასუხი – „არანაირი“. სასამართლოს შეფასებით, გასაუბრების ფურცელში არსებული ჩანაწერი ინფორმირებულს ხდოდა მოსარჩელეს იმის შესახებ, რომ მისი თავდაცვის ძალებიდან დათხოვნა დაკავშირებული იქნებოდა კონტრაქტის პირობების დარღვევასთან. შესაბამისად, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მოსარჩელისათვის თავდაპირველ ეტაპზევე იყო ცნობილი სამხედრო რიგებიდან მისი დათხოვნის საფუძველი, რაზეც მას პრეტენზია არ გამოუთქვამს.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს ქ. ზესა და თავდაცვის სამინისტროს შორის 2019 წლის 1 აგვისტოს გაფორმებულ №2038/19 კონტრაქტის 9.1.7 პუნქტზე, რომლის თანახმადაც, კონტრაქტი შეიძლება შეწყდეს „პირადი განცხადებით (პატაკით), როგორც გამონაკლისი, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტით დადასტურებული მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივ საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა). საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საპატიო მიზეზი, რაც გამონაკლისის სახით იძლევა პირადი განცხადებით კონტრაქტის შეწყვეტის საფუძველს, არის განსაკუთრებული ობიექტური გარემოება, რომელიც სამხედრო მოსამსახურეს მისთვის დაკისრებული მოვალეობების შესრულებისგან გათავისუფლების საფუძველს აძლევს. ამასთან, საპატიო მიზეზი დადასტურებული უნდა იქნეს

შესაბამისი დოკუმენტით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აღნიშნული მიზეზის დოკუმენტურად დადასტურება შეუძლებელია. შესაბამისად, კონტრაქტის ზემოაღნიშნული ჩანაწერი, ცალსახად, მოსარჩელეს ხდიდა ვალდებულს, კონტრაქტის შეწყვეტისას წარედგინა ისეთი მტკიცებულებები, რაც კონტრაქტის შეწყვეტის მიზეზს გაამართლებდა. საკასაციო სასამართლო იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს შეფასებას, რომ მოსარჩელის მიერ პირადი პატაკის დაწერის დროს არ ყოფილა გაცხადებული და წარდგენილი დოკუმენტი, რომლითაც დადასტურდებოდა „მძიმე ოჯახური მდგომარეობა“. ასევე, მოსარჩელემ ვერც სასამართლო პროცესის მიმდინარეობისას შეძლო უტყუარი მტკიცებულების წარმოდგენა, რომ მას 2019 წლის 23 სექტემბერს პირადი პატაკის დაწერის დროს ჰქონდა „მძიმე ოჯახური მდგომარეობა“, რაც საფუძვლად დაედებოდა სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნას „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ (პირადი განცხადებით, როგორც გამონაკლისი, დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტებით დადასტურებულ მიზეზთა გამო (მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივსაცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა)) ქვეპუნქტით.

საკასაციო პალატა მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის მე-2 ნაწილზე, რომლის საფუძველზეც, აქტის კანონიერების მტკიცების ტვირთი, მართალია, ადმინისტრაციულ ორგანოს ეკისრება, თუმცა აღნიშნული დანაწესი არ ათავისუფლებს მოსარჩელეს სარჩელის დასაბუთების, თავისი მოთხოვნის საფუძვლიანობის დამდგენი ფაქტობრივი გარემოებების მითითებისა და მათი დამადასტურებელი მტკიცებულებების წარდგენის ვალდებულებისაგან. კონკრეტულ შემთხვევაში, მოსარჩელის მტკიცების ტვირთს წარმოადგენდა სასამართლოსათვის ისეთი მტკიცებულებების წარდგენა, რაც დაადასტურებდა, რომ მხარეთა შორის გაფორმებული კონტრაქტის ვადაზე ადრე შეწყვეტის საფუძველი მძიმე ოჯახური მდგომარეობა იყო, რასაც მისი მხრიდან ადგილი არ ჰქონია. რაც შეეხება მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილ, დედის ავადმყოფობის დამადასტურებელ მტკიცებულებებს (2019 წლის 5 ივლისს გაცემული ფორმა №100 და შპს „...ის“ მიერ გაცემული ცნობა), საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ აღნიშნული მტკიცებულებებით არ დასტურდება მოსარჩელის დედის ავადმყოფობის იმგვარი სიმძიმე, რაც რეალურად შეაფერხებდა ან შეუძლებელს გახდიდა მოსარჩელის მხრიდან კონტრაქტით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას. ამასთან, საყურადღებოა, რომ შპს „...ის“ მიერ 2020 წლის 3 ივნისს გაცემული ცნობის შესაბამისად, გ.ზ-ე სტაციონალურ მკურნალობაზე იმყოფებოდა 2020 წლის 2 ივლი-

სიდან 2020 წლის 4 ივლისამდე, ხოლო მოსარჩელემ პირადი პატაკით სამსახურიდან გათავისუფლება 2019 წლის 23 სექტემბერს მოითხოვა.

ამდენად, მოპასუხის მიერ, მოსარჩელის შევბულების უფლებით სარგებლობის ვადის გასვლის მეორე დღესვე, კონტრაქტის პირობების დარღვევის საფუძველით თანამდებობიდან გათავისუფლება, დაკავშირებული იყო იმ მტკიცებულებების წარუდგენლობასთან, რაც „მძიმე ოჯახური მდგომარეობის“ საფუძველით კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტას გაართვლებდა. მხარეთა შორის 2019 წლის 1 აგვისტოს გაფორმებული №2038/19 კონტრაქტი მხოლოდ იმ შემთხვევაში ითვალისწინებს მართლზომიერად პირადი განცხადებით (პატაკით) ხელშეკრულების ვადამდე შეწყვეტას, თუკი არსებობს დასაბუთებული და შესაბამისი დოკუმენტებით დადასტურებული მიზეზები, როგორებიცაა: მძიმე ოჯახური მდგომარეობა, სხვა სახელმწიფოში მუდმივ საცხოვრებლად გადასვლა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებში არჩევა ან დანიშვნა. ამგვარი საფუძველების არარსებობის შემთხვევაში, პირადი განცხადებით (პატაკით) მხარეთა შორის გაფორმებული კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტა, ვერ იქნებოდა მართლზომიერი. რადგანაც მოსარჩელის მხრიდან ვერ იქნა ისეთი მტკიცებულებები წარმოდგენილი, მათ შორის სასამართლო განხილვის ეტაპზე, რაც განცხადების (პატაკის) დაწერის მომენტში, „მძიმე ოჯახური მდგომარეობის“ არსებობას დაადასტურებდა, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში, სწორად იქნა ყველა ის გარემოება გამოკვლეული, რაც კონტრაქტის პირობების დარღვევის საფუძველით მოსარჩელის თანამდებობიდან დათხოვნას ადასტურებდა. შესაბამისად, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში, დაცული იყო ყველა ის წინაპირობა, რასაც მოსარჩელის თავდაცვის ძალებიდან დათხოვნის შესახებ ადმინისტრაციული აქტის გამოცემა საჭიროებდა.

რაც შეეხება მოსარჩელის მეორე მოთხოვნას, რომელიც სამხედრო სამსახურში ნამსახურობის წლების გაანგარიშებასა და შესაბამისი წარდგინების გამოცემაზე უარის ბათილობას შეეხება, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ აღნიშნული მოთხოვნა თავისთავადაა დაკავშირებული თავდაცვის ძალების მეთაურის 2019 წლის 2 ოქტომბრის № MOD 7 19 00004694 ბრძანების კანონიერებასთან.

საკასაციო პალატა მიუთითებს „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის პირველი პუნქტზე, რომლის შესაბამისად, აღნიშნული კანონი ადგენს საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების სოციალური დაცვის გარანტიებს სახელმწიფოს წინაშე განსაკუთრებული სამსახურის გავლის, აგრეთვე ამ პირთა მიერ შესაბამისი ასაკის მიღწევის, შესაძლებლობის შეზღუდვის და გარდაც-

ვალების გამო, განსაზღვრავს სახელმწიფო კომპენსაციის (შემდგომში – კომპენსაცია) და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის დანიშვნის საფუძვლებს, მათი ოდენობის გაანგარიშების, გაცემის, მისი შეჩერებისა და შეწყვეტის წესსა და პირობებს, ადმინისტრირების ორგანოს, აგრეთვე მათ მიღებასთან დაკავშირებულ სხვა ურთიერთობებს. ამავე კანონის პირველი მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, ამ კანონით გათვალისწინებული უფლებები არ წარმოიშობა, თუ პირი აღნიშნული თანამდებობიდან დათხოვნილ იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ან სხვა არამართლზომიერი ქმედების ჩადენის გამო.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მოსარჩელეს, 2019 წლის 24 ოქტომბერს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის მიმართ წარდგენილი განცხადების საპასუხოდ, რომლითაც, წელთა ნამსახურების დაანგარიშება და სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნა მოითხოვა, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრის უფროსის წერილით ეცნობა, რომ „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის 1-ლი მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ამ კანონით გათვალისწინებული უფლებები არ წარმოიშობა, თუ პირი თანამდებობიდან დათხოვნილი იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ან სხვა არამართლზომიერი ქმედების ჩადენის გამო. მოსარჩელე კი, შეიარაღებული ძალების რიგებიდან „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის გამო) ქვეპუნქტის საფუძველზე იყო დათხოვნილი, რის გამოც, უარი ეთქვა სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით წელთა ნამსახურების დაანგარიშებაზე.

საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის – ჭ. ზ-ის მითითებას, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 თებერვლის №ბს-513(კ-20) განჩინებით და 2022 წლის 7 აპრილის №ბს-302(კ-21) განჩინებით მსგავს საკითხებზე დადგენილია პრაქტიკა. კასატორის მიერ მოხმობილი საქმეები შეიცავს განსხვავებულ ფაქტობრივ გარემოებებს და შესაბამისად, რელევანტური არ არის განსახილველ საქმესთან მიმართებით. კერძოდ, №ბს-513(კ-20) საქმეში სასამართლომ მიუთითა „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტზე (სამხედრო მოსამსახურეს სამსახურიდან დათხოვენ პირადი სურვილით, თუ მან, როგორც ოფიცერმა, იმსახურა არანაკლებ 10

ნელი) და განმარტა, რომ სამხედრო მოსამსახურეს აქვს უფლება პირადი სურვილით შეწყვიტოს სამხედრო სამსახური და დათხოვნილი იქნეს სამხედრო სამსახურიდან, თუ მას სამხედრო სამსახურში აქვს ნამსახურობი არანაკლებ 10 წელი, როგორც ოფიცერს. რაც შეეხება №ბს-302(კ-21) საქმეს, აღნიშნულ დავაში სასამართლომ განმარტა, რომ მოსარჩელის მხრიდან პატაკის დაწერისას არ ყოფილა გამოვლენილი მისი რეალური ნება – შეიარაღებული ძალებიდან დათხოვნა და პატაკი დაწერილი იქნა მუქარის, დაშინებისა და შანტაჟის შედეგად.

ყოველივე ზემოხსენებულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ მოსარჩელის მხრიდან ადგილი ჰქონდა კონტრაქტის ვადაზე ადრე შეწყვეტას, შესაბამის საპატიო მიზეზთა დაუდასტურებლობის გამო კი, მართებულად იქნა სამხედრო რიგებიდან „სამხედრო სამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 თავის, 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე დათხოვნილი. „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტიდან გამომდინარე, კონტრაქტის დარღვევის, როგორც არამართლობითი ქმედების გამო, არ არსებობდა მასზე სამხედრო სამსახურში წელთა ნამსახურობის გაანგარიშების გაცემის საფუძველი, რის გამოც უნდა დაკმაყოფილდეს მოპასუხის საკასაციო საჩივარი, გაუქმდეს სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით მოსარჩელეს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე ეთქვას უარი.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლით და

გ ა დ ა ნ ე ჯ ი ტ ა :

1. ქ. ზ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
3. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 1 ივნისის გადაწყვეტილება და საქმეზე მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
4. ქ. ზ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
5. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**სამხედრო მოსამსახურის მიერ ბრძანების არაჯეროვნად
შესრულებისა და არასწორი ინფორმაციის მიწოდების
გამო დისციპლინური სასჯელის დადების კანონიერება**

**გადანყვებითება
საქართველოს სახელით**

№ბს-549(კ-25)

4 ნოემბერი, 2025 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: გ. აბუსერიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ბ. სტურუა**

დავის საგანი: ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ნაწილობ-
რივ ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2023 წლის 10 მარტს თ. პ-იმა სარჩელით მიმართა თბილისის საქალა-
ქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე –
საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიმართ, რომლითაც მოითხო-
ვა საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის
№MOD 3 23 00000112 ბრძანების ბათილად ცნობა იმ ნაწილში, რომლი-
თაც ძალაში დარჩა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაც-
ვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე საშ-
ტატო შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21
სექტემბრის №404 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დის-
ციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“.

სარჩელის თანახმად, თ. პ-ი მსახურობს საქართველოს თავდაცვის
სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვე-
ითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის პოზი-
ციაზე. დასახელებული ბატალიონის მეთაურის მიერ 2022 წლის 21 სექ-
ტემბერს მიღებულ იქნა №MOD 2 22 00000004 და №MOD 1 22 00000003
ბრძანებები, რომლითაც მოსარჩელეს დაეკისრა დისციპლინური პასუ-
ხისმგებლობის ზომა – საყვედური და №MOD 6 22 00000404 ბრძანება,
რომლითაც მოსარჩელეს დაეკისრა დისციპლინური პასუხისმგებლო-
ბის ზომა – ხელფასიდან 10%-ის დაქვითვა 3 თვის ვადით. მოსარჩელის
მითითებით, მან სამივე ბრძანება გაასაჩივრა თავდაცვის სამინისტრო-
ში, რომელმაც საჩივარი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა. ძალაში იქნა და-
ტოვებული მხოლოდ საქართველოს თავდაცვის ძალების დასავლეთის

სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 6 22 00000404 ბრძანება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2024 წლის 1 აგვისტოს გადაწყვეტილებით თ. პ.-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 00000112 ბრძანება იმ ნაწილში, რომლითაც ძალაში დარჩა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე სამშტატო შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №404 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“ და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაევალა, საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ, კანონით დადგენილ ვადაში, ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა სადავო საკითხთან დაკავშირებით.

საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ 2020 წლის 10 ივნისს, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და თ. პ.-ის შორის გაფორმდა საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2008 წლის 4 ნოემბრის №683 ბრძანებით დამტკიცებული „კონტრაქტი საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო მოსამსახურეების (გარდა ოფიცრებისა) მიერ, სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ №2442/20. კონტრაქტის მოქმედების ვადა განისაზღვრა 4 წლით. ამავე კონტრაქტით სამხედრო მოსამსახურის ვალდებულებად განისაზღვრა: 6.1.1. კეთილსინდისიერად შეასრულოს დაკისრებული მოვალეობები, დასახული ამოცანები და განუხრელად დაემორჩილოს ზემდგომი უფროსების/მეთაურების ბრძანებასა და განკარგულებებს. ზუსტად და დროულად შეასრულოს ისინი. 6.1.2. მტკიცედ დაიცვას საქართველოს კანონმდებლობით მასზე დაკისრებული მოვალეობები, მათ შორის სამხედრო ფიცის, წინამდებარე კონტრაქტისა და საჯარისო წესდების მოთხოვნები, ერთგულად ემსახუროს საქართველოს, შეასრულოს მხედრული მოვალეობა.

ასევე დადგენილად იქნა მიჩნეული, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალებში ჩატარდა დისციპლინური წარმოება თ. პ.-ის მიმართ შესაძლო დისციპლინურ გადაცდომასთან დაკავშირებით, რომელიც გამოიხატა სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევაში, ბრძანების არაჯეროვნად შესრულება ან შეუსრულებლობასა და არასწორი ინფორმაციის მიწოდებაში. დისციპლინური წარმოების ფარგლებში ახსნა-განმარტება ჩამოერთვა ... ჯ. გ.-ეს,

... გ. ჯ-ეს, ... დ. ფ-ის, ვ. რ-ის, გი. ჯ-ეს, თ. პ-ის.

სასამართლომ მიუთითა ზემოაღნიშნული პირების განმარტებებზე, კერძოდ, ... ჯ. გ-ეის ახსნა-განმარტების თანახმად, იგი 2022 წლის 4 აპრილს ასრულებდა ასეულის მეთაურის მოვალეობას 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ... ში. 2022 წლის 3 აგვისტოს, ... ს ჰქონდა გეგმური სროლა. ქვედანაყოფი სროლიდან დაბრუნდა დაახლოებით 18:00 საათზე. გაიცა ბრძანება იარაღის განმენდის შესახებ. მეორე დღით 4 აგვისტოს შემოწმებისას აღმოჩნდა, რომ რამდენიმე იარაღი სრულყოფილად არ იყო განმენდილი.

... ი. ვ. რ-იის ახსნა-განმარტების თანახმად, 2022 წლის 5 აგვისტოს ასრულებდა ასეულის მეთაურის მოვალეობას. პარასკევი დღე არის სამეურნეო დღე, რაც ითვისების ნიშნებს იარაღის განმენდას და მოწესრიგებას. იარაღის შემოწმების დროს აღმოჩნდა, რომ თ. პ-ის იარაღი არ იყო სათანადოდ განმენდილი. თ. პ-ი არ იმყოფებოდა საიარაღოში; მისი მოძიების შემდეგ, რიგითმა გ. ჯ-ემ დაშალა იარაღი და აჩვენა, რომ იყო შესაბამისი დეტალი გასანმენდი. თ. პ-იმა უარი თქვა იარაღის განმენდაზე. აღნიშნულის შემდეგ, ... მა ჯ-ემ თ. პ-ის ნება დართო დათხოვნაში გასვლის, რის შესახებაც ვ. რ-ი არ იყო ინფორმირებული. ვ. რ-იმა თ. პ-ი უკან დააბრუნა იგივე ბრძანებით, თუმცა თ. პ-იმა ისევ უარი განაცხადა იარაღის განმენდაზე და 13:31 საათზე, ზემდგომი მეთაურის ბრძანებით გავიდა დათხოვნაში.

რიგითი გ. ჯ-ეის ახსნა-განმარტების თანახმად, 2022 წლის 5 აგვისტოს, 11:00 საათიდან, ... ი. ვ. რ-იისგან მიიღო იარაღის შემოწმების ბრძანება. იარაღის შემოწმების დროს აღმოჩნდა, რომ ... ის რიგითი თ. პ-ის იარაღი არ იყო სათანადოდ განმენდილი. აღნიშნული ფაქტი თ. პ-იმა უარყო, თუმცა გ. ჯ-ემ აჩვენა, რომ იარაღი ჰქონდა გასანმენდი. თ. პ-იმა ნახა და თავადაც დაეთანხმა. ამის შემდგომ ვ. რ-ი რამდენიმე წუთით გავიდა საიარაღო ოთახიდან, ხოლო გ. ჯ-ემ თ. პ-ის უთხრა, რომ მის ადგილას ჩანთას მოიხსნიდა და დაიწყებდა იარაღის განმენდას, რაზეც თ. პ-იმა უპასუხა, რომ ბავშვი ელოდებოდა სახლში და ორშაბათს განმენდდა. გ. ჯ-ემ სცადა დაეზუსტებინა, ბავშვი მარტო თუ იყო სახლში, ან თუ არსებობდა წასვლის სხვა აუცილებლობა, რათა შეეთანხმებინა მეთაურთან. ამაზე თ. პ-იმა უპასუხა, რომ მსგავსი მიზეზი არ ჰქონდა და ოთახიდან გავიდა.

რიგითი დ. ფ-იის ახსნა-განმარტების თანახმად, 2022 წლის 5 აგვისტოს, პარასკევი დღეს დაგეგმილი იყო იარაღის განმენდა. საიარაღოში ყოფნის დროს შეესწრო ინციდენტს, კერძოდ პირველი კლასის რიგითმა თ. პ-იმა არ შეასრულა ბრძანება იარაღის განმენდის შესახებ, ითხოვა დათხოვნაში გასვლა და განმარტა, რომ ორშაბათს განმენდა იარაღს, ვინაიდან მვილი ელოდებოდა სახლში. აღნიშნულთან დაკავშირებით, გ.

ჯ-ემ დ. ფ-ის ჰკითხა რატომ არ მიდიოდა სახლში შვილი მასაც ხომ ელოდებოდა, რაზედაც დ. ფ-იმა განმარტა, რომ საქმე ჰქონდა. თ. პ-იმა აღნიშნული საუბარი მიიღო როგორც დაცინვა, არ განმინდა კუთვნილი იარაღი და არ შეასრულა ზემდგომიდან წამოსული ბრძანება.

...ი გი. ჯ-ეის ახსნა-განმარტების თანახმად, 2022 წლის 5 აგვისტოს, პარასკევ დღეს სრულდებოდა დღის განრიგი – იარაღის შემოწმება, რა დროსაც აღმოჩნდა, რომ პირველი კლასის რიგითი თ. პ-ის იარაღი იყო გასანმენდი. რიგითს დაევალა თ. პ-ისთვის აღნიშნულის შეტყობინება, თუმცა ინფორმაციის გადაცემის შემდეგ თ. პ-ი იარაღის გასანმენდად არ გამოცხადებულა. თ. პ-ი 11:55 საათზე, სამოქალაქო ფორმით ჩამოვიდა დათხოვნაში გასასვლელად. ვ. რ-იმა და გ. ჯ-ემ თ. პ-ის მიუთითეს, რომ იარაღი იყო გასანმენდი, ვინაიდან გასანმენდ იარაღს ვერ ჩაიბარებდნენ. აღნიშნულზე, თ. პ-იმა განაცხადა უარი და მიზეზად დაასახელა შვილი, რომელიც სახლში ელოდებოდა. გ. ჯ-ემ დ. ფ-ის ჰკითხა სახლში ელოდებოდა თუ არა შვილი, რაზედაც დ. ფ-იი დაეთანხმა. აღნიშნული საუბარი თ. პ-იმა მიიღო დაცინვად. შემდგომ თ. პ-ი დაუკავშირდა მეუღლეს, რათა დაერეკა მეთაურთან. სიტუაციის განმუხტვის მიზნით, გი. ჯ-ემ სთხოვა თ. პ-ის, რომ გაესაუბრებოდა მის მეუღლეს ტელეფონზე. სატელეფონო კომუნიკაციისას თ. პ-ის მეუღლემ მიაყენა სიტყვიერი შეურაცხყოფა.

საქალაქო სასამართლომ ასევე მიუთითა თ. პ-ის ახსნა-განმარტებაზე, რომლის თანახმად, 2022 წლის 5 აგვისტოს, დაახლოებით 9:00 საათზე გამოცხადდა სამსახურში. ასეულის მეთაურის ბრძანებით კანცელარიაში საქმის მწარმოებელს ეხმარებოდა დოკუმენტების შევსებაში. დათხოვნის და განაწესის წიგნის შევსების შემდეგ, ბატალიონის ექიმთან ავიდა პირად საკითხთან დაკავშირებით დაახლოებით 11:20 საათზე. აღნიშნულის შემდეგ, 11:55 წუთზე, მოემზადა დათხოვნის მონყოლაზე გასასვლელად, რა დროსაც ...მა ვ. რ-იმა კორიდორში გასვლისას უთხრა, რომ საიარაღო ოთახში ეძახდნენ. საიარაღო ოთახში თ. პ-ის დახვდა გ. ჯ-ე და დ. ფ-იი. გ. ჯ-ემ დაშალა იარაღი და თ. პ-ის ანახა, რომ იარაღის დეტალი იყო გასანმენდი, რის შემდეგაც თ. პ-იმა ითხოვა იარაღის ორშაბათს განმენდა. გ. ჯ-ემ იკითხა რაიმე პრობლემა ჰქონდა თუ არა, რაზედაც თ. პ-იმა განუმარტა, რომ ბავშვი მარტო ჰყავდა სახლში დატოვებული და თუ შეიძლება რომ წასულიყო, ორშაბათს რომ დაბრუნდებოდა იარაღს მაშინ განმენდა. აღნიშნულის პასუხად, ირონიული სიცილით, გ. ჯ-ემ გვერდზე მდგომ დ. ფ-ის ჰკითხა რატომ არ მიდიოდა სახლში, მასაც ხომ ჰყავდა შვილი? თ. პ-იმა თავი შეურაცხყოფილად იგრძნო და ოთახი დატოვა, რათა თავისი სერჟანტი ენახა. აღნიშნულ დროს დაუკავშირდა მეუღლე, რომელსაც აუხსნა, რომ გარკვეული დროით შეიძლება დაგვიანებოდა გათავისუფლება. თ. პ-ის კო-

რიდორში შეხვდა ოცმეთაური გი. ჯ-ე, რომელსაც აუხსნა არსებული სიტუაცია. გი. ჯ-ემ თ. პ-ის ნება დართო ორშაბათს გაენმინდა იარაღი და გაათავისუფლა. თ. პ-იმა ყაზარმიდან გასვლის შემდეგ გაიგონა, რომ ეძახდნენ. მობრუნებისას ...მა ვ. რ-იმა უთხრა, რომ იარაღი უნდა გაენმინდა, პასუხად თ. პ-იმა განმარტა, რომ ოცმეთაურმა გი. ჯ-ემ და ასეულის სერჟანტმა ლ-ამ გაათავისუფლეს. აღნიშნულ დროს თ. პ-ის კვლავ დაუკავშირდა ტელეფონით მეუღლე, რომელთან საუბარიც ითხოვა ...მა გი. ჯ-ემ. სატელეფონო კომუნიკაციის დროს ... ჯ-ესა და თ. პ-ის მეუღლეს შორის მოხდა შელაპარაკება, რის შემდეგაც ...მა გი. ჯ-ემ დაიწყო ყვირილი. გ. ჯ-ე, დ. ფ-ი და გი. ჯ-ე გამოხატავდნენ აგრესიას თ. პ-ის მეუღლის მიმართ და იმუქრებოდნენ, რაზედაც თ. პ-იმა დაიწყო ტირილი. ფაქტს გამოეხმაურა ბატალიონის ექიმი და ასეულის სერჟანტი, რომელთაც სცადეს მხარეების დამშვიდება. თ. პ-ი შტაბის უფროსის ნებართვით წავიდა სახლში.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 6 22 00000404 ბრძანებით, საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 55-ე მუხლის (სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევა) პირველი პუნქტის საფუძველზე, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის ...ის რიგით თ. პ-ის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა „ხელფასიდან 10%-ის დაქვითვა 3 (სამი) თვის ვადით“.

ასევე დადგენილია, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 1 22 00000003 ბრძანებით, საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 31-ე მუხლის (ბრძანების არაჯეროვნად შესრულება ან შეუსრულებლობა) პირველი პუნქტის საფუძველზე, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის ...ის რიგით თ. პ-ის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა „საყვედური“.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული 6 ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 2 22 00000004 ბრძანებით, საქართველო მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 37-ე მუხლის (არასწორი ინფორმაციის მიწოდება) პირველი პუნქტის საფუძველზე, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის ...ის რიგით თ. პ-ის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა „საყვედური“.

2022 წლის 28 სექტემბერს, თ. პ-იმა №MOD 5 22 01 123893 განცხადებით მიმართა თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბს მასზე დაკისრებული დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომების კანონიერების შესწავლის მოთხოვნით. 2023 წლის 12 იანვარს, თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბში ჩატარდა სადისციპლინო საბჭოს სხდომა. სადისციპლინო საბჭოს სხდომაზე გამოკითხულ იქნენ ...ი გ. ჯ-ე, ...ი დ. ფ-ი და ... გ. ბ-ე. ასევე შესწავლილ იქნა კაპიტანი ე. გ-ეის 2022 წლის 10 აგვისტოს და 19 სექტემბრის წერილობითი ახსნა-განმარტება, კაპიტანი დ. გ-ის 2022 წლის 15 აგვისტოს და 19 სექტემბრის წერილობითი ახსნა-განმარტება, რიგითი გ. მ-ას 2022 წლის 17 აგვისტოს წერილობითი ახსნა-განმარტება, ... ნ. ჩ-ეის 2022 წლის 17 აგვისტოს წერილობითი ახსნა-განმარტება და ...ი ვ. რ-ის წერილობითი ახსნა-განმარტება. შემდეგად, საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2016 წლის 23 მაისის №MOD 9 16 00000459 ბრძანებით განსაზღვრულის სადისციპლინო საბჭოს 2023 წლის 17 იანვრის №MOD 9 23 00041564 სხდომის ოქმის თანახმად, საბჭომ მიიჩნია შემდეგი: ა) ძალაში დარჩეს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №404 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“. ბ) ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №3 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“; გ) ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის

№4 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“.

დადგენილია, რომ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 00000112 ბრძანებით, საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2016 წლის 23 მაისის №MOD 9 16 00000459 ბრძანებით განსაზღვრული სადისციპლინო საბჭოს რეკომენდაციის (2023 წლის 17 იანვრის №MOD 9 23 00041564 სხდომის ოქმი) გათვალისწინებით, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის ...ის რიგით თ. პ-ის 2022 წლის 28 სექტემბრის №MOD 5 22 01 123893 განცხადება ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. ძალაში დარჩა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №404 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“. ძალაში შესვლის დღიდან ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №3 ბრძანება და №4 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“ და ამ ნაწილში 33-ე შერეულ ჯავშანსატანკო ბატალიონს დაევალა საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოებების გამოკვლევისა და შეფასების შედეგად, დასაბუთებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა.

დადგენილია, რომ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 00000112 ბრძანების აღსრულების მიზნით მიღებულ იქნა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2023 წლის 23 თებერვლის №MOD 8 23 0000081 ბრძანება და №MOD 8 23 0000080 ბრძანება, „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“.

სასამართლოს განმარტებით, ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან ნებისმიერ დარღვევაზე რეაგირება უნდა განხორციელდეს პროპორციულობის მოთხოვნის დაცვით, საჯარო მოსამსახურისათვის დაკისრებული დისციპლინური სახდელი შესაბამისობაში უნდა იყოს მის მიერ ჩადენილი დისციპლინური გადაცდომის სიმძიმესთან და ითვალისწინებდეს დისციპლინური გადაცდომის ჩადენისას არსებულ გარემოე-

ბებს. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის შეფარდება უნდა ხდებოდეს დარღვევის მიზეზის, დამდგარი შედეგის, მისი თავიდან აცილების შესაძლებლობის და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით.

სასამართლოს მითითებით, ადმინისტრაციული წარმოების დროს გამოკითხული პირები ადასტურებდნენ, რომ 2022 წლის 5 აგვისტოს თ. პ-ის სახელზე მიმაგრებული იარაღი არ იყო სათანადოდ განმენდილი, თუმცა სასამართლოს შეფასებით, მითითებულ დისციპლინურ გადაცდომებთან დაკავშირებით, ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოს სათანადოდ არ შეუფასებია და არ გამოუკვლევია საკითხი, თ. პ-ის მიერ 2022 წლის 5 აგვისტოს იარაღის შესაბამისი ნაწილის განმენდა/არგანმენდა, რამდენად წარმოადგენდა სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევას, რასაც შეიძლება გამოენვია ამ ქონების დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგურება. მხოლოდ ფაქტზე მითითება, რომ მოსარჩელეზე მიმაგრებული იარაღი (ნაწილი) არ იქნა განმენდილი, არ წარმოადგენდა შესაბამისი მუხლით დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრების უპირობო საფუძველს. სადავო აქტში არ იყო დასაბუთება თ. პ-ის მიერ იარაღის მომდევნო სამუშაოდ შესაფასებლად განმენდა, რატომ იყო დაუშვებელი ან შეუძლებელი, მით უფრო მაშინ, როცა აღნიშნულის თაობაზე ნებართვა იქნა გაცემული თ. პ-ის ზემდგომის მიერ. შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ სახეზე იყო საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე სადავო აქტის გასაჩივრებულ ნაწილში ბათილად ცნობის წინაპირობები.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2024 წლის 1 აგვისტოს გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში სააპელაციო წესით გაასაჩივრა საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე სრულად უარის თქმა მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 23 დეკემბრის განჩინებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2024 წლის 1 აგვისტოს გადაწყვეტილება.

სააპელაციო პალატამ დადგენილად მიიჩნია, რომ მოსარჩელე თ. პ-ი (...ის რიგით) დასაქმებულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის პოზიციაზე.

სასამართლომ ასევე დადგენილად მიიჩნია, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-

3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 6 22 00000404 ბრძანებით, საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 55-ე მუხლის (სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევა) პირველი პუნქტის საფუძველზე, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის ...ის რიგით თ. პ-ის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა – ხელფასიდან 10%-ის დაქვითვა 3 (სამი) თვის ვადით.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 55-ე მუხლზე, რომლის თანახმად, დისციპლინურ გადაცდომად მიიჩნევა სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევა, თუმცა ამავე მუხლით დადგენილი მოწესრიგებით ასეთმა ქმედებამ შეიძლება გამოიწვიოს ამ ქონების დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგურება და განმარტა, რომ პირის ქმედების აღნიშნულ დარღვევად კვალიფიკაციისათვის, არსებითი მნიშვნელობის ფაქტობრივი გარემოებაა იმ მოსალოდნელი ზიანის ნათლად ჩამოყალიბება, რაც გამოიწვია ან შესაძლოა გამოეწვია პირის ქმედებას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ განსახილველ შემთხვევაში, ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოს სათანადოდ არ შეუფასებია და არ გამოუკვლევია საკითხი, თ. პ-ის მიერ 2022 წლის 5 აგვისტოს იარაღის შესაბამისი ნაწილის განმენდა/არ განმენდა, რამდენად წარმოადგენდა სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის ისეთ დარღვევას, რასაც შეიძლება გამოეწვია ამ ქონების დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგურება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 23 დეკემბრის განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ, რომელმაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე სრულად უარის თქმა მოითხოვა.

კასატორი მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ გადაწყვეტილების მიღებისას ვერ მოახდინა „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 55-ე მუხლის სათანადოდ განმარტება და ვერ მიუთითა იმ სამართლებრივ ნორმებზე, რომელთა დარღვევით იქნა გამოცემული სადავო №MOD 3 23 00000112 ბრძანება. აღნიშნულის საპირისპიროდ, სამინისტრო განმარტავს, რომ დასახელებული ბრძანება გამოცემუ-

ლია კანონით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, რომელსაც წინ უძღოდა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის შესაბამისად ჩატარებული ადმინისტრაციული წარმოება, და საქმის გარემოებების სრულყოფილი გამოკვლევა/შეფასება.

კასატორმა აღნიშნა, რომ სასამართლოს განჩინებაში დაფიქსირებული სასარჩელო მოთხოვნა არ შეესაბამებოდა მოსარჩელის მიერ რეალურად დაყენებულ მოთხოვნებს; კერძოდ, 2024 წლის 16 ივლისის სასამართლო სხდომაზე, მოსარჩელემ განმარტა, რომ მიუხედავად იმისა, რომ №404 ბრძანება უკვე ძალადაკარგული იყო, მოსარჩელეს ჰქონდა მისი ბათილად ცნობის მოთხოვნის კანონიერი ინტერესი, აღნიშნული დაფიქსირებულ იქნა სასამართლოს სხდომის ოქმშიც, თუმცა გადაწყვეტილებაში სასამართლომ იმსჯელა მხოლოდ 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 00000112 ბრძანების კანონიერებაზე, რაც კასატორის მოსაზრებით წარმოადგენდა მნიშვნელოვან საპროცესო დარღვევას და გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველს.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2025 წლის 2 ივნისის განჩინებით, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი დასაშვებობის შემთხვევაში წარმოებაში იქნა მიღებული.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2025 წლის 7 ოქტომბრის განჩინებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და მისი განხილვა დაიწყო მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასაციო საჩივრის საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს; გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 23 დეკემბრის განჩინება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, თ. პ.-ის სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტი განსაზღვრავს, რომ გადაწყვეტილება ყოველთვის ჩაით-

ვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ იგი იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული, (გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძვლები). ამავ ე კოდექსის 411-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო საქმეზე გადაწყვეტილებას თვითონ მიიღებს, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის ხელახლა განსახილველად სააპელაციო სასამართლოში დაბრუნების საფუძვლები.

საკასაციო სასამართლო ასევე მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილზე, რომლის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება) და მიიჩნევა, რომ განსახილველ შემთხვევაში კასატორმა სააპელაციო სასამართლოს მიერ მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის გამოყენებისა და განმარტების კუთხით წარმოადგინა დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება), რამაც შექმნა საკასაციო სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების გაუქმების და ახალი გადაწყვეტილების მიღების წინაპირობები.

განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოს მსჯელობის საგანს წარმოადგენს საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 000001 12 ბრძანების კანონიერება იმ ნაწილში, რომლითაც ძალაში დარჩა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე საშტატო შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №404 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“. აღსანიშნავია, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2024 წლის 1 აგვისტოს გადაწყვეტილებით თ. პ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32.4-ე მუხლის საფუძველზე, რაც სააპელაციო წესით გასაჩივრებულ იქნა მხოლოდ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიერ, ხოლო თ. პ-ის აღნიშნული გადაწყვეტილება არ გაუსაჩივრებია. ამდენად, საკასაციო სასამართლო სასარჩელო მოთხოვნაზე იმსჯელებს მისი ნაწილობრივ, კერძოდ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32.4-ე მუხლის საფუძველზე დაკმაყოფილების კანონიერების ფარგლებში.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს სადავო პერიოდში მოქმედი (ძალადაკარგულია – 21.09.2023, №3500) „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 24-ე მუხლის პირველ და მე-2 პუნქტებზე, რომელთა თანახმად, სამხედრო მოსამსახურეს ჩადენი-

ლი სამართალდარღვევის ხასიათისა და სიმძიმის მიხედვით ეკისრება დისციპლინური, ადმინისტრაციული, სამოქალაქო ან სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა. გადაცდომისათვის, რომელიც დაკავშირებულია სამხედრო დისციპლინისა და მხედრული ღირსების შელახვასთან, სამხედრო მოსამსახურე პასუხს აგებს საერთო-საჯარისო წესდების საფუძველზე.

სასამართლო ასევე მიუთითებს სადავო პერიოდში მოქმედი (ძალა-დაკარგულია – 28.03.2024, №107) საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების მე-12 მუხლზე, რომელშიც ჩამოთვლილია დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომები; აღნიშნული მუხლის „დ“ ქვეპუნქტი ერთ-ერთ ასეთ ზომად ითვალისწინებს ხელფასიდან დაქვითვას. ამავე წესდების 55-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად კი, სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევა (რომელიც არ შეიცავს დანაშაულის ნიშნებს), რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ამ ქონების დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგურება, გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, გამოიწვევს 2 რიგგარეშე განწესში დანიშვნას ან ხელფასიდან 10%-ის დაქვითვას 3 თვის ვადით ან 10 საკრედიტო ქულის დაკლებას.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ 2020 წლის 10 ივნისს, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და თ. პ-ის შორის გაფორმდა საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2008 წლის 4 ნოემბრის №683 ბრძანებით დამტკიცებული კონტრაქტი „საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო მოსამსახურეების (გარდა ოფიცრებისა) მიერ, სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ №2442/20. კონტრაქტის მოქმედების ვადა განისაზღვრა 4 წლით. ასევე დადგენილია, რომ მოსარჩელე თ. პ-ი (...ის რიგით) დასაქმებული იყო საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის პოზიციაზე და იგი წარმოადგენდა საჯარო მოსამსახურეს.

საქმის მასალებით ასევე დადგენილია, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალებში ჩატარდა დისციპლინური წარმოება თ. პ-ის მიმართ შესაძლო დისციპლინურ გადაცდომასთან დაკავშირებით, რაც გამოიხატა სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევაში, ბრძანების არაჯეროვნად შესრულება ან შეუსრულებლობასა და არასწორი ინფორმაციის მიწოდებაში. დისციპლინური წარმოების ფარგლებში ახსნა-განმარტება ჩამოერთვათ სამხედრო მოსამსახურეებს: თ. პ-ის, გ. ჯ-ეს, დ. ფ-ის, ვ. რ-ის, გი. ჯ-ეს, ჯ. გ-ეს. მიღებული ახსნა-განმარტებების გაანალიზების შემდეგ, საქართველოს

თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მე-თაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 6 22 00000404 ბრძანებით, საქართველო მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 55-ე მუხლის პირველი პუნქტის (სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევა, გამოხატული იარაღის არასრულყოფილად განმენდაში) საფუძველზე, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის ...ის რიგით თ. პ-ის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა „ხელფასიდან 10%-ის დაქვითვა 3 (სამი) თვის ვადით“.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მე-თაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 1 22 00000003 ბრძანებითა და №MOD 2 22 00000004 ბრძანებით, საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 31-ე მუხლის პირველი პუნქტის (ბრძანების არაფეროვნად შესრულება ან შეუსრულებლობა) საფუძველზე და ამავე წესდების 37-ე მუხლის პირველი პუნქტის (არასწორი ინფორმაციის მიწოდება) საფუძველზე, თ. პ-ის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა „საყვედური“ თითოეული გადაცდომისთვის.

2022 წლის 28 სექტემბერს, თ. პ-იმა №MOD 5 22 01 123893 განცხადებით მიმართა თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბს მასზე დაკისრებული დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომების კანონიერების შესწავლის მოთხოვნით. 2023 წლის 12 იანვარს, თავდაცვის ძალების გენერალურ შტაბში ჩატარდა სადისციპლინო საბჭოს სხდომა. სადისციპლინო საბჭოს სხდომაზე გამოკითხულ იქნა ...ი გ. ჯ-ე, ...ი დ. ფ-ი და ... გ. ბ-ე. ასევე შესწავლილ იქნა კაპიტან ე. გ-ეის, კაპიტან დ. გ-ის, რიგით გ. მ-ას, კაპრალ ნ. ჩ-ეის და ... ვ. რ-იის წერილობითი ახსნა-განმარტებები.

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 00000112 ბრძანებით, საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2016 წლის 23 მაისის №MOD 9 16 00000459 ბრძანებით განსაზღვრული სადისციპლინო საბჭოს რეკომენდაციის (2023 წლის 17 იანვრის №MOD 9 23 00041564 სხდომის ოქმი) გათვალისწინებით, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარ-

დღობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ...ის ...ის რიგითი თ. პ-ის 2022 წლის 28 სექტემბრის №MOD 5 22 01 123893 განცხადება ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. ძალაში დარჩა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №404 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“, ხოლო დანარჩენი აქტები ბათილად იქნა ცნობილი და აღნიშნულ ნაწილში 33-ე შერეულ ჯავშანსატანკო ბატალიონს დაევალა საქმისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოების გამოკვლევისა და შეფასების შედეგად დასაბუთებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა.

საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს, რომ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 000001 12 ბრძანების აღსრულების მიზნით მიღებულ იქნა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2023 წლის 23 თებერვლის №MOD 8 23 0000081 ბრძანება და №MOD 8 23 0000080 ბრძანება, „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“. კერძოდ, აღნიშნული ბრძანებებით, გამოვლენილად იქნა მიჩნეული თ. პ-ის მიერ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 31-ე მუხლის პირველი პუნქტით (ბრძანების არაჯეროვნად შესრულება ან შეუსრულებლობა) და 37-ე მუხლის პირველი პუნქტით (არასწორი ინფორმაციის მიწოდება) გათვალისწინებული ქმედებების ჩადენა და თითოეული ქმედებისთვის მოსარჩელეს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა „საყვედური“.

საკასაციო სასამართლო საკითხის შეფასებისთვის მნიშვნელოვნად მიიჩნევს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს და მასში დასაქმებული თითოეული პირის როლის, განსაკუთრებული ფუნქციისა და აღნიშნულიდან გამომდინარე მათი მომეტებული პასუხისმგებლობის ხაზგასმას. ამასთან, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს თავდაცვის კოდექსის მე-3 მუხლის „ქ“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, საქართველოს სამინისტროს მოსამსახურედ განსაზღვრულია სამხედრო მოსამსახურე, სამინისტროს სამოქალაქო ოფისში ან/და თავდაცვის ძალებში დასაქმებული სამოქალაქო პირი ან/და სახელმწიფო სპეციალური ნოდების მქონე პირი და აღნიშნავს, რომ მაღალი თვითშეგნებით, კეთილ-

სინდისიერებითა და პასუხისმგებლობით დაკისრებული ფუნქციების შესრულება ევალებათ არა მხოლოდ უშუალო სამხედრო მოსამსახურეებს, არამედ თავდაცვის სისტემაში დასაქმებულ ნებისმიერ პირს, საშტატო კატეგორიის მიუხედავად, რამდენადაც თავდაცვის სამინისტროში დასაქმებული თითოეული პირი, თავისი ფუნქციების ფარგლებში, სწორედ თავდაცვის სამინისტროს სრულფასოვანი და გამართული ფუნქციონირების ხელშეწყობას, ხოლო შედეგობრივად საქართველოს სრულფასოვან თავდაცვას ემსახურება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სახელმწიფოს აქვს უფლებამოსილება საკუთარი სამხედრო დისციპლინის სისტემის ორგანიზებისათვის და ამ მხრივ მათ გააჩნიათ თავისუფალი შეფასების ფარგლები. არმიის ჯეროვანი ფუნქციონირება ძნელად წარმოსადგენია სამართლებრივი წესების გარეშე, რომელთა მიზანია აღკვეთონ სამხედრო შემადგენლობის მიერ დისციპლინის დარღვევა. კონკრეტულ შემთხვევაში, სამხედრო კარიერის არჩევა იყო ნებაყოფლობითი – ის მოხდა სამხედრო მომსახურების კონტრაქტზე ხელის მოწერით და ერთგულების ფიცის დადებით. საქმეზე კალაჩი თურქეთის წინააღმდეგ, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადანყევტილების თანახმად, სამხედრო კარიერის არჩევით, მოსამსახურე საკუთარი ნებით თანხმდება სამხედრო დისციპლინის სისტემას, რომელიც თავისი ბუნებიდან გამომდინარე გულისხმობს შეირაღებული ძალების წევრი პირების უფლებებზე და თავისუფლებებზე ისეთი შეზღუდვების დაწესების შესაძლებლობას, რომელიც ვერ იქნება გამოყენებული სამოქალაქო პირების მიმართ (*Kalaç v. Turkey*; №20704/92, §28; 1 ივნისი, 1997). საქმეზე ჰადჯიანასტასიოუ საბერძნეთის წინააღმდეგ, სტრასბურგის სასამართლოს გადანყევტილების თანახმად, აუცილებელია სამხედრო ცხოვრებასთან დაკავშირებული სპეციალური გარემოებების და იმ განსაკუთრებული მოვალეობებისა და პასუხისმგებლობების გათვალისწინება, რაც ეკისრება სამხედრო პერსონალს (როგორც შეირაღებული ძალების წევრებს) – პირებს, რომლებიც შებოჭილი არიან თავშეკავებულობის ვალდებულებით ყველაფერთან დაკავშირებით, რაც ეხება მათი მოვალეობების შესრულებას (*Hadjianastassiou v. Greece*; №12945/87, §46; 16 დეკემბერი 1992).

როგორც ზემოთ აღინიშნა, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში დასაქმებულ თითოეულ თანამშრომელს აქვს დაკისრებული შესაბამისი უფლება-მოვალეობები, რომელთა შესრულებაზეც მათ უშუალო პასუხისმგებლობა ეკისრებათ. ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს საკითხს კი, სწორედ ცეცხლსასროლი იარაღის სათანადო მოვლა და შენახვა წარმოადგენს. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2017 წლის 10 ივლისის №49 ბრძანებით დამტკიცებული

„საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მფლობელობაში არსებული ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის შენახვის წესის“ მე-15 მუხლზე, რომლის პირველი და მე-2 პუნქტების თანახმად, ქვედანაყოფის მეთაური, აგრეთვე იარაღის, საბრძოლო მასალებისა და აღჭურვილობის მოვლა-შენახვაზე პასუხისმგებელი პირები ვალდებული არიან დაიცვან ქვედანაყოფში არსებული იარაღის, საბრძოლო მასალებისა და აღჭურვილობის მოვლისა და შენახვის წესები. ამასთან, საველე სწავლებიდან, მეცადინეობიდან, განწესიდან, მივლინებიდან ან სხვა სამსახურებრივი დავალებიდან იარაღით დაბრუნებული მოსამსახურე ვალდებულია უზრუნველყოს იარაღის ტექნიკური მომსახურება (განმენდა) და შემდეგ ჩააბაროს იგი ქვედანაყოფის მორიგეს. უშუალოდ და პირდაპირმა ხელმძღვანელებმა უნდა გააკონტროლონ პირადი შემადგენლობის მიერ იარაღის განმენდისა და ჩაბარების პროცესი. ღამის ან შეზღუდული ხედვის პირობებში იარაღს უტარდება მხოლოდ შემცირებული ციკლის მომსახურება. ამ შემთხვევაში მთელი მოცულობით იარაღის ტექნიკური მომსახურება (განმენდა) უნდა გაგრძელდეს მომდევნო დღეს. აღსანიშნავია, რომ დასახელებული ბრძანების 28-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის დანაწესი კრძალავს შეუმოწმებელი და გასაწმენდი იარაღის შენახვას.

განსახილველ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლო ხაზს უსვამს მხარეთა ახსნა-განმარტებებით დადგენილ ფაქტებზე, რომლებიც მიუთითებენ, რომ თ. პ.-მა სრულყოფილად არ განმინდა იარაღი და მისი დეტალი/ნაწილი კვლავ გასაწმენდი იყო, რომლის დაუყოვნებლივ აღმოფხვრასთან დაკავშირებით ზემდგომი ხელმძღვანელის მოთხოვნის შესრულებაზე თ. პ.-მა უარი განაცხადა. ამასთან, ზოგიერთი პირის ახსნა-განმარტების თანახმად, 2022 წლის 5 აგვისტოს (პარასკევი) მოსარჩელემ უარი თქვა იარაღის შესაბამისი ნაწილის განმენდაზე და განმარტა, რომ ორშაბათს განმენდდა იარაღს. აღნიშნული თვალსაზრისით განსაკუთრებით საყურადღებოა თავად თ. პ.-ის ახსნა-განმარტება, რომლის თანახმად – „გ. ჯ.-ემ დაშალა იარაღი და თ. პ.-ის ანახა, რომ იარაღის დეტალი იყო გასაწმენდი, რის შემდეგაც თ. პ.-მა ითხოვა იარაღის ორშაბათს განმენდა... გი. ჯ.-ემ თ. პ.-ის ნება დართო ორშაბათს გაეწმინდა იარაღი და გაათავისუფლა“. აღსანიშნავია, რომ სამართალწარმოების ეტაპზეც თ. პ.-ის მიერ სადავოდ არ გამხდარა ის გარემოება, რომ მის მიერ გამოყენებული იარაღი არ იყო სრულყოფილად განმენდილი.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში, სადავოდ არ არის გამხდარი ის გარემოება, რომ თ. პ.-მა სრულყოფილად არ განმინდა იარაღი და მისი ნაწილი კვლავ გასაწმენდ მდგომარეობაში იყო. საყურადღებოა, რომ საქართველოს თავდაცვის

მინისტრის 2017 წლის 10 ივლისის №49 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მფლობელობაში არსებული ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის შენახვის წესის“ მე-15 მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული დანაწესის საპირისპიროდ, თ. პ-იმა სრული მოცულობით იარაღის ტექნიკური მომსახურება (განმენ-და) არც მომდევნო დღეს განახორციელა, რის შედეგადაც მიიღო სიტყვიერი ბრძანება იარაღის განმენდის აუცილებლობის თაობაზე, რაც მოსარჩელემ კვლავ არ შეასრულა. აღნიშნულს ადასტურებს ის გარემოება, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №MOD 1 22 00000003 №MOD 2 22 00000004 ბრძანებებით, ხოლო საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 000001 12 ბრძანების აღსრულების მიზნით, საკითხის ხელახალი განხილვის შედეგად მიღებული, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთ სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის (ქ.ს.მ.) მეთაურის 2023 წლის 23 თებერვლის №MOD 8 23 0000081 და №MOD 8 23 0000080 ბრძანებებით გამოვლენილად იქნა მიჩნეული თ. პ-ის მიერ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 31-ე მუხლის პირველი პუნქტით (ბრძანების არაჯეროვნად შესრულება ან შეუსრულებლობა) და 37-ე მუხლის პირველი პუნქტით (არასწორი ინფორმაციის მიწოდება) გათვალისწინებული ქმედებების ჩადენა და თითოეული ქმედებისთვის მოსარჩელეს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომად დაეკისრა „საყვედური“. აღსანიშნავია, რომ დასახელებული ბრძანებები იმყოფება ძალაში, შესაბამისად მათში მითითებული ფაქტები და მათი სამართლებრივი შეფასება მიჩნეული უნდა იქნეს დადასტურებულად.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით კი, საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს გასაჩივრებულ განჩინებაში სააპელაციო სასამართლოს მიერ „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 55-ე მუხლის პირველი პუნქტთან დაკავშირებით გაკეთებულ განმარტებას. კერძოდ, სააპელაციო სასამართლომ დასახელებულ მუხლზე მითითებით აღნიშნა, რომ დისციპლინურ გადაცდომად მიიჩნევა სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევა, თუმცა ამავე მუხლით დადგენილი მოწესრიგებით ასეთმა ქმედებამ შეიძლება გამოიწვიოს ამ ქონების დაზიანება, გაუვარდისება, დაკარგვა ან განადგურება. შესაბამის-

სად, პირის ქმედების აღნიშნულ დარღვევად კვალიფიკაციისათვის, არსებითი მნიშვნელობის ფაქტობრივი გარემოებაა იმ მოსალოდნელი ზიანის ნათლად ჩამოყალიბება, რაც გამოიწვია ან შესაძლოა გამოეწვია პირის ქმედებას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ განსახილველ შემთხვევაში, ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოს სათანადოდ არ შეუფასებია და არ გამოუკვლევია საკითხი, თ. პ-ის მიერ 2022 წლის 5 აგვისტოს იარაღის შესაბამისი ნაწილის განმენ-და/არგანმენდა, რამდენად წარმოადგენდა სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის ისეთ დარღვევას, რასაც შეიძლება გამო-ეწვია ამ ქონების დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგურე-ბა. აღნიშნული განმარტების საპირისპიროდ, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ როგორც საქართველოს უზენაესი სასამართლოს არა-ერთ გადაწყვეტილებაში არის აღნიშნული, კანონი არის კანონმდებ-ლის მიზნის განხორციელების ინსტრუმენტი და ამიტომ ის უნდა განი-მარტოს კანონმდებლის ნამდვილი მიზნის, განზრახვის ადეკვატურად. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ „საქართველოს თავდაცვის სამინის-ტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 55-ე მუხლის პირველი პუნქტი მიუთითებს სამსახურებრი-ვი ქონების მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევაზე, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ამ ქონების დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განად-გურება. ამდენად, დასახელებული მუხლის შემადგენლობა უშვებს შე-საბამისი შედეგის (დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგუ-რება) დადგომას, თუმცა დისციპლინური სახდელის დაკისრებისთვის იმპერატიულად არ განსაზღვრავს დასახელებული შედეგების დადგო-მის აუცილებლობას. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ამგვარი შინაარსი იკითხება საკანონმდებლო ჩანაწერის როგორც სიტყვა-სიტ-ყვითი განმარტებით („შეიძლება გამოიწვიოს“), ამასთან ნორმის მიზნი-დან გამომდინარეც, რამდენადაც, დასახელებული მოწესრიგების მიზ-ნად უნდა მივიჩნიოთ სწორედ შესაბამისი ქმედებისთვის პასუხისმგებ-ლობის განსაზღვრა, რაც არ გულისხმობს შესაბამისი შედეგის (ქონე-ბის დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგურება) არ დადგო-მის პირობებში, ისეთი ქმედების სრულიად გათავისუფლებას ყოველ-გვარი პასუხისმგებლობისგან, როგორც არის სამსახურებრივი ქონე-ბის მოვლისა და შენახვის წესის დარღვევა.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ზოგადი ადმი-ნისტრაციული კოდექსის მე-6 მუხლზე, რომლის თანახმად, თუ ადმი-ნისტრაციულ ორგანოს რომელიმე საკითხის გადასაწყვეტად მინიჭე-ბული აქვს დისკრეციული უფლებამოსილება, იგი ვალდებულია ეს უფ-ლებამოსილება განახორციელოს კანონით დადგენილ ფარგლებში. ად-მინისტრაციული ორგანო ვალდებულია განახორციელოს დისკრეციუ-

ლი უფლებამოსილება მხოლოდ იმ მიზნით, რომლის მისაღწევადაც მი-
ნიჭებული აქვს ეს უფლებამოსილება. ამავე კოდექსის მე-7 მუხლის თა-
ნახმად კი, დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელებისას არ
შეიძლება გამოიყენოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, თუ პი-
რის კანონით დაცული უფლებებისა და ინტერესებისათვის მიყენებუ-
ლი ზიანი არსებითად აღემატება იმ სიკეთეს, რომლის მისაღებადაც
იგი გამოიყენა. დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელებისას გა-
მოცემული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით გათვალისწინე-
ბულმა ზომებმა არ შეიძლება გამოიწვიოს პირის კანონიერი უფლებე-
ბისა და ინტერესების დაუსაბუთებელი შეზღუდვა. აღსანიშნავია, რომ
საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 53-ე მუხლის მე-
4-მე-5 ნაწილები განსაზღვრავს, რომ თუ ადმინისტრაციული ორგანო
ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემისას მოქმედებდა
დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში, წერილობით დასაბუ-
თებაში მიეთითება ყველა ის ფაქტობრივი გარემოება, რომელსაც არ-
სებითი მნიშვნელობა ჰქონდა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქ-
ტის გამოცემისას. ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილი არ არის
თავისი გადაწყვეტილება დააფუძნოს იმ გარემოებებზე, ფაქტებზე,
მტკიცებულებებზე ან არგუმენტებზე, რომლებიც არ იქნა გამოკვლე-
ული და შესწავლილი ადმინისტრაციული წარმოების დროს. საკასაციო
სასამართლო ასევე მიუთითებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრა-
ციული კოდექსის 96-ე მუხლის პირველ და მე-2 ნაწილებზე, რომელთა
თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაცი-
ული წარმოებისას გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე
ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფა-
სებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. დაუშვებელია, ინდივი-
დუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას სა-
ფუძვლად დაედოს ისეთი გარემოება ან ფაქტი, რომელიც კანონით დად-
გენილი წესით არ არის გამოკვლეული ადმინისტრაციული ორგანოს მი-
ერ.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ შრომით ურთიერთობა-
ში, დასაქმებულის მიერ შესაბამისი პირის მიმართ დისციპლინური პა-
სუხისმგებლობის ზომის განსაზღვრის შესახებ გადაწყვეტილების მი-
ღება ექცევა მისი დისკრეციული უფლებამოსილების სფეროში, თუმცა
საკასაციო პალატა ხაზს უსვამს, რომ დისკრეციული უფლებამოსილე-
ბა და მასში ჩარევის შეუძლებლობა, არ აძლევს ადმინისტრაციული ორ-
განოს თვითნებობის გარანტიას და შესაბამისი გადაწყვეტილების მი-
ღების ფარგლებში მხოლოდ მიზანშეწონილობის კრიტერიუმით ხელ-
მძღვანელობის შესაძლებლობას. დისკრეციული უფლებამოსილების
ფარგლებში გადაწყვეტილების მიღება ავტომატურად არ ადასტურებს

მის კანონიერებას და ადმინისტრაციულ ორგანოს არ ათავისუფლებს მიღებული გადაწყვეტილების დასაბუთებისგან. სამართალწარმოების ფარგლებში, სასამართლომ უნდა შეამოწმოს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში განხორციელებული შესაბამისი ქმედების ან მიღებული გადაწყვეტილების აუცილებლობა და მისი კანონიერება და გამორიცხოს შესაბამისი ორგანოს მიერ თვითნებური, მიკერძოებული ან კანონთან შეუსაბამო გადაწყვეტილების მიღება, ამასთან, მიღებული გადაწყვეტილება უნდა იყოს დასაბუთებული და დეტალურად უნდა იყოს განსაზღვრული თუ რატომ გამოიწვია კონკრეტული გარემოებების ერთობლიობამ და მათმა შეფასებამ კონკრეტული გადაწყვეტილების მიღება.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ განსახილველ შემთხვევაში, თ. პ-იმა ერთი მხრივ არ შეასრულა მისთვის კანონმდებლობით დაკისრებული ვალდებულება, უზრუნველყო იარაღის ტექნიკური მომსახურება (განმენდა) ან აღნიშნული პროცესი დაესრულებინა მეორე დღეს, გარდა ამისა, მან პირდაპირი ბრძანების მიღების პირობებშიც თავი აარიდა მოვალეობის შესრულებას (პარასკევ დღეს) და განმენდის გადავადება მოითხოვა ორშაბათს. აღნიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ თ. პ-იმა კეთილსინდისიერად არ შეასრულა საკუთარი მოვალეობები და არ დაემორჩილა როგორც საკანონმდებლო დანაწესებს, აგრეთვე ხელმძღვანელობის მიერ მიცემულ დავალებებს, აღნიშნული ქმედებით კი, დამდგარი შედეგის მიუხედავად (ქონების დაზიანება, გაუვარგისება, დაკარგვა ან განადგურება), მოსარჩელემ ცალსახად დაარღვია სამსახურებრივი ქონების მოვლისა და შენახვის წესი. ამდენად, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს 2023 წლის 8 თებერვლის №MOD 3 23 00000112 ბრძანება იმ ნაწილში, რომლითაც ძალაში დარჩა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების დასავლეთის სარდლობის მე-3 ქვეითი ბრიგადის 33-ე საშტატო შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის მეთაურის 2022 წლის 21 სექტემბრის №404 ბრძანება „სამხედრო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ“ არის კანონიერი და დასაბუთებული, ამასთან, ადმინისტრაციულმა ორგანომ გადაწყვეტილება მიიღო საქმის გარემოებების სრულყოფილად შესწავლისა და შეფასების საფუძველზე და არ იკვეთება სადავო აქტის საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32.4-ე მუხლის საფუძველზე სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის საკითხის ხელახალი გამოკვლევის შედეგად, დასაბუთებული გადაწყვეტილების მიღების დავალების წინაპირობების არსებობა. ამდენადაც გასაჩივრებულ განჩინებაში არსებული მსჯელო-

ბის საპირისპიროდ, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წინამდებარე საქმის მასალებში წარმოდგენილია სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე არა ნაწილობრივ, არამედ სრულად უარის თქმისთვის საკმარისი და მყარი მტკიცებულებები.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, გადანყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ გადანყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული (გადანყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძვლები). ხოლო, ამავე კოდექსის 411-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო საქმეზე გადანყვეტილებას თვითონ მიიღებს, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადანყვეტილების გაუქმებისა და საქმის ხელახლა განსახილველად სააპელაციო სასამართლოში დაბრუნების საფუძვლები.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 23 დეკემბრის განჩინება და მიღებულ იქნეს ახალი გადანყვეტილება, რომლითაც თ. პ-ის სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე და 411-ე მუხლებით და

გ ა დ ა ნ ე შ ი ტ ა :

1. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2024 წლის 23 დეკემბრის განჩინება და მიღებულ იქნეს ახალი გადანყვეტილება;
3. თ. პ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადანყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6
www.supremecourt.ge